

Danes bo v Crnomlju izvršni odbor občinske konference SZDL razpravljala o organizaciji javne razprave o ustavnih spremembah in osnutku občinskega proračuna.

Jutri, 26. marca, bo v Ribnici svečana seja občinske skupščine v počastitev občinskega praznika; istega dne pa bo kočevska skupščina sprejemala proračun za leto.

Na Bizeljskem se bodo v ponedeljek pogovarjali o medsebojnem sodelovanju predstavnikov domače kmetijske zadruge, Slovenija vina, združenja STYRIA in skupnosti za vino, ki jo sestavljajo: KZ Bizeljsko, Agrokombinat Krško in kmetijska skupnost Zalec.

Dolenjski oktet prireja danes ob 18.30 na pljučnem oddelku novomeško bolnišnice samostojen koncert. Zapel bo 12 pesni, sodeloval pa bo humorist Toni Gasparič iz Metlike.

V nedeljo, 28. marca se bo ob 9. uri v Trebnjem v prostorih občinske skupščine začelo pionirsko dolenjsko šahovsko pivenstvo za posameznike.

Sava je v Brežicah spet za nekaj časa zavrla delo pri gradnji novega mostu v strugi. Od ponedeljka do 13. ure v tork je pod izlivom Krke narasla za 2,6 m in dosegla na sredini 4,5 metra globine.

Prvo brucovanje v Trebnjem

Pod pokroviteljstvom tovarne „Kemoprema“ bo akademski klub „Pavel Golia“ priredil v soboto, 27. marca, ob 20. uri v avli osnovne šole v Trebnjem prvo brucovanje v tem kraju. V kulturnem sporedu bosta nastopili umetnici Vilma Bukovčeva in Iva Zupančičeva, ki sta doma iz Trebnjega, ter ansambel Akordi, ki bo zabaval goste. Brucovanje bo v slogu študentskih brucovanj z brucmajojem, starimi bajtami in vsem, kar šteje k ceremonijah.

Poziv DRUŽBENO-POLITIČNIM, DELOVNIM IN DRUGIM ORGANIZACIJAM SLOVENIJE

Letošnje leto poteka 30 let, odkar smo se Slovenci skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi organizirano uprli fašističnemu nasilju. V teh usodnih in tragičnih trenutkih je bila v Sloveniji 27. aprila ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, ki je povezovala vso slovensko javnost v enoten osvobodilni boj zoper nasilja okupatorja.

Ta dva zgodovinska mejnika sovpadata v današnje preoblikovanje jugoslovanske federacije, ki ima svoje korenine v prvem programu Osvobodilne fronte in sklepih AVNOJ. Prav tako dobiva v tem trenutku naš samoupravni sistem, ki je najgloblje povezan z vse-

bino našega osvobodilnega boja in ljudske revolucije, svojo potrditev in nove pobude v pripravah na II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

Izvršni odbor republiške konference SZDL Slovenije poziva vse družbene, politične, delovne in druge organizacije, da se skozi svoje programe dela vključijo v letošnje praznovanje in s tem pomagajo ustvariti praznično vzdušje po vsej Sloveniji.

IZVRŠNI ODBOR
REPUBLICKE KONFERENCE
SZDL SLOVENIJE

ODLOČEN SKLEP DELAVCEV ISKRINEGA OBRATA:

Niti vijaka iz Mokronoga!

Šele fotokopija je pokazala resnico, ki jo je Pržanj tako vztrajno prikrival — Je to primer, kako se pomaga manj razvitim območjem?

Delavci ISKRINEGA obrata in z njimi ves Mokronog s svojo gospodarsko zaostalo okolico očitno niti slutiti ni, kaj se mu pripravlja. Verjel je zavitem, neiskrenim besedam direktorja matične Tovarne za elektroniko in avtomatiko Pržanj, ki je še nedolgo tega celo najvišjim političnim predstavnikom ob prisotnosti predstavnikov tiskar zagotavljal, da Pržanj pripravlja graditev nove tovarne elektrolitskih kondenzatorjev v Mokronogu in da se začetek zavlačuje le zaradi pomanjkanja investicijskega denarja.

Fotokopija investicijskega elaborata, ki je zdaj prišla mokronoškim obratu v roke, pokaže črno na bel, kakšni so bili resnični načrti Pržanja, s katerimi je na banki zaprosil za posojila. V marcu, torej še v tem mesecu, je bila predvidena graditev zelo donosne tovarne elektrolitskih kondenzatorjev v Ljubljani, češ da v Mokronogu ni primernih prostorov in strokovnih ljudi. Še uporabne stroje naj bi po tej zamisli odpeljali v Ljubljano, v Mokronogu, kjer že 12 let uspešno izdelujejo elektrolitske kondenzatorje, pa naj bi začeli s kako bolj preprosto proizvodnjo.

Vse to bi očitno pomenilo konec mokronoškega obrata, edinega industrijskega obrata v kraju. Razumljivo je, da so izredno ostro reagirali na izrednem sestanku, ki ga je v četrtek zvečer sklical svet krajevne skupnosti in na katerem so razen predstavnikov sindikalne organizacije

ISKRINEGA obrata sodelovali tudi zastopniki družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine. Protest se je ponovil tudi naslednji dan, ko se je sestel izvršni odbor sindikalne organizacije in ko so trije člani delavskega sveta tovarne Pržanj, kauror spada mokronoški obrat, izjavili, da kot člani samoupravnih organov niso niti slutili, kaj se pripravljajo.

Na enem in na drugem sestanku so delavci ISKRE odločno vztrajali, da mora Pržanj nov obrat graditi v Mokronogu. Če tega ne bo naredil, nameravajo zahtevati odcepitev in se pridružiti kakim drugim ISKRINI tovarni, ki bo poskrbela, da mokronoški obrat ne bo životaril, temveč napredoval tako kot podobni obrati v Šentjerneju, Semiču, Žužemberku in Novem mestu, kjer sprva tudi ni bilo strokovnjakov, pa so zraskli skupaj s tovarnami. Semič je že pokazal razumevanje za mokronoški obrat,

kot se je izkazalo na posebnem sestanku pri predsedniku republiške gospodarske zbornice.

Mokronog je povedal svojo odločno besedo, zdaj čaka, kaj bodo prinesli razgovori v teh dneh.

M. L.

JELENOV ZLEB — spomenik (Foto: Drago Mohar)

Za praznik občine Ribnica

Občina Ribnica bo praznovala v počastitev zmage partijskih brigad v Jelenovem zlebu 26. marca svoj občinski praznik. Proslava bo letos nekoliko manj slovesna.

26. marca ob 9. uri bo v domu TVD Partizan svečana seja občinske skupščine, na katero bodo vabljene tudi poslanci, častni občani, predstavniki političnih in gospodarskih organizacij ter podjetij, ki imajo v ribniški občini svoje obrate.

Po seji si bodo odborniki in gostje ogledali podjetje INLES ali RIKO. Po ogledu pa bo v „Restavraciji“ svečano kosilo.

V dneh okoli praznika bo tudi več športnih prireditev. Svečane akademije za praznik ne bo, ker jo pripravljajo za 27. april, ko bo 30-letnica Osvobodilne fronte in ko se bodo začele proslave v zvezi s 30-letnico vstaje slovenskega naroda.

Izdelali tisoči snežni plug

Podpisali 10-letno pogodbo z ameriško družbo

V petek, 19. marca, so v podjetju RIKO v Ribnici proslavili izdelavo

tisočnega snežnega pluga. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki domačih in tujih poslovnih partnerjev, kot so Poslovno združenje cestnih podjetij, Autocommerce, Cestni sklad SRS, firma Daimler-Benz in drugi.

Izmed 100 snežnih plugov, ki so jih proizvedli lani in letos so jih 700 izvozili v zahodno Nemčijo, 300 pa so jih prodali doma.

RIKO je lani izvozil v zahodno Nemčijo za milijon mark snežnih plugov in razne opreme za letališča, letos pa bo znašal izvoz okoli 3 milijone mark. Pred kratkim pa je podjetje sklenilo z neko ameriško družbo 10-letno pogodbo za prodajo podvozij za kontejnerje. V desetih letih bodo izdelali za 40 do 50 milijonov dolarjev teh podvozij. Za sklenitev pogodbe se je potegovalo več večjih slovenskih podjetij, med drugim tudi kočevski ITAS.

V RIKO računajo, da bo že prihodnje leto znašala njihova celotna proizvodnja najmanj 7 do 8 milijard starih din. Zaposlili bodo lahko tudi veliko število delavcev, ki delajo sedaj v tujini, ker ni doma dovolj delovnih mest. Razen tega pa bo tako tudi v domači občini omogočen delavec primeren zaslužek.

J. PRIMC

Že letos bodo zapeli stroji na cesti proti Kolpi

Cesto Kočevje—Brod na Kolpi bodo letos zagotovo začeli posodobljati — Široka bo 7 metrov

Upravni odbor republiškega cestnega sklada se je končno odločil, da bo letos začel posodobljati cesto Kočevje—Brod na Kolpi. Za ta dela bo namenil letos enako denarja kot

občina Kočevje, se pravi 3,5 milijonov din.

Občinska skupščina Kočevje je že najela 3,5 milijonov din posojila za posodobljenje te ceste, ki ga bo od-

plačevala s samopriskevkom, uvedeni že julija lani. Kočevska cesta je po dosedanjih obvestilih tudi edina cesta 2. reda, ki bo prekategorizirana v prvi red, katero bodo posodobljali tudi s samopriskevkom občanov. Zato so tudi upravičena pričakovanja kočevskih občanov, ki so jih izražali na pravkar minulih zbornih volivcev, da je treba cesto poso-

dobiti do Broda na Kolpi najkasneje do leta 1973, ko bo tudi proslava 30-letnice Kočevskega zbora.

Posodobljena cesta Kočevje—Delnice bo veliko pomenila za vse kraje ob tej cesti, ki se bodo odprli turizmu, pomembna bo za gospodarstvo občin ob tej cesti in seveda tudi za vso Slovenijo, saj bo ta cesta njena bližnjica za južni Jadran.

J. PRIMC

PRED VELIKO AKCIJO:

Pomoč popisovalcem!

»Kritični trenutek« je 31. marec ob 24. uri — Do 10. aprila traja popis prebivalstva

Ko se bo 31. marca ob polnoči začela izredno obsežna akcija popisa prebivalcev in stanovanj v Jugoslaviji, seveda to za Jugoslavijo ne bo dan „X“, kot je bil za Angleže, ko so svoj funt postavili na decimalni sistem, bo pa kajpak hudo pomembna akcija.

V desetih dneh bodo tisoči popisovalcev v vseh krajih Jugoslavije — za primer naj zapišemo, da jih bo v novomeški občini 210 — podrobno popisali prebivalce in stanovanja. Ugotovili bodo, koliko nas je v Jugoslaviji, pa ne samo to: koliko nas je v posameznih republikah in avtonomnih pokrajinah, v občinah in naseljih. Zbirali bodo podatke o gospodinjstvih, popisovali stanovanja in živino (konje, govedo, ovce in prašiče).

V desetih dneh bodo popisovalci zbrali toliko podatkov, da bomo lahko v Sloveniji uvedli centralni register prebivalstva. Že zdaj lahko odločno zankamo resničnost nekaterih govoric, ki se širijo med občani. Podatki ne bodo namenjeni morebitnim višjim davkom ali čemurkoli podobnemu, ampak

bodo služili izključno v statistične namene! Vsi podatki bodo strogo zaupni in jih popisovalci ne bodo nikomur izdali. Popisne liste bodo dali v elektronsko obdelavo, kjer pa bodo samo številke — brez imen in priimkov.

Popisovalci prosijo, naj občani v teh dneh popisa čim manj potujejo, naj se čimbolj zadržujejo doma: tako bo prihranjeno popisovalcem veliko dragocenejšega časa. Prav tako imejte, tako prosijo, pripravljene vse osnovne podatke, da bo delo popisovalcev kar najbolj učinkovito, vi pa boste pri popisu izgubili kar najmanj časa. Morda se to: popis bo trajal za eno gospodinjstvo 20 do 30 minut. »Kritični trenutek«, kot imenujejo uradni začetek popisa, se začne 31. marca ob 24. uri — vse, kar se je zgodilo do tega trenutka, bo popisano!

Tik pred popisom

V ribniški občini se pospešeno pripravljajo na popis prebivalstva. Tečaj za inštruktorje je bil pretekli četrtek in petek. V soboto, 27., in ponedeljek, 29. marca, pa bo tečaj za popisovalce. S tehnične strani je za popis vse pripravljeno. Popisna komisija pripravlja ljudem, naj še pred popisom izmerijo stanovanja in pripravijo listine o lastništvu zemlje, da bo popis hitro potekal. Od 1. do 10. aprila pa naj bo stalno doma vsaj en član gospodinjstva, ker bo takrat popis.

Trebnje že med podpisniki

Občinska skupščina Trebnje je 18. marca pristala na podpis pogodbe, po kateri bo občina plačala skladu zdravstvenega zavarovanja kmetov 407.686 dinarjev na račun starega dolga, ki odpade na trebnjsko občino. Znano je, da je celotni stari dolg kmetov ob koncu minulega leta znašal 1,57 milijona dinarjev. Ker niso poravnali svojih obveznosti, mnogi kmetje niso imeli več potrjenih zdravstvenih knjižic in niso bili več zdravstveno zavarovani. Da bi to odpravili, so predlagali, naj bi občine odplačale dolg, potem pa same izterjevale zaostanke. Podpis pogodbe bo omogočil, da bodo vsi kmetje imeli potrjene zdravstvene knjižice, uknjen pa bo tudi dodatni prispevek od katastrskega dohodka.

Trebnje: Stane Dolanc o ustavi

Na povabilo komiteja občinske konference Zveze komunistov bo v ponedeljek popoldne predaval v Trebnjem o predvidenih spremembah ustave Stane Dolanc, član izvršnega biroja ZKJ. Za predavanje, ki se bo začelo ob 15. uri v dvorani prosvetnega doma, je med člani občinskega političnega aktiva in družimi občani veliko zanimanja.

Do konca tedna bo lepo vreme in postopoma topleje. Tudi znatnih nočnih ohladitev ne bo.

Od 1. XI. 1970 do 23. III. 1971

2740 novih!

ZADNJI TEDEN NAŠE AKCIJE nam je dal še 76 novih naročnikov, tako da jih imamo zdaj že 2740. Največ naročnikov smo dobili ta teden iz sevniške in iz novomeške občine. V tork opoldne je bilo stanje novih naročnikov po občinah takole:

BREŽICE	232
CRNOMELJ	137
KOČEVJE	114
KRŠKO	356
METLIKA	50
NOVO MESTO	750
RIBNICA	44
SEVNICA	388
TREBNJE	185
Razne pošte	336
Inozemci	148

tedenski mozgik

Ker bi rada zmanjšala število nesreč na cestah, bo švedska vlada v nekaj mesecih sprejela zakon, s katerim bodo omejili največjo hitrost na odprtih cestah od sedanjih 90 na samo 70 kilometrov na uro. Očitno mislijo: tudi počasi (ampak varno) se daleč pride.

Ameriški znanstveniki že dalj časa opravljajo poskuse, ki naj bi omogočili odtrganim človeškim udom ponovno rast. Znano je, da nekaterim živalim odtrgani udi znova zrastejo — sedaj bi radi znanstveniki dosegli to tudi pri ljudeh. Trdijo, da so raziskave pokazale, da je ponovna rast odvisna od električnih stimulansov in hormona prolaktina.

„Eden izmed dvojčkov je zagrešil strašni zločin, toda nobenega dokaza ni, kateremu izmed bratov lahko pripisemo to dejanje...“ — s temi besedami je sodnik v mestu Pontiac, ameriška zvezna država Michigan, zaključil razpravo, na kateri sta bila dvojčka Gilbert obtožena uboja, ugrabitve in posilstva. Priča, ki je videla morilca, pa na sodišču ni mogla povedati, kateri izmed dvojčkov, ki sta si zelo podobna, naj bi to bil in tako sta bila oproščena oboje.

Velikanska reaktivna potniška letala, jumbo jeti, so sicer še vedno v središču pozornosti letalskih potnikov, toda družbe trdijo, da so vedno manj zasedena — v povprečju samo 30%. Sedaj razmišljajo, kako bi to pridobitev, od katere so si toliko obetali, vendarle nekako izkoristili.

Kalifornijski železniški projektanti pripravljajo načrte za vlak, ki naj bi vozil s fantastično hitrostjo 1600 kilometrov na uro. Vlak naj bi najprej na gumijastih kolesih dosegel „normalno“ hitrost 180 kilometrov na uro, potem pa bi ga magnet dvignil s tal v cev, skozi katero bi drvel s hitrostjo 1600 kilometrov na uro. Trdijo, da bo to prava revolucija v železniškem potniškem prometu. Pri nekaterih bi bila revolucija (tudi pri nas!) že, če bi vsi vlaki vozili vsaj s 60 kilometri na uro...

Presenečeni živinorejci

Zadovoljiva odkupna cena mleka — Zakaj so jo tako dolgo odlagali? — Cene so pomemben usmerjevalec proizvodnje

Živinorejci bodo končno le dočakali zadovoljivo odkupno ceno mleka. Nekateri, ki so že slišali o njej, skoraj ne morejo verjeti, da bodo za en odstotek toľšobve v litru mleka dobili 40 par namesto sedanjih 28 par in da bi premija bila enaka za mleko od družbenih in zasebnih krav. Nova cena mleka pa bo menda kmalu uveljavljena, saj je tako že določil zvezni izvršni svet. Urediti bo treba le še nekatere nadrobnosti.

Kmetje se ne čudijo novi ceni mleka zato, ker bi menili, da bi bila previsoka in bi za mleko dobili več, kot bi bilo potrebno za kritje stroškov priraje. Čudijo se le, ker so še pred kratkim morali poslušati, da cene mleka ni moči zvišati, ker je osnovno živilo, od katerega je odvisna življenjska raven večine delovnih ljudi. Pričakovali so postopno, počasno zviševanje odkupne cene, kot je bil storjen prvi korak ob koncu lankega leta. Z napovedano novo ceno mleka pa so vsekakor zadovoljni, zlasti tisti živinorejci, ki še niso začeli odprodajati krav zaradi dosedanje prenizke cene.

Ustrezno visoka odkupna cena mleka in razširjeno odkupno omrežje lahko zagotovita našim mlekarnam toľiko mleka,

da ga ne bo treba več uvažati. Nekateri gospodarstveniki menijo, da bo mleka morda celo več kot dovolj in živinorejci bodo spet spraševali kot pred leti, zakaj mlekarnar nečjejo odkupiti vsega. Visoka odkupna cena mleka ima namreč še drugo ost, in sicer zvišane cene mleka in mlečnih izdelkov pri prodaji porabnikov. Ali bo ta krat poraba enako velika kot zdaj?

Pojavilo se je vprašanje, zakaj odkupna cena mleka ni rasla postopoma kot stroški priraje in cene drugih proizvodov. Porabniki mleka in mlečnih izdelkov bi laže prilagajali svoje izdatke malemu, postopnemu zvečevanju cen kot zdaj nenkrat precejšnjemu zvečevanju. Z analizami utemeljenih predlogov za uskladitev odkupne cene mleka s stroški priraje je bilo že nekaj let nazaj dovolj pristojni organi pa jih niso upoštevali.

Ob neki priložnosti smo slišali, da stabilizacije gospodarstva ni moči uresničiti z nobenimi ukrepi naenkrat in takoj. Pravi učinek se doseže šele po daljšem delovanju ukrepov. Včasih je za uspeh potrebno tudi leto dni.

To ni le prazen izgovor, saj tako ugotavljajo in trdijo gospo-

Z vietnamskega bojišča prihajajo večinoma le fotografije, ki so jih posneli zahodni fotoreporterji; ta, ki jo objavljamo, pa je ena izmed redkih, ki so prišle iz druge strani, iz Severnega Vietnama. Na njej sta borca nekakega južnovietnamskega partizanskega odreda na hrubo nedaleč od velike ameriške baze Khe San, ki je te dni pod hudim ognjem granat in min. (Telefoto: UPI po Severnovietnamski tiskovni agenciji).

darstveniki tudi v drugih državah. Takšno spoznanje pa opozarja, da je treba ukrepati prej, kot težave dosežejo vrhunec ali ko — rečeno po domače — voda teče že v grlo. Tako bi morali tudi pri mleku in v vsej živinoreji. Ker sta mleko in meso osnovni živila, bi morali biti še bolj budni in hitri kot pri drugih proizvodih.

Zaradi dosedanje prenizke odkupne cene mleka so nekateri živinorejci, tako na družbenih posestvih kot zasebniki, zmanjšali število krav. Odprodane bodo lahko nadomestili z mladimi šele v enem letu ali dveh. Zreja dobre plemenske živine je navadno tudi dražja kot pitanje. Vse to je treba upoštevati ob pravem času, kajti v tržnem gospodarstvu so cene pomemben usmerjevalec proizvodnje. Stalež živine pa je treba varovati že takrat, ko še ni okrijen.

JOŽE PETEK

BONN — V zahodnonemški pokrajini Schleswig-Holstein so bile večeraj največje kmečke demonstracije po vojni, ko je okrog 30.000 kmetov s traktorji in kmetijskimi stroji zaprlo ceste. Kmetje zahtevajo višje cene za svoje proizvode.

— Veliko raje ga imam na televiziji... ko mi začne predati, samo obrnem gumb... (Karikatura I. Frančič v Ježu)

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

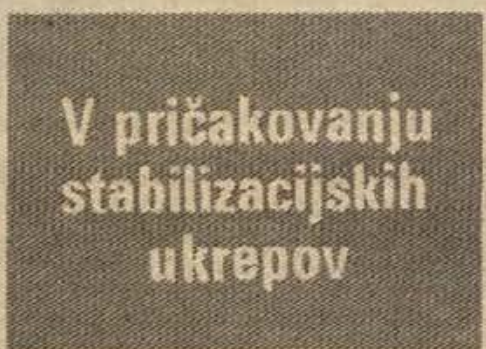
Ko spregovorimo o dogajanju na notranje političnem področju pri nas v dneh pravkar minulega tedna, vsaj o njegovih najpomembnejših tokovih, pač ne moremo mimo ugotovitve, da je naša notranje politična dejavnost slej ko prej še vedno uperjena (in tudi še bo) v PRIPRAVO USTAVNIH SPREMEMB oziroma v temeljito pripravo tekoče javne razprave s tem v zvezi.

Minuli torek je predlog ustavnih sprememb ter naloge v zvezi z javno razpravo začela obravnavati zvezna konferenca SZDL, ki je v Beogradu zasedala dva dni ter o tem sprejela ustrezne sklepe. Na zasedanju zvezne konference je sodeloval tudi PREDSEDNIK TITO, ki je poudaril, da spreminjamo dosedanje ustavo predvsem zaradi pravilnejšega razvoja vse naše skupnosti, ne pa samo zaradi odpravljanja nekaterih sedanjih pomanjkljivosti oziroma škodljivih pojavov. Ko je govoril na tem zasedanju, je predsednik Tito posebej omenil, da bomo v prihodnje nujno morali zmanjšati nekatere preveč obsežne — in zato nemara le stežka izvedljive — načrte v zvezi s tekočo izgradnjo, prihranjenega sredstva pa bomo morali predvsem usmeriti v boljše nagrajevanje naših delavcev; med drugim tudi zaradi tega, je poudaril, da bomo z boljšim nagrajevanjem delavcev dosegli povratek naših zdomcev, ki jih sodaj že toľiko dela v tujini namesto doma.

Med sklepi, ki so jih minulo sredo sprejeli na zasedanju zvezne konference SZDL v zvezi s predlaganimi ustavnimi spremembami — in ki poudarjajo pomembnost ter upravičenost teh sprememb, ter jim, v imenu SZDL, izkazujejo polno podporo — samo omenimo, da je zvezna konferenca enotno podprla SPLOŠNO ZELJO vseh naših narodov in narodnosti, naj predsednik Tito še naprej ostane na čelu SFRJ, se pravi, naj vodi tudi prihodnje novo predsedstvo države.

Iz dogajanja na republiškem notranje političnem torišču v dneh minulega tedna pa

posebej omenimo RAZPRAVO O DOLGOROČNEM RAZVOJU SLOVENIJE, ki ji je v četrtek — pravzaprav razpravi o osnutku resolucije o dolgoročnem ekonomsko političnem razvoju SRS, če povemo bolj natančno — republiški izvršni svet posvetil posebno sejo. Ob tem povejmo, da bi z zasnovo o dolgoročnem razvoju Slovenije — in prav to zasnovo naj bi vsebovala omenjena resolucija, za katero sedaj tečejo priprave — postavili temelje za širši družbeni dogovor o

ključnih nacionalnih razvojnih interesih; vse to pa, kajpak, že v duhu novih ustavnih določil, se pravi v duhu spoznanja, da je republika neposredni nosilec suverenih pravic delovnih ljudi, pa je potemtakem tudi dolžna zagotoviti njihovo uresničitev.

V okviru tako zasnovanega dolgoročnega razvoja Slovenije bi, med drugim, tudi opredelili položaj in možnosti naše republike za INTENZIVNEJŠE VKLJUČEVANJE v širše jugoslovanske gospodarske in družbene smeri razvoja, kar pomeni, da bi s tem tudi tesneje sodelovali pri oblikovanju in uresničevanju vsesplošnega jugoslovanskega razvojnega koncepta.

Osnutek omenjene resolucije bo sedaj še doživel dokončno obdelavo; po predlogu izvršnega sveta naj bi ga obravnavali tudi republiški sindikati — tako da ga bosta oba foruma poslala kot skupni predlog slednjic v razpravo republiški skupščini.

Stabilizacijski ukrepi — oziroma vprašanja, kaj je z njimi — pa so druga pomembna postavka, da tako rečemo, vseh naših notranjih dogajanj, saj neposredno zadevajo celotno sfero našega gospodarstva. V splošnem pričakovanju konkretnih nadaljnjih ukrepov (saj so bili prvi ukrepi zveznega izvršnega sveta tako rekoč le zasilne rešitve) napišimo neuradno mnenje, ki pa že kroži, češ da bodo z začetkom prihodnjega meseca pristojni zvezni organi dopustili odmrznitev za sedaj zamrznjenih cen. Menda imajo v zveznem zavodu za cene že pripravljen predlog za nadaljnje stabilizacijske ukrepe na tržišču in menda bo zvezni izvršni svet že v prihodnjem mesecu dovolil SVOBODNO OBLIKOVANJE CEN za vse tiste izdelke, ki zanje velja prost uvoz, oziroma za tiste, ki jih družbena kontrola cen tudi pred sedanjo zamrznitvijo ni imela pod nadzorstvom.

In ker smo že pri gospodarstvu — dotaknimo se še razprave o perečih gospodarskih problemih, ki ji je bila namenjena seja upravnega odbora republiške gospodarske zbornice ta ponedeljek, pri čemer so kot osrednjo točko obravnavali prav izhodišča in predloge za stabilizacijo jugoslovanskega gospodarstva. Na seji so med drugim soglašali z ugotovitvami, da je REPRODUKTIVNA SPOSOBNOST celotnega našega gospodarstva dosegla ne le kritično, ampak že katastrofalno nizko stopnjo, ter da bodo zategadelj nujni takojšnji ustrezni ukrepi.

Upravni odbor republiške gospodarske zbornice je slednjic menil, da bi bilo v sedanjih okoliščinah za ublažitev stanja v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu najustreznejše predlagati pristojnim organom naslednje RAZBREMENILNE UKREPE, ki naj jih le-ti kajpak uvedejo: odpravo zvišanja carinskih stopenj (torej tistih, do katerih je prišlo po sklepu ZIS v obdobju gospodarske reforme), nadalje znižanje redne stopnje carinske zaščite (na raven veljavnih carinskih kontingentov), in pa ukinitve uvozne takse pri uvozu reprodukcijskega materiala ter investicijske opreme.

tedenski zunanjepolitični pregled

Obisk predsednika Tita v Italiji — med katerim se bo sestal tudi s papežem Pavlom VI — vzbuja na obeh straneh jugoslovansko-italijanske meje izredno zanimanje. Rimski razgovori bodo v nekem smislu tudi vrh izredno intenzivne diplomatske akcije, v kateri sta si obe strani prizadevali odkloniti decemberski intermezzo, ki je dal možnosti za resnejše poslabšanje sosedskih odnosov, pa do tega na srečo ni prišlo. Dialog med Rimom in Beogradom je bil v zadnjih dveh mesecih očitno zelo ploden, pomemben člen v tej verigi pa so bili vsekakor tudi nedavni razgovori zunanjih ministrov Tepavca in Mora v Benetkah. Očitno sta obe strani ocenili, da so v vseh teh stikih, ki so sledili odložitvi obiska koncem lanskega leta, prišli do točke, ki po svoji logiki odnosi narekuje pogovore med predsednikoma Titom in Saragatom. Državnika si bosta vsekakor imela dovolj povedati, na seznamu tem, ki zanimajo obe strani, je dolga vrsta postavk. Obisk bosta obe strani prav gotovo izrabili za izmenjavo mnenj o položaju na bližnjem vzhodu, ravnotežju sil med velikimi, evropski varnosti, položaju Združenih narodov, težavam držav v razvoju in drugih problemih, ki jih, žal, ni malo. Posebej velja kajpak omeniti tudi položaj jugoslovanske manjšine v Italiji in nekatera vprašanja v zvezi s tem. Na kratko: snovi za dialog je dovolj in ni dvoma, da bosta državnika posvetila pozornost vsemu sistemu, kar ocenjujeta kot pomembno ne samo za stvar miru na svetu sploh, temveč v Sredozemlju še posebej — razvoj dobrih sosedskih odnosov pa je tudi ena izmed tem, ki je že tako samo po sebi umevna, da jo skorajda ni treba posebej omenjati kot eno izmed postavk pogovorov. Mnogo je razlogov, zaradi katerih smo zainteresirani za dobre odnose s svojimi zahodnimi sosedi (in obratno) in podatek, da znaša blagovna menjava med državama že 550 milijonov dolarjev letno, je samo eden izmed njih. Dokaj visoko stopnjo smo dosegli tudi v razvoju industrijske kooperacije in izmenjavi izkušenj. Meja med obema državama je ena najbolj odprtih na svetu. Vse to sodi med tiste pozitivne silnice, na katerih je nedvomno mogoče graditi še boljše odnose. Dejstvo, da obstoja tudi nekaj problemov, nikakor ni ovira za to, prej nasprotno — vzpodbuda, ki jo krepi želja, da bi bilo med sosedoma čim manj nesporazumov. Obisk predsednika Tita lahko že sedaj ocenimo kot enega izmed naporov, potrebnih za dosego tega cilja.

Križa v Turčiji se je vsaj delno umirila. Predsedniku republike je uspelo izbrati mandatarija za sestavo nove vlade in sedaj si v Ankari prizadevajo na miren način doseči tisto, kar je vojska

zagrozila, da bo uresničila silo: imenovati vlado, ki bo popeljala Turčijo na pot hitrejšega napredka.

Saigonske invazijske čete se umikajo iz Laosa pod hudim ognjem sil Patet Laa in — kot trdijo v Saigonu ter Washingtonu — tudi redne severnovietnamske armade. Čeprav trdijo, da so dosegli tisto, kar je bilo njihov cilj (presekanje Ho Ši Minhove poti), je vse več nezadeti opazovalcev mnenja, da se to ni zgodilo in da je njihov umik le posledica premočnega odpora nasprotnikovih sil. Ameriško letalstvo krije umik, vendar kot trdijo zaradi slabega vremena ne vselej najbolj uspešno. To pa je tudi povod za nekatere precej hude obtožbe saigonskih poveljnikov na rovas svojih ameriških zaveznikov.

Mehiška vlada je izgnala pet sovjetskih diplomatov. Čeprav niso uradno povedali vseh podrobnosti, se je zvedelo, da so bili sovjetski diplomati povezani (kako temo — to je zdaj nemogoče povedati) z revolucio-

Tito v Italiji

narnim gibanjem, ki je imelo po uradnih mehiških virih cilj strmoglaviti vlado. Za sovjetsko diplomacijo je to vsekakor ne-ljub dogodek, ki skorajda meji na diplomatski škandal večjih razsežnosti.

V Argentini je vojska izvedla državni udar in vrгла predsednika Roberta Levingstona. Miminl je brez preliivanja krvi. Vzrok za prevrat so bila nesoglasja med vlado in vojaškimi poveljniki o tem, kako je treba voditi državo. To je že drugi prevrat v manj kot letu dni — oba je izvedla vojska.

MOSKVA — Na plenumu CK KP SZ so večeraj obravnavali poročilo CK za 24. partijski kongres. Ta se bo začel 30. marca.

BEograd — Predsednik republike Josip Broz Tito je ob pakistanskem državnem prazniku brzojavno čestital predsedniku Jahja Kanu.

BEograd — Ob katastrofalnem plazju v Peruju, ki je terjal veliko človeških žrtev, je predsednik Tito brzojavno izrekel sožalje perujskemu predsedniku Abaradi.

PEKING — Predsednik kambojske Fronte za narodno enotnost Norodom Sihanuk je sprejel jugoslovanske veleposlanika v Pekingu Bogdana Oreščanina.

UPSALA — Seizmološki institut v Upsali je zaznamoval podzemeljsko jedrno eksplozijo v okolici Semipalatska v Sibiriji.

ATENE — Kakih 1300 grških intelektualcev je v manifestu ob 150-letnici osvoboditve Grčije izpod otomanskega cesarstva zahtevalo obnovitev svobode in zaščito človekovih pravic v Grčiji.

LONDON — Predsednik britanske vlade Heath je napovedal, da bo britanska vojska odločno izkoreninila terorizem na severnem Irskem ter ohranila zakonitost in red.

20. marca so v dijaškem domu Majde Šilc v Šmihelu pri Novem mestu svečano proslavili 30. obletnico vstaje in obletnico rojstva narodnega heroja Majde Šilc. V imenu borcev X. ljubljanske SNOUB, v katere vrstah se je borila tudi Majda, je govoril soborec Hinko Bratož-Oki in izročil gojencem v dar diaproskoptor. (Foto: S. D.)

Ljubljanska banka ima zdaj v Ribnici novo ekspozituro. 16. marca jo je odprl direktor podružnice Ljubljanske banke v Kočevju Rudi Zbačnik. Pravijo, da je nova ekspozitura med najlepšimi v Sloveniji in Jugoslaviji. Ljubljanska banka je lani zbrala 1.577 milijonov dinarjev hranilnih vlog in je daleč na prvem mestu med slovenskimi poslovnimi bankami. Zadnje tedne sta se tej banki priključili tudi celjska in novogoriška banka. Kot zanimivost (in v primerjavo hkrati) velja omeniti, da je Dolenjska banka in hranilnica zbrala lani 67 milijonov dinarjev hranilnih vlog. (Foto: D. Mohar)

To, kar smo prejšnji četrtek samo boječe napovedovali, se je uresničilo: pomlad je pregrnila polja s pisano obleko iz žefranov, podleskov, zvončkov, trobentic in drugega pomladnega cvetja. Zraven je narava potrdila, da stare prerokbe zares držijo. Na sliki: šopki pomladnega cvetja. (Foto: S. Dokl)

ZAČNIMO OB 30-LETNICI

Živ spomenik bi bila cesta

Franc Košir: »Ne pozabimo, da je morda poslednja priložnost popraviti zamujeno — Iskra bi se morala kot naslednik Starih žag izkazati

Franc Košir, znani prvoborec iz Crnomlja in direktor Iskre v Semiču, je predsednik odbora, ki pripravlja osrednjo slovensko proslavo ob 30-letnici vstaje na Lokvah pri Crnomlju. Prosili smo ga, naj pove, kaj pripravljajo za 15.000 obiskovalcev, kolikor jih pričakujejo.

četek gradnje celotne ceste.

— Koliko partizanskih zavodov in drugih institucij je bilo ustanovljenih ali je delalo med NOV v Beli krajini? Ali so znani njih današnji nasledniki?

„Vsega je 39 takih na spisku, med njimi so ugledne institucije. Naj omenim

„Proslava pri spomeniku Stanetu Rozmanu je stvar kratkega obdobja. Vsekakor bo program izvrsten. To zagotavljam. Zdi pa se mi, da bi morali ob 30-letnici vstaje izprašati svojo vest. Vedno manj nas bo na takih jubilejih, morda je letošnja proslava zadnja, ki jo slavimo v tako velikem obsegu. Prav zato si moramo prizadevati, da bi ta jubilej ostal ljudem v trajnem spominu.“

— Kaj torej predlagate in kaj bi radi dosegli?

„Slovenska Iskra je naslednica nekdanjih partizanskih delavnic v Starih žagah. V času proslave bi morali začeti akcijo, da bi mimo Starih žag in Crmošnjice stekla asfaltna cesta. Ne samo zaradi partizanskih uslug teh krajev, tudi zaradi turizma. Če bi imeli cesto, bi Belokranjci veliko raje potovali po njej v Ljubljano, Ljubljanci pa tód na morje. Pot ob Krki je slikovitejša in manj prometna. S cesto pa bi odprli tudi partizanski Rog in Bazo 20 s hrvaške strani. Cesta bi bila živ spomenik, za celotno Iskro pa bi se spodobilo kot prvi prireditelj lep prispevek.“

— Cesta do Lokve je zdaj v takem stanju, da 15.000 ljudi po njej ne bo prišlo z vozili do mesta proslave. Kaj mislite ukreniti?

„Naš namen je ob obletnici začeti akcijo za gradnjo ceste Crnomelj—Crmošnjice, od tam naprej naj bi jo prevzeli Novomeščani. Do proslave 22. julija v Lokvah pa bi morali asfaltirati vsaj odcep med Crnomljem in Lokvami. To bi bil tudi za-

samo nekatere: centralni komite ZKS, radio Ljubljana, sekretariat za notranje zadeve, sekretariat za pravosodje, tovarna Lek, izvršni svet, Ljubljanska banka, Slovensko narodno gledališče, skupščina SRS, javno tožilstvo, društvo slovenskih novinarjev, Rdeči križ itd., itd.“

— Ali se bodo predstavniki vseh teh udeležili proslave?

„Nedvomno, se pred tem pa bo imel verjetno vsak zase v kraju delovanja posebno slovesnost.“

— Kako ocenjujete delavnost našega odbora? So vsi člani pripravljeni pomagati ali samo nekateri, kot je že običaj?

„Odboru vsa čast! Vsak član je obenem predsednik ene izmed komisij za proslavo. Vsi resno delajo in lahko jih le pohvalim.“

R. BAČER

Sklepi in obljube na rešetih

V Posavju kmetijstvo lepo napreduje — Zabeležili so nekaj uspešnih poskusov za sodelovanje in integracijo — »Na vrhu« pa se dogovori uresničujejo prepočasi

Posvet o kmetijstvu, ki ga je konec minulega tedna sklical medobčinski svet ZK Posavje, je bil neke vrste obračun. Ta naj pokaže, kako daleč so se napovedi resolucije ZK o kmetijstvu uresničile v dejanjih. Prav to je spodbudilo prisotne predstavnike kmetijskih organizacij, oblasti in političnih organov, da so temeljito preresetali učinek dosedanjih napovedi.

Udeleženci so kritično spregovorili o tem, da se besede prepočasi spreminjajo v dejanja, četavno sodi njihovo uresničevanje v neugoden čas ustavnih sprememb. Priznali so, da kmetijsko gospodarstvo v pokrajini vendarle beleži razveseljiv napredek. Izražena je bila kritična misel o učinkovitosti predstavniških in oblastnih organov »na vrhu«, češ da je pri nas vse preveč posvetovanj, potem ostane pa vse pri starem. To

ZDAJ SE PLANTAŽE KUMARIC?

Prehrabna industrija iz Kamnika namerava kreditirati kmetovalce na Krškem polju, da bi pridelovali kumarice in rdečo peso za vlaganje. Pogoj naj bi bil najmanj 10 arov primerne zemljišča. Sodelovanje bo vzpostavil krški Agrokombinat.

Sejmišča

V BREŽICAH IZBIRA

V soboto, 20. marca, so pripejli kmetovalci na brežiški sejmi 968 pujskov, prodali pa so jih 489. Mlajše pujske so kupci plačevali po 11.50 din, večje pa po 7.50 do 8 din za kilogram žive teže. Na sejmu je bila izbira precejšnja, kupcev pa ni bilo ravno veliko.

ODJUGA PRI CENI

Kar 832 prašičkov je bilo v ponedeljek, 22. marca, napredaj na sejmišču v Novem mestu. Čeprav je deževalo, kupcev ni manjkalo in so pokupili 515 pujskov. Manjše so plačevali po 150 do 230 din, večje pa po 240 do 442 din. Cene so bile tokrat malo nižje.

Dve novi podjetji

V Ribnici EUROTRANS in SITOPLET

Med razpravo o izvršenih sklepih prejšnje seje občinske skupščine Ribnica je predsednik Bogo Abrahamberg obvestil odbornike, da občinska skupščina kot ustanoviteljica še ni zagotovila 50.000 din za obratna sredstva novemu podjetju SITOPLET in 100.000 za obratna sredstva novemu podjetju EUROTRANS. Obe novi podjetji imata seveda sedež v Ribnici, kot smo že poročali.

Za direktorja EUROTRANS-a v ustanavljanju je bil imenovan Dušan

Čuk, v poslovni odbor pa Anton Čuk, Dušan Čuk in Janez Brenčič, vsi iz Ljubljane, ter Danilo Mohar in Franc Lapajne iz Ribnice.

Za direktorja SITOPLET-a v ustanavljanju je bil imenovan Anton Lesar iz Hrovače, v poslovni odbor pa Franc Markič iz poslovnega združenja Tehno-impex Ljubljana, Stane Goršič, Franc Lapajne in Jože Tanko iz Ribnice ter Anton Lesar iz Ljubljane.

Izdana sta bila tudi sklepa o ustanovitvi obeh podjetij.

redno je zapisati...

Zadnjega marca opolnoči se bo začel desetdnevni popis prebivalstva in stanovanj. Za 20 milijonov in 700 tisoč prebivalcev, kolikor nas je po cenitvah zdaj v Jugoslaviji, bo potrebno natisniti okrog 37 milijonov obrazcev, trije osnovni obrzci (popisnica, gospodinjiski list in stanovanjski list) pa bodo tiskani v jezikih treh narodov in devetih narodnosti naše SFRJ. Popis bo torej v 12 jezikih in v desetih dneh bo opravljeno ogromno delo neprecenljive vrednosti.

Za Slovenijo bo med drugimi posebej zanimivo, ali bo popis ovrget dosedanje trditve, da bo 1985. leta na podeželju živelo samo še polovico toliko ljudi kot danes, kmečkoga prebivalstva pa bo le četrtino od tega.

Tako nas je bilo v Sloveniji 1961. leta nekaj manj kot 1,6 milijona; točno tretjina prebivalcev je živela v mestih, dve tretjini pa na podeželju. Lanska poročila pravijo, da nas je bilo 1,723.300. V mestih je živelo 38,5 odstotka ljudi, 61,5 odstotka na podeželju. Statistika bo morala ob zdajšnjem popisu tudi preveriti ali se naravni prirastek praktično nabira le v mestih.

pomeni, da gre v izgubo veliko časa in denarja. Zlasti v kmetijstvu je potreben večji red, saj se ob boljši načrtnosti ne bi dogajalo, da letos zmanjka govedine, priložne leto teletine pa spet jaje, svinine, masla in koruze. Zaradi takih primanjkljajev pripravljamo s trudom prisluzene devize za uvoz kmetijskih pridelkov.

Predstavniki družbeno-kmetijskih organizacij so menili, da imajo v dokumentih za dolgoročno kmetijsko politiko prednost zasebni kmetje. Razprava je pokazala, da je kmetijstvo enotna gospodarska veja in da jo je treba obravnavati enotno. Poskusi kmetijskih organizacij za integracijo znotraj in zunaj pokrajine zaslužijo ugodno oceno in v teku je več takih gibanj ter dogovarjanj. KZ Bizeljsko se pogaja s Slovenijo vinom, Agrokombinatom Krško, prevzema obnovo vinogradov tudi za Slovenija vino, 'financira raziskavo cvička, Agraria uspešno navezuje sodelovanje z Zadrom in Ljubljano itd. Razveseljiva je ugotovitev, da so občinske skupščine v Posavju vedno bolj pozorne do kmetijskih skladov in da vsako leto povečujejo delež zanje. Ni pa še jasno, kdo je odgovoren za pospeševalno službo, zato naj bi svet posavskih občin čimprej preučil organizacijo, naloge in vire financiranja za pospeševanje.

J. T.

Turistični barometer

Če so željavi pravo znamenje za začetek gradbenih del, potem se je gradnja garni hotela na Otočcu zares že začela. Ko so lani na Otočcu oddajali gradnjo najboljšemu ponudniku, so izbrali novomeški Pionir; gostinci pričakujejo, da bodo gradbeniki zgradili hotel do začetka letošnje turistične sezone. Otočec pa je s tem hkrati tudi začel uresničevati svoj dolgoročni program novih gradenj, v katerih je bil garni hotel s 182 ležišči na prvem mestu. Hotel, ki bo veljal 14 milijonov dinarjev, bo imel 20 enoposteljnih sob, 50 dvoposteljnih in še 62 pomožnih ležišč.

Medtem ko so na Otočcu začeli graditi, v Dolenjskih Toplicah raziskujejo, koliko vode in kakšna voda je še pod zemljo. Pravijo, da je vode dovolj — Dolenjske Toplice bodo torej še lahko gradile in privabljale goste tudi z izredno znano termalno vodo, katere koristnost so že pred stoletji dokazovali Auerspergi. Prav gotovo bodo te toplice še pridobile na pomembnosti, ko bodo modernizirali sedanjo slabo cesto iz Nova mesta.

Kmetijski nasveti

Mehiška čudežna pšenica

Decembra lani je švedski kralj na predlog švedske akademije znanosti podelil Nobelovo nagrado za mir ameriški agronomu dr. Borlaughu. To dejanje je še povečalo zanimanje za delo ustvarjalca „zelene revolucije“, kot imenujejo tega znanstvenika, ki je s svojimi sodelavci dal človeštvu upanje, da se bo nekoč za vedno rešilo lakote. Iz revije „Sodobno kmetijstvo“ na kratko povzemamo zapis o zaslugah dr. Borlaugh-a in o njegovi čudežni pšenici.

Nobelov nagradenec je z denarno pomočjo Rockefellerjevega sklada in z umsko pomočjo svojih sodelavcev iz mehških pšenčnih sort vzgojil nove krizance, ki jih odlikujejo izredne lastnosti. Te zasenčijo vse dosedanje dosežke tisočev žlahtniteljev, ki so se ukvarjali ali se še ukvarjajo s selekcioniranjem pšenice. Iz množice različnih tipov mehške pšenice so vzgojili sorte, ki so po svoji rasti skoraj polovico nižje od naših pšenice, saj merijo le do 50 cm. Imajo pa izredno debelo slamo, splon ne polegajo, prenesejo zelo velike količine dušičnih gnojil in dajejo z beljakovinami zelo bogato zrnje.

Uspehi z mehškimi pšenicami so tako veliki, da prinašajo pravo revolucijo v pridelovanju žit. V Mehiki, kjer so doslej imeli pridelke kakih 8 centov zrnja na hektar, so ponekod pridelke povečali že celo na 80 centov. Podobno se je zgodilo v Pakistanu in Indiji, kjer ljudje od lakote umirajo na cestah. V Turčiji so z novimi sortami pridelke povečali tudi do 4-krat, v Libanonu so pridelali do 70 centov zrnja na hektar, kar je za tamkajšnje razmere nepojmljivo. V Ameriki je neki farmar pridelal že 180 centov pšenice na hektar, kar je absolutni svetovni rekord, na Danskem je neki kmet na 200 ha veliki površini z mehško sorto „sonora 64“ pridelal pšenico, ki je imela do 24 odst. beljakovin, to pa je dvakrat toliko, kot ima običajna pšenica.

Tudi pri nas bomo morali prisluntni glasu te revolucije. Čimprej bo treba preizkusiti nove sorte in novo agrotehniko, ki prinaša plitveše oranje (do 20 cm); redkejšo setev (do 120 kg semena na 1 ha), mnogo izdatnejše gnojenje z dušikom, kar vse so revolucionarne spremembe v pridelovanju pšenice.

Inf. M. L.

En dan med gojenci vojaške akademije

Komandant vojne akademije kopenske vojske generalpodpolkovnik Bogdan Mamula je prve dni marca povabil v Beograd slovenske novinarje, da bi jih seznanil z delom in življenjem naše največje vojne akademije na Banjici, ki jo obiskujejo tudi slovenski fantje. Namen obiska je bil, da se novinarji pogovorijo z gojenci in se praktično seznanijo z njihovim življenjem ter njihovo mnenje posredujejo javnosti, ki verjetno še premalo ve o tej sodobno urejeni visoki šoli, ki ne vzgaja samo oficirjev JLA, ampak tudi strokovnjake. V šoli je malo Slovencev, saj je teh samo 1,43 odstotka, kar pa je znatno premalo v primerjavi s slovenskim deležem v jugoslovanski skupnosti.

Kaj meni o tem Ivan Dolničar, generalpolkovnik, pomočnik državnega sekretarja za narodno obrambo, pa zvezo iz njegove izjave, ki jo je dal pred dnevi:

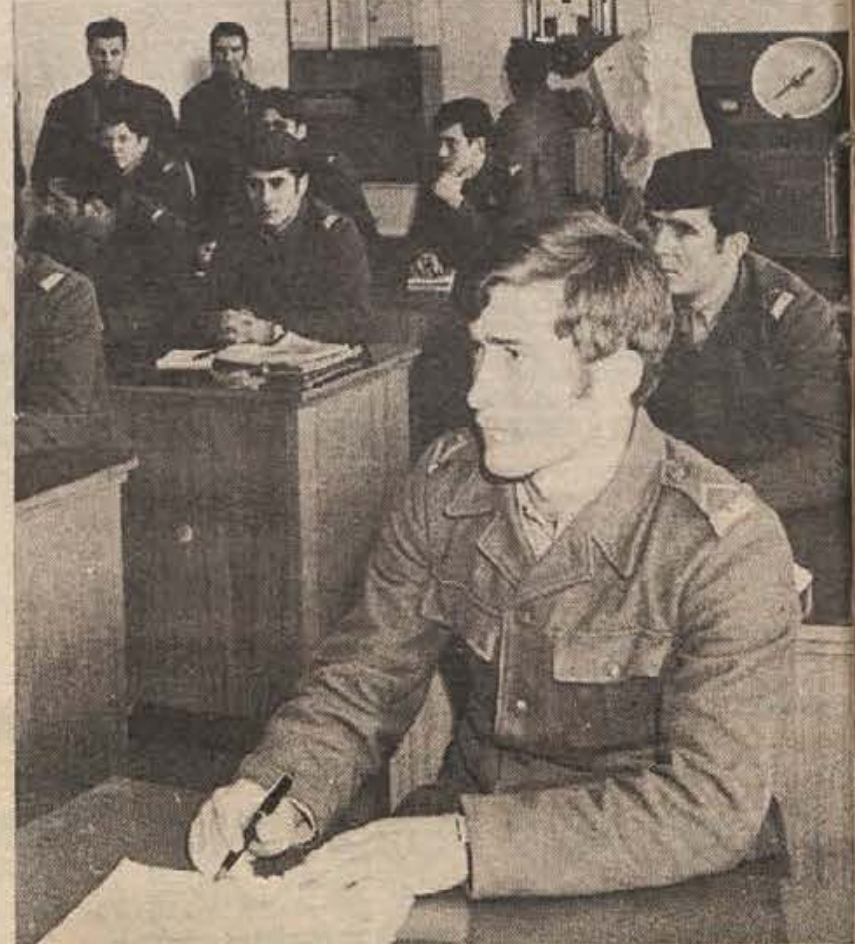
„Častniški poklic mora postati v vsakem pogledu bolj privlačen. V čem? Po strokovnosti, materialni spodbudi, socialni varnosti in stabilnosti poklica, po večji svobodi menjanja delovnega mesta, večjih možnostih uveljavljanja osebnosti, svojih sposobnosti itd. Mislim, da je glede tega že marsikaj narejenega. Zal pa še vedno živijo stare predstave o vojski, o poklicu častnika in podčastnika, o vojaškem strokovnjaku itd.

Dostoj smo mislili, da bo boljša propaganda in boljša obveščena o poklicu častnika in o strokovnosti, ki jo omogoča vojaško šolanje, povečala vpis slovenskih fantov v vojaške šole. Tiskali in razmnoževali smo prospekte in publikacije, snemali propagandno-informativne filme, povečali stipendije za dijake srednjih šol. Kljub vsem tem prizadevanjem odziv ni bil večji, temveč, nasprotno, manjši. Povsem jasno je, da politični in družbeni dejavniki v Sloveniji ne morejo ostati neprizadeti, ker ni vseeno, kakšen bo v prihodnje delež Slovenije med starešinami JLA. Nujna so nova prizadevanja, nove rešitve, nove akcije odgovornih družbeno-političnih dejavnikov v Sloveniji, v njihovi usmeritvi in vodenju kadrovske politike glede JLA.

V vrsti ukrepov bi bila vsekakor napredek posebna gimnazija v Ljubljani ali nekoliko internatov v Sloveniji. Prej sem za internate v dveh, treh središčih Slovenije, ki bi omogočili, da bi dijaki obiskovali razne srednje šole, ne samo gimnazije, nato pa bi se vpisovali v vojaške akademije.“

BRANKO PETAN – gojenc 1. letnika vojaške akademije kopenske vojske, doma iz Krškega: „Ko sem obiskoval III. letnik gimnazije v Brezicah, sem postal vojaški stipendist. S prijateljem Mirkom sva oba namreč rada slikala, zato sva iskala možnost, da bi prišla na umetniško akademijo. Ko sva videla, da ne bo šlo drugače, sva se odločila za vojaško šolo, istočasno pa se še izpopolnjujeva v slikanju. Na akademiji zelo podpirajo študij na drugih fakultetah, seveda pa takšna odločitev zahteva še posebne napore. Midva sva na akademiji našla profesorja – slikarja, ki naju usmerja, in bova 25. maja že razstavljala kot tudi drugi gojenci v Beogradu. Ko sem odhajal v Beograd, si nisem predstavljal, da bom prišel v tako prijetno okolje. Tukaj nimam občutka, da si v vojaški šoli. Če bi naši fantje vedeli, da je akademija kovačnica mladih strokovnjakov, ne pa vojakov, bi verjetno bolj množično prihajali v šolo. Po končanem študiju se bomo vrnili v Slovenijo in s svojim znanjem lahko veliko pomagali v novem sodobnejšem konceptu vseh vojaških obramb, ki ne potrebuje samo oficirje, ampak tudi strokovnjake.“

Gojenci pri pouku fizike v sodobno urejenem fizikalnem laboratoriju (Foto: S. Dokl)

jezika se mora vsakdo odločiti. Ob takih pripomočkih in predavateljih ni težko izpopolniti znanje, ki ga prinesejo dijaki iz srednjih šol.

STANUJEJO V HOTELU B KATEGORIJE

Gojenci stanujejo v preurejenem internatu, ki ga lahko primerjamo s hotelom B kategorije. Spijo v dvo in triposteljnih sobah. V sobah imajo sodobno pohištvo, na stenah pa so slike mladih umetnikov, ki svoje umetnije puščajo v spomin na bivanje v šoli. Menda so nameravali v vsako sobo namestiti televizijski sprejemnik, pa so uvideli, da bi to odtujevalo gojence. Tako pa živijo skupaj, se učijo, zabavajo in se spoznavajo, kar še bolj krepi tovariške vezi.

SPORTNI OBJEKTI PA TAKI!

Menda takih zaprtih športnih objektov pri nas ni veliko, kot jih imajo na akademiji v Beogradu. Prostorne, dovolj velike telovadnice in dvorane so pripravljene za karate, orodno telovadbo, košarko, odbojko, rokomet itd. Imajo tudi odlično strelišče, na katerem so bila že mednarodna srečanja. Posobnost pa je 25-metrski zimski bazen, ki je gojencem ves dan na voljo.

V teh objektih se naenkrat lahko športno udeležuje več kot 1000 ljudi.

NA JEDILNIKU JE BIL VOJAŠKI PASULJ

Vodstvo akademije nas je povabilo na kosilo. Gojenci so nam postregli s pasuljem, priljubljeno vojaško hrano. Zelo nam je teknil. Saj preden si ogledate vse zanimivosti, se topla obroka kar prileže.

RAZGOVOR Z VODSTVOM SOLE

Komandant Mamula nas je po obisku povabil na razgovor. Prisotni so bili tudi njegovi sodelavci. Želeli so zvedeti, kakšen vtis smo dobili novinarji ob obisku in pogovoru s študenti. Ob tej priložnosti smo zastavili nekaj vprašanj. Zlasti nas je zanimalo, kakšen je odziv na razpise šole, kakšen je učni uspeh Slovencev, njihova prilagojenost in podobno.

Prijazni gostitelji so radi odgovorili na naša vprašanja. Odziv na razpise je velik, največji je v Srbiji, v drugih republikah pa je manjši. Najmanj prijav je iz Slovenije.

EN DAN MED GOJENCI VOJAŠKE AKADEMije V BEGRADU

Ko pridete na vojaško akademijo kopenske vojske na Banjico pri Beogradu, vas pri-

MILKO PAVLETIC – gojenc akademije kopenske vojske, doma iz Lendave: „V Lendavi sem končal strojno tehnično šolo ter sem se odločil za študij na akademiji. Tukaj nam nudijo odlične pogoje za delo, saj so laboratoriji, predavavnice, učilnice za tuje jezike in vse drugo izredno sodobno. Predavateljski kader, ki ga sestavljajo visoki oficirji JLA in priznani predavatelji z beograjskih fakultet, je najboljši. Prepričan sem, da bom zapustil akademijo s solidnim znanjem, ki ga bom s pridom lahko uporabljal v praksi. Vseč mi je vse, mislim pa, da imamo premalo prostega časa za športno udejstvovanje. Res, da nas nihče ne priganja k študiju, ker smo v tej odlični svobodni, vendar je program tako zahteven, da te kar samo sili k učenju. Nimam občutka, da smo vojak, smo pravi študentje: če ne bi imeli uniform, sploh ne bi občutili, da smo na vojaški akademiji. Kdor se odloči za naš poklic, ga mora vzeti zelo resno, kajti tukaj človek hitro zori.“

vohu ne pozdravi oborožen stražar. Sprejel vas bo prijazen mlad vojak ter pospremil v sprejemno pisarno, kjer hoste v mehkem fotelju počakali na sprejem.

Za slovenske novinarje, ki so pred dnevi obiskali gojence in njihove vzgojitelje, je bilo formalnosti zelo malo. Toplo so nas sprejeli in predstavili komandantu šole generalpodpolkovniku Bogdanu Mamuli, ki je stroga, vendar zelo prijazna oseba na akademiji.

Komandant Mamula in člani predavateljskega aktiva so nas seznanili z življenjem na akademiji. Po uvodnih besedah, kjer so nas seznanili z osnovnimi podatki visoke šole, smo se napotili na ogled učilnic, kabinetov, laboratorijev, posobnih učilnic, zaprtih športnih objektov, internata, dvoran itd.

ARTILERISTI STRELJAJO KAR V SOBI

V sodobno urejeni učilnici, kjer je bil nameščen velik topniški poligon, so imeli gojenci ravno predavanje iz balistike. Predavatelj s sodobnimi tehničnimi pripravami, kjer se pritiska na gumbe in kjer se prižigajo rdeče lučke, lahko takoj točno ugotovi, ali je študent pravilno izmeril kot, pod katerim bo letela mina na sovražnikovo ozemlje. Ker imajo sodobno napravo, si prihranijo vaje na terenu. Takih učilnic ni malo.

Obiskali smo tudi dvorano, kjer poučuje motoroznanstvo. Prezeli raznih vojaških vozil, ki jih uporablja JLA, so tako nazorni, da lahko vsak gojenc do podrobnosti spozna delovanje motorja in še kaj drugega. Pri predavanju vsak posamezni del vozila „secirajo“, tako da bodoči oficirji, ki obvezno opravijo tudi vozniški izpit, vedo veliko tudi o ustroju vozil.

Obiskali smo še fizikalni in kemijski laboratorij ter učilnico za tuje jezike. Vsak gojenc ima svoj magnetofon, kjer lahko poslušajo predavanja v štirih jezikih. Za dva

Vojna akademija kopenske vojske na Banjici pri Beogradu se nahaja danes v postopju nekdanj zloglasnega okupatorjevega taborišča, imenovanega stabiščišče smrti. Ustanovil ga je nemški okupator s pomočjo izdajalcev iz okupirane Srbije 5. julija 1941, razpustile pa so ga enote narodnoosvobodilne vojske, ki so skupaj s sovjetskimi četami vkorakale v Beograd oktobra 1944. Danes so še ohranjene celice smrti, skozi katere je šlo veliko domoljubov. Pravijo, da je bilo v taborišču blizu 100.000 ljudi.

Z odlokom Vrhovnega štaba NOV je bila 21. novembra 1944 v Beogradu ustanovljena »Vojna akademija demokratske federativne Jugoslavije«. Ta datum je sprejet za dan Vojne akademije, ki ga praznujejo vsako leto.

JANEZ ZOBARIČ – gojenc 1. letnika vojaške ekonomske akademije v Beogradu, doma iz Murske Sobotice: „Po končani ekonomski srednji šoli v Murski Soboti sem imel močno željo študirati; veselila me je ekonomska znanost. Iz razne vojaške literature sem se seznanil z življenjem v vojaških akademijah. Ugotovil sem, da bom lahko prišel do poklica, ki me veseli. Prijavil sem se in bil sprejet. Preračunal sem, da bom najlažje, gledano z ekonomskega vidika, prišel do visokošolske diplome, če se odpravim v Beograd. Res, da sem gojenc prvega letnika in žal edini Slovenec na ekonomski smeri akademije, vendar sem zbral že precej vtisov, ki so najboljši. Disciplinarnost in red sta stroga, vendar se tega mlad človek hitro navadi in mu postopoma vse to postane samo po sebi umevno. Življenje je tako pestro, da dnevi prehitro minevajo. Študirati moramo precej, izpiti niso lahki, vendar najdem še dovolj časa, da grem v mesto ali pa se zabavam na akademiji. Na voljo imamo športna igrišča, telovadnice, plavalni bazen in še marsikaj drugega. Z dovoljenjem sem, da sem se odločil za akademijo, saj je v njej tako malo vojaškega.“

Gojenci vojaške akademije pri predavanju (Foto: S. Dokl)

Zato je njihova velika želja, da bi na akademijo prišlo več slovenskih fantov, ker so z njimi zelo zadovoljni. Kandidatov je veliko, vendar je izbira zelo težavna. Če bi bilo več prijavitelj, bi na akademiji ostali res najboljše. Ne sprejmejo vsakega Slovenca, čeprav jih je malo, vsak mora izpolnjevati pogoje. Učni uspeh je dober, fantje iz Slovenije, s katerimi smo govorili, delajo izpite poprečno z oceno osem. Mladi se na akademiji svobodno odločajo, kako bodo razporedili svoj delovni dan. Tisti, ki jim gre učenje slabše od rok, se odločijo za študij, drugi pa se toliko laže kulturno, športno in kako drugače udeležujejo. Osnovna naloga vseh je učenje.

Diplomanti se po končanem študiju razporejajo po željah, večina Slovencev gre službovat v Slovenijo. Solanje gojencem ni poceni; prispevek družbe za vsakega znaša letno 57.000 dinarjev, zato bedijo nad vsakim, da ne bi bil denar slabo naložen.

Ob koncu so nam povedali, da si želijo več obiskov, zlasti zaželena je mladina. Tesno sodelujejo z mladino iz Beograda, vendar želijo sodelovati tudi z drugimi.

Ta enodnevi obisk nas je precej obogatil. Videli smo skrbno delo z mladimi ljudmi. Če bi na vseh naših šolah delali s takšno zagretostjo, bi naši mladi ljudje stopali v življenje z večjim znanjem in z večjo mero srčneulture.

Vodstvu akademije smo hvaležni, da nam je omogočilo lep obisk.

S. DOKL

MIRKO CIGLER – gojenc 1. letnika vojaške kopenske akademije, doma s Senovega: „Kot Branko sem se na enak način odločil tudi jaz za študij na vojaški akademiji. Z Brankom sva kot brata, živiva drug za drugega. Zato sva se pri odločitvi dogovorila, da greva vedno skupaj. Zadovoljen sem, da sem se odločil za akademijo. Večina nas je zadovoljnih, saj si boljše pogoje sploh ne bi mogli želeli. Gojenc, ki ima opravljene izpite, lahko gre v mesto, kadar hoče. Vzajamo se v samostojne ljudi, ki nam zaupajo; seveda toliko časa, dokler zaupanja ne zlorabljam. No, takih je zelo malo, v glavnem pa kmalu zapustijo akademijo. Čudim se, da ne pride več naših fantov na akademijo. Mislim, da je glavni vzrok v tem, ker premalo vedo. Mislijo, da je akademija vojaški dril, v resnici pa je šola kot vsaka druga fakulteta v naši državi. Imamo pa še to prednost, da smo materialno preskrbljeni, da o študijskih in ostalih pogojih sploh ne govorimo. Vojni odseki in mladinske organizacije, če bi bile dovolj seznanjene z našim življenjem, bi lahko pri usmerjanju Slovencev na akademijo veliko pomagale.“

Spomenik nad breznom

Odlomek iz »Albuma spomenikov NOV v občini Ribnica«, ki govori o spomeniku v Jelenovem žlebu

„Pregnane v mrak in mraz, nas je krepila ljubezen do pravice in prostosti. Zahrope boj, smrt žanje v trumi gosti in zašume nad zemljo zmage krila.“
(Napis na spomeniku)

Po hudih bojih v Suhi krajini, v katerih so izplačevali Italijanom in belogardistom račune za njihove zločine, so se vse štiri brigade, Gubčeva, Cankarjeva, Tomšičeva in Serčerjeva, umaknile v Ribniško dolino. Po predvidenem načrtu je najprej Serčerjeva, kot predhodnica, ponoči med 21. in 22. marcem prišla preko Male gore, prečkala železniško progo in cesto Ljubljana-Kočevje in se zjutraj utaborila v vasi Dane z namenom, da pritegne s svojo prisotnostjo nase kar največ sovražnih sil iz Ribniške doline. S tem bi omogočila, da bi naslednjo noč med 22. in 23. marcem 1943 nemoteno prešle progo in cesto tudi ostale tri brigade.⁸

Italijani niso vedeli, da je ta partizanska enota, ki se je tako nenadoma pojavila v Ribniški dolini, Serčerjeva brigada. Zato so proti njej poslali bataljon črnih strajc iz Ribnice, ki so ga Serčerjevi z lahkoto nagnali nazaj proti Ribnici. Šele z oklopniki in koncentracijo večjih sil so se Italijani vrnili v Dane, potem ko se je Serčerjeva brigada, ki je v celoti izpolnila svojo nalogo, umaknila na Travno goro.

Ponoči med 22. in 23. marcem so med Ribnico in Staro cerkvijo prečkali železniško progo vse tri brigade in se kar po cesti neopazno usmerile proti Rakitnici. Gubčeva brigada je zasedla Rakitnico in Kot pri Rakitnici ter si zavarovala položaje proti Grčaricam in Golenici. Cankarjeva se je naselila v vaseh Zadolje in Podgora ter zasedla položaje po grebenu Bukovice. Tomšičeva se je utaborila v Danah in si zavarovala svoj levi bok proti posebnemu italijanskemu bataljonu, ki se je iz Dan umaknil v Kot pri Jurjevici.

Ponoči se je Serčerjeva vrnila s Travnice gore in 24. marca zjutraj zasedla položaje med Tomšičevo v Danah in Cankarjevo v Zadolju, okoli vasi Podgora. V isti noči je Cankarjeva napadla belogardiste in karabinerje v Dolenji vasi, se oskrbela s hrano in se vrnila na svoje položaje.

24. marca je vladalo na vseh bojiščih zatijše. Obe strani sta skušali zbrati čim več podatkov o svojih nasprotnikih. Zvečer je Tomšičeva odšla v Sajevce po hrano in tam mimogrede uničila in razgnala vasjoče belogardiste in Italijane.

Šteje dne je italijanska komanda dobila večje okrepitve in 25. marca napadla partizanske položaje. Boji so trajali ves dan. Po načrtu so hoteli obkoliti vse partizanske enote v Veliki gori. Poleg frontalno napadajočih enot iz Ribnice in Dolenje vasi so postavili partizanom za hrbet na Malih Belih stenah bataljon divizije Macerata iz Grčaric s 480 mošči in 24 oficirji, ki je tam ostal zaradi izgubljene zveze in ni zasedel določenih kot na Prigoriskem lazju. Bataljon obrambnih straž s Hriba s 522 mošči in 22 oficirji pa so postavili v zasedo pri Lenčku v Travnici gori in končno za njihovo zavarovanje še belogardiste iz Sodražice in Petricevca na Pšeničevem vrhu.⁹

Tak je bil torej bojni razpored sovražnih sil. Čeprav so naše brigade imele v taktičnem pogledu zelo dobre položaje, iz katerih so lahko obvladovale celo Ribniško dolino, pa so njihovo varnost vendarle ogrožale sovražne enote, postavljene v njihovo zadetje.

Po vsestranski oceni položajev obeh nasprotnikov in veliki potrebi, da bi se brigade odpočile od tolikih bojev, je komandant dolenjske operativne cone Milovan Šaranović izdal ukaz za pohod brigad proti mestom počitka. Brigade so se pomikale v dveh kolonah. V severozahodni koloni sta bili Tomšičeva in Serčerjeva z maršruto: Marinovec-Jelenov žleb-Podpreska. Jugovzhodno kolono pa sta sestavljali Cankarjeva in Gubčeva z maršruto: gozdna pot proti Jelenovemu žlebu (Rudeževa cesta) - Glažuta-Draga.¹⁰

Okoli dveh zjutraj 26. marca 1943 sta se obe koloni začeli viti po določenih poteh proti Veliki gori. Nobena kolona ni vedela točno za sovražnikove položaje, čeprav so obveščevalci in politični aktivisti že imeli novice o gibanju nekaterih sovražnih enot skozi gozdove Velike gore. Maršrutji obeh kolon sta se bolj intuitivno ogibali srečanju s sovražnimi silami, ki so jima bile postavljene za hrbet. Izredno naključje, verjetno zaradi pretiranih sovražnikovih zvez, pa je ustvarilo popolnoma drugačen razvoj dogodkov.

V hladni noči in ob slabi vidljivosti se je pomikala kolona iz Rakitnice po Rudeževi cesti. Vzpon je bil strm in borci utrujeni, pa so se počasi pomikali

navzgor. Tudi bataljoni, ki so nosili ranjence, so nekoliko zavirali tempo pohoda. Proti jutru sta zaradi delno spremenjene smeri pohoda jugovzhodne kolone brigadi pred Malo Belo steno zaukazali krajši počitek. Borci so posedli in polegali kar ob cestnem robu, nosila z ranjenci pa so postavili na ugodna mesta. Na čelo kolone so postavili tudi majhno puškomitraljesko zasedo. Komaj pa so ti borci zavzeli položaj, se je nanje usul ogenj in dobro zakritega mitraljeskega gnezda. Partizani v zasedi so bili ranjeni in so se umaknili. Kaj hitro so ugotovili, da stoji pred kolono sovražnik.¹¹

In tedaj se je začelo. Hitro in bliskovito. Dva bataljona Cankarjeve brigade sta zavzela položaj spodaj, bataljon Gubčeve pa se je v teku pognal proti vrhu, da bi zasedel višino in udaril Italijanom v hrbet. Gubčevci so zasedli vrh, z njim pa tudi en bataljon Cankarjeve. Ta spretnost je v tej bitki odločala.

Italijani so se prepozno spomnili na vrh. Naši so se takrat že pognali z njega navzdol kakor plaz. Spredej komandant in komandirji.

„Juriš! Huraaa...!“

Italijani so se plazili po tleh in skrivali za skalami. Bombe naših borcev so zadevale v polno. Tu jih je obležalo pet, tam trije. In še in še. Naši borci pa so vihrali naprej.

„Naprej, tovariši! Huraaa...!“

Med skalami je besnelo in divjalo. Z izbuljenimi očmi od strahu in že napol poblazneli so se Italijani brezupno ozirali okrog sebe. Nikjer več izhoda, okrog in okrog njih je kosila samo smrt.

„Za mater, za očeta, za padlega brata, za ustrele sestro, za stotine talcev in mrtvih internirancev, za toliko pobitih ujetnikov, za vse zločine, Jurij, juriš, hura!“

V divjem, brezglavem begu so se podili navzdol proti cesti. Preko skal in drč, čez kotline in kraške kotanje. Pod cesto pa jih je pričakala Cankarjeva. Prav sredi ceste je stal Dušan Jevtič, komandant brigade, stal brez zaklona in samo kosil. In tako mnogi drugi.

V smrtnem strahu so bežali Italijani v naročje širokemu in globokemu breznu, ki jih je pogoltnilo kot žrelo morskoga psa. Kazalo je, da se je zemlja sama odprla in postala zaveznik svojih borcev.

Samo peščici se je posrečilo ubežati. Skrivali so se in tavali po gozdovih Velike gore kot ranjena divjad. Pokanje, ki se je počasi oddaljevalo, je končno prenehalo. Boja je bilo konec.

Obležalo je kakih dvesto sovražnikov »glavne divizije« Macerata. In plen je bil bogat: lahko in težko orožje, dragoceno strelivo. Z njim so šli naprej v nove napade...¹²

Nad breznom stoji spomenik kot pomnik in apoteoza velike bitke v Jelenovem žlebu, bitke, ki se je v naši občini spominjamo vsako leto ob našem občinskem prazniku. Na dan vstaje slovenskega naroda, 22. julija 1958, so ga slovesno odkrili. Spomenik zmage iz bronu - dva metra visok, z motivi iz narodnoosvobodilne borbe.¹³ Spomenik ene izmed neredkih večjih zmag, ki je vtila pogum in brezmejno zavest, neuničljive vere v končno zmago. Spomenik zmage, ki je dala narodnega heroja Ivana Omerzo-Johana, ki je padel kot komandir čete 2. bataljona Cankarjeve brigade v tej bitki.

Spomenik nad breznom v Jelenovem žlebu pomeni boj, zmago in mir, vero v našo stvar, ljubezen do ljudi in veličino tovarništva. Spomenik, ki svari: nikoli več vojne! Spomenik, ki uči: Po tej poti, mladi rod!¹⁴

Zato stoji spomenik nad breznom v Jelenovem žlebu. Spomin na slavni dan naših brigad, na 26. marec 1943 leta.

Spomenik je postavil republiški odbor ZB NOV. Ob odkritju 22. julija 1958 je bil predan v oskrbo krajnemu odboru ZB NOV Grčarice oziroma preko njega občinskemu odboru ZB NOV Ribnica.¹⁵

Projektant ni znan, pač pa je gradbena dela opravilo SGP Gradbenik iz Ribnice pod strokovnim vodstvom diplomiranega tehnika - arhitekta Janka Hrena.

Po zgodov. podatkih zbral in zapisal
FRANC LEVSTEK

⁸Lado Ambrožič-Novljan: Partizanska protiofenziva str. 192 do 210

⁹Slovenski poročevalci z dne 20. 7. 1958: Po - VS

¹⁰Kartoteka spomenikov NOV pri obč. odboru ZB NOV Ribnica

Gradnja nove šole v Loškem potoku se je začela. Staro šolsko poslopje, ki je bilo zgrajeno še v času cesarja Franca Jožefa, je namreč popolnoma dotrajalo. Gradnja poteka v okviru načrta za gradnjo, dograditev in obnovo šol v ribniški občini, za izpolnitev katerega plačujejo vsi občani samoprispevek. Nova šola bo predvidoma vseljiva še letos.

RAZMISLJANJE PRED PRAZNIKOM OBČINE RIBNICA

Vsako hoče prispevati k napredku

Čas med dvema občinskima praznikoma prehitro mine - Uspešno nadaljujemo z izgradnjo šol - Vedno več podjetij se zanima za vlaganje kapitala na območju naše občine - Zmanjšati je treba osip učencev

Občinski praznik 26. marec nam daje vsako leto priložnost za trenutek postanka pri delu, za pogled na prehojeno pot in za kvanje načrtov za bodočnost.

Dnevi ob 26. marcu 1943 so v revolucionarnem boju jugoslovanskih narodov pomemben mejnik odpora proti nasilju. Takrat so se štiri slovenske udarne brigade spoprijele z vojniki fašistične Italije na Veliki gori pod Malo Belo steno. Nadstevilna dobro opremljena sovražna vojska s svojim ponosom na 2000-letno romansko kulturo ni mogla premagati partizanskih enot.

Vsi, ki se spominjajo vojnega obdobja, in tisti, ki še danes niso pozabili strahot 4-letne okupacije, vedo eno: svoboda je res zlata!

Danes opazimo na vsakem koraku utrip novega življenja, ki je značilno za Jugoslavijo po drugi svetovni vojni. Ribniška občina sledi uspehom gospodarsko močnejših občin. Naši občani plačujejo samoprispevek za izgradnjo različnih družbeno potrebnih objektov. Vodstva delovnih organizacij se trudijo za poslovno sodelovanje. Nekatera podjetja se združujejo z močnejšimi. Prav v teh dneh pa nastajajo v občini Ribnica tudi nova podjetja in proizvodni obrati. Zaposlenost se povečuje. Za gospodarski napredek pa se ne zavzemajo samo stro-

kovni organi občinske skupščine in ribniške gospodarske organizacije, ampak enako prizadevno tudi sveti krajevnih skupnosti, vodstva družbeno-političnih organizacij in še mnogi drugi, ki so sklenili prispevati svoj delež k splošnemu družbenemu napredku prebivalstva občine Ribnica.

Zelo pomembna je pripravljena nekaterih močnih gospodarskih organizacij izven občine za naložbe svojih sredstev na naše območje. Glede na bližino Ljubljane in delavnosti našega prebivalstva postaja območje naše občine vse bolj privlačno za investicijske naložbe.

POZORNOST IZOBRAŽEVANJU

V občini vse bolj posvečamo pozornost vzgoji in izobraževanju mladine. Z dograditvijo šolskega poslopja v Loškem potoku in dopolnitve objekta pri podružnični šoli v Dolenji vasi bo večini otrok omogočena organizirana predšolska vzgoja, boljši pogoji za učenje šolo-obveznih otrok in za delo pedagogov.

Sedanji učni uspehi solarjev še niso zadovoljivi. Zmanjšati bo potrebno osip učencev

osnovnih šol. Vendar brez dodatnega denarja ne bo mogoče organizirati malih šol in podaljšane bivanja za solarje. Vse odgovorne za vzgojo in izobraževanje, vključno s starši, čaka torej pomembne naloge.

Tudi stipendiranje dijakov in študentov bo po sprejemu družbenega dogovora v občini izboljšano. Zanimanje za študij na srednjih in visokih šolah je vedno večje.

Ta delovna razmišljanja bom zaključil z ugotovitvijo, da bo usklajeno delo vodstev družbeno-političnih organizacij v občini, delovnih organizacij, predstavnikov krajevnih skupnosti ter občinske skupščine in njenih organov tudi v prihodnje prispevalo k novim družbeno-političnim in gospodarskim uspehom. Dela je dovolj za vse. Občinska skupščina Ribnica in njeni organi se vztrajno zavzemajo, da prihajajo mnenja občanov v ospredje razprav pri vseh odločitvah v občini.

Vsem občanom čestitam za praznik 26. marec in jim želim, da bi napredovali osebno in v okviru družbeno-politične skupnosti. Iskreno pa pozdravljam vse preživele borce Gubčeve, Serčerjeve, Cankarjeve in Tomšičeve SNOB, ki so se 26. marca 1943 bojevale v Jelenovem žlebu.

BOGO ABRAHAMSBURG

INLES IN REFORMA

Iz vleči se je treba iz težav

Zastaviti tako poslovno politiko, da bo dajala najboljše gospodarske učinke in odpravila sedanje pomanjkljivosti

Stabilizacijski ukrepi, predvsem pa devalvacija dinarja, bodo nedvomno ugodno vplivali na podjetja, ki veliko izvažajo, neugodno pa na tista, ki precej uvažajo. Tega se v ribniškem Inlesu dobro zavedajo, posebno se zato, ker je, žal, njihovo podjetje v drugi skupini, med tistimi, ki precej uvažajo.

Specializacija proizvodnje v stavbeno pohištvo pred nekaj leti je omogočila izredno povečanje proizvodnje, produktivnosti in tudi ugodne poslovne uspehe. V prodaji so se usmerili v glavnem na domače tržišče, zaradi povečanja proizvodnje pa so bili prikljeni precej lesa tudi uvozi. Letno uvozijo približno 13.000 kubnih metrov žaganega lesa iglavcev, okrog 5000 kub. metrov ekotičnega lesa, precej lesnita, vezanih plošč itd. Seveda je uvoz precej večji od izvoza, kar pod-

jetje v pogojih po devalvaciji postavlja v posebno težaven položaj.

Seveda pa kolektiv, ki se zaveda pomena stabilizacije, podpira ukrepe zvezne vlade. Dobro ve, da je stabilizacija nujna, ne glede na ceno. Prav to pa postavlja pred organe upravljanja, vodstvo in ves kolektiv nemajhne naloge. Na nekatere probleme že opozarjajo. Ena najtesnejših ovir normalnega poslovanja je naraščajoča nelikvidnost. Neplačane terjatve predstavljajo že večji znesek od vrednosti trimesečne proizvodnje. Tudi kakovost izdelkov ni najbolj zadovoljiva, kar konkurenca temeljito izkoristi. Svoje prispevajo nekateri negospodarske poteze na raznih področjih, kar je treba takoj v celoti odpraviti. Nujna je temeljita poslovna politika, ki bo omogočila najboljše gospodarske učinke in odpravila vse pomanjkljivosti. Pa tudi v samem vodenju podjetja, v upravlja-

nju, ne more in ne sme biti različnih hotelej. V prihodnje bo toliko bolj potrebno najtesnejše sodelovanje med vodstvom, strokovnimi službami in samoupravnimi organi.

O posledicah devalvacije in o položaju Inlesa v novih gospodarskih razmerah so med drugim razpravljali tudi v okviru ZK na Inlesu. Komunisti ugotavljajo, da se bo podjetje znašlo v precej težkem položaju in bo treba sprejeti vrsto ukrepov, ki naj omogočijo čim boljše poslovanje. Ugotoviti je treba, koliko se bo znižala akumulacija podjetja zaradi devalvacije in podražitev, uvoz surovin in drugega materiala pa naj se čim bolj zmanjša. Nujno je tudi povečati izvoz. Posebno skrb bodo posvetili izboljšanju kakovosti izdelkov. V prihodnje je potrebna tudi skrajno premišljena investicijska politika.

-vec

Ribniški INLES je pripravil leseno ogrodje za novo prodajno skladišče v Nišu. Promet v teh skladiščih je namreč vedno večji, zato so potrebni novi prostori. V tem mesecu so ogrodje dokončali in ga odposlali v Niš. Podobno ogrodje so napravili novembra lani za novo skladišče v Cupriji (Foto: M. Vesel)

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

OBČINSKA KONFERENCA SZDL - OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV - OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKI KOMITE ZMS

Za praznik naše občine čestitamo vsem občanom in kolektivom!

inles

INDUSTRIJA STAVBENEGA POHIŠTVA

OKNA, POLKNA
VRATA

(sobna, vhodna, garažna)
PRODAJA NA KREDIT
ZAHTEVAJTE PROJEKTE!

ribnica

Za praznik
čestitamo!

INDUSTRIJA STAVBENEGA POHIŠTVA

inles

TRGOVSKO PODJETJE

JELKA RIBNICA

Obiščite naše prodajalne in restavracijo v Ribnici. Za praznik občine iskreno čestitamo!

KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA

s svojimi delovnimi enotami:

Kooperacija in odkup kmetijskih pridelkov in vzreja plemenske živine rjave pasme. Proizvodnja, odkup in prodaja izdelkov domače obrti, lesene galanterije, embalaže in drugih lesenih izdelkov. Tovarni promet, Destilacija eteričnih olj. Trgovina na drobno z reprodukcijskim materialom za kmetijstvo in ostalim blagom za široko potrošnjo.

Za praznik naše občine čestitamo vsem sodelavcem in občanom.

ZDRUŽENO
KMETIJSKO
GOZDARSKO
PODJETJE
KOČEVJE

Za ribniški občinski praznik čestitamo vsem sodelavcem in občanom!

- gospodarjenje s stanovanji
- nakup in prodaja ter komunalno opremljanje gradbenih zemljišč
- vsa gradbena dela
- storitve s strojnimi parkom in prevozništvom
- prodaja vseh vrst gradbenega materiala
- vrtnarstvo in vrtnarska proizvodnja, cvetličarstvo in izdelava vencev

Za praznik občine čestitamo!

Kmetijska zadruga Loški potok

hranilno-kreditna služba - odkup in prodaja - transport - mesarija

Za praznik občine čestitamo občanom in kolektivom!

Dolenjkina blagovnica v Črnomlju je največja trgovina v Beli krajini

RAST TRGOVSKEGA PODJETJA DOLENJKA

Uspešno združeno poslovanje

Po združitvi Potrošnika z Dolenjko je v Črnomlju trgovina napredovala

Tako povečanje je prav gotovo presenetljivo, saj se je promet v celotnem podjetju Dolenjka v tem času manj povečal in tudi v Sloveniji v tem času trgovina ni toliko napredovala. Prav tako je uspeh očiten tudi v primerjavi z gospodarsko rastjo črnomaljske občine, saj se je trgovina močneje uveljavila.

V lanskem poslovnem letu je trgovsko podjetje Dolenjka iz Novega mesta ustvarilo za več kot 100 milijonov dinarjev prometa. Vsekakor je k tako uspešnemu poslovanju pripomogla tudi združitev črnomaljskega Potrošnika s tem novomeškim trgovskim podjetjem. Od 1. novembra 1968, ko je prišlo do integracije, pa do danes so v Črnomlju zgradili sodoben trgovski lokal s prodajnimi in skladišnimi prostori na površini 1100 kv. metrov.

Trgovina v Črnomlju je po združitvi prišla do večjih obratnih sredstev, Dolenjka pa je z dobro organizacijo nabavne službe pripomogla k večji samostojnosti posameznih trgovin. Uspehi so očitni, saj so pripojene prodajalne povečale promet kar za 86 odstotkov.

Vsekakor je integracija močno pomagala k napredku. Dolenjka je vpeljala tako obliko dela, da se stroški čim bolj zmanjšajo, rast podjetja pa je zato še ugodnejša. Tako se je v dveh letih ekonomičnost podjetja povečala za 20 odst., akumulativnost pa celo za 73 odstotkov.

Novomeška Dolenjka se ne namerava zadovoljiti z doseženimi uspehi. V črnomaljski občini bo skušala uresničiti tisto, kar si je zadala ob integraciji Potrošnika in Dolenjke. To pa pomeni, da bodo skušali kupce postreči še hitreje in še bolj sodobno. Da bi v tem uspeli, nameravajo zgraditi moderno samopostrežno trgovino, kjer bo blago kupcu še bolj dosegljivo, razen tega pa bo tak način omogočil, da bo kupec v eni sami trgovini lahko nakupil kar največ stvari.

In ko smo že pri novih gradnjah, velja opozoriti tudi na to, da Dolenjka pripravlja veliko presenečenje tudi v Novem mestu, saj namerava v središču mesta do leta 1975 zgraditi veliko, najsodobnejšo blagovnico, kakršne Novo mesto še nima.

Dosedanji poslovni uspehi kažejo, da je bila usmeritev podjetja pravilna, Dolenjka pa si bo še naprej prizadevala, da bi s sodobnim poslovanjem in gradnjo modernih trgovin kar najbolj ustregla kupcem.

Velika izbira in solidna postrežba odlikujeta Dolenjkino blagovnico v Črnomlju

Dolenjka ima precej samopostrežnih trgovin. Posnetek je iz Straže, kjer je ena najlepših trgovin na našem območju (Foto: M. Vesel)

PRED ZAKLJUČKOM USPELE AKCIJE

Božo, Mustafa, Jože ali morda kdo drugi?

Teden dni pred koncem vodi še vedno Božo Kuzmički iz Sevnice: do torka je zbral že 280 novih naročnikov! Še nekaj presenečenj?

Še teden dni nas loči do zaključka razpisanega nagradnega tekmovanja, v katerem pismo nosi iz 9 občin vneto zbirajo nove naročnike ter prijatelje domačega pokrajinskega glasila SZDL. Prihodnji četrtek bomo dokončno vedeli, kdo se je med njimi najbolj postavil in nam v zadnjih mesecih zbral največ novih naročnikov. Obljubljeni presenečenja bodo sledila kmalu po razglasitvi najboljših med najprizadenejšimi...

Danes, teden dni pred zaključkom nagradnega tekmovanja, pa že poznamo naslednje najboljše sodelavce — pismo nosi iz naših občin ter sodelavce iz nekaterih delovnih organizacij. To so:

- Božo Kuzmički iz Sevnice — do zadnjega torka nam je pridobil že 280 naročnikov;
- Mustafa Suljagić iz novo-meške pošte se postavlja z 232 novimi naročniki, medtem ko je na tretjem mestu
- Jože Radešček iz Sentjerneja: do torka ima že 132 novih naročnikov!
- Sledijo jim: Franc Znidaršič, Novo mesto — 85 novih naročnikov, Martin Stopar iz Podbočja — 80, Ivan Voljčansk iz Sromelj — 59, Franc Glogovšek iz Brežice — 40, Jože Erjavec iz Brusac 37, tov. Gorenc iz Mirne peči — 33, Jože Jankovič s Senovega — 26, Anton Skrajnar z Mirne — 23, Martin Svalj iz Ko-

stanjevice — 20, Peter Gabrič s Senovega — 19, Anton Bregar iz Velike Loke — 19, Slavko Gmajnar iz Koprivnice — 18 itd.

— Najboljši med našimi sodelavci iz podjetij pa so: Ivanka Zemljak iz sevnjske Lisce — 42, Cveto Križ iz Kočevja — 35 in Janec Gliha iz Žužemberka — 25 novih naročnikov.

Kaj se bo v zadnjem tednu še spremenilo? Ne vemo! Zvedeli pa smo, da nekateri pismo nosi čakajo le še na današnje objavo, potem pa nam pripravljajo nekaj presenečenj. Veseli jih bomo — presenečenj in novih naročnikov, glede katerih smo v zimi 1970/71 prav po zastugi številnih pridnih sodelavcev dosegli tako razveseljiv uspeh in domačemu listu zagotovili čvrsto naklado in lepo število novih prijateljev, bralcev in naročnikov lista doma kot po svetu!

UPRAVA LISTA

MIZARSKA DELAVNICA TREBNJE

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

- 5 KVALIFICIRANIH MIZARJEV
- 2 NEKVALIFICIRANA DELAVCA
- 1 SKLADIŠNIKA

Nastop je možen takoj. Osební dohodki in poizkusno delo po pravilniku podjetja.

AB Agraria BREŽICE CVETLIČARNA TREBNJE

Odprta je v prejšnji prodajalni kruha v Trebnjem št. 7 b — pri žel. postaji.

Nudimo vam:

- rezano cvetje in lončnice
 - cvetlična semena in gomolje
 - vsa potrebna sredstva in dodatke za vzgojo in nego cvetja
 - pripadajoči pribor in pripomočke
 - Sprejemamo naročila:
 - za izdelavo vencev in sopkov
 - za aranžerske usluge z dekoracijo in oskrbo poslovnih prostorov ter zasebnih stanovanj (poroke in drugo)
- Za obisk, naročila in nakup se priporoča kolektiv Cvetličarne!

ZAVAROVALNICA SAVA POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

razpisuje naslednji delovni mesti:

1. šefa oddelka premoženjskih zavarovanj

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje: višja izobrazba ekonomske ali pravne smeri z najmanj 5 let prakse na vodilnem delovnem mestu. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

2. zavarovalnega zastopnika

za zastop Smarjeta in okolica. Lastnoročno napisane vloge je treba poslati na naslov do 15. aprila 1971.

Od 6. januarja do 13. marca se je na Travnici gori izmenjalo 9 šolskih smučarskih tečajev. Trajali so po teden dni, v vsaki izmeni pa je bilo okoli 60 šolarjev raznih ljubljanskih sol. (Foto: Drago Mohar)

Dodatna navodila za popis zdomcev

S popisom prebivalstva v Jugoslaviji od 1. do 10. aprila bodo zajeti tudi delavci, ki so zdaj zaposleni v tujini. Popis teh delavcev bo opravljen doma pri njihovih družinah, medtem ko bodo tiste, ki so službeno premeščeni v tujino — to velja za diplomate, razne strokovnjake in druge — popisali v jugoslovanskih diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tujini.

Zvezni zavod za statistiko priporoča občanom, ki so odšli na začasno delo v tujino, da svojim družinam v Jugoslaviji pošljejo do konca marca osebne podatke (priimek in ime, rojstni datum, kraj rojstva, občina kraja rojstva, narodnost ali pripadnost, šolska izobrazba — najvišja končna šola, poklic, s katerim se je ukvarjal pred odhodom v tujino, ime države, v kateri je zaposlen, leto odhoda na delo v tujino).

Občani, ki so odšli na delo v tujino z vsemi družinskimi člani, pa naj se po priporočilu zveznega zavoda zglasijo v diplomatsko-konzularnih predstavništvi v tujini najkasneje do 10. aprila, kjer bodo dali potrebne podatke za popis.

Zavod za statistiko SRS Ljubljana

NI NUJNO

da se uredništvo Dolenjskega lista strinja z vsemi sestavki, ki so objavljeni na tej strani. — K prispevkom, ki jih pošiljate za objavo v našem tedniku, priprišite svoj celni naslov, sicer ne pridejo v poštev za tisk. Na posebne želje pisca lahko ostane njegovo pravo ime za javnost tajno (podpisali ga bomo s kraticami ali kako drugače), vsekakor pa je pred sodiščem za resničnost napisanega odgovoren predvsem sam.

UREDNIŠTVO DL

Javno vprašanje šoli v Adlešičih

V petek, 5. marca zjutraj, je toploter pokazal — 11 stopinj. Kot vedno so otroci vozači prišli v šolo ob 5,30 oziroma ob 5,50, kakor pridejo v vas avtobusi. Nekateri so začeli pisati naloge, drugi so se igrali. Ob 6. uri 20 minut je prišel mednje ravnatelj šole in zakričal: „Marš, svinje, ven, da vas nikoli več ne vidim v tej šoli.“

Eden tistih, ki je pisal nalogo in ni takoj zapustil razreda, je bil se posebej okrogel. Moral je pospraviti svoje stvari in iti na miraz. Tam so morali otroci ostati, dokler jih niso

okrog 7.15 spustili v razred. Nekateri so se medtem napotili peš domov po 6 kilometrov daleč, ker niso mogli vzdržati na mrazu, nekateri pa so se zatekli v šolsko dvornico. Deklice so več kot tri četiri ure stale zunaj.

Šola naj javno pojasni ta ukrep, prav tako pa, zakaj ni odprta mlecna kuhinja. Svoj čas so si otroci vozači prinašali od doma čaj in sladkor ter si v šoli skuhal nekaj toplega, a tega ne delajo več. Zakaj?

PRIZADETI STARŠI OTROK

Vsaj hvala ob upokojitvi

Vestnost in pridnost Draga Vlašiča me je spodbudila k pisanju tega sestavka, da bi domači in prijatelji iz Bele krajine izvedeli za njegovo življenjsko pot do upokojitve.

L. marca 1971 je bil v Ptuj upokojen pomočnik komandirja postaje milice Drago Vlašič, rojen leta 1928 v Bednju pri Crnomlju. Izhaja iz skromne 4-članske družine. Marljivi oče Jože, ki je lepo skrbel za družino, je naučil tudi Draga raznih delovnih sposobnosti, leta 1943 pa je padel v NOV. Kot 14-leten deček je postal tudi Drago partizan Ljubljanske brigade, ima dve vojaški in eno politično odlikovanje, nazadnje pa je dobil red dela s srebrnim vencem.

Od leta 1948 daje so mu minovala leta pri milici v Rogaski Slatini, v Mariboru, v Poljčah, v Ljutomeru in v Kidričevem ter v Ptuj. Ustvaril si je družino, rad pa je obiskoval mater Ivano, brata Jožeta ter sestri Mimico in Ivanko. Med službovanjem se je tudi izšolal. Vedno je bil vreden in tovariški, pa tudi odločen kot starešina mlajšim sodelavcem. Na vseh delovnih mestih se je znal hitro in pravilno uveljaviti.

Skromnost, ki jo je prinesel iz rojstne hiše, ga spremlja še sedaj. Ptuj se je privadil, slovo od sodelavcev pa je bilo zelo prijetno in tovariško.

JOŽE VRABL Ptuj

Zbirka za Jelko

V zadnjem tednu nam je z denarno nakaznico poslal za Jelko: Rdeči križ Dobruvica — Gradac 231 din.

Pri blagajni DL so prispevali v tem času za Jelko: delavci obrata tovarne Zmaj v Sentvidu pri Stični (zbrala Anica Gamze) 250 din, Ana Mervič iz Zabje vasi 10 din, neimenovana profesorica iz Ljubljane 50 din, Slavka Grubješić iz Brežice 20 din, Lojzka Zaletelj iz Novega mesta 50 din, Tony Jelenič, Toronto, Kanada, 5 dolarjev oz. 74,05 din.

Na žiro račun Dolenjskega lista je poslala sindikalna podružnica iz tovarne Novoteks, Novo mesto, 500 din.

Do ponedeljka, 22. marca dopoldne, je bilo zbrano in oddano na hranilno knjižico Jelke Lavrič pri DBH Novo mesto že 72.979,03 din. Vsem darovalcem: iskrena hvala!

DOLENJSKI LIST

Veselite vsaj enkrat na leto

Zivimo v zakotnem kraju, v vasi Radenci ob Kolpi, kjer v vsem letu doživimo en sam praznik — to je dan žena. Lepo smo ga praznovali. Vse je bilo zadovoljno, med nami so bile tudi starejše žene in mošče, ki so se kar živahno zaplesali.

Ko je to minilo, smo spet sredi vsakdanjih skrbi, prepuščeni samim sebi. Začel smo graditi cesto, ki naj bi kraj povezala s svetom. Vsak važečan je prispeval že 100 prostovoljnih ur pri delu, ni pa mogoče računati, da bi še naprej toliko žrtvovali za dograditev ceste. Moral bi nam kdo pomagati, saj smo kmetje že tako tepeni z vseh strani. Nič ne verjame, da res tako slabo živimo.

V naših zakotnih krajih so davčne položnice, ki jih prejmemo, pravi strah. Od kod denar, ko je treba kupiti še gnojila in škropiva, ki so vsak dan dražja. Nič čudnega ni, če je mladina vzela slovo in zapustila rodne domove. Tudi starši ne želimo svojim otrokom trpljenja v oddaljenih krajih, zato jim ne branimo iti na boljše.

Težko je razumeti zlasti življenje vaške žene. Ogovarjanje ne manjka, in če katera zbolí, si ne upa potožiti, ker kdo pripomni, da se samo pretvarja, češ da ji ne diši težaško delo. V tem je tudi vzrok, da marsikatera ne gre pravočasno k zdravniku. Včasih tudi ne more, ker nima potrjene zdravstvene knjižice zaradi neplačanih davkov, nima pa denarja, da bi pregled plačala.

Dokler je bila še mladina na vasi, je bilo lepo. Slikati je bilo petje, a ne moremo pomagati, če so mladim zrasle peruti in odleteli so kot prički iz gnezda. Naj ljudje vedo, kako se nam godi!

MARIJA VOLF, Radenci

NABIRALNA AKCIJA ZA INVALIDA RUDIJA

Če kruh delil bi z bratom brat...

Dobri ljudje se že spominjajo Rudija Žlajpaha iz Žužemberka: za njegov invalidski voziček je doslej zbranih 1.050 din

„Pošiljam za Rudija Žlajpaha, invalida iz Žužemberka, 50 dinarjev za invalidski voziček. Pošlji mu še ti in vedi: za vse je svet dovolj bogat in srečni vsi bili bi, če kruh delil bi z bratom brat, a prav srčnimi čutili!“ To so besede Nežke Bakšič iz Slavskega laza 15 pri Vasi na Kočevskem, ki je prejšnji teden poslala Rudiju 50 dinarjev. Želela je, da bi njene zgornje besede spodbudile še druge k človekoljubnemu dejanju, ki naj omogoči Rudiju nakup invalidskega vozička.

Nekaj posnemovalcev prvih darovalcev, ki hočejo pomagati Rudiju, je bilo tudi v preteklem tednu: delavci obrata tovarne Zmaj v Sentvidu pri Stični so mu poslali 250 din, zbrala pa jih je med člani kolektiva Anica Gamze. Neimenovana iz Zabje vasi je podarila Rudiju 20 din, sindikalna podružnica hotela „Grand Otočec“ pa je zbrala zanj 250 din. Neimenovana darovalka iz Novega mesta je prispevala 20 din, neimenovana profesorica iz Ljubljane 50 din, Francka Pavlin iz Novega mesta 10 din, Lojzka Zaletelj iz Novega mesta 50 din, Marija Kostanjevec iz Dol. Nemške vasi pri Trebnjem 20 din in Olga Erjavec iz Novega mesta 10 din. Skupaj so pri blagajni našega lista prispevali za Rudija v preteklem tednu našti darovalci 680 din.

Na žiro račun Dolenjskega lista je poslala „Za Rudija“ Danica Ukmar iz Stanjela na Krasu 50 din.

Do ponedeljka, 22. marca dopoldne, je bilo za Rudija Žlajpaha zbrano 1.050 din. Za nadaljnje prispevke v ljudno prošnjo, vsem dosedanjim darovalcem pa se lepo zahvalujemo za izkazano pomoč.

DOLENJSKI LIST

»Dolenjski list« v vsako družino

kultura in izobraževanje

V Sevnici že ustanovili skupnost

Z zasedanjem ustanovne skupščine je tudi Sevnica v četrtek, 18. marca, dobila kulturno skupnost, ki bo pomenila novo ureditev kulturnega življenja v občini. Najvišji organ skupnosti bo 21-članska skupščina, v katero so določili število članov posameznih organizacij glede na njihov pomen za kulturo. Sprejeli so začasnega statut in začasnega poslovnika, dokler ne bo sprejet finančni načrt, pa bo delo še vodil iniciativni odbor. Finančni načrt bodo sestavili, brž ko bo znano, koliko bo prispeval občinski proračun. Da ima ustanovitev kulturne skupnosti, zlasti pa večja denarna pomoč kulturi, izreden pomen za razvoj kulturnih dejavnosti v občini, so poudarjali tudi na zasedanju ustanovne skupščine, ko se je razvila vsebinsko bogata razprava o kulturnem življenju v sevnici občini.

NOVA RAZSTAVA ANTONA PLEMLJA

20. marca zvečer je vodstvo slikarske kolonije Zagorje - Izlake v prostorih Delavskega doma v Zagorju ob Savi odprlo samostojno razstavo slikarja samorastnika Antona Plempla iz Ljubljane. Prizadevnega in nadarjenega slikarja, enega izmed pobudnikov za ustanovitev trebanjskega tabora slovenskih samorastnikov, bodo s to njegovo razstavo prvič bližje spoznali tudi ljubitelji umetnosti iz Zasavja.

OBOGATENI LEVSTIKOV HRAM

V prevodu Rapa Šukijetove nas Mladinska knjiga (zbirka Levstikov hram) seznanja z enim izmed del znane angleške pisateljice Charlotte Brontë „Villette“. Če hočemo spoznati resnično podobo meščanske Belgije v 19. stoletju (v njem pa penzionatsko življenje mlade Angličanke, ki naj bi se v tujini naučila francoščine, pa doživi pri tem svojo veliko, nepozabno ljubezen), sezimo po romanu „Villette“. Poln je razviharne domišljije, zanosne ljubezni in dramatičnih zapletov. Knjigo je ilustrirala Nora Lavrin.

AMERIŠKE RAZGLEDNICE

Vid Pečjak je v zbirki Globus pred dnevi izdal pri Mladinski knjigi svoje „Ameriške razglednice“, sprotne vtise, popotna doživetja in osebna razmišljanja ob srečavanjih z navadnimi Američani. Napisal je 25 „razglednic“ - z njimi pa nam na kar najmanjšem prostoru hoče povedati čimveč o tej veliki, zanimivi in nasprotij polni deželi.

BELOKRANJSKI MUZEJI

V letu 1970 je muzejsko ustanovo v Beli krajini obiskalo 12.765 ljudi, kar je nekoliko manj kot prejšnje leto. Zbirke Belokranjskega muzeja v Metliki si je ogledalo 5222 ljudi, medtem ko je Slovenski gasilski muzej, ki je prav tako nastanjen v metliškem gradu, obiskalo 3534 ljudi. Zupančičev spominski sobo na Vinici si je ogledalo 4009 ljudi.

OGLAŠUJTE V DL!

KMETIJSKO IN TRGOVSKO PODJETJE AGRARIA, Brežice

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- 3 traktorjev Ferguson 35
- 3 traktorjev Ferguson 65
- 1 pluga (2-brazdnega)

Licitacija bo na dvorišču podjetja, Brežice, Sentmart 72 (pri žel. postaji), v sredo, 31. marca 1971, ob 9. uri.

Vsi zainteresirani morajo pred začetkom licitacije položiti a gotovinski varščino v višini 10% vrednosti izklicne cene.

Vse informacije o prodaji osnovnih sredstev posreduje komercialni oddelek podjetja, telefon 72-036.

„Belovlšče“ kosternejeviške Porne vive bo letos sicer mirovalo, zato pa ne bo v stalni galeriji na prostem nič manj zanimivo. Tudi letos pričakujejo več tisoč obiskovalcev. - Na sliki: Edward Kardelj v družbi z ladom Smrekarjem med lanskoletnim obiskom Porne vive (foto: Ivan Zoran)

Dve skupnosti za en sam prostor

Čeprav bosta imeli belokranjski občini vsaka svojo kulturno skupnost, bosta morali številne kulturne dejavnosti skupaj načrtovati

V prvi polovici aprila bo prva seja skupščine črnomaljske kulturne skupnosti po ustanovitvi prejšni teden, o kateri smo poročali v zadnji številki. Na tej seji bodo obravnavali delovne in denarne načrte kulturnih organizacij, na podlagi katerih bodo razdelili denar za kulturno dejavnost v tem letu: 286.000 din.

Na ustanovni skupščini so sklenili povečati število članov, tako da bo skupščina kulturne skupnosti štela ne 25, ampak 27 članov. Na novo so izvolili predstavnika Zveze prijateljev mladine in spomeniškovarstvene službe. Hkrati so denarno in drugo poslovanje kulturne skupnosti zaupali Zavodu za kulturo, meneč, da bosta tako poslovanje in administracija cenejša.

Kot smo že poročali, je prevzel predsedniško mesto v kulturni skupnosti Franc Zupančič, glasbeni delavec in pe-

dagog iz Črnomolja. Poleg njega so bili v izvršni odbor skupščine izvoljeni še: Janez Dragoš, Alojz Cvitkovič, Ivan Štrubelj, Ivan Mohar, Lojze Kočvar in Jože Veselič.

Že na ustanovni skupščini so poudarili, da je Bela krajina enoten kulturni prostor, zato bodo tudi pri črnomaljski kulturni skupnosti načrtovali dejavnost v tem smislu. Nujno bo treba vsaj sodelovati z metliško kulturno skupnostjo, če že ni uspelo, da bi za Belo krajino ustanovili eno samo kulturno skupnost.

BOGATA KULTURNA TRADICIJA NAREKUJE SPODBUDEN NAČRT

Ribnica: kulturna skupnost aprila

Osnutka statuta in načrta dejavnosti pripravljena - Skupščina kulturne skupnosti bo imela 21 članov - Tudi predstavniki krajevnih skupnosti bodo v njej - Posebna skrb ribniškemu festivalu ob 10-letnici

Predvidoma v drugi polovici aprila se bo v Ribnici sestala ustanovna skupščina kulturne skupnosti, ki bo štela 21 članov. Inicijativni odbor za ustanovitev kulturne skupnosti je na zadnji seji sprejel osnutek statuta in načrta dejavnosti ter razdelilnik za imenovanje delegatov v skupščino KS. V skupščini bodo zastopane vse kulturno-prosvetne dejavnosti, večja podjetja in nekatere krajevne skupnosti. Po enega člana imenujejo delavska univerza in knjižnica, muzej, SZDL, sindikati, mladina, TIS, občinska skupščina dva, po enega pa še Inles, Riko, Pletilnica, šole Ribnica, Sodražica in Loški potok, glasbena šola ter krajevne skupnosti Loški potok, Gregor, Ribnica, Sodražica, Dolenja vas in Črčarica.

Za spremljanje, preučevanje in usmerjanje delovanja posameznih področij kulturne dejavnosti ima kulturna skupnost tudi tri stalne odbore: odbor za knjižničarstvo, gledališko in glasbeno umetnost, odbor za likovno umetnost, galerijsko in muzejsko dejavnost, varstvo arhivskega gradiva, kulturnih spomenikov in narave ter odbor za filmsko umetnost in kinematografijo.

Dokaj obsežen, pogumen in tudi zanimiv je načrt dejavnosti kulturne skupnosti. Izhaja iz znane, razmeroma bogate kulturne tradicije Ribnice, čeprav je bila žal kulturna dejavnost v preteklosti pogosto kampanjska, nenačrtna. Dokaj uspeha dosegata sedaj pevski zbor v Ribnici in Dolenji vasi, stalna kulturna ustanova pa je poleg festivala muzej. Kulturna dejavnost v občini

naj v prihodnje temelji na ustvarjalnosti domačinov - kulturnih skupin in posameznikov - in na dejavnosti oz. gostovanjih tujih skupin.

Posebno skrb nameravajo posvetiti festivalu, ki praznuje letos desetletnico delovanja. Predvsem ga je treba postaviti v drugačno okviro, mu začetni novo, samobitno razvojno smer, če naj preraste občinske okvire. Načrtov, tudi dokaj držnih, imajo s festivalom dovolj.

Osnutek načrta dejavnosti kulturne skupnosti poseveča posebno skrb posameznim vrstam umetnosti. Na področju besedne umetnosti se bodo zavzemali za ponovno oživetje domačih gledaliških skupin, poskrbijo za gostovanja kvalitetnih profesionalnih gledališč, organizirali lutkovno gledališče in literarne skupine (v šolah) ter literarne večere, marsikaj pa bo treba spremeniti, izboljšati tudi v konceptu knjižnice.

Likovna dejavnost zahteva organizacijo stalnih razstav domačih in tujih likovnikov, čim več primernih prostorov za likovne razstave, dokončno ureditev parka kulturnikov v gradu. Nujna je organizacija domače likovne skupine, saj je to dovolj likovnikov - amaterjev, nekromna želja kulturnikov pa je tudi ureditev likovne galerije.

In še filmska in etnografska dejavnost. Nujno je vplivati na repertoarno politiko kinematografov. Poskusili bodo organizirati filmske skupine s tujimi mentorji v šolah, letno gledališče pa lahko izkoristijo tudi za filmsko gledališče. V muzeju je potrebno postaviti novo muzejsko zbirko in pridobiti še več prostora (klet v gradu), pozitivni raziskovalno etnografsko dejavnost, zanimiva pa je tudi zamisel o stalnem festivalu suhe robe.

Z BESEDNIMI UTEHAMI NE GRE RESEVATI KNJIŽNICARSTVA

Na spisku jih je devetnajst

Ta podatek o ljudskih knjižnicah v novomeški občini je razveseljav le dotlej, dokler govorimo o številu, ne pa tudi o dejanskem stanju ljudskih knjižnic - Kulturne skupnosti pripravljajo »obliž«

Ljudsko knjižničarstvo na Dolenjskem se nikakor ne more odlepiti z dna slovenske lestvice: niti po urejenosti, niti po številu knjig, niti po številu bralcev. Zahteva, naj bi dosegli vsaj po eno knjigo na prebivalca, je na našem območju že starinski slager. Kanček upanja, da se bo stanje izboljšalo, bo brzkone prinesla že bližnja prihodnost: napovedan je zakon o reorganizaciji knjižničarstva, ki bo tudi ljudskim knjižnicam (vsaj na papirju) omogočil zahtevam časa ustrezen razvoj.

Ljudsko knjižničarstvo na Dolenjskem se nikakor ne more odlepiti z dna slovenske lestvice: niti po urejenosti, niti po številu knjig, niti po številu bralcev. Zahteva, naj bi dosegli vsaj po eno knjigo na prebivalca, je na našem območju že starinski slager. Kanček upanja, da se bo stanje izboljšalo, bo brzkone prinesla že bližnja prihodnost: napovedan je zakon o reorganizaciji knjižničarstva, ki bo tudi ljudskim knjižnicam (vsaj na papirju) omogočil zahtevam časa ustrezen razvoj.

Vzdrževanje ljudskih knjižnic ni zavidanja vredno. Lani so dobile: 73.866 din dotacij, 11.370 din izposojevalnin za knjige, to pa je bilo tudi vse.

Za lanski nakup novih knjig v ljudskih knjižnicah so prispevali: republiški sklad 8.000 din, občinski sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti 8.000 din, ZKPO 4.174 din in tri krajevne skupnosti (Mirna peč, Sentjerne, Žužemberk) 6832 din.

Za osebne izdatke so knjižnice porabile nekaj več kot 50.000 din. To je zadostovalo za plače dveh polklicnih knjižničarjev, ki delata v Novem mestu. Veliko število nepoklicnih knjižničarjev je ves ta čas delalo zastonj. Za malo denarja malo muzike, pravijo, in na področju knjižničarstva ni nič drugače. Tu pa je brzkone razlog za siceršnjo (ne)delavnost večjega števila ljudskih knjižnic.

Kulturne skupnosti, kot pravijo, bodo krivico popravile in amaterske knjižničarje nagrajevale. Ze kmalu se bo videlo, ali je to samo besedna uteha ali dejanski denarni „obliž“.

IVAN ZORAN

Za boljše razumevanje stanja na področju dolenjskega knjižničarstva si ogledimo nekaj podatkov iz novomeške občine, kjer je mreža ljudskega knjižničarstva še najgostejša in tudi potrebe na tem področju glede na število prebivalcev največje. Ze takoj pa je potrebno pripomniti, da so podatki glede števila knjižnic malce vzmernirjivi. Poglejmo, zakaj. Na spisku je v novomeški občini devetnajst ljudskih knjižnic, dela pa jih le trinajst: dve sta deponirani, ker se nista dobili prostorov, dve preseljeni, ena sploh ne dela, ena pa nima knjižničarja. Tako je formalni zahtevi po gostoti knjižnic zadosteno, potrebam pa ne.

Podatki nadalje navajajo, da imajo vse ljudske knjižnice v občini 31.074 knjig. Lani se je število knjig povečalo samo za 2418. Ob tem sila na dan nerazveseljiva ugotovitev, da imajo vse knjižnice le 2813 stalnih

Veletrgovina Špecerija, Bled

razpisuje

za gostišče »DOBRČA« na Brezjah naslednja prosta delovna mesta:

1. kuharica
2. natakarice
3. nekvalificirane delavke

Pogoj pod 1. in 2.: dovršena gostinska šola ali PK z večletno prakso

Stanovanje je zagotovljeno.

Ponudbe pošljite na naslov: Veletrgovina Špecerija, Bled, Kajuhova št. 3, do 31. marca 1971.

Takoj sprejememo v redno delovno razmerje

— 5 kvalificiranih ali priučenih mesarjev — klavcev ali predelovalcev

Osební dohodek se obračunava po doseženem učinku. Samska stanovanja so zagotovljena. Prijave je treba dostaviti na naslov: Mesarsko podjetje Tržič, Tržič, Trg svobode št. 18

MESARSKO PODJETJE TRŽIČ
Tržič, Trg svobode št. 18

Kandidati se lahko prijavijo s predložitvijo ustreznih dokumentov na gornji naslov tudi osebno.

SKRIVNOST, KI NI SKRIVNOST

Besede občudovanja so pri nekom iskrene, pri drugem pa samo vaba za nalivna dekleta. Vabilo na sestanek je lahko iskrena želja po prijateljskem kramljanju, lahko pa so za njim vse drugačni nameni...

Ce tvoji varnostni signali odpovedo, ce ne boš znala ločiti človeka od človeka, dobrih nagibov od slabih, te lahko čakajo težka razočaranja!

Prav tako nevarna kot naivnost je tudi lahkomišelnost. Ta se igra z nevarnostjo, podaja se v najbolj dvomljivo družbo in sumljive zabave. Lahkomišelnost deklet postane kmalu plen neodgovornih moških.

Ce boš kdaj dovolila, da boš moškemu igraču in cenila zabava, pač ne boš mogla od njih pričakovati, da bi spoštovali v tebi ženo in bodočo mater!

Tragični so primeri nekaterih deklet, ki gredo lahkomišelnost "iz rok v roko" vse dotlej, ko se ob koncu prve mladosti resnično zaljubijo v nekoga, ki bi jih osrečil. Tedaj šele spoznajo, da resnične ljubezni ni brez pravega spoštovanja, da deklet težko upa na veliko ljubezno, ce je njena preteklost taka, da je fant ne more spoštovati.

Dobro si to zapomni, saj poznaš pregovor, da je po toči zvoniti prepozno! Marikaj, kar sem povedal v prejšnjem poglavju fantom, velja tudi zate, pa naj gre za prebujeno radovednost, kar zadeva ljubezno in spolnost, za nemir in težave, ki pri tem nastopajo, ali za potrebo po zdravem, razgibanem in polnem življenju. Prav tako velja tudi za fante marsikaj, kar je zapisano v tem poglavju dekletom. Enim in drugim sem namreč hotel posebej povedati, kaj je pomembno za posamezni spol, vmes pa je še marsikaj, kar velja za oba spola.

Naj ti povem še nekaj več o prvi ljubezni! Prvim sanjam o ljubezni in prvimi simpatijami bo nekoč (lahko prav kmalu, lahko pa šele čez leta!) sledila prva ljubezna, prva globlja zaljubljenost v nekoga, ki ti bo pomenil več kot vsi drugi znanci in prijatelji. Tvoje misli in tvoja čustva bodo osredotočena nanj - komaj boš pričakala, da ga spet vidiš in se srečaš z njim. V tvojih očeh bo morda pravo utelešenje tvojih sanj in pričakovanj. V tvojih očeh!

Vsaka zaljubljenost idealizira ljubljeno osebo lepša, povzdigne njene vrline in zabrisa njene slabosti. Pri prvi ljubezni je ta idealizacija še posebno močna. Ljubljena oseba postane ideal, dovršena popolnost. Meje med resničnim in nerresničnim so zabrisane in ne veš več: ali ljubiš res tistega človeka, kakršen v resnici je, ali le njegovo idealizirano podobo.

Kadar mine prva vroča zaljubljenost in z njo val idealizacije, spoznaš resničnega človeka z njegovimi vrlinami in napakami. Lahko je še vedno podoben idealu, ki ga iščeš - in ljubezno ostane. Lahko pa je v resnici zelo daleč od tvojih pričakovanj - in ljubezno ugasne.

Za prvo ljubezno boš srečala še marsikoga, ki bo v tebi prebudil naklonjenost in ljubezenska čustva. Včasih bo ostalo vse le pri "pogledu, nasmehu in besedi", drugič bodo srečanja pripeljala tudi do medsebojne ljubje, da se bosta imela rada in si bosta zvesta. Tako se boš naučila spoznavati in tehtati ljudi, saj boš v času zrele ljubezni hkrati s fantom, bodočim možem, izbrala tudi očeta svojim otrokom. Taka odločitev pa ne sme biti igra na srečo! Sama si gotovo želiš, da bi nekoč prišel tvoj otrok na svet kot svetla točka v dužni trikot srečne ljubezni mati - oče - otrok.

Kaj je torej za mladost, ki je pred tabo, najvažnejše? Na prvem mestu je prav gotovo uspešno šolanje, da prideš do poklica, da se usposobiš za delo, ki bo temelj tvoje samostojnosti in enakopravnosti. Če imaš poklic in z njim delo, stojiš v življenju vedno lahko trdno na svojih nogah, pa naj pride kakoli.

Zraven učenja in dela naj popolnoma tvojo mladost tudi zdravno razvedri! Našla ga boš v

knjigah in glasbi, v športu in vsem, kar te veseli. Veliko ti bo pomenila vedra družba tvojih vrstnic in vrstnikov. V takem prijateljskem krogu nikdar ne manjka mladostne razposajenosti in smeha, pa naj bo na izletu, na plesu ali ob vsakdanjih srečanjih.

Glej v življenje z odprtimi očmi in veruj vase in v življenje! Iz odprte knjige življenja se lahko mnogo naučimo, to pa nam lahko prihrani tudi marsikatero razočaranje. Kadar si mlad, moraš vedno upati v življenje, saj je radodarno do tistih, ki se napatijo vanj s pogumom, razumnostjo in samozavestjo.

Pri svojih srečanjih s tistimi, ki ti bodo bolj pri srcu, pa misli vedno tudi na prihodnost: kadar te varnostni signali v tebi opozarjajo na nevarnost, znaj reči vedno - prijazno, a odločno - NE! Bodi v svojih stikih z ljudmi taka, da ti ne bo nikoli nerodno odkrito gledati vsakemu v oči! Tudi kadar si daleč od staršev, ne pozabi na njihove nasvete.

Mladost je priprava na življenje, hkrati pa, kot pravimo, najlepša doba življenja. Poskrbi, kolikor je odvisno od tebe - in mnogo je odvisno prav od tebe! - da bo sreča s teboj!

TI IN TVOJI STARŠI

"Kar staršem dobrega storiš, to pričakuj na starost sam od svojih otrok!"

Med mladostniki in njihovimi starši pride marsikaj do nesoglasij, ki utegnejo vnesti celo hlad in odtujenost v njihove medsebojne odnose. Vzroki takih navzkrižnih in neprijetnih situacij so v tej dobi drugačni kot v otroštvu. Vsak mladi človek teži v teh letih k večji samostojnosti tudi v družinskem krogu. Čeprav mu po eni strani prija, da so starši do njega ljubeci in skrbni kot v otroštvu, skuša po drugi strani z vedenjem in besedami nenehno dokazovati, da ni več otrok, da morajo starši upoštevati tudi njegovo voljo, da morajo računati z njegovo doraslostjo.

Naravni razvoj sili mladostnika k vedno večji samostojnosti: odtod tudi trma, kljubovalnost in upornost, ki privrejo na dan kdaj pa kdaj skorajda pri vsakem fantu in dekletu v tvojih letih. To seveda nekaj nekdaj ubrano družinsko ozračje, povzročajo jezo, slabo voljo in očitke. Ob tem pa ni hudo le staršem, ampak tudi "krivcem" - nekdanjim "pridnim otrokom".

Ce vemo, da izvira tako mladostnikovo vedenje iz naravne težnje po samostojnosti in uveljavljanju svojega jaza, potem ne moremo govoriti o namernih krivcih. Resnični krivec je dostikrat - nesporazum!

Starši vidijo čisto svojega dorasčajočega otroka mlajšega, kot je v resnici. Kar žez noč se je otrok spremenil, porasel in postal drugačen. V očeh staršev pa je še otrok in tako tudi še ravna z njim.

Včasih pa bi tudi mladi, ki so se sicer potegnili v višino, v duševnosti pa so vendarle še na pol otroci, hoteli doseči kar "čez noč" vse pravice odraslih in popolno samostojnost. Radi bi podirili veljavni hišni red, sami odločili o svojih zadevah in hodili po svojih poteh, kot bi to bila samo njihova stvar.

Staršem je marsikaj težko prodreti v globino mladostnikovega doživljanja in ga razumeti. Mladi se v teh letih radi zapirajo vase, ne razkrivajo več staršem svojih težav in se ne pogovarjajo več z njimi tako odkrito kot nekoč. Hkrati pa tožijo: "Starši me ne razumejo..."

Mladi pogosto čutijo, da jih prevelika skrbnost staršev veže in omejuje v njihovi težnji po samostojnosti. Radi bi sami odločili o sebi, se postavili na svoje noge in delali po svoji pameti... Starši pa vedo, da sta njihov dorasčajoči fant ali dorasčajoče deklet komaj prestopila prag mladosti, da sta v resnici še daleč od tiste zrelosti in življenjske izkušnosti, ki sta pogoj za varno pot v življenje.

Srednješolci brez strehe nad glavo

V novomeških srednjih šolah se šolajo dijaki iz dolenjskih, belokranjskih in spodnje posavskih občin - šolanje je odvisno tudi od stanovanja - Stiska s prostorom v dijaškem domu naglo narašča

Predsedstvo občinske konference ZMS Novo mesto je na zadnji seji, ki so se je udeležili tudi predsedniki mladinskih aktivov na srednjih šolah, predsedniki šolskih skupnosti in predstavniki dijaškega doma, sklenilo da je treba s kratkoročnimi rešitvami povečati zmogljivosti Dijaškega doma Majde Silc, da je treba v gradnjo šol vključiti tudi izgradnjo dijaškega doma in k temu v to vključevati tudi delovne organizacije, da se mora dijaški dom večati v skladu z razvojem srednjega šolstva v občini, da je treba zmogljivosti doma povečati tako, da bo lahko sprejel 40 odstotkov vpisanih dijakov.

Dijaški dom v Novem mestu omogoča mladini s širšega območja Dolenske, da se izobražuje v novomeških srednjih šolah, kar zagotavlja delovnim organizacijam sposobne kadre. Tako bi moralo biti, vendar v sedanjih razmerah to ne drži. V šolskem letu 1970/71 se izobražuje v novomeških srednjih šolah 1753 dijakov v 68 oddelkih. Izmed teh samo 329 srednješolcev stanuje pri starših v Novem mestu, vsak dan se iz okrog 100 dolenjskih krajev vozi v Novo mesto 542 dijakov, ki odhajajo od doma pred peto uro zjutraj, daleč peščajčo, prilajajo v šolo utrjeni, velikokrat zamujajo pouk in zaradi prometnih zvez odhajajo iz šole pred zaključkom pouka. Po vseh preudritvah dijaškega doma v zadnjih letih je sedaj v domu 273 dijakov, s čimer so skrajno izkoriščene zmogljivosti doma. Letos so morali odkloniti kar 160 dijakov, ker v domu ni prostora.

Skrb za stanovanje srednješolcev, ki niso iz Novega mesta, je pravzaprav prepuščena njihovi iznajdljivosti in slučajnim možnostim, razen tega pa odvisna od finančnih možnosti staršev. V domu že nekaj let ni prostora za vse, iz leta v leto pa odklanjajo več dijakov, ki se morajo znajti po svoje ali pa opustiti misel na šolanje v novomeških srednjih

šolah, kjer vsako leto odpirajo nove oddelke.

Ce naj se v Novem mestu izobražuje mladina iz širšega območja Dolenske, potem je potreben dovolj velik dijaški dom, ki bo mogel sprejeti vse tiste dijake vozače, ki želijo in morajo v dijaški dom, ter tiste srednješolce, ki zaradi premajhnih kapacitet dijaškega doma doslej niso mogli v novomeške srednje šole. Razen tega je treba v domu zboljšati pogoje bivanja tako, da bodo imeli gojenci v domovih poleg izobraževanja možnosti za rekreacijo.

Vsckakor z reševanjem tega vprašanja ni več mogoče odlašati in je treba poiskati takojšnje rešitve.

A. V.

»Skozi temo« - do kakšne igre?

»Bela krizantema« se bo predstavila z igro Tonija Vovka »Skozi temo ali devalvirana moralna«

Člane mladinskega gledališkega društva Bela krizantema je moralna in denarna pomoč ZKPO spodbudila, da so sklenili za to gledališko sezono pripraviti kar dve kratni predstavi. Prvo že pripravljajo. Sredi aprila se bodo novomeškemu občinstvu predstavili z igro Tonija Vovka, ki je o vsebini dela povedal:

»Krizantemovci se zavedamo, da bo občinstvo sprejelo to igro zelo različno. V njej želimo prikazati mlade v dveh svetovih, ki sta si popolnoma različna, in opozoriti na posledice neodgovornosti nas samih in

povezanosti z družbo. Besedilo je naravno, neizumetničeno, vzeto iz vsakdanjega življenja, zato morda mnogim ne bo všeč. Tudi igralce, ki bodo delo predstavili, vsak dan srečujemo na novomeških ulicah in bodo tako rekoč predstavljali same sebe. Rešitev je prepuščena občinstvu, nima dokončno zapisanega izida in ga bo lahko vsak obiskovalec ob razmišljanju oblikoval sam.»

Nastopali bodo člani »Bela krizantema«, ki bodo hkrati igralci, scenaristi, režiserji in avtorji dela: Sergio Žižič, Jože Tisu, Romana Zelnik, Toni Vovka, Vanja Ilvar, Andrej Simčič, Miro Gutman, Vlado Magnik in Emilija Udovc. Za glasbeno spremljavo bo poskrbel Marko Svet, kostime in maske bo pripravila mentorica Boža Podgrajš, lektor bo prof. Jože Škufca.

Ob tem pripravljajo Krizantemovci dve presenečenji: novost na sceni in prvo številko svojega gledališkega lista.

A. VITKOVIČ

Priprave na mesec mladosti

Občinske konference ZMS že sprejemajo programe prireditve in mladinskih akcij v maju

V vseh občinah pripravljajo osrednje mladinske prireditve za dan mladosti, ves mesec maj pa bodo potekale različne mladinske prireditve in akcije, na katere se mladina že sedaj pripravlja v šolskih, delovnih in vaskih aktivih. Praznovanja bodo letos povezana s proslavami ob 30-letnici vstaje.

V vseh mladinskih akcijah, ki jih letos pripravljajo občinske konference ZMS v mesecu mladosti, bodo letos še v večjem številu sodelovali tudi borci in rezervni oficirji, ki bodo sodelovali tudi v pripravah in organizaciji različnih pohodov, na katerih se bodo mladi seznanjali tudi s prvinami narodne obrambe.

Novomeška mladina je že sprejela okvirni program akcij za mesec mladosti, ki obsega: Stafeto, ki bo v začetku aprila, pohod: »Bodimo vztrajni in aktivni!«, ki bo v štirih etapah, osrednjo proslavo ob dnevu mladosti, kjer bodo sodelovali pionirji, mladina in borci, zletni nastop na stadionu, podelitev priznanj mentorjem in zaslužnim delavcem z mladino, priprave in sprejem pionirjev v

Spet je zmagal Boba

1. »Obriši suze, draga«, B. Stefanović — 26. gl.
2. »Visoko nad oblaki«, Slaki — 21 glasov
3. »San Bernardino«, Christie — 11 glasov
4. »Kad naš brod plovi«, Novi fosili — 8 glasov

Vrstni red najbolj priljubljenih melodij se iz tedna v teden skoraj ne spreminja. Že nekaj tednov, lahko bi rekli celo mesecev, so na prvih štirih mestih skoraj iste skladbe. Vodijo seveda domači Slaki, saj so njihove skladbe - po vaših pisnih sodeč - med najbolj poslušanimi na dolenjskem sploh. Največ pisem pa je tokrat le bilo za Boba Stefanovića. Pošiljate mu tisoče pozdravov in želja za uspeh (Marjana, Jožica, Sonja s prijateljicami, Tomaž in njegova »klapa«, Darja in Tinko in drugi). Vseh seveda ne moremo objavit, sicer bi potrebovali celo stran.

Opozarjamo vas še, da so v prodajalnah s ploščami v prodaji tudi najnovejše plošče, med katerimi je zlasti veliko skladb domačih pevcev. Tokrat so izžrebani:

1. Branka Lemovec, Vavta vs 33, Straža,
 2. Franc Avsec, Studenec pri Sevnici,
 3. Milka Zidar, Stranje, Veliki Gaber
- Plošče so darilo Mladinske knjige iz Novega mesta.

Poklic od jutra do večera

»V našem poklicu sta potrebni zlasti volja in veselje.« je povedala Nevenka Jančan

Srečal sem jo v knjigarni, kjer si je ogledovala knjigo o pripravljanih najrazličnejših jedi. V kratkem pogovoru mi je povedala o sebi, šoli in svojem bodočem poklicu naslednje:

»Po končani šoli se nisem mogla odločiti, na katero šolo se naj vpišem. Hotela sem priti

sem imela precejšnje težave, posebno na praksi. Prej sem si to delo predstavljala veliko bolj enostavno, sedaj pa vidim, da je poklic zelo zahteven. Potrebna je čistoča, prijaznost do gostov in potrpežljivost. Tu se delo ne konča ob določenih urah kakor v trgovini.»

»Kako pa je v šoli?«

»Za pripravo na poklice so nam odmerjena samo tri leta. Učne snovi je veliko, zato je uspešen samo tisti učenec, ki je vse leto prizadeven. Po končanem pouku v šoli nas čaka še praksa v različnih gostinskih podjetjih. Tam se težave šele začnejo. Podjetja zahtevajo od nas veliko in nekateri izmed nas tega ne vzdržijo in izstopijo iz šole. Hodim v tretji letnik, to se pravi v zadnji, in moram krepko pripraviti.«

»Ali nameravaš po končani šoli ostati tu ali se vrniti domov?«

»Tu mi je vedno bolj všeč in sedaj me ne vleče nazaj, razen tega pa je tu tudi več možnosti za zaposlitev. Gostinski poklice je precej naporen in mislim, da si bom po končani šoli poiskala zaposlitev v kakšni tovarni.«

»Kakšen smisel ima potem obiskovati gostinsko šolo, če boš poklice spremenila?«

»Sole bi rada končala, da bi imela srednjo izobrazbo in bi laže dobila drugo zaposlitev, ki ne bi bila tako naporna. Tu je delo od jutra do večera, brez praznikov in prostih dni in veliko preslabo plačano. Vsak pač teži za boljšim življenjem.«

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

Ime in priimek

Ulica

Kraj

Rok: 29. marec 71

Kupon št. 11

ZILJANI SO SPET GOSTOVALI

Igralska skupina mladinskega aktiva v Ziljah je v letošnji sezoni pripravila in uprizorila že drugo igro. To je bila komedija Branislava Nušića »Sumljiva oseba«. Z njo so se najprej predstavili na domačem odru, in sicer za 8. marec, v nedeljo, 14. marca, pa so gostovali v Vinici in Dragatušu. V ta dva kraja so šli kljub lanskemu slabemu obisku, računali so, da bo letos bolj, ker v teh krajih ni bilo še nobenega gostovanja. Toda zmotili so se, tudi letos je bil na Vinici slab obisk. Igralcem se zdi čudno, da ni bilo na prireditve, razen dveh, niti prosvetnih delavcev, katerih bivši učenci so igralci te skupine. Morda niso, da take igralske skupine niso sposobne prikazati dobrega dela. Res je, da s takim odnosom ne bodo zagotovili primernega obiska. Igralci se čutijo prizadete. - Obisk v Dragatušu je bil kljub neogrevani dvorani veliko večji. Občinstvo je bilo navdušeno. Največ priznanja je podel Jože Pavlaković v vlogi načelnika Jerotija in Jože Čemas v vlogi pisarja Vica.

V nedeljo so gostovali v Gribljah in Gradcu, v načrtu pa imajo še nekaj drugih gostovanj. Dokazati želijo, koliko zmorejo narediti v slabih pogojih ob veliki meri dobre volje in poštrevnosti.

AVSENIKI V HALI TIVOLI

2. aprila bo v Hali Tivoli v Ljubljani samostojni nastop kvinteta bratov Avsenik. Prireditve se bo pridela ob 20. uri in bo trajala tri ure. To bo po štirih letih prvi javni nastop kvinteta na domačih tleh. Letos praznuje kvintet že petnajsti let obstoja, hkrati pa bo to njegov 4000. javni nastop. V programu bodo sodelovali: pevec Ema Prodnik in Franc Koren, napovedovalec Tvo Ljpecer, pihalna godba pod vodstvom Vilka Avsenika ter Tone Fornezzi-Tof. Vstopnice prodajajo v poslovalnicah Ljubljanskega transporta v Ljubljani (Titova 3), na Vrhniki, Domžalah, Kamniku, Jesenicah in v poslovalnicah Creine v Kranju, Turist agenta v Mariboru ter Izletnika v Celju.

IZID »VESELE ŠOLE«

Po vsej Sloveniji je 16. marca potekalo v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger tekmovanje v znanju Vesele šole, katere organizator je Pionirski list. Na osnovni šoli Katja Rapena v Novem mestu se je za naslov šolskega prvaka v znanju potegovalo 67 učencev od tretjega do osmega razreda. Ti so razen v tretjem in osmem razredu že dosegli prva mesta na razrednih tekmovanjih. 27. razrednih prvakov je že prejelo lepe diplome. Mladi tekmovalci so dokazali, da so se sposobni samostojno učiti. Presenetili so z disciplinirano in vztrajnostjo. Šolski prvaki v znanju Vesele šole so postali: Leon Matoh za tretji razred, Milan Moro za četrti razred, Maja Tovšek - petirazred, Mitja Pucelj - šesti razred, Alojz Blažič - sedmi razred, Borut Usenik - osmi razred. Pionirji so bili nagradjeni z diplomami in značkami. Vsem, ki so sodelovali, bo ostal prijeten spomin na tekmovanje. Na naslednjih tekmovanjih bodo izbrali še občinske, področne in republiške prvake v znanju.

NAGRAJENA POŠTENOST – Po najdeno žensko uro je prišla na postajo milice v Kočevju Stanka Jezerački iz Mozlja. Za poštenega najditelja Janeza Bokana, učenca 3. razreda osnovne šole, je pustila milicnikom nagrado 60 din.

PRIDRŽANA PREPEPAČA – 19. marca ob 19.45 sta se v lokalu „Metka“ v Kočevju pijana prepepala Martin Oven iz Rudnika in Tone Znidaršič iz Kočevja. Oba so milicniki pridržali do iztreznitve, zagovarjala se bosta pa tudi pri sodniku za prekrške.

STRELJAL V GOSTILNI – 19. marca ob 20.45 se je 16-letni B. T. napil v gostilni „Rog“ v Kočevju in streljal s plišajno pištolo. Zaradi vznemirjanja gostov se bo zagovarjal pri sodniku za prekrške.

NAMERNI POŽIG? – 18. marca zvečer je nastal požar v baraki Marije Brajdič v Zabjaku. Zgorela je baraka, z njo pa vse skromno premoženje. Škode je za 10.000 din. Poizvedbe kažejo, da gre za nameren požig, osumljenca Janeza in Borisa Brajdiča pa so po odredbi preiskovalnega sodnika poslali v pripor. V zadnjih nekaj mesecih je to že šteti rdeči petelin v ciganskih domovih.

KRADLA V SAMOPOSTREŽBI – 19. marca popoldne so v novi samopostrežbi Mercatorja na Zagrebški cesti zalotili Novomeščanko A. K., ki je nabrala za 141 din živih in jih skušala odnesti. Tega dne so v isti trgovini odkrili še mladoletnico C. S., ki je nabrala za 73 din raznih predmetov in jih ni nameravala plačati.

NEDOVOLJENA PRODAJA – Postaja milice v Trebnjem je prejela Ibrahima Velagića iz Livna zaradi nedovoljene preprodaje. Omenjeni je v Zagrebu nakupil okoli 50 m blaga slabše kakovosti in ga v 3-metrskih zavitkih prodal po vaseh. Sprejemal je tudi naročila za povečavo slik za zagrebškega fotografa, vendar se je izkazalo, da je bilo tudi potrdilo, s katerim se je izdajal za fotografovega zastopnika, neveljavno. Blago so Velagiću zasegli, njega pa prijavitli sodniku za prekrške.

VLOM V ŠKOCJANU – V noči na 20. marec je bilo vlomljeno v Mercatorjevo trgovino v Škocjanu. Vlomilec je razbil sipo, se splazil v lokal in prebrskal vse predale. Očitno je iskal denar. Ker ga ni našel, je vzel samo nekaj drobiža in 6 čokolad.

MOPED JE IZGINIL – 19. marca zvečer je neznanec odpeljal iz hodnika stanovanjske hiše Leopolda Marina na Mirni moped modre barve. Vozilo je bilo last Martina Jevšenarja s Sel, ima pa reg. št. NM 56-682.

SE EN MOPED UKRADEN – Rudolf Sever iz Irče vasi pri Novem mestu je 19. marca zvečer ugotovil, da mu je nekdo odpeljal še neregistriran moped zelene barve iz gospodarskega postopja.

DO IZTREZNITVE ZAPRT – Milicnik iz Dol. Toplice so 20. marca popoldne pridržali do iztreznitve Salija Jakubovića iz Podgore, ker se je v testiranjih na letališču neprijetno obnašal in razgrajal.

PREPEP NA NOVEM TRGU – Ponoči okrog 23. ure so se 21. marca na Novem trgu v Novem mestu stegli Janez Kobetič iz Drežnika, Jože Kobetič iz iste vasi, Ivan Težak iz Dol. Suhorja in Ibrahim Begonović iz Pečigrada. Med pretepom je bil Begonović tako hudo poškodovan, da so nezavestnega odpeljali v bolnišnico. Pretepači bodo prijavitni javnemu tožilcu.

Zakrivil smrt na prepovedani vožnji

Ugotovitev okrožnega sodišča v Novem mestu: Peter Sever iz Velikega Gabra je na dan mrtvih 1969 prehitro in neprevidno vozil moped proti železniški postaji in zato zbil Lovrihovo

Peter Sever iz Velikega Gabra je 1. novembra 1969 z neregistriranim mopedom, ki ga je vozil brez vozniškega dovoljenja in izkušenj po meter in pol široki stezi proti železniški postaji v Velikem Gabru, zbil 76-letno in skoraj glugo Ano Lovriho, ki je bila od postaje in med hojo gledala v tla.

Lovrihova je kasneje za poškodbami, ki jih je dobila pri padcu, umrla. Severja pa je spravila na zatožno klop obtožba, da je storil hudo kaznivo dejanje zoper splošno varnost po členu 273/V v zvezi s členom 271/I in III kazenskega zakonika. Letos 16. marca se je zagovarjal na novomeškem okrožnem sodišču.

Okrožno sodišče mu je za dejanje, storjeno 1. novembra 1969, prisodilo osem mesecev zapora, ob upoštevanju kazni s sodbe občinskega sodišča v Trebnjem pa mu je odmerilo skupno kazen leto dni in dva meseca zapora. Kajpak ta kazen ne bo pogojna, če bo taka postala pravomočna.

S polenom pomagal tovarišu

Anton Remih iz Stranj in Jože Pirc iz Gornjega Leskovca obsojena na zaporne kazni zaradi kaznivega dejanja na Pokojnem vrhu pri Mrzli planini – Remih bo moral do pravomočnosti sodbe ostati v zaporu

16. avgusta lani je bila na Mrzli planini proslava 25-letnice osvoboditve, združena s partizanskim srečanjem borcev Kozjanskega odreda. Po slavnosti je bila na Pokojem vrhu, malem zaselku pri Mrzli planini veselica. Rajanje je trajalo pozno v noč. Mnogi, ki so ves večer mirmo sedeli pri litru, še vedeli niso, da se je ta večer nedaleč od plesišča zgodilo nekaj hudega.

Okoli 22.30, ko so nekateri že zapuščali veselico, sta se za četrta lučja od plesišča v medli svetlobi oddaljenih žarnic spoprijela 18-letni domačin Anton Trefalt in leto dni starejši Jože Pirc, kmečki delavec iz Gornjega Leskovca pri Blanci. Po

ostrih besedah je Pirc udaril Trefalta po ustih, nato sta se zgrabila in padla na travo. Okoli so stali fantje in opazovali boj. Ko je Anton Remih, 23-letni poljedelec iz Stranj, videl Pirca, s katerim sta bila prijatelja, na tleh, je izpustil nogo veselici mizi in

udaril z njo Trefalta po glavi. Trefalt je po udarcu obležal. Pirc in Remih pa sta jo mahnila domov. Naslednji dan okoli 10. ure je Trefalt umrl v celjski bolnišnici.

Okrožni javni tožilec v Novem mestu je Remiha obtožil naklepnega uboja. Pirc pa, da je sodčeval v pretepu, pri katerem je bil Trefalt ubit. Tragični dogodek s Pokojnega vrha je dobil epilog 18. marca na novomeškem okrožnem sodišču pred senatom peterice, ki mu je predsedoval sodnik Janez Pirnat.

Obtožena Remih in Pirc sta se zagovarjala, da sta bila tisti večer zelo pijana, Remih pa je tudi trdil, da je zamahnil, ne da bi vedel po kom, češ da Trefalta sploh ni poznal. Številne zaslusne priče, ki so dogodek videli, zlasti pa trije otroci, ki so pretep videli od blizu, so sodnikom podrobneje opisali potek dejanja in potrdili, da sta bila obtožena tisti nedeljski večer precej majavini nog.

Tožilec je v zaključnem govoru predlagal senatu, naj obtožencema sodi po obtožbi, medtem ko je zagovornik poudaril, da v Remihovem dejanju ni možno zaslediti naklepa, ampak ga je treba obravnavati zgolj kot dajanje s hudo telesno poškodbo, in je v tem smislu predlagal tudi prekvalifikacijo. Senat je ugotovil, da je zagovornikov predlog za prekvalifikacijo sprejemljiv in je to upošteval tudi pri odmeri kazni. Anton Remih je bil obsojen na 5 let strogega zapora, Jože Pirc pa na 10 mesecev zapora. Remih bo moral pravomočnost sodbe počakati v preiskovalnem zaporu.

Železo je pokopalo fanta

Sodišče je ugotovilo, da se Zlatko Tomašević ne bi ponesrečil, če bi odgovoren delovodja preveril, ali so železne konstrukcije podprte

Milan Mastikosa iz Krškega je bil pred kratkim na okrožnem sodišču v Novem mestu obsojen na šest mesecev zapora, pogojno za dve leti, zaradi hudega kaznivega dejanja zoper splošno varnost.

Lani 30. julija je nadomeščal zasebnega obrtnika Alojza Zabkarja kot predelavec in vodja del pri čiščenju in pleskanju kovinskih konstrukcij, ki so jih Zabkarjevi delavci opravljali v podjetju Kovinarska v Krškem.

Mastikosa je dvema mladoletnima, nekvalificiranima in še neveličima delavcema, Zlatku Tomaševiću in Jožetu Belincu, odredil delo na dveh pokonci postavljenih konstrukcijah, težkih po 300 kg. Na čiščenje tega železa ju je poslal, ne da bi prej preveril, ali stojita konstrukciji dovolj trdno.

Ker sta bili konstrukciji podprti le z ene strani, se je tista, na katero je splezal Belinc, prevrnila in podrla še sosednjo, na kateri je delal Tomašević, in tega fanta pokopala pod se.

boj. Hudo ranjenega Zlatka so naložili na avtomobil, vendar je izdihnil že med prevozom v bolnišnico.

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo dejstvo, da Mastikosa sploh ni imel kvalifikacij za vodenje del, kot so jih v Kovinarski opravljali Zabkarjevi delavci, čeprav je hkrati res, da je taka dela vodil že nekaj let.

Černigoju so zvišali kazen

Vrhovno sodišče SRS je kazni, ki jo je bivšemu šefu obračunskega oddelka v sevniški Kopitarni izreklo okrožno sodišče v Novem mestu lani novembra, pribilo še devetnajst mesecev strogega zapora

Skrivnostno izginotje skoraj 100.000 din iz blagajne sevniške Kopitarne v noči na 15. julij 1969 je bilo dokončno pojasnjeno lani 4. novembra na novomeškem okrožnem sodišču, obtoženi Rihard Černigoj, bivši šef obračunskega oddelka v Kopitarni, pa obsojen: zaradi grabeža denarja na pet let strogega zapora, na leto dni in tri mesece strogega zapora pa zaradi zlorabe uradnega položaja in poneverbo uradnih listin. Skupna kazen je bila torej: šest let in tri mesece strogega zapora.

Zoper sodbo okrožnega sodišča sta se pritožila okrožni javni tožilec in zagovornik v imenu obtožnega. Tožilec se je pritožil zaradi odločbe o posameznih kaznih, zagovornik pa zaradi odločbe o krivdi glede grabeža v Kopitarni, kar je podprl z domnevo, da je sodišče zmotno ugotovilo dejansko stanje.

Vrhovno sodišče SRS je nedavno poslalo sklep okrožnemu sodišču v Novem mestu, iz katerega je razvidno, da je deloma ugodilo pritožbi javnega tožilca. Tako je po prvem sodišču izrečeno kazen pet let strogega zapora za grabež v Kopitarni zvišalo na šest let in šest mesecev strogega zapora ter ob upoštevanju vseh drugih kazni, ki pa jih je samo

potrdilo, izreklo Černigoju enotno kazni: osem let strogega zapora.

Pritožbo zagovornika je vrhovno sodišče SRS v celoti zavrnilo.

Z razsodbo vrhovnega sodišča SRS je bil postopek zoper Riharda Černigoja, ki je po razsodbi okrožnega sodišča od lanskega novembra ostal v priporu, pravomočno končan.

»Dolenjski list« v vsako družino

Z Doba na vlom

32-letni Zvonko Kete iz Maribora je bil 26. oktobra lani odpuščen iz KPD Dob, kjer je prestajal kazni, še isto noč pa je vlomil v Dobovi in trgovino brežiškega podjetja „Krk“ in vzel nekaj denarja ter predmetov v skupni vrednosti približno 400 din.

Za to dejanje je 17. marca sedel na zatožno klop novomeškega okrožnega sodišča, kjer je bil obsojen na leto dni strogega zapora. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo, da je bil Kete do zdaj zaradi podobnih dejanj že trikrat kaznovan, da je storil dejanje neposredno po odhodu z Doba, pa tudi to, da ni imel od česa živeti, da je dejanje v celoti priznal in da je v Dobovi ukradel pravzaprav majhno vrednost.

Družinska tragedija

Sodišče ugotovilo, da je ljubljanskega voznika že sama izguba žene dovolj prizadela

Na sedem mesecev zapora, pogojno za dve leti, je bil prejšnji teden na novomeškem okrožnem sodišču obsojen Jože Kelbel iz Ljubljane.

Lani 17. maja je vozil osebni avtomobil po avtomobilski cesti Ljubljana-Zagreb in je pri Brezi neprevidno in s preveliko hitrostjo prehitel neko vozilo. Ko se je vračal na desno polovico ceste na desnem ovinku, je izgubil oblast nad vozilom, da ga je prek leve polovice ceste zaneslo v občestni jarek. Posledice so bile hude in žalostne: Kelblova žena je bila težko ranjena in je po nekaj dneh podlegla poškodbam v novomeški bolnišnici, hči je bila hujše ranjena, tast in tašča pa laže.

Kelbel je dejanje povsem priznal. Poleg tega mu je sodišče štelo v olajševalno okolnost dejstvo, da ga je izguba žene pri vsem tem še najbolj prizadela. Kajpak je vse to vplivalo, da je dobil samo pogojno kazni.

KRONIKA NESREČ

SENOVO: TRČENJE V OVINKU – 11. marca popoldne se je pripetila na ostrem in nepreglednem ovinku nesreča, v kateri sta trčili vozil Franc Hlastana iz Reštanj, ki je začasnno v Nemčiji, in Alojza Zvara iz Reštanj. Škode je za okoli 4000 din.

SENTLENART: SMRTNA NESREČA – Franc Bogovič iz Sentlenarta se je 12. marca popoldne peljal s kolesom iz Arnovih sel proti Brežici am. V Gor. Lenartu je nenadoma zapeljal z asfalta na gramoz in padel. Poškodovan se je tako hudo, da so ga odpeljali najprej v breziško, nato še v zagrebško bolnišnico, kjer pa je naslednji dan umrl.

ARNOVO SELO: AVTO NA STREHI – Jože Pregrad iz Dol. Skopie se je 14. marca popoldne peljal z avtom iz Artič proti Sp. Pohanci. V Arnovem selu ga je na ravni začelo zanašati, zavoril je na rob ceste in v jarku obstal na strehi. Podiri je tudi stebel in vrtno ograjo. Voznik je bil laže poškodovan, škode pa je za okoli 1000 dinarjev.

SENOVO: PESEC POSKODOVAN – 18. marca popoldne je Anton Šarlah iz Železnega pri Podstredi nenadoma prečkal cesto, pri tem pa ga je zadel voznik osebnega avtomobila Jože Kink iz Brestanice. Ponesrečenega pešca so odpeljali v breziško bolnišnico.

POLEDICA NA SUTNEM VRHU – Voznika traktorja s prikloleco Albina Lekšeta iz Vel. Podloga je 5. marca popoldne na poledeneli cesti v klancu zaneslo, da se je prevrnil. Pri tem se je traktorist poškodoval, škode pa je za 9000 dinarjev.

DVA DOBOVCANA TRČILA – 7. marca popoldne sta na zoženem in zasneženem cestniču v Trnju pri Brežicah trčila voznika osebnih avtomobilov Anton Jurkas in Peter Močan, oba iz Dobove. Na vozilih je škoda za 6000 din.

IZSILJEVANJE PREDNOSTI – 7. marca popoldne se je pripetila prometna nesreča v Mostcu. Ante Perčič iz Omiša je iz Dobove vozil proti Brežicam, z desne pa je po poljski poti pripeljal z avtom Ivan Sečen iz Mostca in izsilil prednost. Kljub zaviranju sta trčila. Laže poškodovani sta bili dve sopotnici, na vozilih pa bo potrebno 10.000 din vložiti za popravila.

GOR. PIJAVŠKO: ZASNEŽENA CESTA – 7. marca popoldne je voznika dostavnega avtomobila Jožeta Žuljevića iz Celja na cesti pri Gor. Pijavškem zaradi snega zaneslo, zato je prišlo do trčenja z vozilom Dominika Bratoža iz Novega mesta. Štirje sopotniki so bili poškodovani, na vozilih je za 7000 din škoda.

ZAVIRAL NA SNEŽNI CESTI – 9. marca popoldne je prišlo do trčenja v Bregah pri Krškem. Tovornjak Ivana Judeža iz Breg in osebni avto Draga Pinoze iz Krškega sta se zalela, ker je Pinoza na zasneženi cesti zaviral. Vozilo bo popravil za okrog 9500 din.

BOČNO TRČENJE V KRŠKEM – 10. marca zjutraj je prišlo do boč-

nega karambola na Rostoharjevi cesti v Krškem. Tovorni avto Leopolda Jaškoveca iz Vodenice je vozil počasi, kar so ravno popisavali podeleno cesto, z Vel. Trna navzdol pa je z osebni avtom pripeljal Anton Petelin z Nemške gore. Vozili sta trčili, gmotna škoda pa znaša 2000 dinarjev.

TOVORNJAKA STA TRČILA – Bogomir Longar iz Rumanje vasi je 18. marca vozil tovornjak iz Žužemberka proti Zagradcu. Pri Poljanah je v nepreglednem ovinku naproti pripeljal tovornjak ljubljanskih mlekar, ki ga je vozil Rudolf Zajc iz Bičm. Ko je slednji zavrl, je vozilo zaneslo v drug tovornjak. Zajc in so potnik Jože Hočevar sta se laže poškodovala, gmotne škode pa je za 30.000 din.

NESREČA PRI UCENJU – 18. marca popoldne je Ivan Rešetič z Malga Slatnika v Jerebovi ulici v Novem mestu obračal tovornjak pod vodstvom inštruktorja, med obračanjem pa je zadel v parkirano „škodo“ Katjuše Borsan. Škode je samo za 500 din.

CIKAVA: DEKLICI STA SE USTRASILI – Mirko Cvelbar iz Malene pri Kostanjevici se je 18. marca popoldne peljal z opel rekordom proti Ratežu, ko je pri Cikavi dohitel dve deklici. Z zvočnim signalom ju je hotel opozoriti, da prehitava, medtem pa sta se ustrašili in stekli čez cesto. Voznik je zavil na drugo stran, da bi ju ne zbil na tla, pri tem pa je avto zaneslo s ceste. Trčil je v telegrafski drog in obstal na travniku. Škode je za 6000 din.

SEMIC: NARAVNOST V AVTO – Boris Markovič iz Podturna je 18. marca zvečer vozil s fičkom iz Gabra proti Semiču, ko je v Vavpji vasi ustavil. Tedaj je pridrvel fičko Semičana Radmila Pavloviča, ki je trčil v osvetljeno Markovičevo vozilo. Škode je za 3500 din.

GOR. STRAZA: NI IZPELJAL OVINKA – Jože Šmajdek z Vrha pri Podljubnu se je 19. marca popoldne pripeljal v križišče pri Gor. Strazi z neprimerno hitrostjo. Ovinka ni zmogel, zapeljal pa je poprek in zbil na tla kolesarja Belo Juda. Padec je ostal brez poškodb, na fičku pa so potrebna le neznatna popravila.

TRČENJE V TEMI – Mirko Zalogar iz Straže je 19. marca zvečer na Brodu prehitaval vozilo, ko je naproti pripeljal avto Jože Tratnik iz Broda. Zalogar in Tratnik sta trčila, tako da je škoda za 6000 din.

Brzovlak povozil pešca

9. marca ob 21.36 je na zavarovanem cestno-železniškem prelazu v Krškem brzovlak z električno lokomotivo do smrti povozil pešca Vilija Semeca iz Krškega. Ta je zapornice obšel in hotel prečkati prog, toda vlak je bil hitrejši. Spet neprevidnost, ki je bila plačana z življenjem.

VAŠA BANKA JE DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

s podružnico v KRŠKEM in ekspoziturami v METLIKI in TREBNJEM ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune – od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opriavimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije: kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

DBBH

NOVO MESTO

MLADINSKA KNJIGA

izšla je knjiga

ERICA VON DÄNIKENA

NAZAJ K ZVEZDAM

Medtem ko se po svetu nadaljuje razpravljanje o treditvah, ki jih je postavil Däniken v svoji prvi knjigi **SPOMINI NA PRIHODNOST**, je izšla njegova druga knjiga

NAZAJ K ZVEZDAM

Svoje trditve, da so bitja z drugih planetov in osončij obiskala naše prednike, podpira Erich von Däniken z novimi dokazi in viri, številnimi ilustracijami in fotografijami.

Z zanimanjem ali dvomom sledimo v knjigi presenetljivim pojavom iz preteklosti, ki po avtorjevem mnenju nezmotljivo kažejo pot nazaj k zvezdam.

Knjiga **NAZAJ K ZVEZDAM** je vezana v platno in opremljena s številnimi slikami. Stane 40 din. Prav toliko stane tudi prva Dänikenova knjiga **SPOMINI NA PRIHODNOST**.

Knjigi lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa pri zastopnikih in poverjenikih na šolah, pri akviziterjih ali neposredno pri založbi Mladinska knjiga, Ljubljana, Titova 3, s priloženo naročilnico.

NAROČILNICA — DL

Podpisani(a) _____

Natančen naslov _____

Zaposlen(a) pri _____

Naročam delo E. von Dänikena:

NAZAJ K ZVEZDAM za 40 din

SPOMINI NA PRIHODNOST za 40 din

Knjigo(i) bom plačal(a) — naenkrat — v zaporednih mesečnih obrokih po 40 din — takoj po prejemu računa in položnje na tekoči račun Mladinske knjige, Ljubljana, 501-130/1.

Neustrezno prečrtajte!

Datum: _____

Podpis: _____

ČARGO: NOV REKORD IN BRONASTO ODLIČJE

Na letošnjem izredno uspešnem zimskem državnem prvenstvu, ki je bilo v Zagrebu prejšnji teden, je od krških plavalcev največ dosegel Franc Čargo, ki je na 400 m kravi osvojil tretje mesto in postavil nov slovenski rekord v času 4:35,6. Če vzamemo v poštev, da delajo krški plavalci v izredno slabih pogojih, je dosegel Franc Čargo toliko več vreden. Na tem tekmovanju so imeli največ uspeha plavalci, ki imajo zimске bazene! N. Z.

PIONIR OSVOJIL PRVO MESTO

Koglaška ekipa novomeškega Pionirja je zaslužno osvojila naslov dolenskega prvaka v kegljanju. V zadnjem kolu so pionirjevi porazili novomeško Iskro in tako usli drugouvrščeni novomeški Krki za dve točki. V zadnjih dveh srečanjih so bili doseženi naslednji izidi: Iskra: Pionir 4685:4918 (Badovinac 824 — Barbič 848) in Partizan (Zuzemberk) — Partizan (Sevnica) 4718:4485 (Nose 836 — Požek 801), končni vrstni red: 1. Pionir 31, 2. Krka 28, 3. Zelezničar 21, 4. Zuzemberk 21, 5. Krka 19, 6. Celulozar 17, 7. Iskra 13 in 8. Partizan (Sevnica) 8 točk. J. MRZLAK

ZMAGI ZA SENOVO IN BRESTANICO

V telovadnici brestaniške osnovne šole je bilo letošnje prvenstvo osnovnih šol krške občine v rodni telovadbi. Pri pionirjih je zmagala OS Senovo, pri dekletih pa OS Brestanica. Nastopilo je blizu 110 tekmovalcev. Rezultati: pionirji posamezniki — 1. Kerin (OS Senovo) 28,50, 2. Pečnik (Krško) 27,75, 3. Kunsek (Senovo) 27,70 — ekipno: 1. OS Senovo 136,30, 2. OS Krško 135,05, 3. OS Senovo II 125,70 itd. Pionirke: 1. Maslovirke (Brestanica) 28,0, 2. Vodopivec (Kr.) 27,75, 3. Grlic (Br.) 27,25. Ekipno: 1. OS Brestanica 133,80, 2. OS Krško 129,60, 3. OS Senovo 129,40 itd. L. HARTMAN

NAS RAZGOVOR

Kmečki otroci v ospredju

V Kostanjevici si najbolj želijo šolsko igrišče in telovadnico — Aktivnih je 84 učencev

MARTINA STRAJNAR, mentorica šolskega športnega društva na osnovni šoli v Kostanjevici, je končala srednjo šolo za telesno kulturo v Novem mestu. Pred leti je bila tudi aktivna športnica, saj je igrala odbojko, pa tudi telovadila je. Nastopila je

„Ne morem se pohvaliti, saj nimamo telovadnice niti šolskega igrišča. Za igrišče so začeli že orati, zato upam, da bo jeseni nared. S telovadnico pa je nekoliko težje, vendar sem prepričana, da jo bomo do prihodnjega šolskega leta že imeli.“
— Ali imajo učenci veselje delati v ŠSD?
„Ker niti dobro ne vedo, kaj se pravi delati v dobrih pogojih, radi delajo. Če jih bomo več vodili naokrog, pa bodo postali malo dušni, saj drugje delajo v zelo dobrih pogojih.“
— Zakaj se najbolj navdušujejo?
„Naši učenci delajo v šestih sekcijah; fantje se najbolj navdušujejo za nogomet, dekleta pa za roket.“
— Koliko delovnih članov imate?
„Aktivnih je 84; razveseljivo je, da se za sport posebno zanimajo tudi kmečki otroci, ki so zelo vztrajni in borbeni. Tudi starši jim pri njihovih nagnjenjih preveč ne nasprotujejo.“
— Kaj želite, da bi se najprej uredilo?
„Rada bi dobila pomoč, ker zaenkrat delam sama! Za boljši razvoj našega društva pa so potrebni osnovni pogoji, ki sem jih že našla. V prvi vrsti so: igrišče, telovadnica in denar.“
— Kdo vam pomaga z denarjem?
„Zivimo od članarine in pomoči; ki jo nam daje šola. Zal v Kostanjevici nimamo večje delovne organizacije, ki bi nas lahko podprla.“ S. DOKL

v gimnastični vrsti TVD Partizan-Maribor, ki je osvojila naslov državnega mladinskega prvaka. V zadnjem času se je v glavnem posvetila vzgoji mladih, saj uči v Kostanjevici in v Podbočju.
— Kaj vas je zadnje čase najbolj razveselilo?
„Obisk svetovnega prvaka in olimpijskega zmagovalca Mira Cerarja, ki je na naši šoli zapustil močan vtis.“
— V kakšnih pogojih delate v Kostanjevici?

KRITIČNO STANJE V NOGOMETNEM KLUBU

Plat zvona za Belo krajino!

Ali bo Bela krajina morala izstopiti iz druge republiške lige? — Ob 40-letnici nogometne dejavnosti?

Nogometni Bela krajina iz Črnomlja so začeli s treningom za spomladanski del prvenstva zelo pozno. Čeprav se prvenstvo prične že to nedeljo, da bi zvedeli za vzroke zakasnitve, smo poiskali sekretarja kluba Staneta Movrina, ki nam je o tem povedal naslednje: „S treningi smo začeli tako pozno zato, ker nismo vedeli, ali bomo nadaljevali s tekmovanjem ali ne. Glavne težave so z denarjem. Obljube so, toda dejanj ni. Na občini nas pošiljajo od vrat do vrat, nikjer pa nam ne dajo točnega odgovora. Mi pa si želimo, da bi nam povedali, ali bo denar ali

ga ne bo. Zdaj, ko je Bela krajina prišla tako daleč, si verjetno nihče ne upa reči — ne. Denarja pa nam tudi nihče ne da! Saj imamo pred začetkom tekmovanja blizu 2500 din dolgov. Potrebujemo pa bi najmanj še 20.000 din, kar bi bilo komaj dosti za životanje.“
Ta teden bom šel k predsedniku občine in zahteval določen odgovor: DA ali NE? Če bo denar, bo vse teklo lepo naprej, če pa ne bo, potem pa vemo, kaj je treba storiti.“
So še kakšne novosti v klubu?
„Imamo tudi težave z igralci. K volakom je odšel vratar Žunič, Grabeč, R. Petrovič, Stanič in V. Weiss pa so prenehali igrati, tako da sedaj lahko računamo samo na 13 do 14

igralcev. Opažam, da zaradi negotovosti nogometne mineva volja do igranja.“
Stanje pri nogometu Bela krajine je nazadnje. Naše mnenje je, da bi odgovorni na vsak način morali najti vsaj toliko denarja, da bi Bela krajina še naprej ostala v tem tekmovanju. Ne bi bilo prav, da bi ob svojem 40-letnem jubileju doživela žalosten konec.“

TONE LATERNER

DVAKRAT NAJBOLJŠI BREŽIČANI

Občinskega košarkarskega prvenstva se je udeležilo šest ekip. Tekmovanje je organiziralo šolsko športno društvo na osnovni šoli bratov Ribarjev v novi telovadnici. V obeh konkurencah so zmagali Brežičani. Moški: 1. Brežice, 2. Artiče, 3. Cerklje. Rezultati: Brežice: Artiče 30:5, Brežice: Cerklje 23:12 in Artiče: Cerklje 20:10. Dekleta — 1. Brežice, 2. Artiče, 3. Cerklje. Rezultati: Brežice: Artiče 10:4, Brežice: Cerklje 17:8 in Artiče: Cerklje 14:2. P. ROVAN

Brestaničanke bile tretje

Generalka slovenskih odbojkarjev in odbojkaric pred začetkom republiškega ligaškega prvenstva — Od Dolenjcev največ dosegle Brestaničanke

Končano je republiško zimsko odbojkarstvo prvenstvo, na katerem je v obeh konkurencah sodelovalo 20 ekip. Dolenjsko so zastopali Novomeščani in Trebanjci v moški in dekleta Brestaničanke in Novoga mesta v ženski konkurenci. Čeprav delajo naši odbojkarji v izredno slabih pogojih — največ težav je zaradi pomanjkanja telovadnic in trenerjev — se so kar uspešno spoprijeli z ekipami, ki delajo v najboljših pogojih. Moški so to zimo imeli tri turnirje, dekleta pa dva. Razveseljivo je dejstvo, da so se Trebanjci dobro upirali ekipam iz prve slovenske lige. Novomeščani pa niso ravno blesteli. Dekleta Brestaničanke so prijetno presenetila s tretjim mestom, ravno tako pa tudi mlade Novomeščanke, ki so v nedeljo zabeležile prvo zmago v prvenstvenih srečanjih: premagale so Sežano s 2:1.

Na splošno lahko ugotovimo, da so se naši odbojkarji bolj pripravljali čez zimo, kot je bilo opaziti v prejšnjih letih. Morda bodo zato tudi letos uspehi toliko večji. Največ vsekakor lahko pričakujemo od Brestaničank, ki res sodijo med najboljše v Sloveniji. Novomeška ženska ekipa pa je še premlada, manjka ji tudi izkušenj, da bi

lahko prodala vse svoje znanje. Gotovo pa je, ko si bodo dekleta nabrala izkušenj, bo njihova cena dosti višja. Skrbni nas za Novomeščane, ki bodo morali bodo letos igrali v II. republiški ligi in imajo malo možnosti, da spet pridejo, vsaj letos, v družbo najboljših. Naše ekipe so preteklo nedeljo imle naslednja srečanja: Kanal: Novo mesto 2:0, Novo mesto: Sava 2:0, Maribor: Novo mesto 2:0, Bovec: Trebnje 2:0, Trebnje: Polet 2:1, Kamnik: Trebnje 2:0, Trebnje: Gaberje 2:1, Ženske: Brestanica: Sežana 2:0, Fužinar: Brestanica 2:0, Jesenice: Novo mesto 2:1, Ljubljana: Novo mesto 2:0, Novo mesto: Sežana 2:1, Brestanica: Jesenice 2:1.

Končni vrstni red — moški: 1. Kanal 47 točk, 7. Novo mesto 32 in 11. Trebnje 22 točk, Uvrstilo se je 13 ekip.
Ženske: 1. Fužinar 21, 3. Brestanica 15, 5. Novo mesto 13. Uvrstilo se je sedem ekip, vendar je mesto Maribora nerešno, ker so Mariborčanke sodelovale samo na enem turnirju, so pa nedvomno najboljše v Sloveniji. F. P.

NIKDAR V ZADREGI

hladilnik gorenje je več kot hladilnik

samopostrežba shramba minibar

- HLADILNIKI
H715 135L
H721 230L
H717 175L
H728 280L

tropasovno hlajenje

zgornji pas hladilnika —super hlajenje pod -18°C

srednji pas hladilnika —vlažen hlad za jedila

spodnji pas hladilnika —zmeren hlad za živila

gorenje

KOČEVJE — 96 pionirjev — kašistrov tekmuje v 4 skupinah, da si pridobi četrto kategorijo. Tekmovanje v prvi skupini je že končano. Četrto kategorijo si je prisrigo 12 šahistov. Najboljši so bili Malnar, Ofak, Jambrovič, E. Čuk, in B. Kirešič. (J. P.)

SEVNICA — Sevnški nogometaši so pod vodstvom trenerja Mlakarja v prvem kolu tekmovanja za pokal maršala Tita premagali nogometaše Papirničarja iz Radeč s 6:3. Zadetke so dosegli: Mesinger 2, Kelnaric 2, Crepinšek in Kmetič po 1. (J. B.)

TRSKA GORA — Pred kratkim so mladinci Stranske vasi in Trške gore odigrali dva šahovska dvoboja. Skupni rezultat je bil 24,5:23,5 za Trško goro. V prvem srečanju so zmagali Trškogorci s 15:9, v drugem pa Stranska vas s 14,5:9,5. Najboljši posamezniki so bili: V. Gril, Kebelj, Pušavec, Potočar, Piberčnik, Klohubčar, Bele, Moravec in Marjanovič. (F. P.)

NOVO MESTO — Na rednem mesečnem hitropoteznem turnirju je med 11 udeleženci prepričljivo brez poraza zmagal mojstrski kandidat Igor Penko. Dosedel je sedem točk, sledijo: Ščap, Hrovatič (6,5), Petric (6) itd. Igor Penko je tudi najuspešnejši igralec hitropoteznega turnirja za prve tri mesece letošnjega leta. Za uspeh je prejel pokal v trajno last. Naslednja mesta si delijo: Mličič, Picek, Ščap, Istenič in drugi. (J. U.)

BREŽICE — Smučarskega občinskega prvenstva se je udeležilo 58 tekmovalcev. Mladi so se pomerili v Opatovi gorji na Gorjanclih. Zmagovalci pa so bili: cicibani: Filipovič (Brežice), mlajše pionirke: Zevnik (Brežice), starejši pionirji: Verstovšek (Brežice), mlajši mladinci: Jurkas (Brežice). Dekleta so tekmovala samo v kategoriji starejših pionirk, zmagala pa je Tatjana Avšič iz Brežic. (P. R.)

KOČEVJE — Na mednarodnem ekipnem pionirskem šahovskem prvenstvu kočevske osemletke tekmuje 17 ekip, ki štejejo po 4 člane. Po 13. kolu vodi 8. e s 45 točkami. Sledijo: 5. e, 6. e, 5. f itd. (J. P.)

NOVO MESTO — Te dni se bo pričelo koglaško tekmovanje v borbenih igrah za dolensko prvenstvo. Prijavilo se je 14 klubov. Igrali bodo: Iskra, Zelezničar, Pionir, Stari devet, Vseh devet, Luknja in Krka (vsi Novo mesto), Partizan (Zbk.), Partizan (Sevnica), Partizan (Brežice), Trebnje, Celulozar (Krško), Krško in Rudar (Kanjarica), (J. M.)

KRSKO — Najboljši Celulozarjevi plavalci in plavalke bodo tekmovali na zimskem članskem prvenstvu Slovenije, ki bo v nedeljo, 28. marca, v bazenu krajskega Triglava, za Celulozarja bodo igrali Čargo, Turk, Jenkoletova, Novakova in Preškarjeva. (L. H.)

BREŽICE — Na osnovni šoli bratov Ribarjev so organizirali šolsko prvenstvo in odigrali 34 tekem. Vrstni red pri fantih je bil naslednji: 1. 8. a, 2. 8. c, 3. 8. d (osmi razredi); 1. 7. a, 2. 7. b, 3. 7. c (sedmi razredi); 1. 6. c, 2. 6. b, 3. 6. a (šesti razredi); 1. 5. a, 2. 5. b, 3. 5. c (peti razredi); dekleta — 1. 8. b, 2. 8. d, 3. 8. c; 1. 7. b, 2. 7. c in 7. a. (P. R.)

RADEČE — Sevnški rokometaši so prijateljsko srečanje z Radečani izgubili z 20:13. Čeprav so vodili 7:3. Sevnščani so nastopili brez nekaterih svojih najboljših rokometašev. (J. B.)

SENOVO — Tukaj je bilo četrto tekmovanje v streljanju z zračno puško v okviru mladinskih športnih iger občine Krško. Vrstni red: mladinci — ekipno: 1. Rožno (Kukovičič, Radej, Abram) 201 krog; 2. Celuloza, 3. Leskovec, posamezniki — 1. Vakselj (Leskovec) 86, 2. Reberšek (Senovo), 3. Germec (Celuloza). Mladinke — ekipno: 1. Labod (Skofljanc, Kučič, Zupančič) 135 krogov; 2. Veliki Podlog, Posameznice: 1. Zupančič (Labod) 72, 2. in 3. Skofljanc (Labod) in Muster (Veliki Podlog). (J. K.)

KOČEVJE — Na kegljaškem tekmovanju, ki ga je v počastitev dneva žena organizirala sindikalna podružnica ITAS, je nastopilo osem moških in osem ženskih ekip. Pri moških je bil najboljši Jože Legan (426 kegljev), pri ženskah pa Angelca Potočnik (360 kegljev). (J. P.)

NOVO MESTO — Na turnirju za IV. kategorijo je bil naslednji vrstni red: Zemljak, Duračak, Ban, Matko, Jandrič, Filetič, Zeleznik, Mežan, Žunič, Udovc itd. Vsi ti igralci so osvojili četrto kategorijo. (J. U.)

SUHOKRAJIN- SKI DROBIŽ

V PONEDELJEK, 15. t. m., je prišlo zopet do trčenja dveh kamionov na cesti II. reda v Poljanah pri Žužemberku. Tu je cesta zožena na nepreglednem ovinku in je bilo zato že več trčenj in tudi nekaj prekucev. Lansko leto je tu zdrsnil s ceste tudi avtobus. Nepreglednost in ožina ceste ogrožata varnost prometa in povzročata veliko škodo, zato bi bilo treba cestišče čimprej razširiti in obenem odpraviti nepreglednost ovinka.

V PETEK ZVEČER je bil na Dvoru dobro obiskan in uspel zbor občanov. Med drugim je bil prisoten tudi predsednik občinske konference SZDL Novo mesto Franc Beg. Občani so razpravljali o delu krajevne skupnosti pri razreševanju komunalnih problemov kraja in o delovanju družbeno-političnih organizacij ter društva, še posebej pa o gasilcih, katerih delo je zelo pohvalno. Med komunalnimi dejavnostmi so obravnavali nadaljevanje gradnje vodovoda za Dvor in okolico ter potrebo sodelovanja občanov in delovnih organizacij pri predvideni gradnji transformatorske postaje in rekonstrukcije električnega omrežja, zavzeli pa so se tudi za gradnjo bencinske črpalke. V sklepih so naložili odboru krajevne organizacije SZDL in vodstvu krajevne skupnosti več pomembnih nalog, med temi tudi pomoč za pridobitev zemljišča za gradnjo gasilskega doma.

BRONASTO PLAKETO BORISA KIDRIČA je podelilo predsedstvo sveta Ljudske tehnike Jugoslavije za služnemu javnemu delavcu Srečku Kodretu iz Žužemberka za njegovo uspešno petnajstletno delo pri širjenju tehnične kulture. Odličje mu je pretekli petek izročil v žužemberškem domu Ljudske tehnike član sveta Ljudske tehnike Slovenije tov. Branko Pečan. Suhokrajinci iskreno čestitajo za zasluženno odličje.

M. S.

„NA KLANCU“ V NOVEM MESTU

V novomeškem kinu Krka bodo od 26. do 30. marca vrtili slovenski barvni film „Na klanecu“, ki so ga posneli po Cankarjevem delu z enakim naslovom. Scenarij in režijo je naredil Vojko Dušič, v glavni vlogi nastopa Stjepan Držič. Po zadnji sobotni predstavi se bodo občinstvu predstavili tudi ustvarjalci filma.

S PLANINCI V HRIBE

Med mladino je zadnje čase vedno več zanimanja za delo Planinskega društva, ki pritegne mladino in odrasle zlasti s svojim zanimivim programom izletov in pohodov. Planinci so letos organizirali več smučarskih izletov, ki so bili zelo dobro obiskani. Med planince se vključuje zlasti veliko srednješolske mladine, društvo pa bo ustanovilo še več sekcij za delavsko in osnovnošolsko mladino.

GODBA NOVOLESA V ŠMARJETI IN MOKRONOGU

V nedeljo, 28. marca, bo koncert pihalnega orkestra sindikalne organizacije Novolesa v Šmarjeti ob 15. uri (gasilski dom) in ob 18. uri v Mokronogu (dom kulture). Program koncerta sestavljajo: pihalni orkester, instrumentalni trio in kvintet ter igralce na električno harmoniko Tone Springer.

TURISTIČNA KOMISIJA NA POHODU

Turistično društvo Otočec-Smarješke Toplice tudi letos razpisuje tekmovanje za najlepše urejeno okolico stanovanjske hiše in kmečke domačije. V poštev pridejo kraji: Otočec, Kronovo, Smarješke Toplice, Šmarjeta, Zbun, Zalog, Skočjan, Dobruška vas, Dobrova, Drama, Šentjernej, Brezovica, Dobrave, Mahirovec, Draga, Bela cerkev in Družinska vas.

Fond nagrad znaša letos 5000 din. Vse, ki se želijo udeležiti tekmovanja, obveščamo, da bo posebna komisija v soboto, 27. marca, obiskala vse zgoraj navedene kraje po enakem vrstnem redu in dajala strokovne nasvete. Z delom bo pričela ob 7. uri, v vsakem kraju bo približno pol ure. Čas obiska si lahko sami izračunate.

PRIPRAVE NA POPIS

Da bo letošnji popis prebivalstva in stanovanj, ki bo trajal od 1. do 10. aprila, kar najbolj učinkovit, bodo imeli občinski inštruktorji in popisovalci poseben pouk. V novomeški občini bo za liter popis skrbelo 210 popisovalcev. Računajo, da bo v Sloveniji potrebno popisati 520 tisoč gospodinjstev in okoli 500 tisoč stanovanj ter okrog milijon 800 tisoč prebivalcev. Občinska komisija pravi, da bo popis v stanovanju trajal od 20 do 30 minut.

DVA MESECA IZVOZA V NOVEM MESTU:

Novih ukrepov ni, izvoz narašča

Sprejetje ukrepov je nujno! V dveh mesecih se je v novomeški občini industrijski izvoz povečal celo za 64 odstotkov — Pa naprej?

Po razvrednotenju dinarja je bila prva ugotovitev o možnostih gospodarstva: izvoz bo postal bolj pomemben. V industriji so hitro izračunali, kaj predstavlja manj vredna jugoslovanska valuta, takoj pa so pristavili, da je potrebno kar najhitreje sprejeti tudi vse druge ustrezne ukrepe, ki morajo spremljati devalvacijo. Čeprav se še pritožujejo zaradi neresin vprašanj glede uvoza in izvoza, ostaja dejstvo: novomeška industrija je v dveh mesecih veliko izvažala.

Samo februarjski izvoz je bil vreden 2.257.734 ameriških dolarjev, kar je za 113 odstotkov več, kot je bil vreden izvoz februarja lani. Od te vsote so samo za 45 tisoč dolarjev izvozili na klirinško področje, vsi drugi izdelki pa so našli kupce na konvertibilnem. Industrija motornih vozil je izvozila za 1.457.333 dolarjev izdelkov, vse na konvertibilno področje. Levji delež seveda pred-

stavlja prikolice in okvir že znane dolgoletne pogodbe prodaje na skandinavskem trgu. „Krka“ je izvozila za 477.437 dolarjev, Novoles za 229.653 dolarjev. Tako v februarju. V prvih dveh mesecih so industrijska podjetja novomeške občine izvozila za 3.667.156 dolarjev izdelkov ali za 64 odstotkov več kot lani v tem času. Izvoz na konvertibilno področje je za 67 odstotkov večji,

vreden je bil 3.600.000 dolarjev. IMV s skoraj 2,5 milijona dolarjev izvoza je najmočnejši izvoznik, svoj izvoz je povečala za 125 odstotkov. Krka je izvozila za 639.457 dolarjev, kar je za en odstotek več kot lani, Novoles je s 404.206 dolarji povečal izvoz za desetino, Novoteks pa z okroglo 100.000 dolarju za 88 odstotkov.

Tako se torej izvozne napovedi uresničujejo, čeprav velja zapisati: ukrepe, ki bi sledili razvrednotenju dinarja, moramo kar najhitreje sprejeti. Počasnost škoduje gospodarstvu, zbuja nezaupanje in hromi izvoz. Naša izguba pa se tudi zaradi tega povečuje, ker uvažamo več, kot izvažamo — čeprav smo sklenili prav obratno!

J. SPLIČAL

VELIKO SE DA NAREDITI S PRIZADEVNOSTJO

Ko eni zidajo, drugi podirajo!

Novomeško hortikulturno društvo je precej naredilo za lepši in prijetnejši videz Novega mesta — Mladina ne sme stati ob strani

Pred dnevi je imelo novomeško Hortikulturno društvo letni občni zbor, na katerem se je zbralo veliko številno Novomeščanov. Predsednik društva Tit Doberšek je prebral izbrano poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo društvo v minulem letu izredno uspešno.

Največji poudarek so dali številnim strokovnim predavanjem, saj so jih imeli kar sedem. Predavali so priznani strokovnjaki, obisk pa je bil presenetljivo dober. Imeli so dve posebni ekskurziji: ogledali so si rastlinjak na Čatežu, arboretum v Varaždinu in grad Trakošan. Potovali so tudi na Štajersko in Gorenjsko. Precejšen delež so imeli pri urejanju Novega mesta in okolice. Tudi s tradicionalnim tekmovanjem za ureditev mesta so uspeli, saj je bil odziv izreden. Nagradili so najprizadenejše in jim dali še nadaljnjo spodbudo.

Na občnem zboru so poudarili,

ODLOK ZA ŠKODO

Na zadnji občinski seji so odborniki brez razprave sprejeli odlok o ukrepih za preprečevanje škode po divjadi. Dovolj razprave o tem odloku je bilo že septembra lani, ko so sprejem tega odloka odložili. Odborniki so zdaj seznanili, da je zavarovalnica Sava odklonila zavarovanje posevkov pred škodo, ki jo naredi divjad, češ da gre za izredno slabe rizike.

da prizadeti delavci čutijo pri svojem delu precejšnjo pomoč delovnih organizacij, občinske skupščine, komunalnega podjetja, krajevne skupnosti in drugih. Vendar občani še vedno premalo čuvajo javne nasade in ostalo pred brezvestnim ravnanjem posameznikov. Tudi prosvetni delavci bi z opozarjanjem mladine lahko veliko prispevali k skupnim prizadevanjem.

NAPREDEK

Sportna igrišča na Loki so včasih slovela kot najlepša daleč naokrog. Njihovi najboljši vneti zagovorniki so celo trdili, da na Balkanu ni takih!

Odteje je minilo nekaj let, zdaj lahko ugotovimo samo žalostno stanje: nekdanji atletski stadion, na katerem je tudi rokometno igrišče, je morda najbolj zanemarjen na Balkanu, košarkarsko igrišče je potrebno nove prevleke, koši so razdrti, odbojkarško igrišče še zdaleč ni kot nekdo, na teniških igriščih ni pravega reda, namesto lepa pa gleda iz zemlje kamenje...

Sportna tekmovanja se čez nekaj tednov začne: če bo šlo tako naprej, prihodnje leto ne bo več igrišče, na katerih bi lahko igrali!

Letos bodo nadaljevali z enakim zagonom. Priredili bodo spet več predavanj, poučnih potovanj, uredili bodo sprehajališče, zasadili še več zelenja in roz, spodbujali bodo ljudi, da bodo še bolj skrbeli za urejenost svoje okolice, in še več delali z mladino, ki je lahko pomemben nosilec tega koristnega družbenega opravila.

S. DOKL

OBČINSKO VODSTVO JIM BO MORALO POJASNITI

Topličani zahtevajo gradnjo šole!

Na letni konferenci organizacije Zveze borcev v Toplicah so bili ogorčeni zaradi odložitve gradnje osnovne šole — Krajevna skupnost bo sklicala poseben zbor volivcev, na katerem hočejo dobiti odgovor

V nedeljo, 14. marca, je bila letna konferenca organizacije Zveze borcev Dolenjske Toplice, kateri je prisostvovalo okoli 200 članov. Poročilo je prebral predsednik Tone Strniša, ki je poudaril, da je v tej partizanski dolini premalo spominskih obeležij iz narodnoosvobodilne borbe. Eden takih živih spomenikov naj bi bila tudi nova

osnovna šola. Saj so na konferenci nekdanji borci VDV brigade sporočili, da bodo prevzeli patronat nad novo šolo. Toda ko so udeleženci konference zvedeli, da s šolo zaenkrat zaradi stabilizacijskih ukrepov ne bo nič, so se močno razburili.

Z gradnjo šole v Dolenjskih Toplicah se odlaša že vse po osvoboditvi. Leta 1972 bo potekel 10-letni plan gradnje šol v medobčinskem merilu. Med zadnjimi je bila v načrtu tudi šola v Dolenjskih Toplicah. Ljudje so se na izredno uspelem

**Hvala za vašo kri,
ki rešuje življenja!**

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Surla, član Cestnega podjetja, Novo mesto; Lado Janc, Alojz Krnc, Dušan Vasič, Fani Ravbar in Anton Jereb, člani Novoteksa, Novo mesto; Franc Pirce in Franc Gril, člana Novolesa, Straža; Jože Zagar, delavec iz Rodin; Darko Kavšek in Slavko Zirkelbach, člana Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Ivanka Pirnat in Mačič Grandjič, članici Splošne bolnice Novo mesto; Niko Pačevski, Roman Zelnic in Mihael Hrovatič, člani Dominvesta, Novo mesto; Alojz Kraševc, član Elektra, Novo mesto; Milan Teropič, Jože Bregar, Ivan Štramer, Stane Stepec in Vinko Bojanc, člani IMV Novo mesto; Jelka Ilič, članica SDK, Novo mesto; Franc Rožman, član Komunalnega podjetja, Crnomelj; Marija Rožman, gospodinja iz Velikega Nerajca; Marija Kos, gospodinja s Krke; Ana Pirnar, gospodinja iz Birčne vasi; Stanko Pirnar, član Sekcije za vleko, Novo mesto.

A. V.

Upokojenci kot ena družina

Tudi letos bo Društvo upokojencev zbiralo sredstva za zdravljenje svojih bolnih članov — Jesen življenja naj bo čim lepša za vse

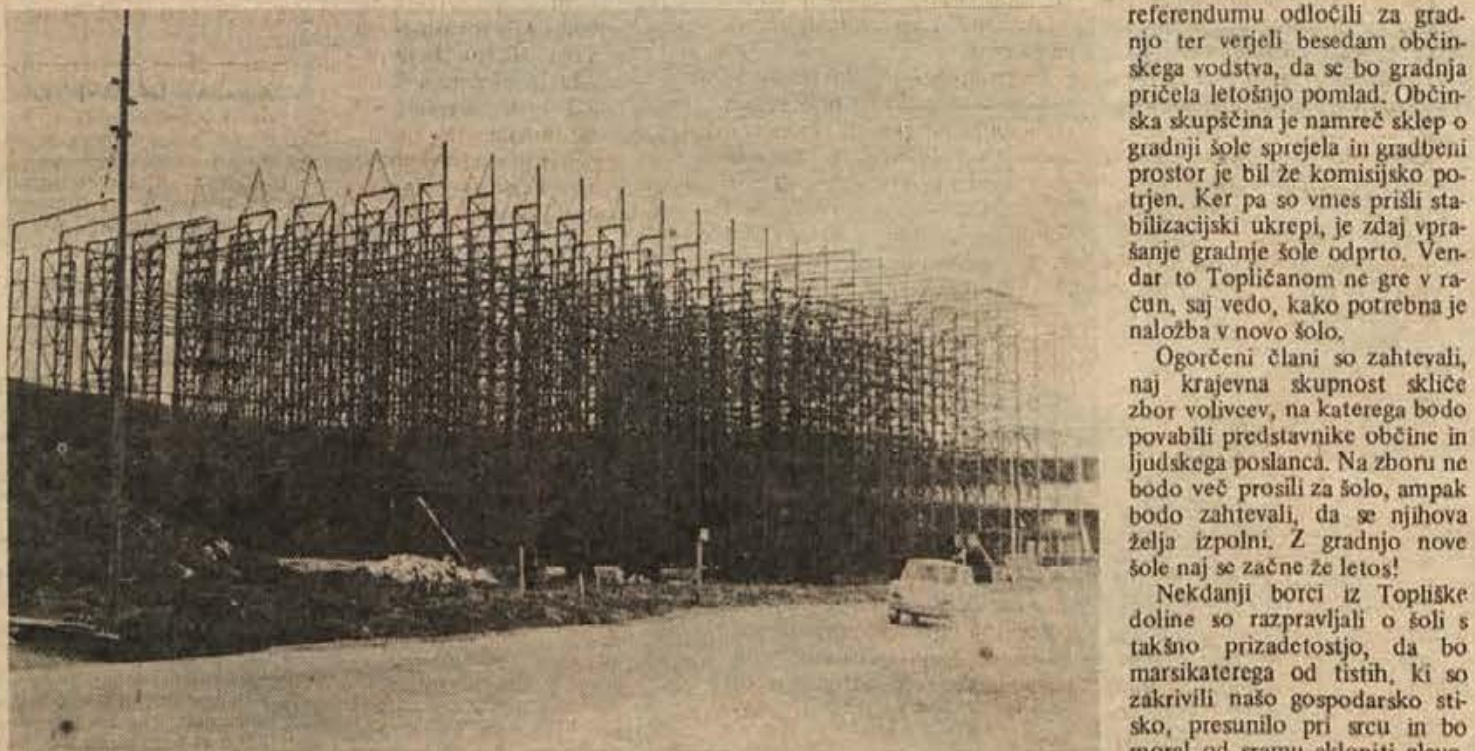
Društvo upokojencev se vedno bolj povezuje z drugimi organizacijami in podjetji in prav ta povezanost je tudi porok za boljše delo društva v bodočnosti. Zlasti je povezano z ZB, RK, SZDL, Občinsko skupščino, Dolenjsko banko, Zavodom za socialno zavarovanje, podjetjem Dominvest ter z drugimi, ki mu pomagajo, kadar je v težavah. Tudi člani društva, se vedno bolj zavedajo, da dela društvo njim v prid.

Da bi društvo še bolj razširilo svoj krog delovanja, je v začetku letošnjega leta ustanovilo v manjših krajih poverjenstva. To je bila dobra zamisel, saj se je s tem v društvo do konca februarja včlanilo več kot 1400 upokojencev, ki so deležni raznih olajšav na potovanjih, pri posojilih, pri stanovanjskih vprašanjih ipd. Društvo se trudi, da bi svojim članom omogočilo čimbolj udobno življenje z vrsto olajšav.

Tudi delovni program društva je iz leta v leto bolj obširen. Odbor skrbi tudi za čimbolj družabno življenje svojih članov. V ta namen organizira vsako leto skupinske izlete po Sloveniji in sosednjih republikah ter pripravlja ob različnih praznikih kulturno-zabavne prireditve ali večere v klubskih prostorih. Razen tega je v stalnih stikih z upokojenci v domovih počitka v Metliki in v Impolci.

Društvo si tudi prizadeva, da bi vsako leto omogočilo zdravljenje svojih bolnih članov astmatikov ob morju in v različnih toplicah. Pri tem se obrača za pomoč na novo-

meška podjetja. Tako je lani z njihovo pomočjo omogočilo okrevanje desetim članom, letos pa želi to število še povečati in že pripravlja široko dobrodelno akcijo.

Do maja bo tovarna zdravil Krka v Ločni dobila sodobno osrednje predalčno skladišče, ki ga gradita novomeško SGP Pionir in Primat iz Maribora. To bo drugo tovrstno skladišče v Sloveniji, ki bo imelo trikrat več prostorov kot navadno z enako površino. Na sliki: skelet bodočega skladišča že stoji. (Foto: S. Dokl)

NOVOMEŠKA TRIBUNA

»Sodobno bolnišnico!«

Prof. dr. Oton Bajc: »Druga faza gradnje novomeške bolnišnice bo veljala 11 milijonov.«

Prejšnji četrtek je Jožeta Suhadolnika zanimalo, kako je z izgradnjo druge faze novomeške bolnišnice in kakšni so načrti za dokončno ureditev bolnišnice. Prof. dr. Oton Bajc, direktor novomeške bolnišnice, pravi: »Dela gredo po načrtu, saj je bila ob koncu lanskega leta zgradba že pod streho. Zdaj delajo instalacije, tako

da bo po pogodbi objekt končan in pripravljen za uporabo do letošnjega občinskega praznika. Pionir, ki gradi, dela za zdaj brez zamud.«

— To bo druga faza gradnje: kaj bo prinesla?

»Novomeška bolnišnica bo postala popolna. Dobili bomo dva nova oddelka — okulistični in nevrolški, ki bosta skupaj imela 69 postelj. Sicer pa bo v prizidnem delu bolnišnice 143 postelj. V novi objekt se bo preselil dermatovenerološki oddelak, deloma bomo preselili tudi kirurškega. Na ta način bomo rešili stisko na internem oddelku, ki bo dobil 25 novih postelj. V novi objekt bomo preselili tudi transfuzijski oddelak, ki se zdaj stiska v kletnih prostorih zgradbe na levem bregu Krke. Odvzem krvi bo

potem kajpak zares sodoben. Bolnišnica bo dobila tudi oddelke za patološko anatomijo, naredili pa bodo tudi zaklonišča.«

— To je obsežen načrt, ki bo veljal precej denarja.

»Računamo, da bo z opremo in zunanjo ureditvijo gradnja druge faze veljala 11 milijonov dinarjev. Zagotovljenega denarja je 7,77 milijona dinarjev, ostanek pa bomo dobili iz povečane stopnje, ki jo je sprejela skupščina sklada za zdravstveno zavarovanje delavcev in je namenjena gradnji zdravstvenih ustanov.«

— Kdaj pa računate uresničiti še tretjo fazo?

»V tretji fazi naj bi združili še oddelke, ki so zdaj na levem bregu Krke: ginekološko-porodniški, otorinolaringološki in rehabilitacijski se bodo preselili na desni breg. Hkrati bi morali zgraditi tudi novo kuhinjo, s podzemskimi hodniki pa povezati vse oddelke. Potrebna bo tudi rekonstrukcija pomožno-tehničnih dejavnosti: kuhinje, pralnice, kotlarnice, čistilnih naprav in trafo postaje. Za vse to bomo potrebovali več kot 10 milijonov dinarjev, gradnjo pa imamo v načrtu po 1975. letu. Potem bomo imeli 716 postelj.«

— Ko bo dokončana tretja faza, kaj bo predstavljala novomeška bolnišnica?

»Potem bo to bolnišnica, ki bo sodobno urejena, popolnoma zgrajena in dobro organizirana.«

— In vaše vprašanje?

»Tudi od ceste Novo mesto-Dolenjske Toplice in ureditve križišča pri bolnišnici je odvisna uresničitev načrtov. Morda bi svetovalec za gradbene zadeve pri občinski skupščini inz. Stobodan Novakovič povedal, kdaj bo cesta modernizirana in kako bo urejeno to križišče.«

J. SPLICHAL

Do začetka turistične sezone naj bi Pionir na Otočcu zgradil garni hotel s 182 posteljami. Gradnja bo veljala 14 milijonov dinarjev, Otočec pa se bo rešil že tradicionalne poletne stiske z ležišči. (Foto: M. Vesel)

MORDA DA, MORDA NE ZA GOSPODARJENJE

Številke se že popravljaajo

V februarju je bila industrijska proizvodnja v novomeški občini toliko boljša kot lani, da je celo nadoknadila slab januarski start

Analiza o gospodarjenju v štirih dolenjskih občinah, ki naj bi jo za poslovanje v prvih dveh mesecih tega leta naredili za štiri dolenjske občine, ne bo udarila plat zvona. Vsaj tako lahko zapišemo zdaj, ko so znane številke o proizvodnji in prodaji v industriji novomeške občine za februar.

V industriji je bilo februarja zaposlenih 8599 ljudi: 31 odstotkov več kot lanskega februarja in 8 odstotkov več od lanskega povprečnega števila zaposlenih. V primerjavi z letošnjim januarjem so podjetja zaposlovala 47 več delavcev. Industrija motornih vozil ima 2179 zaposlenih, Krka 1425, Novoles 1421 in

Novoteks 1169. Zužemberka in Senjernerjska Iskra nista zajeti v statističnih podatkih, ker nista samostojni podjetji.

Proizvodnja je bila v februarju vredna nekaj več kot 86 milijonov dinarjev, to je skoraj 36 milijonov več kot lanskega februarja. Medtem ko je bila januarja še celo pod lanko ravnanje, je po dveh mesecih napredovala tako, da jo presega za 18 odstotkov. Skupna vrednost je namreč 147 milijonov in 448 tisoč dinarjev. Februarja so največ naredili v Krki — za dobrih 31 milijonov dinarjev, v IMV za 25,5, v Novoteksu za 10,4 in v Novolesu za 8,8 milijonov dinarjev. Po dveh mesecih je Krkina proizvodnja vredna 48 milijonov dinarjev in je za 15 odstotkov

večja kot lani v enakem obdobju, v IMV so naredili za 43 milijonov ali za 9 odstotkov več, v Novoteksu za 20 milijonov in za 4 odstotke več ter v Novolesu za 17 milijonov ali za 131 odstotkov več. Pod lanskimi številkami so ostali Elektro, Kremen in mirmopeški obrat Beti.

Prodaja na domačem trgu je bila vredna v februarju skoraj 87 milijonov dinarjev — za slabšo petino več od lanske v enakem mesecu. Skupaj pa so v dveh mesecih industrijska podjetja prodala za 142 milijonov dinarjev izdelkov ali za dobro tretjino več kot lani v tem času, s pogodbo pa še 185 milijonov ali za 86 odstotkov več.

Tako statistični podatki o proizvodnji in prodaji dokazujejo, da se stvari le obračajo na bolje in da po slabem januarskem startu gospodarstvo lovi lanko rekordno leto in ga celo presega. Takoj pa je treba poudariti, da v statistikah ni števil o akumulaciji, ki pa je gotovo precej slabša, kot je bila lani.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Oberstar iz Zužemberke — Jožka, Nada Resnik iz Lokev — Bernardko in Jožico, Rezka Tršinar iz Martinje vasi — Marka, Jožica Kovačič iz Gabrja — Roberta, Nataša Šuber iz Ankarana — Dejana, Kristina Bajc iz Raven — Alojza, Marica Golobič iz Svrzakov — Karmen, Marija Vivoda iz Dolnje Lovkvice — Antona, Jelka Mrvar iz Zužemberke — Primoža, Marija Žuhlič iz Kostanjevice — dečka, Marija Gajlič iz Črnomlja — Miroslava, Gabrijela Starič iz Belšinj vasi — deklečo in Amalija Jakšič iz Zaloga — dečka. — Cestitamo!

Trofazni elektromotorji

Vsako kmetijsko gospodarstvo potrebuje za pogon strojev primeren elektromotor. Uporabljajo se eno in trofazni motorji. Najbolje je, da je motor pritrjen na podstavku in prenosni. Seveda pa mora biti opremljen s kablom, vtičnicami in stikalom.

Ce potrebujete tak motor in opremo, stopite k ELEKTROTEHNI v Novem mestu, Sevnici ali Krškem. Povsod imajo na zalogi eno in trofazne elektromotorje različnih moči. Izbirate lahko med motorji 4 KM, 5,5 KM, 7,5 KM, 10 KM in še drugimi. Motorji imajo 1400 ali 2800 obratov.

Pri ELEKTROTEHNI boste dobili tudi 4-žilni gumijast kabel, primerna stikala in vtičnice.

KAVIAR IN MINEŠTRA

Jutri bo v novomeškem Domu kulture gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z ljudsko veseligradom v treh dejanjih »Kaviar in mineštra«. Mimo abonmajske vstopnice so vstopnice tudi v prodaji.

Zbiranje starih očal

Mestna organizacija RK bo začela novo akcijo

Prejšnji teden je bila redna letna skupščina mestne organizacije RK, ki se je sestala po dveh letih in se dogovorila o vrsti nalog, ki jih namerava uresničiti še letosnjo pomlad.

Na območju mesta je v RK vključenih 3072 odraslih članov, 1492 srednješolcev in 1621 mladih članov na osnovni šoli Katja Rupena, kjer ima organizacija RK izredno pester program dela in ga zelo uspešno uresničuje. Mestna organizacija se vsako leto poveča za nove člane, lani pa je bil porast izredno velik, saj se je število članov povečalo kar za 600. Medtem ko je doslej v mestno organizacijo RK spadalo tudi ob-

močje krajevne skupnosti Kamence, pa se je sedaj število članov tako povečalo, da so ustanovili krajevno organizacijo RK v Malih Kamencih.

Razen tega, da bo mestna organizacija RK letos sodelovala v vseh akcijah občinskega odbora RK, so se dogovorili tudi za posebno akcijo z naslovom »Zbiranje starih očal«, s pomočjo katere želijo omogočiti vsem socialno šibkim občanom, da bi si s čim manjšimi stroški nabavili očala. Zbirali bodo očala, ki jih občani več ne uporabljajo, jih strokovno pregledali in slali v uporabno obliko, za katere bodo primerna, pa sami nimajo denarja, da bi si jih nabavili.

A. V.

MINI ANKETA:

Smetišča, ne igrišča

O neurejenih novomeških otroških igriščih je bilo že veliko povedanega — a stvari se niso obrnile na bolje. Morda zaradi pomanjkanja denarja, morda zato, ker nihče ne kaže pravega zanimanja, ostajajo igrišča neurejena in namesto njih nastajajo celo smetišča. Teletonsko vprašanje za tokratno anketo je bilo zato: »Kaj sodite o otroških igriščih?«

Majda Rodič, 21-467: Mislim, da so »čudovita«. Nujno bi jih bilo treba urediti. Ne vem, morda manjka denarja, saj ga tudi za šport vedno manjka. Na Mestnih njivah je pravi odpad. Ze pred osmimi leti so obljubljali otroško igrišče, a obljub nihče ni držal. Treba bi bilo le zravnatu zemljo, posejati travo in postaviti nekaj gugalnic, peskokop, vrtičak ali kaj podobnega.

Pavle Udovč, 21-784: Potrebna so nedvomno, a jih ni. Mislím, da bi morali v bodoče tudi pri skrajnih otroških varstvenih ustanovah gledati tako, da bi zdravili zgradili še otroška igrišča. Prav tako taka igrišča potrebujejo tudi večja stanovanjska naselja. Samo gradi jih ne nihče.

Miloš Jakopec, 21-316: V mestu ni nobenega otroškega igrišča. Kolikor vem, na občini imajo denar za te namene. Kot vedno se zatake pri načrtih. Ljudje dajo pobudo, potem pa ni nikogar, ki bi naredil načrte, predračun in podobno. V naselju Nad mlino imamo izbran prostor in pripravljene načrt, bojimo pa se, da se bo zataknilo pri urbanistih.

Kristina Plut, 21-507: Otroška igrišča so zelo potrebna in je že skrajni čas, da bi jih začeli graditi. Celo Novo mesto premore edino igrišče za pošto, pa še tisto ni vzdrževano. Igrišča pa so nujno potrebna — ne samo za vrtnice, tudi za sosese, kjer se otroci igrajo kar na cestah in se izpostavljajo nevarnosti vse večjega prometa.

Jelka Počvrina, 21-443: Otroška igrišča so nujno potrebna, saj so vsa naselja brez igrišč. Tudi za Naselje Majde Silc so rekli, da bodo zgradili v njem otroški vrtec — mislim, da bi morali poiskati zraven še prostor za otroško igrišče. Otroci so zdaj zares prepuščeni osoti, saj Novo mesto takih igrišč nima.

MLADI V TOVARNAH

Trije najmočnejši mladinski aktivni v delovnih organizacijah (Krka, Pionir, Novoles) so pred kratkim na svojih rednih letnih konferencah sprejeli pomembne odločitve, ki zadevajo delo aktivov in odnos do njihove delovne organizacije. V svoji delovni načrt so vključili tudi načrt izobraževanja, zlasti na področju samoupravljanja, ter reševanje stanovanjskih vprašanj mladih, ki postaja vedno bolj pereče.

Novomeška kronika

VREME V NEDELJO je bilo lepo, kot se spodobi za prvi pomladanski dan. Sonce je privabilo v parke in sprehajališča veliko mešanov. Posebno živahno je bilo na otroškem igrišču za pošto. Tudi v Rago-venem logu je bilo veliko sprehajalcev, ki so se tja umaknili pred avtomobilskim prometom. Prav bi bilo, da bi mislili tudi na ureditev glavnih poti tega priljubljenega novomeškega sprehajališča in spet namestili nekaj klopi.

KANDIJSKO KRIZIŠČE z mostom ni samo trd oreh za bodoče voznike, temveč tudi za izkušene, saj je stiska s prostorom vedno večja. Ker je most preozek, da bi se lahko srečala večja tovornjaka, večkrat nastane pred mostom na Glavnem trgu zastoj. Tudi pešci imajo na mostu slab občutek, ko ob večjem prometu nastane zelo občutno nihanje.

V NOVOTEHNI lahko kupite najmodernejšo gospodinjstvo stroje. Veliko zanimanja je bilo zadnje dni zlasti za nov model štedilnika tovarne Gorenje.

V TRGOVINAH podjetja Obrtnik imajo na zalogi tudi oblačila iz uvoženega blaga v modernih krojih. Zlasti zanimivi so kostimi in kompleti iz enobarvnega in kurirastega blaga, ki gredo zelo dobro v prodajo.

ČLNI: na živilskem trgu, ki je bil v ponedeljek dobro založen tudi s suho robo in lončnimi izdelki, so bile take: cvetača 7 din, čebula 2,40 din, česen 8 do 10 din, fižol 7 din, krompir 1,50 din, koleraba 2,50 din, korenje 2,50 do 6 din, mot-

vilec 6 do 8 din, ohrovt 4 din, brstični ohrovt 5,50 din, pesa 3,50 din, por 4 din, peteršilj 8 din, kisa repa 4,50 din, endivija 8 din, špi-nača 8 din, zelje 3 din, kisto zelje 3 din, zelena 8 din, suhe fige 7 din, jabolka 2,50 do 5 din, limone 5,50 din, orehi 5 din, orehi-jedrca 20 din, pomaranče 5 din, suhe slive 5 din, banane 6 din, jaja 0,60 din, smetana 10 din, sirček 8 din.

RODILE SO: Tončka Rauh, Drejkova pot 33 — Nataša, Anica Krajnc, Adamičeva 36 — dečka, Milena Špan, Kandijska 6 — Petra, Martina Eržen, Ulica Na tratah 14 — dečka in Sonja Šenk, Jerebova 10 — Alenko.

UMRL JE Anton Kres iz Žabje vasi.

Ena gospa je rekla, da je znani Novomešan naredil pravo stvarstvo v italijanskem San Marinu, kjer so nekaj poštenih mešanov izločnikov v trgovini osumili kraje, pravi tat pa je spretno ušel.

TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA TEDNA • TEMA

Vlak, ki ga spet zamujamo

Težko bo uresničiti program otroškega varstva v občini — V tem času pa se kopičijo še novi problemi ob hitrejšem zaposlovanju

Program razvoja otroškega varstva v novomeški občini do 1975. leta je narejen tako, da bi v tem času varstvene ustanove uredili tako, da bi bile sposobne sprejeti vsaj najnujnejše. Ko so 1969. leta ta program naredili, je bilo v občini 48.687 ljudi, od tega 51 odstotkov žensk, dobrih 29 odstotkov otrok do nedokončane osemletke in od tega skoraj polovico predšolskih otrok. Takrat je bilo v občini 12.754 zaposlenih, od tega 44 odstotkov žensk. 132 otrok od zaposlenih žena je bilo v varstvu, še 150 pa bi jih varstvo nujno in takoj potrebovalo.

Glede na hitro gospodarsko rast in vse večje zaposlovanje v industriji — vsekakor je zdaj zaposlenih že 70 odstotkov vseh mater, ki imajo predšolske otroke — je zdajšnji program razvoja otroškega varstva narejen res samo na najnujnejše primere. Medtem ko lahko pričakujemo, da bo varstvo šolskih otrok, za katero naj bi do 1975. leta namenili skoraj 6 milijonov dinarjev, urejeno, ker gredo gradnje šol iz desetletnega programa in tudi iz pozneje dopolnjenega petletnega programa domala po

načrtu, ostaja varstvo predšolskih otrok, zlasti najmlajših, boleča rana.

Razumljivo je, da je denar najhujša ovira in da prav zaradi pomanjkanja denarja vsi načrti niso uresničljivi. A po cenah iz predlanskega leta bi potrebovali za ureditev tega problema 11,5 milijona dinarjev; za ta denar naj bi naredili v Novem mestu in v drugih večjih krajih v občini toliko vrtecev, da bi lahko sprejeli 760 malčkov. Žal, kot vse kaže, tudi ti načrti ne bodo uresničeni.

Ker bo zaposlovanje žensk nedvomno v naslednjih letih še večje, zaposlujejo pa se pretežno mladi, torej tudi matere s predšolskimi otroki, bodo težave verjetno naslednja leta še hujše. Ni pretirana ugotovitev, da vlak, ki naj bi urejal zadeve na tem kočljivem področju, zamujamo. Samo naslonitev na gospodarske organizacije bi morda le pomagala, da bi se izkopal iz najhujših težav.

»Dolenjski list« v vsako družino

Manj tujcev, več domačinov

Februarja letos so v HOTELU PUGLED v Kočevju zabeležili 453 nočitev, od tega le 20 tujih; v istem mesecu lani pa kar 524, od tega 83 tujih. Skupno so v prvih dveh mesecih letos zabeležili 1109 nočitev ali 33 manj kot v istem obdobju lani. Zmanjšalo se je predvsem število tujih nočitev — medtem ko je število domačinov gostov poraslo za okoli 8 odstotkov.

OBNOVITI ELEKTRIČNO OMREŽJE

V prvih povojnih letih je bilo na območju kočevske občine elektrificiranih več vasi in zasevkov. Minilo je že nad 20 let, zato je ponekod to omrežje dotrajalo. V zadnjih letih se je povečala tudi poraba elektrike. Vse to pa terja obnovo omrežja in gradnjo manjših transformatorskih postaj. Poslovna enota podjetja ELEKTRO v Kočevju se je odločila, da bo v okviru razpoložljivega denarja postopoma obnavljala električno omrežje.

JUTRI SEJA SKUPSCINE

Za jutri, 26. marca, je sklicana seja občinske skupščine Kočevje, na kateri bodo predvidoma sprejeli občinski proračun za letos, razpravljali o programu vzgoje in izobraževanja v okviru TIS in sprejeli več odlokov v zvezi s proračunom, pa tudi drugih. Na dnevnem redu so še personalne (osebne) zadeve.

CENE V KOČEVJU IN RIBNICI

V ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje malo-prodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica (cena v din za kg)
cvetača	6,30	6,70
čebula	3,60	3,65
česen	8,40	8,65
fižol	6,70	
	in 7,80	7,60
krompir	1,15	1,25
koleraba	2,00	1,90
korenje	4,30	
	in 9,60	9,00
kumare	10,50	
ohrovt	3,30	
pesa	2,80	2,75
pot	3,90	3,60
peteršilj	6,80	
	in 15,00	15,80
repa — kisl	2,60	2,50
solata — endivija	6,80	
	in 12,50	7,50
	in 11,00	
špinata	6,90	7,20
zelje	2,80	2,75
zelje — kisl	2,70	3,60
zelen	4,00	
fige — suhe	7,00	8,00
hruske	6,00	
jabolka	2,40	6,10
	in 5,30	
limone	5,60	5,30
orehi	6,85	
orehi — jedra	31,00	36,90
pomaranče	4,55	5,30
	in 5,70	
slive — suhe	4,70	5,60
banane	6,30	5,70
jajca	0,62	0,60

DROBNE IZ KOČEVJA

VESTNI DAVKOPLAČEVALCI — V zadnji številki Tovariša smo brali razpravo o davkih in dolžnikih v Sloveniji. Med drugim je bil v razpravi omenjen tudi rubež. Navedeno je bilo, da je bilo lani v Sloveniji 15.377 rubežev. Na lestevici rubežev je naša občina s samo tremi takimi posojci na dnu, le štiri občine so že nižje. Iz tega bi bralec sklepal, da so davkoplačevalci v kočevski občini točni plačniki. Upajmo, da podatki držijo in da bo tudi letos tako, kajti občinski proračun potrebuje denar.

GRENSKA COCA-COLA — Bilo je že drugo žrebanje COCA-COLA. To pot so se kočevski ljubitelji takih komercialnih tekmovaljnih izdelkov odrezali kot prvi. Od 527 izrebranih srečevalcev ni bilo iz Kočevja nobenega. Pri prvem žrebanju je bil vsaj eden. Tako postaja COCA-COLA vedno bolj grenka, posebno tistim, ki so jo kupovali samo ali predvsem zaradi tekmovalnosti.

NOVI KOVANCI so posebno razveselili kočevske numizmatike, ker so končno le prišli v obtoč in ker so bili izdelani v dveh inačicah. Izšli so v isti obliki kovanci po 2 in 5 din z dodatnim besedilom in oznako FAO FIAT PANIS. Vse posebne kovance je bilo mogoče dobiti v banki, ni pa jih še opaziti v rednem obtoku. Ljudje jih še hranijo kot posebnost.

POSEBNI PTIČI — Tudi v Kočevju so se pojavili nenavadni gostje z daljnega severa, izredne ptice pegam. Preko naših krajev se vračajo zopet v severne kraje, kjer bodo gnezdile. Nekaj primerkov je nagačil tudi kočevski preparator Kavran v Podgorški ulici, in sicer za izpolnitev kabinetnih prizodoslavnih zbirk.

ZAMUDA PRI VRTCU — Izdelava načrtov za novo otroško varstveno ustanovo v Kočevju je nekoliko v zamudi. Vreme je lepo in bi že lah-

Komu smrdijo ribe?

Potrošniki bi radi ribe — Inšpekcija terja svoje — Nekateri trgovci ne kažejo prevlekega navdušenja

V Kočevju so včasih že prodajali ribe v trgovini „Sadje-zelenjava“ in na tržnici. Zdaj jih ne prodajajo nikjer več. Ljubitelji rib pa negodujejo, ker ne dobe več priljubljene hrane, ki ima pa še to dobro lastnost, da ni predraga.

Odgovorne može smo vprašali, zakaj v Kočevju ne prodajajo več rib in kako kaže, da bi ribe spet začeli prodajati? Odgovori so bili taki:

JOŽE BERLAN, direktor enote **MERCATOR-TRGO-PROMET**: „Riba smrdi, zato ne sodi v lokal s sadjem in zelenjavo. Pri ribi tudi ni kruha. Vendar prodaje nismo opustili, ker ni za sluzka, ampak na zahtevo inšpektorja. Zahteve inšpekcije so vedno večje, vedno dražje, zato smo s prodajo raje prenehali.“

STANE POTISEK, načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini: „Prav bi bilo, da bi v Kočevju prodajali ribe. Eno izmed trgovskih podjetij bi moralo urediti prodajalno, ki bi odgovarjala vsem sanitarnim in drugim predpisom.“

IVAN VESEL, vodja inšpekcijskih služb: „Prodajati ribe hkrati s sadjem in zelenjavo ni dovoljeno, ker ribe smrdijo. Dosedanji lokal ni bil primeren za

prodajo rib. Inšpekcija je zahtevala le najnujnejše, kar mora tak lokal imeti, a zahtevi niso ugodili. Občinska skupščina in krajevna skupnost bi lahko poskrbeli za primeren lokal za prodajalno rib, ki naj bi ga opremilo eno izmed trgovskih podjetij. Naši trgovci kažejo tudi premajhno zanimanje za prodajo rib. Raje prodajajo tako blago, kjer je manj dela in večji zaslužek.“

STANE PINTAR, tajnik krajevne skupnosti: „Sredi mesta imamo primeren lokal, ki bi se ga dalo urediti za prodajo rib. Pripravljen sem, da bi ga lahko dobilo trgovsko podjetje, ki bi bilo pripravljeno v njem urediti prodajo rib.“

JOŽE ŽAGAR, NAMA Kočevje: „Ze lani smo nameravali uvesti prodajo živih sladkovodnih rib, predvsem postvri. Vendar smo zvedeli, da je kočevska voda preveč klorirana in da bi lahko ribe v akvarijih poginile. Tudi za prodajo morskih rib smo

zainteresirani. Z inšpektorji smo se že dogovorili, da bomo skupno skušali najti primerno rešitev, da bi le uvedli prodajo rib. Ne morem pa že obljubiti, da bodo naša prizadevanja tudi uspešna.“

VIKTOR OŽURA, NAMA, Ljubljana: „Za prevoz in prodajo rib so zelo togi in ostri predpisi. Inšpektorji so strogi. Skratka: ureditev prodajalne, prodaje in prevoza rib je zelo draga zadeva. Mi bomo še naprej iskali možnost, da bi potrošnikom in inšpektorjem kar najbolj ustregli.“

Kratek povzetek te ankete: potrošniki žele ribe, inšpektorji zahtevajo strogo izpolnjevanje predpisov, trgovci pa bi prodajo radi organizirali, vendar menijo, da so predpisi prestrogi in zahteve inšpektorjev preveč drage.

Potrošniki lahko le upamo, da bodo inšpektorji in trgovci našli skupni jezik. Zelo verjetno bi morali za manjša mesta oziroma kraje — kot je tudi Kočevje — najti tako rešitev, ki ne bo predraga, hkrati pa bo zadoščeno najnujnejšim zahtevam in pogojem. V manjših mestih namreč prodajo tudi manj rib, kot na primer v Ljubljani, se pravi, da bi ribe verjetno prodajali le enkrat, dvakrat ali trikrat na teden. Vse to pa povečuje stroške prodaje rib v manjših mestih. Vendar kljub temu ne bi bilo prav, da bi bili zaradi tega prebivalci manjših mest za vse večne čase obsojeni, da ne bodo jedli rib.

J. PRIMC

Prva prireditev, ki je bila posvečena tudi 500-letnici mesta Kočevje, je bila nedavna proslava 20-letnice Planinskega društva Kočevje. Planinci pa s svečanostmi in prireditvami še niso zaključili. Ze v začetku sezone bodo organizirali pri svoji koči za Mestnim vrhom nad Kočevjem zborovanje planincev, na katerega bodo povabili vse občane (Foto: Z. Vardijan)

Gasilci zbirajo za avto

Lani so kupili brizgalno, letos bodo še avto

Člani gasilskega društva Vas-Fara zbirajo prispevke za nakup novega avtomobila za prevoz brizgalne in gasilcev. Doslej so zbrali že preko 4.000 din, lani pa so v ta namen privarčevali 8.000 din.

Avtomobil-kombi bo veljal okoli 45.000 din. Večino denarja (30.000 din) za nakup avta bo prispevala občinska gasilska zveza Kočevje, osta-

lo pa mora zagotoviti prostovoljno gasilsko društvo.

Gasilec manjka torej še okoli 3.000 din. Računajo, da bodo tudi ta manjkajoči denar kmalu nabrali. To ni prva taka zbiralna akcija gasilcev iz Vas-Fara. Ze lani so nabrali prispevke za novo motorno brizgalno, ki je veljala 14.000 din in za katero je polovico prispevala še občinska gasilska zveza.

Pred kratkim so imeli z brizgalno gasilci in gasilci-pionirji mokro vajo. Oboji pridno vadijo za občinsko tekmovalje. Pionirji-gasilci, ki jih je za desetino, so pred kratkim dobili tudi nove gasilske uniforme.

J. P.

KOČEVJE: OZNAČITI HIDRANTE

Člani gasilskega društva Kočevje se že vrsto let zavzemajo za točno oznako hidrantov javnega vodovodnega omrežja. Vsa dosedanja prizadevanja, da bi to vprašanje čimprej rešili, so ostala brez uspeha. Oznake so nujno potrebne, da bodo v primeru požarov in ostalih akcij gasilcev odpadle mnoge nevarnosti, ki se sedaj dogajajo.

J. P.

Gasilstvo potrebno, denarja pa ni

Gasilec bo manjkalo 80.000 din — Pripravljajo načrt o varstvu pred požari na območju vse občine — Kje so potrebna gasilska društva?

Svet za splošne in notranje zadeve občinske skupščine Kočevje je na zadnji seji razpravljal o zaključnem računu občinskega gasilskega sklada in občinske gasilske zveze za lani ter o potrebnem denarju teh dveh ustanov za letos.

Po predlogu občinske gasilske zveze in sklada bi bilo letos potrebnih za financiranje 18 gasilskih društev okoli 280.000 din. Razprava pa je pokazala, da se bo v občini zbralo iz doslej znanih virov za te namene v najboljšem primeru okoli 200.000 din. Zato je svet priporočil delovnim organizacijam, naj pomagajo gasilcem pri pokritju te razlike, ki znaša 80.000 din.

Svet je tudi sklenil, da je treba najti boljši način za financiranje gasilstva. Tako naj bi že za bodoče leto izdelali načrt za varstvo pred požari na območju vse občine, ugotoviti pa je treba tudi kakšna gasilska društva oziroma organizacije so potrebne v mestu in na podeželju. Občinska skupščina je že poslala

delovnim in gasilskim organizacijam vprašalne (anketne) liste, na podlagi katerih bodo ugotovili, kakšne gasilske organizacije in kje so potrebne ter kakšni so predlogi za njihovo fi-

nciranje. Na podlagi te ankete bo nato izdelan skupni program gasilstva, o katerem bo še letos razpravljala tudi občinska skupščina.

J. P.

Veliko zahtev, malo denarja

Bo tudi v kulturi A in B program?

Kulturne ustanove in organizacije v kočevski občini so naslovile na odbor za ustanovitev kulturne skupnosti doslej za 600.000 din prošnjo za denarno pomoč (dotacijo). Vse pa kaže, da bo bodoča kulturna skupnost razpolagala letos s 400.000 din. V tem znesku, ki je tretjino manjši, kot znašajo zahteve, je všteti tudi prispevek republike tej skupnosti.

Največ pomoči, in sicer skupno okoli 400.000 din, zahtevajo poklicne kulturne ustanove, se pravi tiste, ki imajo redno ali vsaj honorarno zaposlene. Za preostalih 200.000 din, se pravi prav za toliko, kot manjka denarja, pa so zaprosile pomoč ljubiteljske oziroma nepoklicne (amaterske) kulturne organizacije.

Kdo in koliko bo dobil, se seveda še ne ve. Nekateri pa že predlagajo,

KMETJE HOČEJO POSOJILA IN ZLOŽBO ZEMLJIŠČ

Maloštevilni zasebni kmetovalci iz okolice Osilnice, Kužlja, Fare, Vasi, Pirč, Slovenskega laza, Banja loka in ostalih krajev v Kolpški dolini se v razpravi o bodočem razvoju zasebnega kmetijstva vedno bolj zavzemajo, da bi tudi oni dobili več dolgoročnih posojil za nabavo nujno potrebne kmetijske in ostale mehanizacije. V razpravah o kmetijskih vprašanjih se zavzemajo tudi, da bi s komasacijo in ostalimi oblikami menjav omogočili zložbo razdrobljenih obdelovalnih površin. Vendar bi morale biti te menjave proste prometnega davka in taks.

J.

PROGRAMI SO, DENARJA NI

Delovne organizacije, ki opravljajo in gospodarijo z družbenimi stanovanji na območju kočevske občine, ugotavljajo, da sedanja sredstva za vzdrževanje stanovanjskih hiš ne zadostujejo. Zato ni mogoče opraviti mnogih nujnih popravil, zlasti na starejših stanovanjskih zgradbah. Čeprav so izdelani programi vzdrževanja zgradb za letos, je še vedno vprašanje, če jih bo mogoče uresničiti.

J.

NATEČAJ V APRILU

Po zadnjih vestih bo natečaj za gradnjo ceste Livold-Brod na Kolpi — seveda le za prvi odsek, za katerega pa še ni znano, do kod bo segal — razpisan v aprilu. Po mnenjih nekaterih strokovnjakov bi se dal z letos razpoložljivim denarjem posodobiti najmanjši odsek od Livolda do Stalcarjev. Posodobljeni cestni odsek bo predvidoma odprt za občinski praznik, 3. oktobra.

Peter Šobar 500 let mesta Kočevje

Fevdanci v Kočevju

Leta 1515 so se podložniki uprli in ubili barona Turna ter oskrbnika Stržena

Prvi fevdalci v Kočevju so bili Ortenburžani. Ko je zadnji Ortenburžan grof Friderik II. 28. aprila 1418 v Lipnici pri Radovljici umrl, so njihovo posest podedovali Celjani.

Ostanki gospostva Celjanov v Kočevju so še danes vidne razvaline gradu Fridrihtajm na Stojni nad mestom, med Livoldskim in Mestnim vrhom.

Celjani so gospodovali v Kočevju do 1456, ko je bil zadnji knez Ulrik II. v Beogradu po zarotnikih Ladislava Hunjadija ubit. Po dedni pogodbi med Celjani in Habsburžani iz leta 1443 je vsa posest Celjanov pripadla cesarju Frideriku III. Habsburškemu. Tako je pod upravo cesarja prišlo tudi Kočevje.

Leta 1507 (Kočevski zbornik, str. 75) je cesar prodal za 12.000 gold. baronu Juriju Turnu grad Fridrihtajm z mestom in vse kočevsko gospostvo. Jurij Turn pa je slabo gospodaril in podložnike neusmiljeno pritiskal. Zato so se podložniki v zgodnji pomladi 1515 uprli in ubili Jurija Turna in njegovega oskrbnika Stržena.

Po smrti Jurija Turna je kočevsko gospostvo podedovala njegova hčerka Ana, ki se je pozneje poročila z Ivanom Ungnadom. Tako je ta postal soimeznik gospostva. Kočevsko gospostvo je bilo potem pod upravo družin Turn-Ungnad do leta 1547, ko ga je baron Ivan Ungnad dal Stefanu Blagaju v zakup.

V Kočevju so Blagaji gospodovali do 1614. Teža leta so Bla-

gajem po polletni odpovedi gospostvo odvzeli in ga dali v zakup Janezu Jakobu Kislu.

Janez Jakob Kisl je 1638 zapustil vse svoje posesti Juriju Jernejcu, svojemu pastorku. Ta je 1641 prodal kočevsko in poljansko gospostvo grofu Engelbertu Turjaškemu, ki je kot nadome-

stilo za razpadajoči grad Fridrihtajm zgradil svojo prestolnico-grad v Kočevju (okrog 1650).

Janez Vajkard Turjaški je dobil 1654 pravico kovati svoj denar, ki je bil na Kočevskem veljaven do 1806. Dne 11. novembra 1791 je cesar Leopold II. povzdignil gospostvo v Kočevju v vojvodino. Naslov vojvoda je dobil od Turjačanov samo vladajoči knez v Kočevju, drugi pa so ostali knezi. (Zbrano in napisano po Kočevskem zborniku, str 64, do 126.)

Po arhivih, ki so se ohranili, so imeli Turjačani ali Auerspergi v bivšem okraju Kočevje v svoji posesti grad Kočevje in Turjak ter okoli 26.000 ha zemlje še v letu 1941.

V privilegijki knjigi je sredi besedila narisana v barvah tudi grb Kočevja, ki so ga morali uporabljati „za mestne potrebe... pismene izdelke, tudi za nečast“ in resne in vse druge stvari in dejanja... (Foto: Jože Primc)

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Franc Kelhar, upokojenec iz Brežic, si je pri padcu na cesti poškodoval levo koleno; Jože Kroselj, učenec iz Zupce, je padel z mopedom in si poškodoval glavo in desno nogo; Stjepan Strucelj, delavec iz Mornarice, si je pri padcu z motorjem poškodoval desno roko; Ivan Vračun, delavec iz Globokoga, se je uskal s srpom po levi roki; Jožico Vinter, hčerko kmeta iz Malega Mračevca, je brnil konj v desno bedro; Terezija Iveta, gospodinja iz Kraja Donjega, je padla na dvorišču in si zlomila levo nogo; Stjepan Jurčec, delavec iz Lipoglavca, je padel s podstrešja in si poškodoval rebra; Anton Kranjc, čuvaj iz Gor. Lenarta, si je pri padcu z mopedom poškodoval desno nogo; Ivana Kukovičiča, delavica iz Brezja, je nekdo udaril s topim predmetom po glavi; Alojz Zupančič, kmet iz Smečic, si je pri padcu po stopnicah poškodoval prsti; Jože Budič, učenec iz Podgračenega, je pri prometni nesreči dobil poškodbe po glavi; Anton Šarlah, upokojenec iz Gorjan, si je pri prometni nesreči poškodoval glavo.

ODDELEK KRANJSKE SOLE V BREŽICAH

Kandidati, ki bi se radi vpisali v šolo za organizacijo dela v Kranju, so se minuli petek srečali v razgovoru s predstavnikom delavske univerze v Brežicah. Ta bi že jeseni lahko odprla samostojen oddelek, če bi se prijavilo najmanj 40 slušateljev. Računajo, da bo to šlo, ker je število interesentov vsak dan večje.

SREČANJE V NEDELJO

Člani Avto-moto društva iz Brežic se bodo prihodnjo nedeljo zbrali na občnem zboru. Letos šteje organizacija že 500 članov o. 50 več kot lani. Društvo bo razpravljalo o novi investiciji - o gradnji doma AMD, ki naj bi stal v bližini novega mostu čez Savo.

IZ BREŽIŠKE PORODNISNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Helena Praznik iz Sevnice - dečka; Frančiška Balant iz Smartnega - deklico; Jožefa Zupc iz Pečja - Jožeta; Ljudmila Ban iz Brezovega - deklico; Terezija Zakošek iz Drozjanja - Mojco; Zora Prosloli iz Rud - Ružico; Justina Stipi iz Gradnje - Justino; Fanika Krejan iz Anž - Mojco; Anica Božič iz Brezja - dečka; Dragica Ban iz Rud - dečka; Anica Zarn iz Hraškega - deklico; Darinka Petelin iz Sel - Dušana; Ivana Gorenc iz Gor. Lenarta - Jožeta; Erika Deržič iz Rigone - Aleksandra; Stanka Roštohar iz Korintnega - Mileno; Anica Simič iz Brezovice - deklico; Nuška Lajuh iz Brežic - Špelo; Marija Petan iz Volčjega - dečka; Marijeta Škofljanec iz Brežic - Janeza; Jožica Merslavic iz Brežic - Mašo.

Popis je pred vrati!

Občinska popisna komisija v Brežicah se obrača na prebivalce z željo, naj vnaprej pripravijo nekatere listine in tako olajšajo delo popisovalcem (rojstne liste, odločbe o stanovanjih, posesne liste itd.). Kmečke ljudi komisija še posebej prosi, da izmerijo stanovanja in tudi bivalne prostore v hramih. Popisovalci bodo potrebovali podatke o zaposlenih v tujini in podatke o tistih ljudeh, ki so bili opobnoči od 31. marca na 1. april v luči. Tu pridejo v poštev turistični kraji, kjer oddajajo sobe, zato naj njihovi lastniki pišejo ljudi, ki bodo tedaj prenočevali pri njih. Za vse krajevne urade lahko v naslednjih vrsticah preberete imena članov občinske popisne komisije (OPK), inštruktorjev in popisovalcev.

KRAJEVNI URAD ARTIČE:
Član OPK - Ivan Živič, inštruktorja Milan Rožar in Karl Godter. Popisovalci: Miha Haler, Karl Haler, Anica Corjak, Zdenka Blatnik, Marija Bogovič, Marijana Zupan, Ivan Fuks, Kristina Blatnik, Milica Molan, Dragica Jankovič.

KRAJEVNI URAD BIZELJSKO: član OPK - Miloš Kovačič, inštruktorja Miro Semrov in Jože Kovačič. Popisovalci: Jelka Plevč, Ivan Malus, Milka Pinterič, Stane Meglen, Elizabeta Kocjan, Branka Zmave, Franc Malus, Anton Zagmajster, Boža Pinterič, Viktor Karničnik ml., Anton Balon, Jožica Kovačič, Fanika Travnikar, Andrej Per, Marija Kržan, Stanislav Pungercič.

MESTO BREŽICE: član OPK - Janez Trebušak, inštruktorji: Marija Sučnik, Mimica Avsec, Boris Kromšček, Anton Rebzelj. Popisovalci: Fonzi Jaklič, Angelca Jaklič, Milka Savčič, Stelka Kraj, Milko Gregl, Ruža Roštohar, Jože Savrič, Jože Turk, Jože Serbec, Frančiška Vodopivec, Ivan Zorčič, Janko Zorčič, Tone Horvatič, Marija Ilvar, Marija Košak, Ivan Plazar, Ivan Dime, Jože Setine, Minka Mišič, Jože Kastelic, Nada Grabner, Leopold Merhar, Gordana Golubovič, Ivan Starman, Olga Pirc, Anton Vimpošek, Franci Roštohar, Zofka Arnsček, Franc Hvalič, Božena Češnovar, Franc Kolenc, Tomaž Jaklič, Zarko Bužančič, Boro Sunčič, Milena Lepej, Miroslava Molan, Helena Znidarič, Ivan Hering, Janez Kulčar.

KRAJEVNI URAD CERKLJE OB KRKI: član OPK Marjan Vizjak, inštruktorja Olga Drobnič in Rudi Pibernik. Popisovalci: Pavla Spolar, Marija Kaplan, Anica Marinjanin, Viki Račič, Karel Degen, Ignac Spiler, Jože Drobnič, Jože Kodrič, Tone Račič, Franc Videnič, Dragica Bevc, inž. Franc Cerjak.

KRAJEVNI URAD DOBOVA: član OPK Franc Volčanšek, inštruktorja Stane Kramer, Zvonko Kežman. Popisovalci: Darinka Segota, Mira Kovačič, Ivan Stajnk, Marija Jankovič, Vika Asl, Jožica Cvetko, Stane Perner, Milena Krajcar, Vlado Jurkas, Anton Kramar, Jože Deržič, Zlata Nemčič, Marija Krivokapič.

KRAJEVNI URAD GLOBOKO: član OPK Mirko Kambič, inštruktorja Franc Cizej in Franc Podgoršek. Popisovalci: Anto Pečnik, Ana Molan, Jože Sušin, Jože Verstovšek, Miljan Zidanič, Franc Kene, Drago Romih, Ivan Lesinšek.

KRAJEVNI URAD KAPELE: član OPK Franc Volčanšek in inštruktor Olga Pinterič. Popisovalci: Marija Požar, Anica Travnikar, Slavko Vehle, Anica Sepec, Ivan Verstovšek, Dragica Urek.

KRAJEVNI URAD PIŠECE: član OPK Miloš Kovačič, inštruktorja Avgust Molan in Jože Sumrak. Popisovalci: Anton Blažič, Stanko Kene, Marija Kene, Ivan Sušin, Marjanca Ogorevc, Jože Ogorevc, Stane Ostrelčič, Stanko Podgoršek, Mihael Ogorevc, Miha Šekoranja, Anton Hujbar.

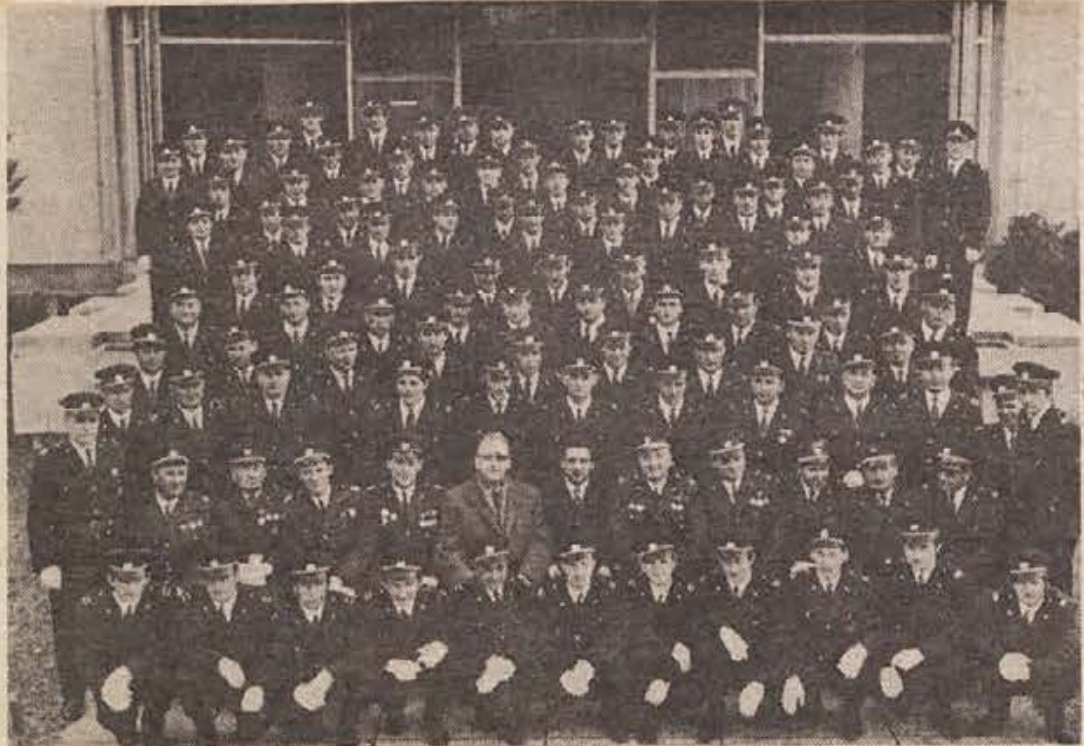
KRAJEVNI URAD SROMLJE: član OPK Ivan Živič, inštruktor Justina Volčanšek. Popisovalci: Anka Kos, Justina Volčanšek in Blaž Lipar.

KRAJEVNI URAD VELIKA DOLINA: član OPK Jože Rihter, inštruktorja Franc Lončarič in Miha Škrbec. Popisovalci: Andrej Bukovinski, Anton Bukovinski, Stanka Gajski, Martin Heimbring, Emil Hostnik, Milan Jelinek, Ivanka Lončarič, Anica Pinter, Anton Prosenik, Janez Roštohar, Matilda Škrbec, Olga Vugrin, Alojz Zokalj, Marija Anica Jankovič, Kristina Kovačič, Franc Smrdel, Jožefa Curbalek, Bojan Horvatič, Ferdo Hočevcar, Mira Javornik.

KRAJEVNI URAD CATEŽ IN KRŠKA VAS: član OPK Zvonko Ilvar, inštruktorja Anton Baškovič in Ernest Jankovič. Popisovalci: Ana Petrič, Anton Agrež, Franc Avšič, Rozika Račič, Olga Mohar, Ivan Kuželj, Olga Bogolin, Marija Štrmečki, Anica Jankovič, Kristina Kovačič, Franc Smrdel, Jožefa Curbalek, Bojan Horvatič, Ferdo Hočevcar, Mira Javornik.

ZASTOPAL JIH BO STANKO ŠKALER

Predstavniki iniciativnih odborov za ustanavljanje kulturnih skupnosti iz posavskih občin so 16. marca v Brežicah soglasno izvolili za zastopnika v skupščini republiške kulturne skupnosti prof. Stanko Škalera.

Tečaj za gasilske podčastnike je končan, izpiti srečno opravljeni. V brežiški občini so dobili čin podčastnika 103 izprašani gasilci. (Foto: Baškovič)

Bizeljska zadruga na razpotju

Zaradi slabe prodaje je dobro vino ostalo v kletih - Pridelovalcem grozdja so potrebni kupci, ki lahko prevzamejo večje količine pijače - Kaj bo prinesel program Slovenija vina, to je zdaj vprašanje

Če ni pridelka so skrbi, če je, pa spet. Tako je z bizeljsčanom. Kleti so polne zlahke kapljice. Prodaja s posredovanjem kmetijskega kombinata iz Žalca se je izkazala za premalo učinkovito. Zadruga bi mirno potrpevala, če bi imela dovolj sodov in če bi lahko nemoteno odkupovala vino pri kooperantih. Tako pa z odkupom ne pride nikamor.

Zaloga so tolikšne, da bo prodajo morala pospešiti. Prav zaradi tega tečejo že nekaj časa pogovori s Slovenija vinom oziroma s predstavniki obrata v Brežicah. Gre za tako obliko sodelovanja, da bo zagotovljena

prodaja pridelka. Zadruga bi verjetno potem polnila le boljše sorte vina v svoji kleti, a druge zaloge bi prevzelo Slovenija vino.

Kaj več o tem bo prikazal program, ki ga pričakuje zadruga od trgovske organizacije. Pri Slovenija vinu razpolagajo z vsemi poslovnimi podatki zadruge za zadnja tri leta nazaj, da bodo lahko pripravili ustrezno grafično za razpravo o morebitni združitvi ali pripojitvi. Za kakšno obliko poslovne povezave se bodo odločili, še ni znano.

Zadruga želi zadržati zase čimveč pravic. Verjetno bo prevzela potem obnovo vinogradov za vso občino, zadržati pa želi tudi odkup vina pri kooperantih.

Letošnjih zalog vina je v zadržanih kletih še 233 tisoč litrov, pri

delka iz leta 1969 pa 183 tisoč litrov. Toliko ga je bilo konec februarja, za marec pa podatki o prodaji še niso upoštevani. Najteže gre v promet belo vino, kljub dobri kakovosti. Časi se spreminjajo in okusi tudi. Tako je iz leta 1969 neprodanih še 92.000 litrov belega vina, 59.800 litrov rdečega vina in 17.000 litrov muškata silvanca. Tolikšne zaloge so povsem zavrle odkup, zato je nujno, da zadruga čimprej poišče trajnejši izhod iz zagate in si za prihodnja leta zagotovi odjemalce večjih količin pridelka.

J. T.

SPET ŠTIRJE VODOVODI

Letos bodo v brežiški občini dokončali več novih vodovodov. V Breganskem selu ga že imajo, na Bizeljskem bodo začeto delo nadaljevali spomladi, v Arnovem selu prav tako, v Župevcih pa ta čas pridno kopljejo Jarke. Prebivalci Krške vasi in Skopice upajo skoraj na priključek na brežiški vodovod, prav tako pa tudi naselja Dobova, Trnje, Mostec, Mihalovec in Loče.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 25. MARCA: 16.00 do 16.10 - Napoved programa in poročila. 16.10 do 16.25 - NAJ POP I OT - najraje poslušane melodije. 16.25 do 16.40 - Aktualnost tedna. 16.40 do 17.00 - Obvestila in reklame. 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 27. MARCA: 16.00 do 16.30 - Pol ure za pop glasbo. 16.30 do 16.40 - Zdravstveno predavanje: dr. Jože Bertole - Normalno življenje diabetikov. 16.40 do 16.50 - Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam. 16.50 do 17.15 - NOVE MELODIJE s pihalnim orkestrom Francija Puharja. 17.15 do 17.30 - Za naše najmlajše - Trnuljčica. 17.30 do 18.00 - Narodnozabavne na valu 192 m.

NEDELJA, 28. MARCA: 10.30 - Domače zanimivosti - Pred popisom prebivalstva v brežiški in krški občini - Za naše kmetovalce - inž. Nada Cirkni - Rasni činitelji - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 11.45 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 30. MARCA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in srečanje z ansambлом Vilija Petriča. 16.15 do 17.30 - Poročila - Jugoton vam predstavlja - Svetujemo vam - Iz naše glasbene šole - Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista - Tedenski športni komentar - Obvestila, reklame in pregled filmov. 17.30 do 18.00 - Pojeta Connie Francis in Gilbert Beaud.

UMRLI SO

Pretekli teden so v brežiški bolnišnici umrli: Robert Zagar, upokojenec iz Brestanice, star 62 let; Štefanja Klaič, upokojenka iz Breganskega sela, stara 69 let; Jože Soštar, upokojenec iz Stolovnika, star 75 let; Ivan Alt, upokojenec iz Bistrice ob Sotli, star 74 let; Anton Šarlah, upokojenec iz Gorjan, star 72 let; Janez Zrič, čuvaj iz Breganskega sela, star 42 let; Frano Sulcer, kmet iz Pirčnega, star 82 let.

IZMIKANJE IZOBRAZBI POMENI ZAOSTAJANJE

Ni se še kaj prida premaknilo

Inventura štipendij in študijskih pomoči v brežiški občini - V delovnih organizacijah premalo mislijo na strokovnjake, kažejo podatki

Za pomoč pri študiju sta v brežiški občini pomembna dva vira: sklad za študijske pomoči in sklad za borbe NOV. Iz prvega prejema študijsko pomoč 46 učencev, dijakov in študentov, iz drugega vira pa 35. Delovne organizacije v občini štipendirajo na srednjih, višjih in visokih šolah 42 študentov, torej zelo malo če upoštevamo nad 80 nezasedenih in 234 neustrezno zasedenih delovnih mest.

Sklad za študijske pomoči je lani izplačal nad 96 tisoč dinarjev. Njegov namen je omogočiti študij nadarjenim učencem in študentom iz revnejših družin. Pravico do pomoči imajo že učenci srednjih šol. Povprečni znesek pomoči je 270 din na mesec, višina pa je odvisna od dohodkov v družini. Večina prejemnikov pomoči je iz kmečkega okolja, nekaj pa je otrok delavskih staršev.

V skladu za borbe je poprečje študijske pomoči nekoliko nižje predvsem zaradi tega, ker prejemajo borci v delovnem razmerju borčevski dodatek. Po socialnem poreku je 13 podprejancev iz kmečkih družin, 13 iz delavskih družin in 9 iz vrst uslužbencev. Med štipendisti iz delovnih organizacij pa je precej študentov tudi iz uslužbenških družin. Najnižja štipendija na visoki šoli je 300 din, najvišja 660 din, na višji stopnji se gibljejo štipendije med 350 in 470 din, na srednjih šolah pa med 120 in 400 din.

Zanimiv je podatek iz gradiva za konferenco Zveze komunistov, da nekatere delovne organizacije sploh ne predvidevajo delovnih mest z visoko izobrazbo. Izstopata zlasti Rudnik Globoko in Opekarna Brežice. Mesta z visoko izobrazbo so v industriji sploh slabo zasedena, kajti celotna industrija s tovarno pohištva vred štipendira samo dva dijaka na srednji šoli.

V kmetijstvu ima veliko neustrezno zasedenih mest KZ Bizeljsko. Kljub temu da ima predvidena tri mesta z visoko izobrazbo, ne štipendira na visokih šolah nikogar, pa tudi od zaposlenih nihče izredno ne študira. V gozdarstvu je stanje dokaj ugodno, v trgovini pa bi prav tako potrebovali delavce z visoko izobrazbo. Veliko strokovno usposobljenih ljudi manjka v zdravstvu, kjer je kar 13 nezasedenih delovnih mest z visoko izobrazbo, primanjkuje pa

tudi delavcev s srednjo šolo. Prej omenjeni podatki v gradivu ZK ne osvetljujejo celote, kajti nekatere delovne organizacije (Prevoz, ZTP, SAP, Metal, obrati podjetij iz drugih občin) niti na ponovno zahtevo komisije niso poslane nobenih podatkov.

Deževje je spet poglajlo mlinska kolesa na Piščekem. Na sliki: Podgorškov mlin v Dednji vasi. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

V PETEK IN SOBOTO SE BODO ZAČELI zbori volivcev. V vseh osemnajstih središčih bodo obravnavali predlog odloka o spremembi prispevkov in davkih občanov, precejšen del razprave pa bo namenjen tudi občinskemu proračunu za tekoče leto.

DELAVSKA UNIVERZA je sklenila dogovor s celjskim Zavodom za zaposlovanje o izobraževanju delavcev za nekatera delovna mesta. Upoštevanji so poklici, ki so jih delovne organizacije predvidele v sistematizaciji, kot na primer mizarji, šivilje, kovinarji ipd. Stroške za priučevanje si bosta delila Zavod za zaposlovanje in delovna organizacija, ki želi usposobiti delavce za določeno delo. Pouk bo stekel v polletnih mesecih, torej v mrtvi sezoni. Za izobraževanje se bo delavska univerza naslonila na domače predavatelje iz šol in delovnih organizacij.

AVTO-MOTO DRUŠTVO izbira prostor za novo stezo za motokros. Na Catežu dirke ne bodo več možne, ker se bo tam širil Petrol z novo restavracijo, črpalko in parkirnimi prostori. Vse kaže, da se bo upravni odbor odločil za Velike Malence, kjer je zemljišče za tekmovalno stezo najbolj ugodno. Prošnjo za po-

moč pri ureditvi dirkalne steze in za nakup dirkalnega motorja so naslovlili na delovne organizacije, in če bo šlo vse po sreči, bodo vozači motokrosa lahko že letos preizkusili svoje sposobnosti na novi stezi.

PROSVETNO DRUŠTVO PROSEK - KONTOVEL bo 11. aprila gostovalo v brežiški občini s komedijo Normana Krasne „Draga Ruth“. Dvojevankjo iz ameriškega življenja bodo zamejci s Tržaškega uprizorili v prosvetnem domu v Globokem.

O VAJENCIH APRILA. Občinska konferenca Zveze mladine se bo sestala 4. aprila. Osvetlila bo življenje in delo vajencev v brežiški občini. O tem je bila pripravljena anketa in v tem tednu se bodo začele tudi razprave o pogojih, v katerih delajo vajenci pri zasebnikih ali v delovnih organizacijah.

ČLANI ZVEZE BORCEV ZA SEVERNO MEJO so se minuli petek zbrali na občnem zboru. Ko-roški borci so se odzvali povabilu na zbor zelo številno. Ob tej priložnosti so izrekli zahvalo organizaciji ZVB NOV ter občinski skupščini za vso pomoč in prizadevnost pri urejanju njihovih vprašanj. Za predsednika so izvolili Karla Vaščerja, za tajnika pa Radka Klemenčiča.

BREŽIŠKE VESTI

Šestdeseta obletnica poroke

Marija in Jože Oven iz Martinje vasi sta dočkala biserni jubilej skupnega življenja

Jože Oven in Marija, roj. Grmovšek, iz Martinje vasi pri Sentlovcu sta prijazna in prjetna zakonca. Kljub visoki starosti sta še oba polna življenja ter skupaj srečna in zadovoljna. Celo življenje sta se morala boriti z različnimi težavami, kajti skupno življenje sta začela, ko praznaprav ničesar nista imela. Vzgojila sta 8 otrok, od katerih jih živi še šest. Čeprav živita sama, pa se ne čutita osamljena, kajti otroci ju redno in z velikim veseljem obiskujejo.

Jože je že v rani mladosti spoznal, kaj se pravi služiti kruha. S petim letom je izgubil očeta ter takoj odšel za zgodaj od doma. Domov se je vrnil kot krojaški mojster. Poročil se je in kmalu nato odšel na fronto v prvi svetovni vojni. Doma je na kmetiji pustil ženo s tremi majhnimi otroki. Med tem časom je bil v ruskem ujetništvu ter se po štirih letih trpljenja izmučen vrnil domov. Po vojni je odprl v domačem kraju krojaški salon, s katerim je pa le malo zaslužil. Med tem časom se je družina pomnožila še za pet članov. Na majhni

kmetiji so se le atička preživljali. Mati je hodila pomagat na sosednje kmetije in tako vzredila osmero otrok. Otroci, ki so morali že zgodaj od doma, so se vsi izučili, postali samostojni in se sami preživljali. S tem so svoje starše močno razbremenili težkega dela, saj so jim v rani mladosti dali vse, kar so mogli in še več.

V drugi svetovni vojni so se vsi vključili v NOB. Oče in mati sta sicer ostala doma, toda ves čas sta pomagala partizanom. V NOB je eden od sinov padel, drugi pa postal invalid. Po vojni so se otroci razkropili po različnih krajih Slovenije. Jože je še po vojni sodeloval v udarnih brigadah ter v mnogih družbeno-političnih organizacijah. Še danes je aktiven član ZB ter invalidske organizacije.

Marija in Jože sta po težkem boju z življenjem sedaj sama. Z majhno priznvalnino ter kosekom zemlje, ki pa jo le težko obdelujeta, se preživljata. Za njuno obletnico jima želimo še veliko srečnih in zadovoljnih let.

ALENKA BURJA

Pred kletjo Agrokombinata v Krškem nalagajo sode s cvičkom. Kombinat je vložil že precej denarja za raziskavo cvička in na svojih parcelah goji poskusne nasade z različnim razmerjem sort za pridelovanje daleč naokoli znanega cvička. (Foto: J. Teppey)

V KRŠKEM PRIPRAVLJAJO NAČRTHNO PODPIRANJE IZOBRAŽEVANJA

Dogovor, ki pomeni odgovornost

Podpisi bodo utrli pot k dejanjem in odprli mladini vrata srednjih, višjih in visokih šol — Nadarjeni bodo imeli prednost pri štipendijah

Družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju učencev in študentov v občini Krško, ki ga bodo podpisali občinska skupščina, družbeno-politične organizacije, temeljna izobraževalna skupnost in delovne organizacije, zagotavlja mlademu rodu načrtno pomoč pri šolanju.

prevezli nase skrb za povečanje vsote, ki je namenjena izobraževanju in to v skladu z razvojnimi načrti občine. Mladino bodo s štipendijami usmerjali v poklice, ki jih primanjkuje. Šole bodo priporočile pomoč nadarjenim učencem. Zneski štipendij po tem dogovoru ne bodo samo simbolični, ampak tolikšni, da bodo zadostovali za življenjske stroške študirajoče mladine. V obdobju od 1971 do 1975 bodo štipenditorji uskladjali štipendije in posojila z mejo življenjskih stroškov, ki je lani dosegla za študente 640 dinarjev na mesec.

Za pridne študente in učence bodo vpeljali še posebno obliko nagrajevanja za uspehe pri študiju. S tem jih bodo spodbujali k študiju.

Dogovor o štipendiranju bo omogočil učencem in študentom boljše stike z delovnimi organizacijami. To sodelovanje zdej pogrešajo zlasti študenti. Družbeno-politične organizacije se bodo kot podpisnice dogovora posebej zavzele za uveljavljanje sprejetih obveznosti na vseh ravneh. Učence in študente bodo usmerjale k tistim dajalcem štipendije, ki bodo spoštovali dogovor. Skupnost študentov in Zveza mladine bosta opazovali štipendiste na obveznosti po deleževalcev študijskih posojil in drugih oblik pomoči. Gre torej za dogovor, ki mu bo dala smisel odgovornost, za listino vestranskega sodelovanja pri izobraževanju mladih ljudi.

Če povemo to z drugimi besedami, pomeni, da bo imela sposobna in prizadevna mladina večje možnosti za izobraževanje. Šolska vrata se bodo bolj kot doslej odpirala otrokom iz revnih družin in ncravtjih predeleov. Vsakemu mlademu človeku naj bi bila dostopna tista izobrazba, ki najbolj ustreza njegovim sposobnostim. Pri podeljevanju štipendij in posojil bodo imeli prednost učenci in študente z boljimi učnimi uspehi.

Podpisniki dogovora bodo s tem

HUDA KRI ZARADI STATUTA

Ko so minuli petek, 19. marca, na seji občinske skupščine v Krškem obravnavali statut brežiškega Gozdnega gospodarstva, so protestirali številni odborniki s podeželja. Niso se strinjali s tistim delom statuta, ki govori o samoupravnih pravicah lastnikov gozdov. Menilo so, da je za kmete iz krške občine gozd življenjskega pomena, in so kritizirali del statuta popolnoma ovrgli.

ZA SKUPNE INŠPEKCIJE

Občinski upravni organi v Posavju preučujejo in zbirajo gradivo o tem, kakšne so možnosti za večje sodelovanje pri organizaciji inšpekcijskih služb. Vse tri občine imajo zdaj skupno gozdarsko inšpekcijo, brežiška in krška pa skupno delovno inšpekcijo. Pokazalo se je, da je tak način dela uspešen, zato bodo pripravili predloge tudi za druge inšpekcije, med katerimi bo verjetno prva požarnovarnostna.

ALENKA BURJA

»BOG KONJA« V KOSTANJEVICI

Zvončki za zlatega Mira

Največji jugoslovanski športnik vseh časov Miroslav Cerar je obiskal kostanjeviške učence — Otroci so mu prinesli šopek zvončkov

17. marca je kostanjeviške učence obiskal svetovni prvak in olimpijski zmagovalce, poslednji romantik na konju, Miroslav Cerar. Zlatega mladeniča, na katerega smo Jugoslovani lahko res ponosni, so z velikim navdušenjem sprejeli kostanjeviški učenci. Še več, svojemu priljubljenemu idolu, so vsi hoteli stisniti roko, obenem pa mu izročiti šopek zvončkov, ki so jih natrgali ravno za to priložnost.

Nasemu najboljšemu športniku so učenci postavili številna vprašanja, ki so nas prepričala, da vedo izredno veliko o življenju in uspehih velikega telovadca. Mlade je zanimalo, kdaj je začel telovaditi, kateri uspeh ga je najbolj razveselil, katera dežela mu je najbolj všeč, kako se počuti, ko je poškodovan, in še marsikaj drugega. Miro je za učenci prijetno kramljal, saj se je počutil, kot da bi bil doma. V razgovoru je povedal, da je nanje naredil največji vtis potovanje v deželo vzhajajočega sonca, Japonsko in v Mehiko. Po-

sebni doživljaji pa ga vežejo na Japonsko, kjer je doživel največjo popularnost. Saj ga tam nazivajo AMBA-NO-KOMI-SAVA (kar pomeni v našem jeziku Bog konja).

Učence je tudi zanimalo, koliko časa bo še telovadil. Cerar ni dal določene odgovora. Imeli smo občutek, da še nekoliko koleba. Verjetno pa bo še tekmoval na prihodnji olimpijadi, ki bo v Muenchnu 1972. To pa bo verjetno tudi Mirovo slovo od aktivnega tekmovanja. Potem se bo po vsej verjetnosti posvetil vzgoji mladih kadrov.

Ob koncu srečanja so mladi svojemu ljubljencu pripravili tudi lepa darila, ki jih je izvezla velika ljubezen do športnika, ki je kljub svetovni slavi ostal skromen in vsem dostopen. Lik Mira Cerarja bo še dolgo časa živel med nami, saj nam je vsem pokazal, kaj se bo zveličal z velikimi napori in samopremagovanjem.

S. DOKL

Cene v Brežicah in Krškem

Preteklo soboto so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo v Brežicah in Krškem naslednje maloprodajne cene:

	Brežice (cena v din za kg)	Krško
cvetača	6,00	6,00
čebula	2,60	2,50
česen	10,00	
fižol	4,60	5,00
	5,00	6,50
	6,00	
krompir	1,00	1,00
korenje	3,00	1,20
	in 6,00	in 7,00
ohrovt	3,00	3,00
pesa	3,00	3,00
por	3,60	4,00
petersilj	8,00	7,00
repa	4,00	
repa — kisl	4,00	3,50
solata — mehka	16,00	
solata — endivija	8,00	14,00
špinata	6,00	
zelje	2,20	
zelje — kisl	3,50	3,50
zelenca	5,00	4,00
fige — suhe	6,00	7,00
hruške	6,60	4,00
jabolka	4,20	2,60
		3,50
		in 4,00
limone	5,40	6,50
orehi — jedra	32,00	26,40
pomaranče	5,40	5,60
slive — suhe	5,00	5,00
banane	6,40	7,00
jajca — kos	0,55	0,50

259 TISOČ ZA PODPORE

V Krški občini so lani izplačali za podporo odraslim socialno ogroženim občanom 181.988 dinarjev, za letos pa predvidevajo ob majhnem zvišanju 259.678 dinarjev. Podpirancev imajo 157. Lani je bil povprečni mesečni znesek družbene pomoči 92,50 dinarjev.

TRJE

DIMNIKARSKI OKOLIŠI

Občina Krško bo poslej razdeljena na tri dimnikarske okoliše in te bodo oddali najboljšim ponudnikom za opravljanje dimnikarskih storitev. Dimnikarska služba bo morda potem bolj urejena. Prvi okoliš obsega območje krajevnih uradov Senovo in Brestanica, drugi okoliš obsega mestno območje in območje KU Zdole, tretji okoliš območja krajevnih uradov Leskovec, Veliki Trn, Raka, Kostanjevica in Podbočje. Odluk o razdelitvi na okoliše je sprejela občinska skupščina na zadnji seji.

KONČNO GASILSKI SKLAD

Z nedavno ustanovitvijo občinskega gasilskega sklada so v Krškem zagotovili stalen vir denarja za gasilsko službo, za nakup novih tehničnih pripomočkov in za gradnjo ter obnovo gasilskih domov v občini. Iz tega sklada bodo dobivali sredstva še za strokovno usposabljanje članstva ter za gradnjo vodnih zbiralnikov. Vanj se bodo stekali prispevki občinske skupščine, delovnih in družbenih organizacij ter občanov.

SKUPNE REZERVE

S skladom skupnih občinskih rezerv v Krškem bo upravljala skupščina petnajstih članov. Sorazmerno s prispevkom v sklad bodo delovne organizacije izločile v skupščino dvanajst članov, tri pa bo imenovala občinska skupščina.

KRŠKE NOVICE

INICIATIVNI ODBOR za ustanovitev kulturne skupnosti je že sprejel končno obliko njenega statuta. Po upoštevanju pripomb je odbor imenoval v skupščino skupnosti še dva člana, predstavnika kostanjeviške Gorjupove galerije in Forme vive.

Dopolnjeni statut bodo dokončno potrdili na ustanovni skupščini kulturne skupnosti v tem tednu.

TOVARNA ČEVILJEV PEKO si preureja na desnem savskem bregu prostora za novo trgovino. Preureditev stavbe v prodajni prostor s skladišči, bo stala po predvidevanjih 250.000 din.

SMERNICE GOSPODARSKEGA razvoja predvidevajo v letošnjem letu v krški občini znaten porast investicij. Te se bodo, v primerjavi z lanskim letom, povečale za 154 odstotkov in dosegle znesek 77.046.350 din.

JUTRI BO V DOMU SVOBODE posvet, ki ga za vse svoje člane organizira komite občinske konference zveze komunistov. O pomenu ustavnih sprememb bo govoril zvezni poslanec in urednik slovenske izdaje komunista Franc Setine. Posvet bo uvod v javno razpravo o ustavnih spremembah, ki se bo začela s 1. aprilom in jo bo vodila SZDL.

V KRŠKI OBČINI so lani zgradili petnajst vodovodov v skupni vred-

nosti 2.500.000 din. Tretjino vsote je prispevala občinska skupščina, ostalo pa z delom, materialom in denarjem sami občani. Letos imajo v načrtu gradnjo 25 vodovodov.

MINULI ČETRTEK IN PETEK sta bila na desnem in levem savskem bregu zbora občanov, ki ju je sklicala krška krajevna skupnost. Zbora sta razpravljala o delu skupnosti v preteklem letu in letošnjih delovnih načrtih. Skupnost bo tudi letos porabila večino denarja za vzdrževanje in rekonstrukcijo cest ter mestnih nasadov in parkov. Del proračunskih sredstev bo krajevna skupnost porabila za prispevek h gradnji krške osnovne šole in za vodovod na Trški gori.

PO ŠTIRIH LETIH prizadevanj so krški upokojenci končno dobili lastne prostore. Občinska skupščina jim je začasno odstopila manjše poslopje pri novem mostu, kjer bodo uredili upokojenki klub. Za ureditev treh prostorov so že porabili 30.000 din, ki jim jih je posodil (oziroma polovico podaril) Republiški odbor društev upokojencev. V že urejenih prostorih, ki bodo uradno odprti prv nedeljo v aprilu, je manjša bife, igralna soba in prostor s televizorjem, radiom in gramofonom. Za dokončno ureditev kluba bi krški upokojenci potrebovali še 20.000 din.

YU 3DDT Prekopa kliče v svet

Začeli so brez denarja in se razvili v najboljši klub na Dolenjskem

Radioamaterstvo ni samo hobi nekaterih posameznikov, temveč je veliko več. Ta dejavnost v današnjem času nosi v sebi poleg želje po tehničnem napredku in znanju tudi človekoljubno sestavino: razumevanje med ljudmi različnih držav in celin. V radioamaterstvu so svojevrstni elementi mednarodnega sodelovanja in prijateljstva. Praktično delo radioamaterjev opredeljuje natančnost in s svojo pripravljenostjo lahko ob vsakem trenutku pomagajo skupnosti s svojim znanjem in sredstvi.

Eden izmed maloštevilnih klubov pri nas je tudi radioklub „Iskra“ Prekopa YU 3DDT. Sestavljen je pretežno iz mladincev in mladink, to je 30 članov, vendar je njihova dejavnost obširna. Lansko leto je klub praznoval peto obletnico obstoja. Ob tej priložnosti so organizirali „Lov na lisico“. Povabili so vse dolenjske klube, udeležili pa so se ga samo novomeški radioamaterji.

Fantje s Prekopo so klub ustanovili predvsem iz navdušenja do takšnega dela, brez kakršnihkoli sredstev. Toda zaradi velike zainteresiranosti in dejavnosti ter vedno več novih članov so kmalu premagali začetniške težave, posebno pa že zaradi vestnega in strokovnega nadzorstva najboljšega med njimi, Jožeta Zagorca. Težave so imeli tudi zaradi aparata, ki so zelo dragi in jih je zelo težko dobiti.

Tako so si člani veliko aparatov naredili sami, medtem ko so pri kupovanju novih dobili podporo različnih podjetij Dolenjske kakor tudi občine Krško. Svoje prostore so si uredili v gasilskem domu, za katerega tudi sami skrbijo. Prostore so opremili, postavili moderno anteno, si nabavili prvi elektronski taster in merilni instrument grip-dip. Marsikateri član je prav v klubu prišel do poklica. Sedaj imajo že 6 operaterjev in enega radiomehanika. Vsak

radioamater se mora naučiti tudi telegrafije. Priredili so tečaj za 20 ljudi, zamdi strogih pogojev pa je vzdržal samo eden.

V prihodnjih letih ima klub v načrtu zgraditev prostorov lastne servisne delavnice za manjša popravila radijskih in televizijskih aparatov ter drugih pripomočkov. Prav tako imajo v načrtu organiziranje drugega srečanja radioamaterjev Slovenije v kostanjeviškem gradu, pokroviteljstvo pa naj bi prevzela „Iskra“ iz Sentjerneja. V zadnjih letih klub pri svojem delu vse bolj navezuje stike s šentjernejsko „Iskro“ in išče pri njej strokovno pomoč.

Člani kluba so se med tem časom že dvakrat udeležili tekmovanja za KUP SFRJ. Udeležili so se tudi seminarja v Izoli za izdelavo aparatov, kjer so s svojim izdelkom v močni konkurenci zasledili odlično tretje mesto.

Radioklub Prekopa je najbolj delaven klub na Dolenjskem. Radijske zveze ima že skoraj po vsem svetu, kar je spriču njegovega kratkega obstoja ogromen uspeh. In ker je delovna vnaema članov res velika, lahko pričakujemo, da bodo dosegli še veliko uspehov.

ALENKA BURJA

Z veseljem za manjše davke

Kmetje bodo uživali letos precejšnje davčne olajšave — Skupščina odobrila regres za mleko

Načrtovalci gospodarskega razvoja predvidevajo letos v krški občini velik porast izvoza industrijskih izdelkov, ki naj bi presegel lanskega kar za 62 odstotkov. Celotni dohodek se bo v letu 1971 povečal za 15 odstotkov. Ob dva do triodstotnem povečanju zaposlenih računajo z desetodstotnim zvečanjem produktivnosti.

Odborniki občinske skupščine so o teh stvareh razpravljali na petkovi seji, ko so sprejeli smernice gospodarskega razvoja za tekoče leto. Po potrditvi proračuna so izrekli soglasje za regres skupščine pri odkupu mleka. Občinska skupščina bo dala za vsak liter v februarju in marcu odkupljenega mleka po 20 par, kmetje pa bodo dobili mleko plačano po 135 par. Kmalu bo uredničen družbeni dogovor, ki bo kmetom zagotavljal po 144 par za liter mleka, maloprodajne cene pa bodo poskočile na 2,20 din. Kmetje so opozorili, da bo s spremembo maloprodajnih cen nastopila še večja razlika med odkupno in prodajno ceno in tako bodo spet oni potegnili krajji konec.

Z večjim veseljem so odborniki glasovali za predlog odluka o spremembi in dopolnitvi odluka o prispevkih in davkih občanov. Gre za precejšnje zmanjšanje dajatev kmečkoga prebivalstva, ki se bo uveljavila v posavskih in dolenjskih občinah. Občinska skupščina Krško je na petkovi seji potrdila tri pogodbe z novomeško skupnostjo zdravstve-

nega zavarovanja kmetov, ki bodo urejale nekatera nerešena vprašanja zdravstvenega zavarovanja kmetov. V območju je namreč 2479 zavarovancev z kmetij, katerih katastrski dohodek ne dosega 2.000 din in zato ne morejo plačati vseh prispevkov. Nastalo razliko bo plačala občinska skupščina iz svojega proračuna.

HORTIKULTURNO DRUŠTVO KRŠKO

bo prireditelj v torek, 30. III. ob 18. uri v sindikatski dvorani Tovarne celuloze in papirja na Vidmu zanimivo predavanje Andreja Pra-protnika

O VZGOJI KARTEJ

Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi. Ob tej priložnosti bomo ustanovili tudi sekcijo ljubiteljev kartej.

PRIDITE!

Zaostajanje postaja nevarno

V minulem letu so osebni dohodki v gospodarstvu sevnške občine močno zaostali za republiškim poprečjem — Zaostanek bo treba zmanjšati

Oh marsikje že ukoreninjenem zmotnem prepričanju, da so veliki osebni prejemki že sami po sebi pomemben vir gospodarske negotovosti in inflacije, je ta trenutek prav gotovo nepopularno govoriti o potrebi po zvečanju osebnih dohodkov. Najnovejši podatki o zaostajanju zaslužkov v sevnški občini pa so tako značilni, da je treba nanje opozoriti.

Občinsko poprečje osebnih dohodkov v gospodarstvu je lani znašalo po podatkih službe SDK nič več kot 1111 dinarjev. V istem času je republiško poprečje znašalo 1390 dinarjev ali kar četrtno več. Značilno je, da se je razlika lani zelo povečala, saj so se predlanskim poprečni osebni dohodki v gospodarstvu občine zaostajali za republiškim poprečjem le za 17 odst.

Zelo močno so zaostale nekatere dejavnosti. V kmetijstvu je znašalo poprečje le 946 dinarjev, kar je za 47 odst. manj od republiškega, v lesni indu-

striji je bilo poprečje za 33 odst. manjše, v tekstilni za 28, v gostinstvu za 26 itd. Razen trgovine se nobena druga dejavnost ni povsem približala republiškemu poprečju.

Da ne bi kdo očital, da mahamo s poprečji, ne da bi upoštevali kvalifikacijsko strukturo in delovno storilnost, naj damo za primer tekstilno industrijo. V sevnški „Lisci“ na primer že vrsto let delajo po zahodnoevropskih delovnih normativih in pri nekaterih delih tankajšnje delovne storilnost celo presegajo. In vendar zdaj precej zaostajajo pri osebnih dohodkih. Resda se je kolektiv zavestno odločil in raje več investiral, vendar zdaj očitno prihaja čas, ko bo treba bolj poskrbeti tudi za zaslužke.

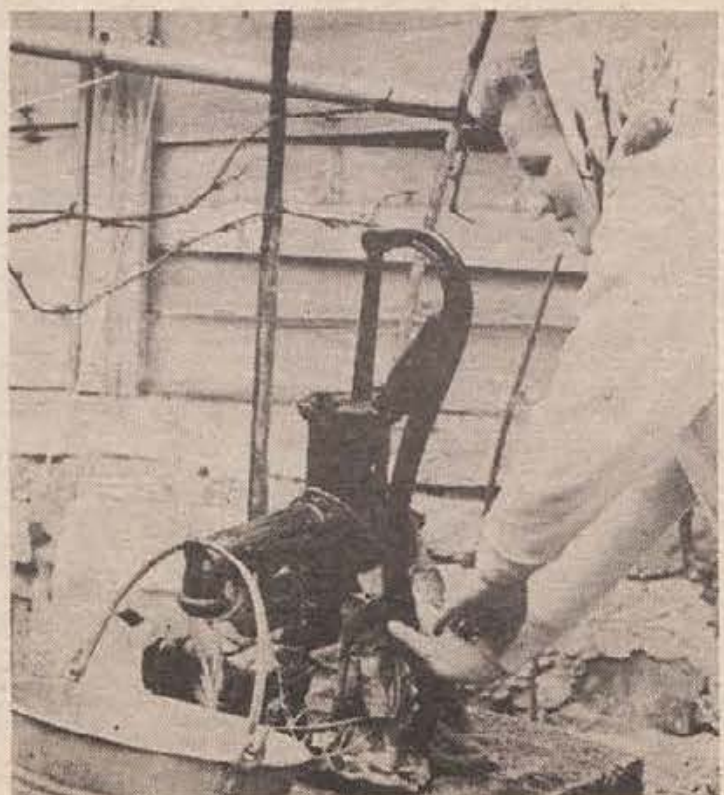
Zakaj na to opozarjamo? Zato, ker bo ob nadaljnjem zaostajanju prav gotovo začelo primanjkovati kvalificiranih ljudi, ki so še pripravljene delati za skromnejše plačilo, kot bi ga

dobili drugje. Pri strokovnjakih se to že pozna. Podjetja ne morejo dobiti več strokovnih sodelavcev, čeravno jih vse bolj potrebujejo.

M. LEGAN

BUČKA: OB DNEVU BORCA SE LOVSKI PRAPOR

Ob letošnjem dnevu borca bodo člani bučenske lovske družine razvili svoj društveni prapor, ki ga že imajo naročenega v Ljubljani. Na to proslavo bodo povabili tudi vidne predstavnike lovskih bratovščin iz Ljubljane, Novega mesta in še nekaterih krajev. Prireditelj namerava popostriti še s tekmovanjem v streljanju na glinaste golobe, najboljši strelca pa bodo tudi nagradili. Natančnejši program proslave bodo doleteli na seji lovske družine, ki bo v nedeljo, 4. aprila.

EMA MIRT PRI DOMAČEM VODNJAKU: Zdaj je malo bolje, je nekaj vode v vodnjaku, najhujše je bilo pozimi, ko so ostali brez nje. (Foto: Legan)

LJUDJE, ZAKAJ TAKO?

Za siromašno hišo niti vode

Mirtovim z Žabjeka pri Sevnici ne dovolijo priključiti se na vodovod

Podoba Kozjanskega: 78-letni oče Karel leži v čumnati z napol lesenimi stenami in črka. Čaka, da se bo kaj zganilo. Že dolga leta se je komajda vlačil okoli doma s svojim spominom na Doberdob — s prestreljenimi koleno. Malo pred božičem ga je obletelo. Takrat se je ulegel, in kot sam ve, ne bo nikoli več vstal. Ne more niti videti, kaj je z nogami: drugi mu povedo, da teče iz njih.

Vendar pa hiša, bolje rečeno bajta s slamnato streho, ne bo izumrla. Pet otrok se vsak dan napoti v šest kilometrov oddaljeno Sevnico, dva sta v prvem, dva v tretjem in eden v četrtem razredu. Revni domovi so bogati z otroki. Dvakrat po dva dvojčka je rodila Ema Mirt, 39-letna, prezgodaj ostarela mati.

„To zimo ni bilo pravih padavin, ni bilo vode. Radi bi imeli pralni stroj. Pogledite, saj ne morem vsega sama. Mož Karel, 47 let star, dela na železnici. Po več dni ga ni domov. Vodovod bi mi zelo veliko pomagal. Prosim, da mi dovolijo, da se začnem. Dejali so mi, da ne morem zraven, saj bo morda vode še zanje zmanjkalo. Naj počakam, da bodo videli, kako bo z njo. Zdej, ko se je izkazalo, da bo vode dovolj, zahtevajo, naj prispevam vsakemu izmed treh graditeljev po 3.000 novih dinarjev. Zredili smo dva junčka, nekaj stotisočakov smo pripravili dati, več pa ne zmoremo. Mož za-

služi 800 do 900 din na mesec, imamo pa še en hektar njiv, en dober hektar travnikov in nekaj glav živine. Treba je popraviti tudi streho, saj smo iz dneva v dan v nevarnosti, da se vrže. Ljudje pravijo, da vodovod ni stal toliko, kot trdijo graditelji. Računov nam nočejo pokazati.“

Tako pripoveduje Ema vsa žalostna in zaskrbljena nad usodo doma. Skupaj še z eno sosedo sta poskusili pri poravnalnem svetu. Toda tam so dejali: Lastniki so gradili vodovod s svojim denarjem in imajo pravico z njim ravnati. Eden izmed njih, Anton Popelar, je dejal, ko smo ga povprašali za mnenje: „Ko smo se začeli pogovarjati o gradnji vodovodov, jih ni bilo zraven, ko smo gradili zajetje, so se že začeli oplašiti, ker so videli, da gre za res. Vodovod smo naredili brez občinske pomoči in je zato naš. Pustili bomo priključiti se na vodovod, če bodo plačali, kolikor zahtevamo. Nismo mi krivi, če so tako revni, pa naj si ne dovolijo toliko otrok.“

Vsako je prepričan v svoj prav. In vendar: se ne bi dala z razumevanjem doseči sporazumna rešitev? Mirtovi ne pripravljeno prispevati, vendar ne zmorejo toliko. Je prav, da trdnjeji kmetje, od katerih ima

eden celo po 15 glav živine, terjajo tolikšno davščino od ubožnejše hiše? Je med ljudmi res tako malo solidarnosti, da se revnejšemu sosedu ne bi dalo malo pogledati skozi prste? Mirtovi niso hoteli izigrati skupnega dogovora, prosili so, da bi jih vzeli zraven, ko so se lotili dela. Toda zavrnili so jih. Ljudje, je to prav?

M. L.

KRATEK SIJ MODRIH ZVEZD

V Sevnici je razpadel beat anasambel z imenom Modre zvezde, ki je igral na plesih v dvorani gasilskega doma. Pokroviteljstvo nad njim je imelo domače gasilsko društvo, ki je prevzelo tudi jamstvo za tri milijone starih dinarjev, ki jih je konfekcija „Lisca“ posodila za nakup instrumentov. Zdej gasilci ne vedo, ali naj vzamejo električne kitare in bobne ter zaigrajo žalostinko nad pogrebom ansambla ali nad svojo navinostjo, s katero so verovali v mlade godbenike, ki so jih tako nevhvaležno pustili na cedilo.

NA LETOSNJIH 40 MUČENIKOV DAN:

Ogorčen salamarski boj

S svojima salamama sta se najbolj izkazala Stanko Krnc z Ledine in Franc Strajnar iz Loke

Kot pripovedujejo, se je začelo takole. V gostilno Vrtovšek v Sevnici prideta možakarja, da bi dobila kaj za pod zob. Z gostilničarjem se je tedaj ravno ukvarjal bravec. Ki je prilecema dejal, naj si kar sama postrežeta iz njegove torbe. Gostilničar pa se ni dal ugnati, gostoma je ponudil še svojo salamo, rekoč, naj

poskusita, katera je boljša. Eden izmed gostilniških gostov je pri vsem tem pristavil, naj bi sestavili še zapisnik, v šali seveda.

Tako se je začelo salamarsko tekmovanje, ki je bilo letos že deveto po vrsti. Tudi letos so se na dan 40 mučenikov zbrali ubogi mučeniki, da bi poplahnili jezo, ki so jo skuhal dva dni prej, ko so ženske tako samostojno proslavljale svoj dan. Do zadnjega kottička so napolnili gostišče, vmes je bilo veliko „firbev“, ki so hoteli videti, kaj bo letos.

Zadeva je potekala nadvse resno. 5-članska komisija se je pošteno namučila, preden je izmed dobrih salam odbrala res najboljšo. Boj je bil izenačen. Prvo mesto je komisija podelila kar dvema tekmovalcema: Stanku Krncu z Ledine in Francu Strajnarju iz Loke pri Zidanem mostju. Zbrala sta po 85 točk. Drugi je bil z 80 točkami Rudolf Mlinarič iz Sevnice, tretji Bruno Plauštajner iz Sevnice, četrti Peter Vrtovšek in peti Stane Lipar iz Boštanj. Zadnji — dvajseti tekmovalac je zbral 53 točk.

Tekmovanje je bilo seveda šele uvod v slavo mučenikov. Odlične salame, okusen domač kruh in dobro vino, vse to je privabilo v ljudi prijetno razpoloženje, in nič čudnega, če so kljub visoki vstopnini na vsak način hoteli biti tudi ženske zraven. Kaj drugega naj bi še na koncu sklenili kot: na svidenje na desetem salamarskem tekmovanju marca prihodnje leto!

P. PERC

jetja, kjer gasilstvo očitno zanemarjajo.

Za predsednika društva so vnovič izvolili Jožeta Smodeja, za poveljnika pa Dominika Češka. Zaslužnim članom Hinku Korenu, Jožetu Kmetiču, Vinku Cizerlu, Ferdinandu Zelzniku, Maksu Senici in Ivanu Percu so podelili diplome.

P. P.

VITOVEC: VODA ŠE ZA DRUGA NASELJA

Cez 70.000 novih dinarjev je vreden vodovod, ki so ga lani zgradili v tem kraju. Tekočo vodo je dobila tudi lovska koča na Brezovici, priljubljeno shajališče članov zelene bratovščine. Letos nameravajo zgraditi vodovod še za nekatere hiše in naselja. Pri delih bo pomagala krajevna organizacija SZDL Vitovec, računajo pa tudi na pomoč občinske skupščine.

DROŽANJE: O OSEMENJEVANJU KRAV

Letne konference krajevne organizacije SZDL v Drožanju, ki je bila 14. marca, se je udeležil tudi predsednik občinske skupščine tov. Marjan Gabrič. Razen o nekaterih organizacijskih vprašanjih so na konferenci govorili o skupnih akcijah. Med drugim so se dogovorili, da bodo letos dogradili cesto Metni vrh-Zabukovje, preuredili cesto Zabjek-Konjska glava in organizirali izlet v Slovensko gorico. Udeleženci so želeli, da bi veterinarska postaja bolj poskrbela za osmenjevanje, ker imajo zdaj težave, radi pa bi tudi kako strokovno predavanje, iz katerega bi se natančneje poučili, kako preprečiti jalovost živali.

Težka je odločitev: izmed dobrih izbrati najboljšo. To je videti na obrazih članov komisije (Foto: Franc Pavkovič)

O PODELITVI PRIZANJ OF

V torek, 23. marca, je bila v Sevnici sklicana seja izvršnega odbora občinske konference SZDL. Razpravljali so o letnih konferencah krajevnih organizacij, ki so v teku, ter o podelitvi priznanj OF, ki jih bodo podelili za letošnji 30-letnico ustanovitve te organizacije. Več o tem prihodnjic.

Z OBČNEGA ZBORA PGD SEVNICA

Čas teče, težave ostajajo

Gasilske težave se vlečejo iz leta v leto — Ocena tovarniških enot — Podelitev priznanj

Podobno kot na lanskem so tudi na letošnjem občnem zboru gasilskega društva Sevnica, ki je bil 14. marca, kritično ocenili dosedanje delo. Tudi letos niso mogli mimo ugotovitve, da je ob stalnem pomankanju denarja za gasilstvo še bolj kot to zaskrbijo, da v gasilskih vrstah manjka mlajših ljudi, ki bi poživili delo organizacije. Gotovo je, da niti najbolj sodobno orodje in naprave ne bodo pomagale, če jih ljudje ne bodo znali uporabljati.

Na zboru so opozorili na uspešna prizadevanja, da bi društvo pridobilo kar največ lastnega dohodka. Občinska pomoč še zdaleč ne zadostuje, pa tudi nedolgo tega sprejeti zakon o požarnem varstvu ne daje občinskemu gasilskemu skladu, ki ga ustanavljajo, posebno velike denarne pomoči.

Sevnški gasilci so sklenili, da bodo pomagali vaščanom Orchovega, ki pripravljajo ustanovitev svoje desetine, pomagali pa bodo tudi Zabukovju ter podjetjem, ki imajo svoje enote. Ocenili so, da so gasilske enote v Kopitarni, Stillešu in krmeljski Metalni dobro delale, to pa ne velja za nekatera druga pod-

SEVNIŠKI PABERKI

SEVNICA V CVETJU IN ZELENIJU. Domače turistično društvo je v torek priredilo v Sevnici predavanje Toneta Krušnika pod naslovom „Sevnica v cvetju in zelenju“. Društvo bi rado, da bi Sevnščani bolj poskrbeli za zunanji videz mesta, ki bi bolj prijazno učinkovalo na obiskovalca. Prav bi bilo, da bi še kdaj, tako kot svoj čas, razpisali tekmovanje v olepšavanju hiš in vrtov.

NOVOST — ŠOLSKA HRANILNICA. Sevnška šola se ponša še z eno redko zanimivostjo: ima šolsko hranilnico, v katero so učenci vložili že čez sto starih tisočakov, čeravno postuje sorazmerno malo časa. Pod vodstvom mentorice opravljajo vsa dela šolarji sami, kar ima zelo velik vlogovni roman.

UNIČEN ASFALT: Na več mestih je glavna sevnška ulica zdaj, ko je minilo zimsko obdobje, tako zdelana, da bo treba takoj poskrbeti za popravilo. Globoke jame so nevarne, da o škodi, ki jo delajo na motornih vozilih, niti ne govorimo.

PRETEPI SE VRSTIJO. Kaže, da v Sevnici še ne bo konca pretepih in medsebojnih obračunavanj s pestimi in celo noži. Prejtno soboto so morali kar trije mladi ljudje, Alojz Lisec, Franc Primožič in Lado Šibilja, iskati zdravniško pomoč, tako so jih zdelali z noži. Vsi trije so dobili na-

Zdaj križevih 364 dni

O vzrokih za zmanjšano družbeno udejstvo-
vanje žensk v občini govori Ivanka Pavlin

Za nami je 8. marec, „oddol-
žitveni“ dan ženam, materam.
Praznik je minil v znamenju sin-
dikalnih proslavljanj, šopkov
roč. lepih besed. Sledilo bo spet
364 običajnih dni, ki prinašajo
stare težave in nerešene pro-
bleme.

8. marec je v zgodovini pred-
vsem simbol uveljavljanja žensk
v javnem, družbenem življenju, v
poklicu in človeških odnosih. To
udejstvovanje naj bi pripomoglo,
da bi celotna družba imela več
posluha za tako imenovano žen-
ska vprašanja, ki so v svojem bi-

stvu zelo pomembna družbena
vprašanja.

Zakaj se družbeno uveljavlja-
nje žensk v trebanjski občini
prej zmanjšuje, kot povečuje,
smo povprašali Ivanko Pavlin,
uslužbenko KPD Dob, ki že vsa
povojna leta dela v družbeno-po-
litičnih organizacijah in je med
drugim trenutno tudi članica ob-
činskega komiteja Zveze komu-
nistov.

„Ženi je odprta pot do udej-
stvovanja v družbenem življenju,
v praksi pa je tako, da zaradi
mnoгих dolžnosti do družine in
doma tega ne zmore. Očitno se
že preveč dolgo pogovarjamo,
kako bi bilo treba ženam pomagati,
kako bi bilo treba boljše po-
skrbeti za otroško varstvo, za
pomoč v gospodinjstvu. Upam,
da se tega vsi zavedamo in da
zato sedanjí stabilizacijski ukrepi
ne bodo prizadeli dejavnosti, ki
imajo namen pomagati zaposleni
ženi.

Za trebanjsko občino res velja
ugotovitev, da družbeno udej-
stvovanje žensk v zadnjih letih
pojenjuje. Pogrešamo zlasti mlaj-
še žene in dekleta. Težko je dati
odgovor, zakaj je tako. Morda
jih tudi ne znamo pritegniti,
morda jih dovolj ne razumemo,
morda je dosedanje oblike dela
prerasel čas. Prepričana sem, da
sedanja generacija ni slabša od
prejšnje in da je sposobna enako-
vredno uveljavljati se v družbi.“

M. L.

NAMESTO POZIVA K JAVNI RAZPRAVI

Prihaja pet odločilnih let?

Z današnjim dnevom se začne letne konference SZDL, na katerih bodo ob-
ravnavali teze o razvoju, ki jih je sprejela občinska skupščina

Občinska skupščina Trebnje je v četrtek, 18. marca, sprejela
teze za sestavo občinskega srednjeročnega programa razvoja. S tem
se je začela širša javna razprava, ki bo trajala do jeseni, ko bo
skupščina dokončno sprejela program, dopolnjen s predlogi in
mnenji delovnih organizacij in posameznikov. O težah za ta pro-
gram bodo govorili tudi na bližnjih konferencah krajevnih organi-
zacij SZDL, ki se bodo začele z današnjim dnevom in bodo trajale do
6. aprila.

Za kaj gre, smo na kratko pi-
sali že prejšnji teden. Za tre-
banjsko občino prihaja odločil-
no obdobje, v katerem naj bi
vsaj delno zmanjšali razvojni za-
ostanek in se „poslovili“ od naj-
manj razvitih občin v Sloveniji.

Ciril Pungartnik, načelnik
oddelka za gospodarstvo, je na
skupščinskem zasedanju vnovič
naglasil, kaj bi bilo predvsem
treba narediti, da bi se ta želja
uresničila. Hitreje kot doslej je
treba povečevati narodni doho-
dek oziroma družbeni proizvod,
ki je znašal lani komaj 5484 di-
narjev na prebivalca. Predvidena
stopnja rasti v prihodnjih petih
letih znaša od 10,1 do 11,1 od-
stotka, kar je zelo veliko.

Poudaril je, da so osnove za
razvoj dane in da je potrebno
izkoristiti možnosti, med dru-
gim tudi tiste, ki jih daje re-
publiški zakon o pospeševanju
razvoja manj razvitih.

V kolikšni meri bodo naka-
zane možnosti uresničene,
kakšna bo gospodarska rast ob-
čine, je odvisno predvsem od
njenih lastnih prizadevanj. Pred-
sednik Obs Ciril Pevec poudarja,
naj bi pri oblikovanju do-
končnega programa sodelovali
vsi, predvsem pa delovne or-
ganizacije, ki so še posebej zain-
teresirane za nadaljnji razvoj.
Sprejeti program naj bi bil pro-
gram občine, ne pa občinske
skupščine ali celo občinske
uprave, je poudaril.

Tako torej. Pričakujemo, da
pomembno delo, kot je srednje-
ročni načrt razvoja, ne bo šel
neopazno mimo naših ljudi. Za
prihodnost gre, načrtovati je
treba pot, odgovoriti na vrsto
vprašanj: kako doseči ali celo
preseči predvideno stopnjo go-
spodarske rasti, kako usmeriti
posamezne dejavnosti, kako po-
spešiti stanovanjsko graditev,
kako pritegniti več strokovnih
sodelavcev v delovne organiz-

D. PUC

MED GRADITELJI. Načelnik oddelka za gospodarstvo Ciril Pungartnik in predsednik občinske skup-
ščine Ciril Pevec v razgovoru z vodjem gradbenega odbora Francem Udovičem in drugimi vaščani
Smavra. (Foto: Legan)

CESTA DO VASI, KI JE PREDVSEM:

Bližnjica do boljšega življenja

Šmaver s svojo cesto — nov primer, kako se vas bori za svoj obstoj

Starejši Šmaverčan je govoril: „Zame je pravzaprav že vseeno. Če
sem toliko let v temi kolovratil po blatnem potu in bližnjicah na
delo, bom pa še nekaj tel, ki so še pred menoj. Toda drugače je z
otroki, ki hodijo v šolo, z bolniki, ki smo jih doslej morali nositi na
ramenih. Drugače je z živino, ki mora vleči tovore v vas.“

Ne bo se umaknilo življenje iz
Smavra, majhne vasi pri Trebnjem,
preveč so vanj zaverovani ljudje, ki
žive tam gori. V minulih dveh letih
so to vnovič potrdili. Samo vaščani
dveh hiš so se skoraj 3000 ur sku-
paj potili v kamnolomu in na poti
pod vasio. Še posebno se je izkazal
vodja gradbenega odbora Frane
Udovič, ki je čez 500 ur prostovolj-
nega dela opravil sam. 771 ur dela z
vprego je doslej terjala cesta, 2000
kub. metrov kamnja je bilo treba

nalomiti, zdrobiti in prepeljati, da se
zdaj beli 1775 metrov dolga kača
nasutega kamnja do sosednje Deče
vasi.

Oh sobotah in nedeljah, ko so
drugi počivali, so Šmaverčani tlako-
vali svojo prihodnost. Skoroda brez
lastne vprečne živine so se lotili zelo
zahtevnega dela. Z živino so jim po-
magal ljudje iz Deče vasi in še ne-
kateri dobri sosede, ki imajo vino-
gradi v Smavru. In kako trdo so de-
lali! Ni jih zadržalo niti najslabše
vreme. Ko je voz običaj v razmo-
čenem blatu in ga živina ni mogla
izvleči iz njega, so ga razstavili na
kose...

Cesto, vredno 6,4 milijona starih
dinarjev, so naredili za dobrih 1,3
milijona dinarjev, ki so jih prispevali
trebanjski obrat ter krajevni skup-
nosti Nemška vas in Svetinje. Veliko
prispevkov je bilo v obliki strojne
pomoči, nekaj pa tudi v denarju. In
kako so ljudje hvaležni zanjo! Ko-
liko zahval je veljalo predstavnikom
občinske skupščine, gozdnega obra-
ta in krajevnih skupnosti, ko smo
sedli za obložno mizo v Udovičevi
hiši in je bilo vaščanom obljubljeno
še čez milijon starih dinarjev za na-
kup in prevoz peska, s katerim bodo
do maja posuli in dokončno zgradili
svojo cesto — bližnjico proti Treb-
njam ali mnogo boljše rečeno: bliž-
njico do boljšega življenja.

M. L.

NA VESELI GORI KOT NEKAJ

Letošnji Gregorjev semenj na Ve-
seli gori je bil tako množično ob-
iskan kot v svojih najboljših časih.
Domnevajo, da je ta dan prišlo na
Veselo goro kar 2000 ljudi. Kmeto-
valci iz daljne in bližnje okolice so
prignali veliko živali. Tudi kupcev ni
manjkalo in kupčija je bila zelo ži-
vahna. Prodajali so tudi razna se-
mena, lončeno posodo, vinske pipe
ter različne orodje za polje in vino-
grade, manjkalo pa ni niti mladih
dreves, suhe robe in tekstila.

T. ODLAZEK

DROBNE IZ MIRNE

PRODAJA SADIK. V ponedel-
jek, 12. aprila, bo Kmetijski kombi-
nat „Zasavje“ iz Sevnice prodajal na
Mirni enoletne in dvoletne sadne sa-
dike. Ne zamudite ugodne prilož-
nosti!

SPET POGIN RIB. 15. marca so
prišli očividci povedat, da so našli v
Mirni pri Pučavi poginule ribe. Naj-
prej so sumili, da sta KPD Dob ali
mirenska DANA spustila strupene
snovi v vodo, kasneje pa so ob pre-
gledu ugotovili, da je po vsej verjet-
nosti nekdo pobil ribe z dinamitom.

KMETIJSKO PREDAVANJE ZA
MLADINO. Vaški aktiv ZMS je va-
bil v soboto, 20. marca, na kmetij-
sko predavanje za mladino. O našem
kmetijstvu naj bi govoril inž. Miha
Krhin, kmetijski inšpektor pri ob-
činski upravi, vendar je bilo premalo
obiskovalcev in so predavanje prelo-
žili.

BI RADI ZAŽGALI? Obrat IMV
na Mirni sežiga odpadke na prostoru
pred jedilnico. Ogenj, ki je včasih
precej močan, gori komaj kakih 10
metrov stran od lesene barake. Prav
bi bilo, da bi odpadke raje odvažali
v poseben, za to določen prostor, in
se ne bi bilo treba bati požara. Po-
dobno delajo tudi pri trgovskem

Huda cestnina

Jože Lerič, odbornik iz dohrniške
volilne enote, je postavil odborniško
vprašanje, ki zanima marsikatero
kmeta: kakšne so možnosti, da bi
zmanjšali prevelike davjate za re-
strucijo traktorjskih prikolic, ki jih
kmetje uporabljajo za lastne potre-
be. Od občinske uprave je dobil na-
slednji odgovor.

Za cestna motorna vozila sta
predpisani dve vrsti davjatev: davek
na cestna motorna vozila in priklop-
na vozila, česar so po republiškem
zakonu kmetje oproščeni, in pri-
stojbina na cestna motorna vozila
(cestnina), ki je predpisana z zve-
nim zakonom in kar mora plačati
tudi kmet. Cestnina je nesoraz-
merno visoka, če upoštevamo de-
narne zmoglosti kmetij. Tako znaša
za traktor do 25 knjskih moči 120
dinarjev, če je KM od 25 do 40 pa
170 dinarjev. Še večja kot za trak-
torje je cestnina za traktorjske priko-
lice, saj je treba plačati po 200 di-
narjev od tone nosilnosti, če ima
prikolica nosilnost do treh ton.

Tak je torej uradni odgovor. Pro-
blem ob vsem tem ostane. Ker je
cestnina po mnenju mnogih, ki glob-
lje poznajo kmetijstvo, previsoka, bi
kazalo na pristojnih mestih predla-
gati, da bi obremenitve zmanjšali,
saj poteka modernizacija kmetijstva
že tako in tako prepočas.

Priprave na proslavo OF

Osnrednja občinska proslava dneva
ustanovitve Osvoobodilne fronte, ki
bo ob letošnji tridesetletnici še po-
sebnost slovesna, bo v ponedeljek, 26.
aprila, ob 19. uri v dvorani prosvet-
nega doma v Trebnjem. Tako je
sklenil pripravljalni odbor, ki se je
19. marca sestal na svoji prvi seji.
Proslava bo obsegala slavnostni go-
vor, podelitev priznanj OF 9 obča-
nom, branje najboljših naloge o
pomenu Osvoobodilne fronte in NOB
ter nastop znanje kulturne skupine.
K slovesnosti bodo še posebej povabi-
bili vse prvorce in aktiviste, člane
občinskih vodstev družbeno-politič-
nih organizacij in predsednike kra-
jevnih organizacij. Odbor je tudi pri-
poročil vsem večjim krajem, naj pri-
redijo krajevne proslave.

Za kruhom gredo za delo sposobni

Trebanjska občina ne more uiti
usodi manj razvitih, kar zadeva pre-
bivalstvo. V zadnjih petih letih se je
število ljudi, ki živijo v občini,
zmanjšalo od 17.361 na 17.085, in
to kljub temu da ima občina dokaj-
šen naravni prirast prebivalstva.
Ljudje gredo za kruhom, to velja
zlasti za tiste, ki so si ga sposobni
nisi služiti. V občini ostaja vse
večji odstotek vzdrževanega prebi-
valstva, kar slabša njihov socialni po-
ložaj, saj potrebe naraščajo hitreje
kot gospodarska moč. Odseljevanje
naj bi vsaj delno zaustavili s pove-
čano gospodarsko rastjo, ki je pre-
videna s srednjeročnim programom
razvoja.

Stara pesem o stanovanjih

Po zadnjih podatkih je bilo v letih
1966 do 1970 zgrajenih v trebanjski
občini toliko stanovanj, da dajo skupaj
3368 površinskih metrov. Če to
število delimo s povprečno površino
enega stanovanja, dobimo število
stanovanj. Za minulo obdobje je
značilno, da je zasebna gradnja sko-
raj dvakrat tolikšna kot družbena,
kar je posledica spremenjene stano-
vanjske politike. V občini že nekaj
časa ugotavljajo, da je družbena
gradnja zapostavljena, kar slabo vpli-
va zlasti na večje zaposlovanje stro-
kovnih ljudi iz drugih krajev, ki po-
trebujejo stanovanje. Vendar se raz-
mere bistveno ne spremenijo, če-
ravno jih kritizirajo.

cije trebanjske občine, kako pove-
čati družbeni standard, kako us-
meriti urbanistično načrtova-
nje, razvoj šolstva itd.

Sprejete teze na vse to še ne
dajejo odgovora. Ugotavljajo,
kaj ne ustreza in zakaj občina
zaostaja, nakazujejo možnosti
in že predlagajo nekatere usme-
ritve. S tem dajejo podlago za
javno razpravo.

M. L.

Trgovcem ne pripada prost dan?

Odgovarjam na dopis tovariša To-
neta Odlazka v Dolenjsko listu št.
10, v katerem piše, da so trgovine v
Sentrupertu ob nedeljah zaprte.
Čudno se mi zdi, da te odločitve ne-
kateri vaščani ne razumejo, čeprav v
današnji družbi pripada vsakemu de-
lavcu vsaj en prost dan v tednu. Ve-
čina zaposlenih ima prosta kar dva
dneva, zakaj potem ne bi smele te
pravice uživati sentrupertske trgovke
vsaj en dan? Obstaja mnogo večjih
vasi in mest, kjer trgovine ob ne-
deljah niso odprte, zato ne vem, za-
kaj bi moral biti prav Sentrupert iz-
jema. Pametno bi bilo sicer, da bi
bile posamezne delavke proste ob
delavnikih — po en dan v tednu,
toda z zmanjšano delovno močjo v
teh dneh bi se spet porajale nove ne-
všečnosti. Da bi zaradi tega povečali
število zaposlenih, se ne izplača.

M. TRATAR

PRED ČETRTRIM POVOJNIM POPISOM

Pomagati popisovalcem

Jože Kastelic, tajnik občinske popisne komisije,
o nalogah prebivalstva in pomenu popisa

V prvih desetih dneh aprila bo v
Jugoslaviji četrti povojni popis pre-
bivalstva, čemur se po starem pravi
tudi ljudsko štetje. To delo, ki bo
stalo veliko dela in denarja, bo dalo
vrsto zelo pomembnih statističnih
podatkov. Strojna obdelava bo omo-
gočila, da bodo iz množice popisa-
nega papirja kmalu dobili tudi naj-
važnejše rezultate.

Da bo popis kar mogoče naglo
potekal, bo potrebno tudi sodelo-
vanje prebivalcev. Jože Kastelic, taj-
nik občinske popisne komisije, je
takole strnil naloge, ki čakajo ob-
čane:

„V trebanjski občini bo v popisov-
anju sodelovalo 89 popisovalcev, ki
bodo delali pod nadzorstvom 8 in-

strukturjev in občinske popisne ko-
misije. Popisovalci bodo obdelovali
posamezna naselja po tako imeno-
vanih popisnih okoliših. Da bi delo
potekalo brez zastojev, je treba po-
udariti, da je dajanje podatkov ob-
vezno. Želimo, da ljudje ne bi zavla-
čevali popisovanja. V popisnih dneh
naj se bolj držijo domov, pri hiši naj
bo vedno kak tak član družine, ki
bo vedel dati želene podatke.

Dodam naj, da pri popisu prebi-
valstva ne bo šlo za zbiranje osebnih
podatkov o posameznikih, ki bi jih
uporabili za kaj drugega kot za sta-
tistične namene ljudskega štetja.
Odvček je poudarjati, kolikšen je po-
men popisa prebivalstva; brez njega
si sodobne države ni mogoče pred-
stavljati.“

**V VSAK
SLOVENSKI
DOM
KNJIGE
PREŠERNOVE
DRUŽBE!**

IZ MIRENSKE DOLINE NAJMANJ PROŠENJ

7. marca je bila na Mirni letna
skupščina krajevnih organizacij ZB.
Udeleženci so govorili o gradnji in
preurejanju stanovanj ter o posojilih
za udeležence NOB. Ugotovili so, da
je iz Mirenske doline najmanj pro-
šenj za posojila. Dva člana organi-
zacije, Karel Pirč in Ivan Kunstek s
Trbnca, niti nimata električne na-
peljave. V ta namen bi nujno potre-
bovala posojilo. Na konferenci so
nekateri člani izjavili, da je še vse
preveč administratorskih posegov
pri dodeljevanju posojil, kar mar-
sikomu vzame voljo, da bi si obnovil
stanovanje. Kmetje borci so na kon-
ferenci želeli, da bi pri oprostitvah v
vseh Sloveniji upoštevali enaka me-
ra. Zanimali pa so se tudi za po-
kojninsko zavarovanje. Na konfe-
renci so sprejeli delovni program za
letos, v katerem je predviden tudi
izlet v bolnišnico „Franjo“. Govorili
so še o odkritju spominjske plošče v
spomin na prvi sestanek aktivistov iz
Mirenske doline.

D. PUC

Odpri novo ribniško banko

Pred desetimi leti so imeli le polomljeno mizo, danes pa imajo najlepšo stavbo

16. marca popoldne so v Ribnici svečano odpri novo ekspozituro (izpostavo) Ljubljanske banke. Svečanosti so se udeležili predstavniki bank, gospodarstva, občin Kočevje in Ribnica ter drugi gostje.

Novi prostori so v Seškovi ulici, ki je glavna cesta skozi Ribnico. Prosvetile stare stavbe v poslovne prostore in uredile stanovanja v prvem nadstropju je veljala 839.000 din. Po mnenju predstavnikov bank sodi ribniška ekspozitura med najlepše v Sloveniji in Jugoslaviji. Ogladati so si jo prišli celo bančniki iz Beograda.

Ribniška ekspozitura bo opravljala vse vrste bančnih poslov, vodila bo tudi devizne račune občanov, ki jih doslej ni. Hranilne vloge v tej izpostavi so znašale leta 1961 okoli 634.000 din, že od leta 1966 naprej pa znašajo preko 12 milijonov.

Pred desetimi leti je imela ekspozitura prostor na hodniku, v stari stavbi, zaposlovala pa je le eno uslužbenko, ki je uradovala pri polomljeni mizi brez predalov. Danes pa je ribniška izpostava banke najlepša poslovna stavba v Ribnici.

J. P.

Destilarna je imela izgubo

Drugi obrati zaključili leto z dobičkom

Kolektiv Kmetijske zadruge Ribnica šteje 63 članov. Delovno področje zadruge je različno - od mešarije in trgovine do kmetijske kooperacije, odkupa suhe robe in drugega.

Zadruga je lani uspešno gospodarila. Vse dejavnosti so zaključile poslovanje z dobičkom, le destilarna je imela izgubo. Letos bodo skušali stanje popraviti tako, da bodo z višimi odkupnimi cenami dobili več smrežja.

Na nedavnem občnem zboru so se nekateri člani sindikata zavzeli za uspešnejše reševanje stanovanjskih problemov svojih članov, za posredovanje pri najetju posojil za najne potrebe, za organizacijo letovanja v času letnih dopustov in drugo. V razpravi se je tudi izkazalo, da nekateri ne vedo, zakaj je potreben sindikat v delovnem kolektivu. Sklenili so, da bodo letos organizirali skupni izlet.

Delavska univerza iz Ribnice je v okviru svojega programa organizirala kuharski tečaj pri Sv. Gregorju. Trajal je od 5. do 17. marca. Prijavljenih je bilo celo za dva tečaja, vzeli pa so lahko samo 20 žena in deklet. Tečaj je bil v šoli in ga je zelo uspešno vodila Danica Cvar iz Jurjevice. (Foto: Drago Mohar)

Berite »Dolenjski list«

Tretjina novih članov

AMD Ribnica bo za občinski praznik organizirala vožnjo v Jelenov žleb

Avto-moto društvo Ribnica si je s pametno propagando povečalo članstvo od lani za več kot sto, tako da šteje danes 334 članov. Vpis novih članov se ni zaključil. Pohvalno je, da vključuje društvo v svoje vrste tudi pionirje. Tako so samo v Sodratici lani vključili v Avto-moto društvo 30 pionirjev.

Poglavitna naloga društva je vzgoja šolarjem-amaterjev. Usposablja jih na tečajih, ki obsegajo teoretični in praktični del. Društvo je izučilo 490 kandidatov za voznike motornih vozil raznih kategorij.

Društvo ima tudi precej zaslug pri prometni vzgoji pionirjev. Sodelovanje s šolami bo v bodoče še tesnejše. Društvo ima dva osebna avtomobila, ki sta potrebna za vzgojo tečajnikov. Po dolgem času je prišlo tudi do potrebnih prostorov za učilnico in pisarno.

Ribniško Avto-moto društvo tesno sodeluje s komisijo za promet in varnost in z nekaterimi drugimi Avto-moto društvi, posebno s kočevskim.

Avto-moto društvo bo organiziralo v počastitev 26. marca, občinskega praznika, vožnjo v Jelenov žleb. Pred spomenik zmage v Jelenovem žlebu bodo položili venec.

Avto-moto društvo bo organiziralo v počastitev 26. marca, občinskega praznika, vožnjo v Jelenov žleb. Pred spomenik zmage v Jelenovem žlebu bodo položili venec.

Ribniško Avto-moto društvo tesno sodeluje s komisijo za promet in varnost in z nekaterimi drugimi Avto-moto društvi, posebno s kočevskim.

Avto-moto društvo bo organiziralo v počastitev 26. marca, občinskega praznika, vožnjo v Jelenov žleb. Pred spomenik zmage v Jelenovem žlebu bodo položili venec.

Ribniško Avto-moto društvo tesno sodeluje s komisijo za promet in varnost in z nekaterimi drugimi Avto-moto društvi, posebno s kočevskim.

Avto-moto društvo bo organiziralo v počastitev 26. marca, občinskega praznika, vožnjo v Jelenov žleb. Pred spomenik zmage v Jelenovem žlebu bodo položili venec.

KUPLI CISTERNO

Ribniški gasilci so imeli 14. marca občni zbor. Največja pridobitev društva v lanskem letu je bila nova avto-cisterna, ki pa ni pomembna samo za Ribnico, temveč tudi za širšo okolico. Na občnem zboru so izvolili nov upravni in nadzorni odbor in sprejeli smernice za bodoče delo.

GORA: ZMANJKALO DENARJA

Na Gori nad Sodratico se na zborih volivcev ali sestankih družbeno-političnih organizacij večkrat pogovarjajo, kako izkoristiti stavbo nekdanje stare šole. Preureditvena dela v tej stavbi so pred leti ostala na pol poti, ker je zmanjkalo denarja. S to stavbo so imeli prebivalci Gore lepe načrte, med drugim, da bi bili v njej gostinski prostori s prenočišči. Tako bi območje Sodratice, Travnice gore in Gore spet turistično napredovalo.

VOLILI SVETE ZAVAROVANCEV

Na območju Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Ljubljana, ki zajema 18 občin, bodo v času od 1. do 10. aprila volitve v občinske svete zavarovancev. Svet zavarovancev v ribniški občini bo štel 15 članov. Člane sveta zavarovancev bodo volili na razširjenih sejah delavskih svetov. Novi svet zavarovancev bo iz svoje srede izvolil v skupščino socialnega zavarovanja delavcev Ljubljana dva člana. Skupščina bo štela 75 članov.

DELAVEC IN SINDIKAT

Sindikalna organizacija v delovni enoti INLES v Loškem potoku se uvršča med delovne. V naslednjih mesecih bo organizirala razpravo o uresničevanju zaščitne vloge sindikata v delovni skupnosti, zlasti o statutarnih določilih o zaščitni vlogi sindikata, zaščiti delavcev na delovnih mestih in v času bolnosti, o odih in rekreaciji, o razvoju samoupravnih odnosov, srednjeročnem programu razvoja delovne enote itd.

Novo vodstvo sindikalne organizacije, izvoljeno na zadnjem občnem zboru, je krepko poprijelo. Vodilna v odboru sta priznana družbeno delavca Jože Anzeljc, ki je predsednik, in Anton Hacc, ki je tajnik sindikalne organizacije. Zato pričakujemo letos še večje delovne uspehe sindikata v tej delovni enoti.

»Javnost naj zve resnico!«

Tako je zahtevala večina udeležencev, ki so sodelovali v razpravi o zadevi INLES na nedavni občinski seji - Z napačnimi informacijami in s skrivanjem resnice prispevamo, da se bohotijo sumničenja in laži

„Rad bi vedel, če lahko nekdo nekoga obdolži, da je ubil človeka, v resnici pa tega ni storil. Vsi ste slišali za obdolžitev, da je v našem podjetju INLES kriminal. Ali lahko ljudje zvedo, če so bile tiste obdolžitve lažne ali resnične? “ je na seji občinske skupščine Ribnica, ki je bila 16. marca, vprašal Vinko Šparovec, direktor INLES in občinski odbornik.

SOLAR VPRAŠUJE O KRIMINALU

„Ni normalno, če ne povemo javnosti resnice,“ je nadaljevala razpravo odbornica Milena Borovac, direktorica osnovne šole Ribnica.

„Pri pouku socialistične morale sem dala otrokom možnost za anonimna (nepodpisana) pisma vprašanja o odnosih v šoli, družbi, med spoloma. Veliko vprašanj se je nanašalo na vprašanje o prestopkih v gospodarstvu. Eno vprašanje se je glasilo približno tako: „Kaj veste o zadevi in INLES? Koliko denarja je bilo ukradenega? Kako bo zadeva v zvezi s tem kriminalom potekala naprej? “ Menim, da je v korist vzgoje mladine in splošno korist, če o tej zadevi javno spregovorimo, jo razčistimo in o ugotovitvah obvestimo občane.

Bogo Abrahamsberg, predsednik občinske skupščine: „Meni so prišli povedati posamezniki, da gre za 400.000 din, v resnici pa morda na vsem tem ni nič resnice. Ljudje si lahko mislijo, da je vse gnilo od predsednika občine preko sekretarja komisije do vodstev podjetij, da je povsod korupcija, kriminal. Menim, da bi morali o resnici v zadevi INLES obvestiti javnost, pa čeprav morda še ni popolnoma jasno, kako je s stvarmi. Ko je šlo za kriminal na občinski upravi, sem zameril novinarju, ki je o tem pisal. Pol leta nisva imela pravih stikov. Vendar se danes ne bi upal več tako določeno kot taktat trditi, kaj je prav.“

Milena Borovac: „Mladotnik si zaradi takega našega obnašanja ustvarjajo povsem napačno podobo o družbi, kot čeč: „Saj je vse gnilo. Tako kvaramo otroke!“

MALI TATOVI SO VEDNO KAZNOVANI

V razpravo je posegel tudi javni tožilec Alojz Petek: „Res je, da se v naši družbi krade, in to na najrazličnejše načine. Krnja je tudi, če nekje znižajo ceno nekega blagu zato, da ga nato sami pokupijo. Res je, da prihaja do zlorab, a se vsak po svoje brani. Včasih je napad najboljša obramba. Prepričan sem, da v INLES ni vse čisto. Verjetno se ne nanaša vse ali celo nič na direktorja Vinka Šparovca, ampak na nižje od njega. Na njegovo vprašanje pa mu pojasnjujem, da ni mogoče nobenemu očitati kraje, če mu to ni dokazano s pravomočno sodbo.

Kaže, da v INLES niso urejeni notranji odnosi, kar bi morali storiti samoupravni organi in kolektiv. Znotraj vsega tega se lahko skrivajo zadeve, ki jih ne bomo nikoli odkrili.

Končno pa je tudi res: delav-

ca, ki je ukradel desko, kaznujemo; uslužbencu, ki je prodajal mimo podjetja za milijone, pa ničesar ne dokazemo!

Kar zadeva vse govorice okoli INLES, moram povedati: noben formalen (v skladu s pravili, običajni) postopek o INLES ni sprožen. Vse je v obdobju odkrivanja. Upoštevat moramo javno mnenje in razčistiti zadevo.

Samoupravnim organom v podjetju pa bi morali bolj zapupati, jim dati večje pristojnosti in jih bolj seznanjati z vsem.“

»OBDOLEŽEN SEM BIL ZA 6 TOČK«

Odbornik Guido Carman: „Ni prave povezave med službo družbenega knjigovodstva, drugim inšpekcijskimi organi in javnim tožilstvom. To sodelovanje je treba zagotoviti, pa bo mogoče lažje in hitreje odkrivati resnico.“

V razpravo je spet posegel Vinko Šparovec: „Tudi z odgovorom tožilca Petka nisem zadovoljen. Obdolžen sem bil za 6 točk. Obdolžitve je po točkah pregledala posebna komisija v podjetju in sodnik. Vsi so ugotovili, da niso resnične. Po telefonu so me pogosto - dokler ja nisem odklopil - klicali ljudje, ki se niso predstavili, in mi očitali to in ono. Dobivam nepodpisana pisma...“

Prepričan sem, da so v Ribnici sile, ki si prizadevajo, da bi naše pozitivno delo propadlo. Nisem se dobil odgovora na vprašanje: kako onemogočiti obrekljive?“

Alojz Petek: „Tožite lahko tistega, ki vam očita neresnične stvari.“

Vinko Šparovec: „Jaz za svoje osebne zadeve ne bom ikal pravice po sodiščih.“

Alojz Petek in Julij Plut, predsednik občinskega sodišča Kočevje: „Potem pa potrpite!“

Bogo Abrahamsberg: „Včasih si človek res ne more misliti drugega, kot da so na delu razdiralne sile. Meni so prišle na uho govorice, da bom dal ostavko na mesto predsednika občinske skupščine in šel za direktorja INLES, tovarišica Milena Borovac pa da bo predsednica občine. Seveda so take govorice popolna izmišljotina.“

VSI VEDO VSE, LE DELAVSKI SVET NE

Milena Borovac: „INLES je dolžan o vseh zadevah javnost obvestiti.“

Janez Pučelj, odbornik: „Kako naj obvestimo javnost, ko pa delavski svet o tem nič ne ve. Če bi dali ves denar, ki smo ga porabili zaradi teh razprtij, za vrtec, bi imeli lahko že zlategal Dva tabora sta. Ljudje se boje za stolčke.“

JOZE PRIMC

Cik-cak skozi želje volivcev

GORA: VODOVOD, FASADA. Gorniki bi končno radi uredili na šolski stavbi fasado. Investicija sicer ni velika, za njihovo krajevno skupnost pa vseeno prevelika. Pri ureditvi fasade naj bi sodelovala centralna šola Sodratica in kmetijska zadruga. Večje težave imajo z vodo-vodom, o katerem se dogovarjajo že dolgo let. V bližnji prihodnosti bo treba pripraviti načrte in predračun, se dogovoriti o samoprisku in poiskati še druge vire.

LIPOVEC: ASFALT. Občani Lipovca pri Dolenji vasi so predlagali med drugim, naj bi pričeli pripravljati vse potrebno za asfaltiranje okrog dveh kilometrov ceste Lipovec - Dolenja vas. Skupščina naj pripravi načrte, sami pa so pripravljeno sodelovati s samopriskom. Obnove pa je potrebna tudi vaška pot Lipovec - Otavice. Poleg vaščanov jo uporabljata tudi vojska. Z urejeno potjo bi lahko prišel v vas tudi zbiralec mleka; sedaj Lipovčanje nosijo mleko v zbiralnico Dolenja vas.

ŽIMARICE: CESTA GLOBELJ-VAGOVKA. Zaradi ugodnejših avtobusnih zvez občani predlagajo popravilo ceste Globelj - Vagovka. Šolski avtobus naj bi spreminil vozni red in smer; s krožno vožnjo bi se pot skrajšala, občani pa bi v tih vaseh imeli boljše avtobusno zvezo. Zavzemajo se tudi za kanalizacijo v Žimaricah, ki je vedno bolj nujna. Postavljajo jo celo pred asfaltiranje ceste skozi vas.

DOLENJI LAZI: VODOVOD IN TRGOVINA. Vodovod in trgovina sta dve najodločnejši zahtevi prebivalcev Brega in Dolenjih Lazov. Vodovod sicer imajo, le voda priteče malokdaj ali sploh ne. Nujna je temeljita rekonstrukcija cevododa do Ribnice in naprej. Trgovine ta del občine sploh nima in morajo za vse nakupe v Ribnico. Zavzemajo se za manjšo, morda montažno trgovino na Bregu, kjer bi kupili najnujnejše stvari. Precej kritičnih pripomb je bilo izrečenih nad poslovanjem trgovine, češ da povzročata z višimi cenami in slabo izbiro precejšen odtok kupne moči iz občine.

OTAVICE: ASFALT! Do Otavice vodi okrog tri kilometre izredno slabe ceste, katero pogosto uporablja tudi vojska in jo poleg domačinov in gozdarjev krepko uničuje. Otavčani bi radi temeljitejšo vzdrževanje ceste, pri čemer naj sodeluje tudi vojska. Cestni asfalt bi moral biti močnejši in prilagojen težkim vozilom, asfaltiranje samo skozi vas (300 metrov) pa je tudi drago, okrog 90.000 dinarjev. Občani so pripravljani na samoprisk.

VELIKE POLJANE: SOLE NE DAJO! Poljanska šola bo predvidoma jeseni ukinjena. Obiskuje jo le devet otrok, kolanje enega učenca pa stane TIS okrog 6000 din letno (v Ribnici manj kot 2000!). Otroci bi vozili v šolo v Sušje, s čimer so Poljanci sploh ne strinjajo. O usodi poljanske šole bo ponovno odločala občinska skupščina.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

POROŠTVO GASILCEV - Poročstvo za najetje posojila je dala občinska skupščina Ribnica gasilskemu društvu Vinice-Zapotok. Gasilci bodo najeli 10.000 din posojila za 3 leta po 8-odstotni obrestni meri. Posojilo bodo odplačevali z dobičkom od prireditev, ki ga vsako leto ustvarjajo za okoli 7.000 do 8.000 din.

ZANIC CESTA - Tovariš Pezin iz Kota se je oni dan hudoval na občini, da hoče župana, in sicer zaradi njihove ceste ali poti. Trdil je, da bi po njihovi poti včasih lahko jajece potočili (zakotalili), tako je bila gladka, danes pa je taka, da če z vozom ne moreš po njej, ker bi se zaradi luknj po lomila kolesa.

VOLITVE - V svet za narodno obrambo pri občinski skupščini Ribnica so izvolili Guština Vatovca in Franca Grivca; razrešili pa so članstva v tem svetu Matijo Zobca

in Vinka Kersniča. PIJANI OTROCI - Po Ribnici se včasih opotekajo tudi 13-letni pijani otroci, prijave zaradi točenja alkoholnih pijač mladoletnikom pa ni nobene. Nekateri gostilničarji so brez morale, mlini pravice pa prepočasni mejejo.

SLABO SODELOVANJE - Sodelovanje med postajo milice in občinsko skupščino je bilo doslej bolj slabo. Skupščina je sprejemala predpise, miličniki pa niso vedeli zanje, ker jih skupščina o njih ni obvestila. Oboji so ugotovili, da mora biti v bodoče sodelovanje boljše.

POBARVANI PREKRŠKI - Nenadoma je v ribniški občini zelo postalo število prometnih prekrškov. Ko so ugotavljali, kje je vzrok, so ugotovili, da ob cesti ni prometnih znakov. Znakove so dali barvati, niso pa jih nadomestili z začasnimi.

ORTNEŠKI POROČEVALEC

MOST PRETEKLOSTI in bodočnosti! Fotografije našega nekdanjega mostu v Ortneku smo bili in prav veseli. Naj drugi vidijo podrtj! Most je za nas mali kraj pomemben, ker je po njem obvoz in bližnjica s kočevske smeri za Ortnek.

PTICJA SVATBA - Vsi pogoji zanjo so bili dani. 12. marca je bilo lepo in toplo vreme. Svatho so nam naznanili ptiči po gozdovih in logih s svojim veseljem in lepim prepevanjem. Marsikateri par naših domačih pevcev in pevke se je dogovoril, da si bo spletel gnezdece in omislil družico.

GRMADA VABI - Naši turisti so ugotovili, da nam za napredek turizma manjka dobra in redno vzdrževana cesta ter večje gostinske in posebno prenočitvene zmožljivosti.

JESENI NADALJEVANJE - Gospodinjski tečaj pri Sv. Gregorju se je končal. Jeseni bo tečaj o vkuhanju. Sada in gozdni sadežev je vsako leto dovolj. Zal tega ne znamo pravilno izkoristiti. Mnogokrat nam sadje zgine po vrtovih.

SPREMENITI VOLIENE ENOTE - V času volitev in zborov volivcev ter podobnih množičnih prireditvah se nekateri stanovalci v Ortneku in njegovi bližnji okolici znajdejo v te-

žvah. Pešačiti morajo - tudi ob slabem vremenu - daleč v hrib, da lahko opravijo svoje državljanske dolžnosti. Tako morajo prebivalci hiš Praprošče 1, 2, 3 in 4, ki stanujejo v neposredni bližini vasi Ortnek, opraviti svoje dolžnosti pri Sv. Gregorju, ki je od njihovih hiš oddaljen 5 km, do Ortneka pa imajo le 300 do 700 m. To pomanjkljivosti, nad katero že dolgo negodujejo volivci, bi morali čimprej odpraviti.

MANJKA ZNAK - Na priključku lokalne ceste Ortnek k cesti II. reda manjka opozorilna prometna tabla STOP. Postavimo ga prej, preden se bo dogodila nesreča, da ne bomo zvonili po točli!

HOČEJO NOVO PROGO - Podatki lokalne ankete o prevoznih naših delavcev kažejo, da precejšnje število delavcev še vedno zamuja delo, ker ni primerne avtobusne zveze. Zato bo občinski sindikalni svet predlagal podjetju SAP, da bi z novim vozilom redom uvedel med Velikimi Laščami in Ribnico še nov avtobus, ki bi pripeljal v Ribnico vsaj ob 5.50. Po zbiranih podatkih je za vse ribniške delovne organizacije okoli 40 zaposlenih, ki bi jim nova avtobusna zveza prišla prav.

V. P.

Zimski meseci smo v Dragatušu kar dobro izkoristili. Vse organizacije in društva so imele letne konference in povsod je bila dobra udeležba. V tem času je Rdeči križ posredoval dve zanimivi predavanji: o rakastih in srčnih obolevnih. S posebno pozornostjo so ljudje 14. marca spremljali predavanje dr. Antona Kvasiča, zatem pa so imeli še veliko vprašanj.

Tudi ob dnevu žena je bila priložnost bogat spored, pozabljivi pa niso bili tudi stari in onemogli ljudje. Obiskali in oddarili smo jih s skromnimi darili.

14. marca nac je obiskala igralska skupina iz Zilj s komedijo Sumljiva oseba. Takih iger že dolgo nismo gledali, zato smo se zilijske predstave z veseljem odelježili. Upamo, da bo naš dragatuški mladinski aktiv, ki se je pred kratkim ustanovil, začel kaj gibati na kulturnem področju, saj je v njem dosti mladih in tudi sposobnih ljudi.

FRANCKA BAHOR

ZILJANI NISO ZADOVOLJNI

V nedeljo, 14. marca, je igralska skupina mladih iz Zilj gostovala na Vinici in v Dragatušu. Čeprav je Nušičeva „Sumljiva oseba“ vesela in priljubljena igra, so Ziljani na Vinici doživeli poraz. V dvorani ni bilo več kot 50 ljudi, od tega več kot polovica šolskih otrok. Kot ugotovljajo igralci, je v manjših krajih veliko boljši obisk. Tako so imeli tudi v Dragatušu polno.

F. P.

ZA ADLEŠIČKI PRAZNIK

V počastitev krajevnega praznika v Adlešičih so imeli v nedeljo, 21. marca, lepo proslavo, ki se je udeležilo rekordno število občanov. Popoldne so imeli pred šolo proslavo z lepim programom, v katerem je nastopila tudi godba na pihala iz Črnomlja. Ker so godbeniki igrali brezplačno, so jim vaščani in krajevne organizacije zelo hvaležni. Zatem so na popoldanski predstavi za otroke vrteli jugoslovanski film „Akcija Beograd“, zvečer pa je bil film namenjen odraslim.

ZAKAJ NE UKREPAJO?

Med Gradcem in Vranoviči je cesta mestoma tudi več kot meter ožja, odkar so ob straneh kopal jarko za vodovod. Ljudem, posebno voznikom motornih vozil, se zdi nerazumljivo, da nihče od prometne inspekcije nič ne ukrene. Ko so kopal jarko, so ponekod zemljo metali na cestišče namesto na travnik. Zaradi zoženega cestišča, po katerem je precej ilovice, morajo avtomobili mestoma voziti čez črto, ki označuje sredino ceste. Spričo tega kaj lahko pride do nesreče.

K. K.

- Vabimo vas na ogled tekstilnega blaga, konfekcije, perila in picicila za pomlad in poletje.
- Stalna tovarniška razprodaja blaga po znižanih cenah.
- Prodajamo tudi na 3-mesečno obročno odplačilo.

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

ČRNOMALJSKI DROBIR

NISO BILI ZADOVOLJNI Z IMENOM — Občinska skupščina je sprejela poimenovanje ulice v Loku, zatem pa so občani tega dela mesta protestirali, ker se jim ime ene izmed ulic (Lovska pot) ni zdelo primerno. Na željo ljudi bo ta ulica, v kateri bo sčasoma čez 50 hišnih števil, dobila ime Nova Loka.

ZA JOZEFOVO BREZ GOVEDINE — Gospodinjne so bile prejšnji teden precej slabe volje, ko so po mesnicah iskale govedino, a je ni bilo dobiti. Kot so izvedele v mesarni, bo tega mesa dovolj, ko bo dovoljena višja cena, po dosedanjih pa govedine ne morejo dati na trg, ker prinaša podjetju izgubo.

SPET ODDAJA KRVI V NOVEM MESTU — 30. marca bo za občano črnomaljske občine prostovoljna oddaja krvi na novomeški transfuzijski postaji. Po terenu že zbirajo prijave krvodajalcev in računajo, da se bo akciji odzvalo vsaj 50 ljudi.

Vesela vest za ženske: Brivsko-frizersko podjetje je v Ulici 21. oktobra odprlo lepo urejen damski salon (Foto: Ria Bačer)

KJER DOBRO GOSPODARIJO, JE ČLANSTVO DELAVNO

Bo armada gasilcev splavala na suho?

Po nekajletnem životarjenju se kaže v delu gasilskih društev premik na boljše — Lani odobreni večji znesek za potrebe gasilstva iz proračuna se bogato obrestuje, saj so k temu gasilci veliko dodali

Na občnem zboru občinske gasilske zveze v Črnomlju so 14. marca tehtali dejavnost enoletnega obdobja. Splošna ugotovitev je: društva so si malce opomogla iz najhujše tehnične zaostalosti, zdaj bo treba sile usmeriti v izobraževanje kadrov in praktične vaje.

V črnomaljski občini deluje 31 prostovoljnih gasilskih društev in 3 industrijska društva. Ob koncu lanskega leta je bilo med prostovoljnimi gasilci 1689 članov, po starosti le-tih pa je lahko ugotoviti, da je mladina v gasilskih vrstah zelo slabo zastopana.

Leto 1970 je za črnomaljsko gasilstvo pomenilo prelomnico, saj so dobili v Črnomlju sodoben gasilski dom, nov gasilski avtomobil in motorno brizgalno. V Stranski vasi so imeli prav tako otvoritev novega doma, v Gribljah, Ziljah in na Vinici so svedčano prevzeli v uporabo nove brizgalne. S tem, ko je Črnomelj dobil svojo stavbo za potrebe gasilstva, je bila dana tudi osnova za širjenje gasilske dejavnosti v vsej občini. Zdaj imajo vsaj prostor za prirejanje seminarjev in tečajev.

Občni zbor je ugotovil, da v društvih, kjer dobro gospodarijo, tudi

Vedno več šolanih v ISKRI

S štipendiranjem je postala izobrazbena raven bistveno drugačna kot pred 10 leti — Rezultat tega je vsako leto večja produktivnost

V zadnjih 10 letih se je produktivnost v tovarni kondenzatorjev močno povečala. K temu so največ pripomogli strokovnjaki, ki so se v tem času zaposlili v podjetju ali pa so bili že prej člani kolektiva. Pred desetimi leti je imela tovarna samo enega inženirja, tehnike pa bi lahko prešteli na prste ene roke. Uvideli so, da razvoja ni mogoče doseči brez šolanih ljudi, zato so temeljito spremenili štipendijsko politiko.

Od leta 1951 do 1961 so imeli vsega 11 štipendistov, samo leta 1962 pa jih je bilo 15, od tega 3 na visokih šolah, 7 na srednjih in 5 na poklicnih šolah. V naslednjih letih so podelili poprečno 13 štipendij na leto. Taka kadrovska politika je vplivala tudi na strukturo zaposlenih, saj je zdaj v kolektivu že 16 ljudi z visoko in višjo izobrazbo ter 40 zaposlenih s srednjo šolo. To je v primerjavi z letom 1962 velik napredek, še vedno pa strokovnjakov ni dovolj. Trenutno ima Iskra na visjih in visokih šolah 13 rednih in 6 izrednih slušateljev, na srednjih šolah štipendirajo 20 dijakov in na poklicnih 13.

Ob začetku letošnjega leta so močno popravili tudi štipendije. Na srednjih šolah znašajo zdaj 370 do 617 din, na visjih in visokih šolah 477 do 936 din. Višina štipendije je odvisna od letnika študija in učnega uspeha. Za tovarno so zanimivi predvsem tehnični poklici, zato največ štipendirajo na šolah elektrotehnične, strojne in kemijske stroke. Po praksi zadnjih 10 let so v tovarni sprejeli tudi načelo, da imajo pri podeljevanju štipe-

Vsi niso izpolnili pričakovanj

Sekcija za turizem ugotavlja: večjega napredka ne bo, dokler se bodo za razvoj navduševali samo nekateri — Gostinstvo kritizirano!

V četrtek, 18. marca, je v Črnomlju zasedala sekcija za turizem pri občinski konferenci SZDL, prisotni pa so bili tudi predstavniki turističnih društev, občinske skupščine, občinskih družbeno-političnih organizacij in vseh drugih dejavnikov, ki imajo vpliv na turizem.

Leto dni je minilo od sklepov in smernic, ki jih je občinska konferenca Socialistične zveze sprejela v zvezi s turističnim razvojem, toda kot se je izkazalo, so naloge pri nekaterih ostale pozabljene v predalih. Medtem ko so lepo prizadevanost pokazala turistična društva, ribiška družina, sekcije za razvoj turizma na terenu in občinska skupščina, so bili mlačni in manj učinkoviti v Počitniški zvezi, pri tabornikih, v Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost ter v Gostinskem podjetju.

Največ imata pri delu pokazati turistično društvo Vinica in Črnomelj, pa tudi občinska skupščina, ki je začela z načrtnim turističnim razvojem, ob tem pa z vlaganji v infrastrukturne objekte turističnega pomena.

Največ nezadovoljstva pa se je zgrnilo nad Gostinsko podjetje Črnomelj, kjer so precej obetali in obljubljali, naredili pa veliko manj. Prav zato, ker je ta gospodarska organizacija predmet največjih kritik pri vseh razpravah o turizmu, je sekcija predlagala občinski skupščini, naj pošlje v ta kolektiv komisijo za družbeni nadzor.

Kakšne naloge čakajo turistične dejavnike letos? Jasno je, da bo treba v prvi vrsti nadaljevati z uresničevanjem že sprejetih smernic, pri tem pa bo potrebno doseči več zavzetosti za delo vseh organizacij in društev, ne pa le nekaterih kot doslej. Sekcija nadalje predlaga, naj bi inspekcijske službe še pred glavno sezono pregledale gostinske in trgovske lokale. Sekcija mora po sklepu tega zasedanja tudi aktivno sodelovati v pripravih

na proslavo 30-letnice vstaje, s tem da bo poskrbela za ureditev zunanega videza mesta in bližnje okolice.

Eno pomembnih priporočil je še, naj občinska skupščina z odlokom sprejme turistično takso 1,50 din za osebo, na kakršno so pristale tudi druge dolenske občine.

R. B.

Cene v Črnomlju

V ponedeljek so veljale na tržnici v Črnomlju naslednje maloprodajne cene:

	(cene v din za kg)
čebula (venec)	5,00
fižol (liter)	5,00
krompir	1,50
koronje	5,00
solata - endivija	7,00
zelje	3,00
motovilec (merica)	1,00
hruške	4,50
limone	6,50
pomaranče	6,00
banane	6,00

GNOJIL JE LETOS DOVOLJ

Kmetijska zadruga Črnomelj je na srečo že novembra lani naročila 2 vagona semenskega krompirja in ga dobila, kajti zdaj semena ni mogoče dobiti. Gnojil je za spomladansko setev letos dovolj. Februarja so razprodali 1200 ton gnojil, kakih 200 ton pa jih računajo spraviti še v promet. Cena se od lanskega leta ni spremenila, za 10 par je cena višja le zaradi podražitve železniškega prometa. Zadruga bo imela na razpolago tudi 30 ton semenske pšenice, poleg tega pa še 2400 ton lubridne koruze, ki jo bodo letos prodajali z regresom sklada za pospeševanje kmetijstva.

KAKO KRMITI BREZ KRMILA?

Prejšnji teden v Črnomlju ni bilo dobiti močnih krmil. Zaradi tega so nastale težave pri prehranjevanju živine in piščancev za rejo. Letos februarja je zadruga razprodala že 12.000 piščancev, do srede marca pa še nadaljnjih 15.000. Za tovrstno rejo je vsako leto več zanimanja, vendar bo slej ko prej upadlo, če preskrba s krmili ne bo urejena. Nova pošiljka krmil bo sicer v kratkem na razpolago, vendar gre za blago, ki bi moralo biti stalno v trgovini.

Kdaj bo mehanična delavnica?

Zaenkrat bodo uredili pralnico avtomobilov

Pred kratkim je bil v Semiču občni zbor avto-moto krožka, kjer so sklenili, da je treba pridobiti več članstva. Deset ljudi bo obiskalo bli-

zu 200 motoriziranih občanov v okolici Semiča in jih nagovarjalo, naj bi delalo v našem krožku. Ugotovili so, da je samo v tovarni Iskra več kot 80 motoriziranih članov kolektiva, v obratu IMV pa jih je blizu 25.

Razen tega nameravajo s prostovoljnim delom urediti pralnico za motorna vozila, ki je Semiču nujno potrebna. Zaenkrat bi pralnica poslovala na prostem, kasneje pa bi jo pokrili. V ta namen je zbranih že okoli 4.000 dinarjev, kar bi bilo za začetek dovolj. Izvoljen je tudi gradbeni odbor, ki bo najprej določil lokacijo.

Sportno dejavnost v krožku bi bilo nujno oživiti, zato nameravajo poslati štiri mlajše člane na seminar za sportne funkcionarje v Črnomelj. Na občnem zboru pa so precej razpravljali o tem, da bi kraj zaradi naraščajoče motorizacije nujno potreboval mehanično delavnico. Zaenkrat ne vedo za človeka, ki bi bil pripravljen začeti s to dejavnostjo, toda potreba je velika, saj morajo lastniki motornih vozil po vsako najmanjšo uslugo v Črnomelj ali v Metliko.

JOŽE HUTAR

SOFERSKI TEČAJ NA VINICI

Avto-moto krožek na Vinici je s pomočjo AMD Črnomelj organiziral tečaj za voznike amaterje. Tečaj se je začel v ponedeljek, 15. marca, obiskuje pa ga 25 kandidatov. Med njimi sta dve ženski. Število članov v avto-moto krožku na Vinici se je letos skoro podvojilo.

F. P.

RAZGLEDNICA DRAGATUSA

Sekcija za turizem pri krajevni organizaciji SZDL v Dragatušu bo izdala razglednico kraja. Doslej ni bilo dobiti, mnogi izletniki in domačini pa so jo pogrešali. Letos bodo tudi uredili dragatuški trg. Z rožami bodo obsadili prostor na trgu, ki je že več let, zlasti pa po asfaltiranju ceste, precej zauprta.

R. B.

Naložba v zdravje se izplača

Medicinska sestra v tovarni pri nas ni tako vsakdanji poklic — Julijana Malnarič pa ga v semiški ISKRI opravlja že drugo leto

Tovarna kondenzatorjev v Semiču je eno redkih podjetij v Beli krajini in na Dolenskem, ki ima v svojih prostorih lepo urejeno ambulanto za delavce. Posluje že dve leti, zadnje čase kot oddelek semiške ambulante, ta pa sodi v sklop novomeškega zdravstvenega doma.

Iskra je veliko vložila v ureditev prostorov za ambulantno, kakor v nabavo opreme. Kolektiv je spoznal, da se to izplača, ker izgubijo zaposleni veliko manj časa, če jih zdravnik pregleda doma. Ambulanta je odprta vsak dan tri ure, vodi jo dr. Kvasičeva, medicinska sestra pa je delavcem na razpolago vse dopoldne.

Kakšno delo opravljate, ko je redna ordinacija končana? „Imam precej administrativnih poslov, na razpolago sem za prvo pomoč, previjam rane in dajem nasvete. Dela ne manjka.“

Se je v vašem kolektivu stalo več bolnih kaj zmanjšal, odkar imate ambulantno doma? „Statistika kaže, da imamo na leto samo 4,6 odst. bolnih med zaposlenimi, vsak dan pa pride v ordinacijo več kot 30 ljudi. Poklicnih boleznih ni več, zelo redke pa so postale tudi neostre pri delu.“

Ker poznate vsakega, ki pride v ordinacijo, tudi ni dosti

možnosti, da bi se kak simulant vrnil na bolniško. Ali pač? „Naš pravilnik o nagrajevanju je tak, da se ljudem ne izplača ostajati doma zaradi kmečkih del. To opravijo po službi.“

In vi, ste s poklicem zadovoljni?

„Ko sem končala srednjo medicinsko šolo v Novem mestu, doma v Semiču sprva nisem mogla dobiti zaposlitve v poklicu. V Iskri sem začela kot delavka, ko pa je bila ustanovljena ambulanta, sem takoj dobila ustrezno delovno mesto. V našem kolektivu je takih primerov še več. Zadolžna sem, poklic ne veseli. Tudi mož je tu zaposlen in s pomočjo podjetja namerava zidati hišo.“

R. B.

NA DESINCUBO VODOVOD

Komunalno podjetje Črnomelj gradi vodovod v vasi Desinc. Cevi napetujejo iz glavnega vodovoda proti Gradcu. Vse izkope so vaščani že opravili, strokovna dela pa bodo nadaljevali takoj ob ustaljeni vremeni. Gradnja tega vodovoda je predvidena v programu javnih del za leto 1971. Vodovod bo dolg 700 m in bo letos dograjen.

Črnomaljski poročevalec

Te dni se bodo v metliški občini sestale novoizvoljene krajevne konference SZDL. Sestavile bodo delovni načrti za letošnje leto, izvolile vodstvo ter člane občinske konference SZDL. Na teh sestankih bodo razpravljali še o ponovnem vpisu v evidenco za možne odbornike in podalnce.

KOMITE SE JE SESTAL

V petek, 19. marca, se je v Metliki po daljšem razdobju sestel komite občinske konference Zveze komunistov. Člani so razpravljali o predlaganih nastavnih spremembah in amandmajih in se dogovorili, kako bodo to gradivo prenesli v razpravo na teren. Pogovor je stekel tudi o načrtih za stabilizacijo v delovnih organizacijah. Predlagali so, naj bi občinska skupščina zahtevala od podjetij take načrte na vpogled. Razpravljali so še o sprejetju novih članov. Lani so v tem delu najbolj uspeli med vsemi dolenski občini, letos pa bodo s tem nadaljevali. Komite je evidencialni tudi 4 možne kandidate za delegate republiške konference ZKS.

NAČRT ZA VODOVOD ROSALNICE

Za novo industrijsko področje Rosalnice-Curile-Dacarje je načrt za gradnjo vodovoda že gotov. Vodovod bi bil dolg okrog 4 km, morali bi zgraditi še 50-kubični rezervoar na čurilskem hribu, vse to pa bi po sedanjem predračunu veljalo 1.141.000 din. Dela so zajeta v občinskem programu javnih del, izvajali jih bodo postopoma. Sredstva bodo zbrali deloma iz samoprispevka občanov, s posojili, računajo pa tudi na pomoč podjetij Komet in Metlikatrans, ki sta za vodovod zelo zainteresirana.

ZBOR NA RADOVICI

28. marca bo na Radovici ob 14. uri zbor občanov krajevne skupnosti. Razpravljali bodo o dosedanjih dejavnosti, izvolili pa bodo tudi novo vodstvo, ki bo uredničevalo bodoči program del. Vabijo občane k čim večji udeležbi.

JESENI BO VODA

Gradaški vodovod je že požrl nekaj živcev vaščanom, izvajalec del, kakor odgovornim na občinski skupščini. Na tem terenu je izredno težko graditi, zato je, kot bi zemlja požirala denar. Do vasi je bil vodovod položen do zime, zdaj bodo dela nadaljevali. Pri gradnji omrežja v naselju bodo vaščani pomagali, občina pa bo morala za dokončanje del poleg samoprispevka najeti še eno posojilo za 30.000 dinarjev.

ENAKI POGOJI PRI ZASEBNIKIH

Občinski sindikalni svet Metlika bo v kratkem poslal zasebnim obrtnikom predlog kolektivne pogodbe, ki pomeni novost, uvedena pa bo zato, da bi imeli zaposleni pri zasebnih enakih pogoje kot delavci v družbenem sektorju. Do 31. marca bodo morali obrtniki poslati pripombe, sindikat pa bo imel še razgovor z zaposlenimi v zasebnem sektorju.

ANKETA ŽE MED LJUDMI

Komisija za življenjske in delovne pogoje pri občinskem sindikalnem svetu v Metliki je med podnajemnike v zasebnih in družbenih stanovanjih že razposlala anketne liste. Dobljeni odgovori bodo služili za analizo o razmerah podnajemnikov, ta pa bo del gradiva o stanovanjski problematiki, ki jo bo sindikalni plenum obravnaval v aprilu.

»Štirideset let sem odslužil«

Jože Matekovič je eden redkih metliških upokojencev, ki v delu išče zabavo — Še danes je z vsem na tekočem in rad pomaga v organizacijah in društvih, predvsem pri upokojencih

V Metliki ga srečaš zdaj tu, zdaj tam, z mapo pod pazduho. Ljudje ga na cesti ustavljajo in vsakemu ima kaj naročiti. Od leta 1965 dalje je tajnik in blagajnik podružnice društva upokojencev, vsa leta je podpredsednik poravnalnega sveta, pa tudi vrsto let tajnik pri čebelarjih. Videti je čil in zdrav kot dren, a mi je potožil, da je bil v bolnišnici zaradi srčnega infarkta. „Zaradi te bolezni ne pijem in ne kadim. Morda je tako bolje, sicer bi bil najbrž belokranjski veseljak,“ je pojasnil. Možak ima za seboj precej burno življenjsko pot. Vojska ga je zatekla v službi v Pirotu. Tam so ga Nemci zaprli, a je ušel in od tam komaj poročen z ženo večino ma peš pribežal v rodno Metliko. „Mislim sem, da je v naši Beli krajini najbolj mirno, a je bilo tudi tu že leta 1941 vse narobe. O partizanih takrat nisem dosti vedel. Ljudje so hodili k meni po nasvete, pisal sem jim prošnje ter tako počasi spoznaval osvobodilno gibanje. Leta 1942 sem šel v partizane. Bil sem po raznih črtah, največ pa sem delal po uradih kot administrator. Po vojni sem prišel k sodišču. Tu mi je bilo najbolj všeč. Bili smo kot ena družina.“

— Kako živite danes, ko ste po 40 letih službovanja že porabili dobesedno del svojih moči? „Pokojnina ni velika, zato delam še drugje. Počitveni ne znam. V prostem času se ukvarjam s čebelami, v veliko veselje pa mi je tudi pet vnučkov. Kar naprej snujem načrte, tako da se ponoči nigram miru.“

— In kako gre drugim upokojencem — jih je veliko? „Podružnica šteje 400 članov. V pomenkih ugotavljamo, da je danes vse drugače. Metlika je večja, veliko je novih ljudi pa več besed. Tudi nepotrebnih. Najbolj me jezi, če kdo noče redno plačevati članarine. V poslovanju imam rad red. Med našimi člani pa je 30 takih, ki jih moram vsako leto opominjati. Če kateri od njih določenega dne ne dobi nakazila od socialnega zavarovanja, takoj prične k meni, naj mu pomagam. Takrat človeku dopovem, da sta v finančnem poslovanju povsod potrebna točnost in disciplina.“

snujem načrte, tako da se ponoči nigram miru.“

— In kako gre drugim upokojencem — jih je veliko? „Podružnica šteje 400 članov. V pomenkih ugotavljamo, da je danes vse drugače. Metlika je večja, veliko je novih ljudi pa več besed. Tudi nepotrebnih. Najbolj me jezi, če kdo noče redno plačevati članarine. V poslovanju imam rad red. Med našimi člani pa je 30 takih, ki jih moram vsako leto opominjati. Če kateri od njih določenega dne ne dobi nakazila od socialnega zavarovanja, takoj prične k meni, naj mu pomagam. Takrat človeku dopovem, da sta v finančnem poslovanju povsod potrebna točnost in disciplina.“

17. marca zvečer malo pred 20. uro je Ivan Geršič s prikolico tovornjaka zadel Bračikovo tehtnico v Metliki in jo v hipu spremenil v kup ruševin. Upajo, da naprava sama ni poškodovana in da se bo tehtanje na sejnih lahko nadaljevalo (Foto: R. Bačer)

PRED POPISOM PREBIVALSTVA

Ker niso dovolj poučeni, ugibajo

Slavo Orlič, tajnik občinske popisne komisije v Metliki, pojasnjuje, kaj čaka 1. aprila popisovalce in kaj domače prebivalstvo

Cele gore papirja in raznih obrazcev se zbirajo pri popisni komisiji, vse to pa bo treba spraviti na teren in vpisati vrsto podatkov, ki jih zahteva splošen popis prebivalstva.

Kot je že povedal Slavo Orlič, je 5-članska občinska popisna komisija pod vodstvom inž. Ivana Kostelca precej naredila. Vseh 36 imenovanih popisovalcev je že dobilo odločbe, 4 inštruktorji pa jih bodo dva dni poučevali, preden se bodo lotili dela na terenu, da ne bi prišlo do napak. Se prej bodo šli inštruktorji na seminar v Črnomelj, kjer bodo popisovalci obeh belokranjskih občin dobili vse potrebne tehnične napotke za popisno akcijo.

Pri izbiri popisovalcev so zelo pazili, da so našli sposobne in vestne ljudi. Med njimi je največ uslužbenecv metliških delovnih organizacij, nekaj sposobnih ljudi iz vasi, nekaj študentov in mlajših upokojencev. Priprave so torej v polnem teku, ugotavljajo pa, da so ljudje na terenu premalo obveščeni o tem. Popis bo zajel dokaj podrobne podatke iz vsakega gospodinjstva o osebah, stanovanjih, vikendih itd. Občani bodo pravočasno obveščeni, kdaj jih bo obiskal popisovalec, nujno pa je, da bo gospodar takrat doma, ker bo moral dati tudi podatke o posestvu in lastnini.

moral dati tudi podatke o posestvu in lastnini.

Predvsem je važno, da prebivalstvo popisovalcev ne bo sprejelo z nezaupanjem, kajti gre za akcijo v vsej državi, ta pa je izpeljana v okviru OZN. Popisovalec pa je z uradno molčecnostjo obvezan dobljene podatke obdržati zase. Kar bo izvedel, ne sme prav nikomur povedati.

Druga stran hrupa

V Dolenskem listu št. 10 z dne 11. marca je na str. 19 izšel članek z naslovom „Krik in vik moti ljudi“. Podpisani Martin Kočevar iz Rosalnice 20 obžalujem, da krik in vik moti ljudi po vasi in da so vaščani vznemirjeni. Upam pa, da ljudje vedo, kaj je družinski spor pri hiši. Pred 13 leti sem ostal doma, namesto da bi šel v tujino, ker sem hotel prevzeti zapuščeno kmetijo. Zelel sem jo urediti, obnoviti vinograd, nabaviti kmetijske stroje, popraviti gospodarsko poslopje in stanovanjsko hišo. Vse dobre namene je oviral oče, ki je lastnik zemlje in je pod vplivom primitivnih vaščanov. Z ženo in štirimi otroki stanujem v eni sobi. Obstaja celo nevarnost, da se hiša poruši. Ni res, da bi bil vzrok družinskega spora alkohol. Ne pijem nič več kot drugi vaščani, pač pa je vzrok boj za napredek kmetijstva in vasi. Polja še vedno obdelujem z zastarelim orodjem in volovsko vprego.

Tudi kar zadeva pretepanje očeta, ni res, pač pa je oče že večkrat mene udaril, da sem moral iskati zdravniško pomoč. Resnica je tudi to, da me je zadeva zelo ganila. Zelel bi samo to, da bi bil pri hiši mir in da bi imel proste roke pri preurejanju kmetije in s tem za boljše življenje družine, ki jo imam zelo rad. Prav tako želim, da se sosedje ne bi vtikali v moje družinsko življenje. MARTIN KOČEVAR

Na Krasincu so se izkazali

Ob otvoritvi trofaznega toka so vaščani priredili lepo slovesnost in pravo gostijo

Krajevna skupnost Krasinec, ki zajema še vasi Boršt, Priložje, Boginjo vas in Majer, se je lanske jeseni lotila akcije za napeljavo trofaznega toka. Tega si ljudje najbolj želijo, saj bi na ravninskem predelu lahko uporabljali razne kmetijske stroje, pa tudi gospodinje imajo doma že vrsto električnih aparatov, ki jih zdaj niso mogle uporabljati. Samo na Krasincu, kjer je 47 hiš, so že v 19 gospodinjstvih čakali pralni stroji na boljše električno.

Krajevna skupnost Krasinec, ki zajema še vasi Boršt, Priložje, Boginjo vas in Majer, se je lanske jeseni lotila akcije za napeljavo trofaznega toka. Tega si ljudje najbolj želijo, saj bi na ravninskem predelu lahko uporabljali razne kmetijske stroje, pa tudi gospodinje imajo doma že vrsto električnih aparatov, ki jih zdaj niso mogle uporabljati. Samo na Krasincu, kjer je 47 hiš, so že v 19 gospodinjstvih čakali pralni stroji na boljše električno.

Pri napeljavi trofaznega toka so ljudje vsa težaka dela opravili sami, predsednik gradbenega odbora Anton Pezdirc pa je bil zelo prizadeven. Vaščanom so pri nabavi potrebnega materiala in strokovnih delih pomagala občinska skupščina in podjetje Elektro.

Domačin Jože Jankovič, šef računovodskega sektorja iz tovarne BETI, bo pojasnjeval gospodarjenje in delitev dohodka, kadrovske politike pa bo obdelal Humbert Gačnik, član republiške Zveze sindikatov. Kot zadnji predavatelj bo na metliški sindikalni šoli nastopil Franci Volčanšek, predsednik občinskega sindikalnega sveta iz Brežic, ki bo obravnaval delovna razmerja in življenjske ter delovne pogoje delavcev.

MALA ANKETA MED SUHORČANI

Najboljše: služba in kmetija

Suhor je eden izmed predelov metliške občine, ki je v zadnjem desetletju precej spremenil zunanjo podobo in način življenja ljudi — Kako danes teče življenje, so povedali štirje domačini

JOŽE GERŠIČ, kmet z Gor. Suhorja: — Prvo in osnovno: denarja pri kmetu ni. Zdi se mi škoda govoriti o tem, ker trobimo in trobimo o razmerah v kmetijstvu, a na vasi ni čutiti tiste dobre volje, ki jo vsi razglasaajo. Najbolj bi potrebovali boljši odkup. Mleka je dovolj, a je kljub temu pomanjkanje, ker se ga kmetom ne izplača oddajati za tako ceno. Pa mladih ni na kmetijah, ker ni mehanizacije. Tudi vaška krajevna skupnost ne more naprej. Začeli smo razširjati pokopališče. Samo z Gor. Suhorja so ljudje prispevali 256 ur. Ko je za material zmanjkalo denarja, smo morali nehati.

MARIJA BRAJKOVEC, gospodinja z Gor. Suhorja:

— Bila sem odposlanka na Kočevskem zboru, zdaj pa se ubadam na kmetiji. Sin je v Nemčiji, hčerka v Ljubljani, najmlajši se uči poklica. Z možem sva ostala sama. Meni je 56, njemu 51 let. Otroci nočejo biti doma, pomagajo pa finančno. Premišljujem, kaj bo, ko z očetom ne bova mogla več delati. Bo kmetija propadla? Prav verjetno. Upam, da naju otroci ne bodo zapustili.

FRANC CIMERMANČIČ, delavec iz Bereče vasi: — Če si v službi in imaš še malo zemlje, kar gre. Mi se ne moremo pritoževati, pač pa je slabo za tiste, ki morajo živeti samo od kmetije. Ne morejo in ne morejo naprej. Tak obrat, kot je naš na Suhorju, pomeni za vsak

kraj odrešitev. Osebnih dohodki niso taki, da bi z njimi lahko preživljali družino, pač pa nam pomenijo veliko, ker za hrano in stanovanje ne dajemo dosti. Po mojem bi morali bolj skrbeti za ostarele. Poznam starejšo žensko, Kato Ferenc, ki je invalidka in je ostala čisto brez sredstev.

MARA POPOVIČ, gospodinja iz Bereče vasi: — Pred šestimi leti smo prišli iz Popovičev. Imamo malo kmetijo, mož in hčerka sta v službi. Kar dobro nam je, če se spomnim, kako je bilo pred leti, ko smo živeli samo od zemlje. Res pa je, da človek ni nikdar zadovoljen in si zmeraj želi še kaj več. Danes pravimo, da so plače premajhne. R. BAČER

SPREHOD PO METLIKI

NA GLAVNEM CESTNEM KRIZISU v Metliki, to je v bližini samopostrežne trgovine, so v asfaltu tako na gosto posejane globoke luknje, da se jim vozniki motornih vozil skoraj ne morejo izogniti. Tudi drugod po mestu je marsikje asfalt močno načet, k čemur je seveda precej pripomogla zima. Upajnto, da bodo spomladi vsaj najhujše luknje pokrpali.

SNEG, KI JE V SREDO, 17. marca, med dežjem znova pobelil Gorjance, je presenetil mnoge avtomobilske voznike, ki niso imeli potrebne zimske opreme. Vozila je prav nevarno zanašalo in so se šoferji le s počasno vožnjo in spretnim manevriranjem izognili nezgodam. Večje smole je imel opoldanski avtobus SAP, ki je vozil iz Metlike in ga je na Gorjancih v ovinku zaneslo ob varnostno ograjo, kjer je nagnjen obstal. Potnikom se ni nič zgodilo, vendar so morali več ur čakati, da so avtobus spet spravili na cesto.

DELA NA METLIŠKEM MOSTU nad Kolpo dobro napredujejo. Minuli teden so delavci na oba pločnika montirali velike betonske sestavne dele. S pomočjo žerjava pa je

delo kar uspešno potekalo. Pločnike bodo zavarovali še z granitnimi robniki, postavili železno ograjo, napeljali na most električno razsvetlavo, nakar bo na vrsti asfaltiranje. Kot kaže, bo most 1. maja odprt.

TUDI POLOVICO NOVEGA ŽELEZNIŠKEGA NADVOZA pri Carovi gostini so že zabetonirali in prejšnji teden po njem usmerili promet. Zdjaj pride na vrsto druga polovica nadvoza. Tudi ta most mora biti do 1. maja nared.

Košarkarji KK Metlika so imeli letni občni zbor. Pogovorili so se o načrtih kluba, ki bo sodeloval v II. republiški košarkarski ligi. Izvolili so novo vodstvo, predsednik je Jože Jankovič.

CENE NA ZADNJEM ZIVILSKEM SEJMU se od prejšnjega sejma niso veliko spremenile. Precej je bilo, spričo bližajoče se pomladi, na prodaj semenja. Liter čebalčka je veljal 10 din, korenjevega semena 8 do 9 din in pesnega prav toliko. Kožarec semenskega fižola je stal 1 dinar. Jajca so prodajali po 50 par.

UMRLI SO: Janez Žlogar iz Radovice, star 72 let; Marija Žlogar iz Bušnje vasi, stara 85 let in Jože Šavor iz Radovice, star 74 let.

POKLIC ZA VAŠEGA OTROKA

Če ste v skrbeh, kam s fantom, ki končuje osemletko, ga dajte med gradbince — Ne bo vam žal, saj bo za vašega otroka ves čas, ko bo v uku, v celoti skrbelo podjetje

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE PIONIR, NOVO MESTO

sprejme večje število fantov v uk za:

- tesarje
- zidarje
- železokrivce
- ključavničarje

V uk za tesarje in zidarje sprejemamo tudi kandidate s končanim 7. razredom osnovne šole.

Če se boste odzvali našemu vabilu, boste zapali svojega otroka gradbenemu podjetju:

- ki je med tremi največjimi slovenskimi gradbenimi podjetji,
- ki gradi na naj sodobnejše načine z naj sodobnejšo opremo,
- ki je ustvarilo lani 295 milijonov din vrednosti,
- ki ima med 2000 zaposlenimi 34 inženirjev in delavcev z visokošolsko izobrazbo, 114 tehnikov, 55 gradbenih delovodij in 2 obratovodja,
- ki ima v uku 250 vajencev raznih strok in posveča prav vajencem posebno skrb.

Če ste torej v skrbeh, kam s fantom, ki bo v letošnji pomladi končal osnovno šolo, se lahko odločite! Dajte ga v uk k SGP PIONIR za enega izmed zgoraj navedenih poklicev. Zapali ga boste kolektivu, ki je znan po skrbi za svojega delavca.

TUDI BREZ 8. RAZREDA OSNOVNE SOLE!

Če vaš fant morda ni končal 8. razreda osnovne šole, gre lahko kljub temu za vajenca tesar- ske in zidarske stroke, pod

pogojem, da bo končal 8. razred osnovne šole med ukom, v oddelku za zaposlene na novomeški osnovni šoli.

Svojega otroka boste s tem, da ga daste v uk k SGP PIONIR za enega od zgoraj navedenih poklicev, zapali v skrbne roke in se rešili izdatkov za njegovo šolanje. V času, ko se bo učil, bodo v podjetju skrbeli za to, da bo dobro napredoval v šoli in ga v času delovne prakse usmerjali ter usposabljali za delo, hkrati pa bo vaš fant pod nadzorstvom tudi v svojem prostem času.

ZA VAŠEGA OTROKA BO SKRBELO SGP PIONIR, NOVO MESTO

Uk za tesarstvo, zidarstvo in železokrivsko stroko traja 3 leta.

V I. letniku uka daje SGP PIONIR vajencu celotno oskrbo in vajensko nagrado 77 din na mesec.

V II. letniku mu daje osebni dohodek nekvalificiranega delavca, kar znese okoli 700 din na mesec,

v III. letniku mu daje osebni dohodek polkvalificiranega delavca, kar znese okoli 800 din na mesec.

V treh letih uka gredo vajenci tesar- ske, zidarske in železokrivske stroke 2-krat po 4 mesece v poklicno šolo pri Šolskem gradbenem centru v Ljubljano. V času šolanja plača podjetje vse stroške za internat in šolanje, vajenci II. letnika dobijo tačas vajensko nagrado 88 din na mesec, vajenci III. letnika pa 99 din na mesec.

Vajenec dobi vsako leto brezplačno od podjetja delovno obleko in delovne čevlje ter zaščitna sredstva (zaščitne rokavice, čelado, itd.). Vsako leto mu pripada 21 delovnih dni plačanega dopusta.

STANOVANJE IN PREHRANA STA ZAGOTOVLJENA

Kot smo že rekli, traja uk tri leta, kar je 36 mesecev. V tem času bo vaš fant 9 mesecev v Ljubljani v šoli. Stanoval bo v internatu, povedali pa smo že, da plača stroške oskrbe in šolanja tačas zanj podjetje. V treh letih bo dva meseca in pol prebil na dopustu, preostalih 24 mesecev in pol pa na delovni praksi.

Tačas bo stanoval v samskem domu podjetja SGP PIONIR v Novem mestu. V domu je centralna kurjava, v času, ki ga bo prebil v domu, pa se bo z vašim otrokom ukvarjal poseben vajenski instruktor, ki vajence vzgojno usmerja in skrbi tudi za njihovo razvedrilo (šport, čtivo, razne igre itd.). V domu so kopalnice s toplo vodo, tam je pralnica za pranje perila in vse

drugo, kar bo potreboval. V I. letniku mu bo plačalo stanovanje podjetje, v II. letniku si ga bo z zaslužkom nekvalificiranega, v III. letniku pa z zaslužkom polkvalificiranega delavca plačal sam.

Hranil se bo v menzi podjetja, kjer stanejo 4 dnevni obroki hrane okoli 280 din na mesec. V I. letniku mu bo hrano plačalo podjetje, v II. in v III. letniku pa si jo bo plačal sam.

GRADBINSKO DELO NI VEČ TAKO NAPORNO KOT VČASIH

SGP PIONIR gradi na naj sodobnejše načine in z naj sodobnejšimi stroji, delo gradbin- cev pa zdaleč ni več tako naporno, kot je bilo včasih. Vajenci so v času delovne prakse pod nadzorstvom posebej šolan- nih instruktorjev, ki jih strokovno usposabljajo in pedagoško usmerjajo. Popoldansko življenje vajenca je posebej organizirano in je dokaj pestro: vzgojitelj v domu jim popoldne pomaga pri učenju, navaja jih na red in sodeluje z njimi tudi v prostem času. Tu imajo vajenci veliko možnosti za zdravo razvedrilo, saj ima SGP PIONIR največje sindikalno športno društvo v novomeški občini. Ukvarjajo se lahko z nogometom, odbojko, strelstvom, namiznim tenisom in šahom ter lahko atletiko. Vse potrebne naprave za te športe so jim na voljo pri podjetju, saj ima SGP PIONIR med drugim posebno dvorano za strelstvo in namizni tenis.

PROSTA POT ZA NADALJNJE ŠOLANJE

Ko bo vaš fant opravil učno dobo v stroki, za katero se bo odločil, bo postal kvalificirani delavec. Delovno mesto mu je pri podjetju zagotovljeno, zaslužek pa znese zdaj okoli 1400 din na mesec in se bo v treh letih, ko bo vaš fant uk končal, ustrezno povečal.

Nato so mu odprte (po dveh letih dela) možnosti za naprej: če bo pri volji, se bo lahko odločil za študij na srednji tehniški šoli za gradbince ali pa na 2-letni delovodski šoli.

»S fanti sem zadovoljen!«

Alojz Hosta je instruktor vajencev na PIONIRJEVI gradbišču otroške varstvene ustanove v Novem mestu. O svojem zanimivem in odgovornem delu, ki ga zelo zavzeto opravlja, je povedal: — Naloga instruktora je razporejanje in praktični pouk vajencev na gradbišču. Tu jih moramo naučiti vsega tistega, s čimer se bodo pozneje srečevali pri samostojnem delu. Šola jim namreč da predvsem teoretično znanje. Instruktorje vajencev smo pri PIONIRJU uvedli iz več vzrokov. Najvažnejša sta dva: podjetje želi dobiti strokovno čimbolj usposob-

ljenega delavca, hkrati pa ne zametavamo pomena šolskega pouka.

Instruktorji skrbimo, da se vajenec v času delovne prakse na gradbišču dejansko poklicno vsestransko usposablja in da ga v tem času nihče ne izrablja za razna postranska dela, kot je to še močno v navadi v obrti. Poleg tega vajenca vzgojno usmerjamo tudi v njegovem prostem času v samskem domu.

Seveda pa skrbimo za naše fante tudi tačas, ko so v šoli. Vedno smo v stiku z vzgojitelji na poklicni šoli in nenehno spremljamo učni uspeh vsakega posameznika v šoli.

Na tem gradbišču imamo na skrbi 14 vajencev zidarske in tesar- ske stroke. Dobro se razumemo. Z njimi sem zelo zadovoljen, prizadevni so, trudijo se in lepo napredujejo. Med njimi je kar 9 takšnih, ki smo jih sprejeli v uk s končanim 7. razredom osnovne šole. Teh devet obiskuje vsak drugi dan popoldne pouk za 8. razred v oddelku za zaposlene na novomeški osnovni šoli. Tiste dneve, ko imajo pouk, delajo na gradbišču po 6 ur, sicer pa po 8 ur na dan kot vsi drugi.

»Ostane mi 50 tisočakov«

Lado Debelak je vajenec v II. letniku tesar- ske stroke. Doma je iz Spodnjega Star- rega gradu 33 pri Krškem. Brez zadreg je razložil, kako ga je zaneslo med tesarje: — Ko sem hodil v 8. razred osnovne šole, je prišlo na šolo obvestilo od SGP PIO-

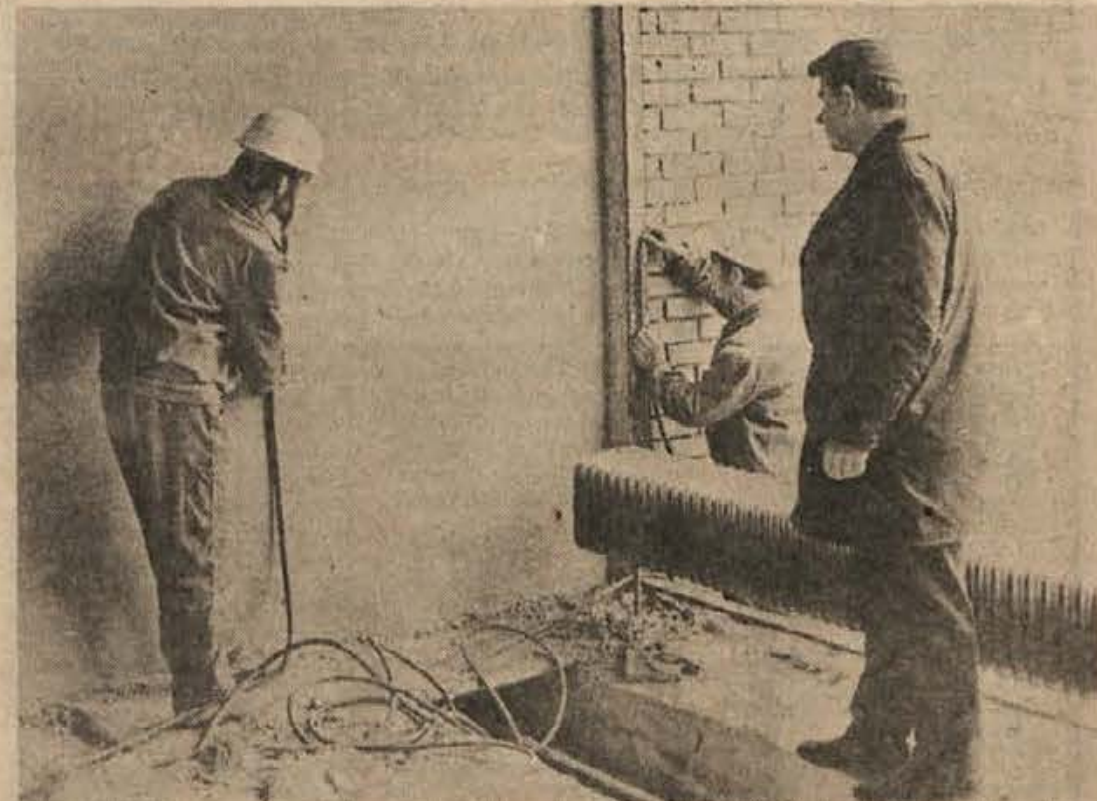
NIR, da potrebujejo vajence. Na vasi ni posebne izbire za uk, zato sem zagrabil za priložnost.

Odločil sem se za tesarja. Zadovoljen sem. Stanujem v samskem domu v Novem mestu. Hrano imam pri podjetju, vsako leto dobim delovno obleko in delovne čevlje. V času, ko sem v šoli, mi plačajo internat v Ljubljani in učne pripomočke, poleg tega pa dobim takrat še 88 din vajenske nagrade na mesec. Zdaj, ko sem na delovni praksi, dobivam v II. letniku plačo nekvalificiranega delavca. Po odbitku za stanovanje in hrano mi ostane 50 tisočakov čistega na mesec.

S poklicem, za katerega sem se odločil, sem zadovoljen. Če se bo le dalo, bom odšel nato, ko se izučim, naprej na srednjo tehniško šolo, ker mi pri podjetju dajejo to možnost.

Vajenci na dopoldanskem toplim obroku v PIONIRJEVI menzi v Novem mestu

Instruktor Alojz Hosta uči vajence na delovni praksi uporabe cevne tehtnice

Kaj pravijo veterani

Pri podjetju RIKO oziroma njegovih pravnih prednikih delajo že 20 in več let le naslednji člani kolektiva: Pavel Šobar, Lojz Andoljšek in Franc Pelc. Dela v kolektivu, dogodkov oziroma zgodovine podjetja se spominjajo zelo različno.

FRANC PELC

Pri RIKU delam od leta 1948. V začetku sem bil pomožni delavec, zdaj pa sem varilec. V začetku nam

stotne plače. Dela ni bilo. Zadnja 3 leta pa je dela dovolj, plače so dobre. Imamo inženirja iz Indonezije, ki je studiral v Ljubljani.

PAVEL ŠOBAR

Ne bom nič povedal, če boste pisali. Ne bi bil rad v časopisu. Novinarji vse preradi obračate po svoje.

Ja, prej smo delali na Mlaki, tam, kjer je danes „Zičnica“. Potem smo se preselili sem, en obrat pa je delal še na Mlaki. Cez čas smo ga ukinili, tam pa je kasneje nastal obrat „Zičnice“.

Saj veste, da je bilo dobro in hudo. Pisali ste o nas dobro in slabo. Saj se spominjate tistega „Kdo bo naslednji na bobnu?“ Na srečo se napoved ni uresničila. Takrat sem bil hud na vas. Danes pa ne bom nič rekel, če je bil članek dober ali slab. Preden bi dal oceno, bi moral vse ponovno dobro premisliti.

LOJZ ANDOLJŠEK

Pri RIKU sem od leta 1949. V začetku sem bil ključavničar, zdaj pa sem šofer vilicarja. V starih časih sem nosil s seboj na delo kavo v steklenici, zdaj pa imamo dobro in poceni malico v menzi, ki smo jo sami zgradili. Pri prostovoljnem delu se je moj vilicar celo bolj obnesel kot gradbeno dvigalo.

Tažko je bilo takrat, ko smo dobivali 60 ali 80-

RIKO

STRMO NAVZGOR

V 87 letih od JOR do RIKO — Od telovadne opreme k plugom in nato k opremi za letališča in opremi za zimsko cestno službo — Člani kolektiva so k napredku podjetja pomagali tudi s prostovoljnim delom — Hiter vzpon RIKO po letu 1969 — RIKO med najuspešnejšimi podjetji v ribniški občini — Lani prvi, letos že velik izvoz — Opremili so 6 letališč

Ribniška kovinska industrija RIKO je danes najuspešnejše podjetje v ribniški občini, čeprav je bilo še pred tremi leti v velikih težavah. Leta 1969 so se specializirali za proizvodnjo nekatere opreme za ceste in opreme za letališča. Danes je že 6 jugoslovanskih letališč v celoti opremljeno z izdelki RIKO. Lani je podjetje zabeležilo prvi izvoz v svoji zgodovini, in sicer v znesku 681.701 DM. Letos pa imajo že sklenjenih pogodb za izvoz svojih izdelkov v vrednosti 3 milijone DM.

ZAČETEK LETA 1884

Podjetje RIKO ima skoraj 100-letno tradicijo. Njegov predhodnik je podjetje oziroma delavnica JOR, ki jo je 1884 ustanovil Jakob Oražem. Ta delavnica je bila zelo znana po vsaj tedaj Avstro-Ogrski, saj je izdelovala športno opremo (bradlje, kroge, lestve, ogrinja za konje, koze itd.) za skoraj vse njene dežele.

Delavnica je poslovala pod firmo JOR vse do leta 1948, ko je bila nacionalizirana in jo je prevzel podjetje „Planica sport“, predhodnik današnjega ELANA. Razen športne opreme so začeli izdelovati še opremo za vadbo padalcev. Podjetje pa je takrat zaposlovalo 14 delavcev in 7 vajencev.

1954 je prevzela ta obrat Kmetijska zadruga Ribnica in ga preimenovala v „Združeno kovinsko podjetje PARTIZAN Ribnica“. Delali pa so še naprej isto, se pravi športno opremo, opravljali varilske in ključavničarske storitve ter drugo. Zaposlenih so imeli leta 1955 14 delavcev in 20 vajencev.

Ze leta 1957 se je obrat osamostvil kot „Kovinsko podjetje PARTIZAN Ribnica“. Iz Mlake so se preselili sem, kjer je še danes RIKO, obrat na Mlaki pa so še obdržali. Takrat so imeli zaposlenih 23 delavcev in 8 vajencev.

Leta 1959 so se preimenovali v Kovinsko podjetje Ribnica, ki je obstajalo natančno 10 let, nakar se je leta 1969 preimenovalo v Ribniško kovinsko industrijo RIKO.

Število zaposlenih je leta 1960 znašalo 56 delavcev in 10 vajencev, leta 1965 že 111 delavcev in 34 vajencev, leta 1967 se je število zmanjšalo za čezga vajenca, lani pa je znašalo že 170 delavcev in 40 vajencev.

V povojnem obdobju so bili direktorji: Alojz Orehek, Stane Zbona, Jože Kušljan, Vlado Bajde in Stane Skrabec, ki je še danes.

Temeljito je podjetje spremenilo proizvodni program leta 1956, ko je začelo izdelovati plugove, brane, okopalnike, samokolnice in japanarje. Do leta 1968 so izdelali okoli 10.000 plugov in okopalnikov ter 3.000 bran.

Leta 1959 so začeli v pogodbenem sodelovanju s SKIP Ljubljana izdelovati gradbeno dvigala in betonske mešalce. To sodelovanje še traja.

do leta 1968 pa je bil glavni proizvodni program prilagojen temu sodelovanju.

„BEŽIMO, INŠPEKTOR GRE!“

Leta 1961 se je začelo podjetje širiti. Zgradili so prvo proizvodno halo s 480 kvadratnimi metri površine, leta 1964 pa drugo halo s 1035 kvadratnimi metri površine. Kot je bil takrat splošen občuj, so delali s prostovoljnimi delom in seveda kar brez gradbenega dovoljenja. Se danes se tedajni člani kolektiva spominjajo, kako so se bali, da jih ne bo zalotil gradbeni inšpektor Janez Pahulje in zaradi črne gradnje kaznovati.

Ko so delavci med gradnjo opazili, da prihaja strogi inšpektor po cesti z INLSOVI smeri, so jo ucvrli, kar so jih nesle noge po oni cesti proti železniški postaji.

Inšpektor je prišel na zapuščeno gradbišče, poklical tiste — običajno vodilne — ki jih je lahko „ujel“, in strogo vprašal:

— Ste spet zidali?
— Nismo, so se ponizno izgovarjali vprašani.

— Zakaj je pa potem tukaj svež cement?

— Tega pa ne vemo, so se delali nedolžne angelčke.

Ko je inšpektor odšel, pa so se seveda prostovoljni delavci spet zbrali in nadaljevali gradnjo.

Ves kolektiv je vedno sodeloval pri vseh delih za napredok podjetja, kjer so pač lahko sodelovali kot ne-kvalificirani gradbeniki. Seveda pri prostovoljnem delu ni manjkali niti direktor. Večje ko je bilo podjetje, več so člani kolektiva tudi prostovoljno delali.

Tudi kasneje, ko se je podjetje rešilo iz težav, niso prenehali s prostovoljnim delom. 2. novembra 1968 so začeli kopati s prostovoljnimi delom temelje za menzo, do 26. decembra dogradili pritličje in prvo nadstropje. 28. decembra je bila v novi menzi že prireditelj za dedka Mraza. Menza in zgornji prostori imajo skupaj 110 kvadratnih metrov površine. Za to gradnjo je prispeval vsak član kolektiva najmanj 8 delovnih ur.

Predlanskim in lani pa so s prostovoljnimi delom nadzidali delavnice. Vsak član kolektiva je prispeval najmanj 16 prostovoljnih ur.

CRNI DNEVI KOLEKTIVA

V letih 1965 do 1968 je bilo v RIKO — takrat še v „Kovinskem podjetju“ — najtežje. Najhuje je bilo 1967, ko so začeli ostre delovati ukrepne reforme. Gradbeniki niso kupovali opreme, zmanjkovalo pa je tudi drugega dela. Delavci so pošiljali na brezplačen dopust, nekaj pa so jih dali na razpolago Stano-vanjskemu podjetju, OPEKARNI in drugim. Mnogi so „Kovinskemu podjetju“ prerokovali, da bo prišlo na boben, podobno, kot je malo prej ribniški GRADBENIK. Tudi solidarnosti vseh ribniških podjetij, ki so pomagala Kovinskemu, se je treba zahvaliti, da ni prišlo do najhujšega.

Vendar pa se niso povsem prepustili usodi. Ko je bil februarja 1968 imenovan za vršilca dolžnosti

direktorja Janez Bolha, so začeli na vse načine iskati delo. Vseposvud so prosili ter sprejeli vsako delo in za vsako ceno. Že v novembru in decembru 1967 pa so za vsak primer izplačevali le 80-odstotne plače, čeprav so sicer vsi izračunali, da bodo novo leto le dočakali z malenkostnim dobičkom oziroma dohodkom za sklade. Bojce je namreč malo bolj zategniti pas, kot zaplavati v izgubo in likvidacijo podjetja.

OPREMLJAJO LETALIŠČA

Na zeleno vejo so splezali 1968, ko so nekateri proizvode opustili in se specializirali za proizvodnjo opreme za letališča in opreme za cestno, predvsem zimsko službo.

Izmed opreme za letališča izdelujejo:

- več vrst stopnic za vstop v vse vrste letal,
- vlečne drogove za letala,
- podmetače (cokle),
- transportne vozičke za prtljago.

Razen tega poltovorne oziroma dostavne avtomobile preurejajo in opremljajo za prevoz vode in fekalij.

RIKO je doslej s to opremo popolnoma opremil 6 letališč v Jugoslaviji, nekateri pa delno. Sodelovali so tudi na razstavi opreme za letališča, ki je bila na Brnikih.

DELAJO STROJE ZA CESTNO SLUŽBO

Razen tega sodi v glavni proizvodni program podjetja še izdelava nekatere opreme za ceste, in sicer:

- različni cestni snežni plugi,
- posipalci proti poledici za ceste in
- stroji za brizganje asfaltne emulzije.

Letos hudo začeli izdelovati še kompresijske snežne plugove, ki bodo primerni za nemesitve na vse vrste in tipe vozil, tudi na traktorje in vilicarje.

PRVA MILIJARDA IN PRVI IZVOZ

Od leta 1969 so začeli redno razstavljati svoje izdelke na Zagrebškem veletržju. Lani so končno začeli tudi izvažati. V svojem prvem izvoznem letu so iztržili 681.701 DM. Letos bodo izvozili precej več. Doslej so že sklenili izvoznih pogodb za 3 milijone DM.

Predlanskim so doslej pomembno zmagali. Prvič so dosegli in presegli milijardo starih din proizvodnje. Lani pa je znašala letna vrednost proizvodnje — privedno spet na nove dinarje — kar 15.730.916 din.

Z gotovostjo lahko trdimo, da so bila doslej za podjetje RIKO najuspešnejša zadnja tri leta. Vendar so se morali tudi v teh treh letih večih otepati s težavami, čeprav z ne tako hudimi, kot so jih prestali v obdobju 1965 do 1968.

Ko so maja 1969 že splavali iz krize, ko so imeli precej naročil, vezanih na zelo kratke dobavne roke, je podjetje naenkrat zapustilo 6 varilec, v vsem letu pa skupno 8. To je bil za podjetje zelo hud udarec. Proizvodnja je začela skoraj popolnoma zastati. Že junija so organizirali varilski tečaj in izučili 13 varilcev, izmed njih jih je 11 še vedno pri podjetju. S tečajniki sklepajo zdaj tudi pogodbe, da morajo ostati pri podjetju leto dni.

Ze od druge polovice leta 1969 pa le še redki delavci zapuščajo podjetje. K ustavitvi delavcev je nedvomno pripomoglo nagrevanje po uspehu dela, ki je imelo za posledico razveseljen porast ne le osebnih dohodkov, ampak tudi storilnosti, celotne proizvodnje, skladov itd.

Med težavami, s katerimi so se otepal v zadnjih treh letih, pa je zelo pomembno pomanjkanje reprodukcijskega materiala, predvsem profilnega železa in kakovostnih jekel. Pomanjkanje kotnega železa pa rešujejo z iznajdljivostjo znotraj podjetja.

ZAVIDLJIV STANDARD

Omenili smo že, da so člani kolektiva RIKO zelo složno pomagali s prostovoljnimi delom podjetju in s tem tudi sebi. V napredku podjetja niso vlagali truda le na rednem delu, ampak še na raznih prostovoljnih delih. Tudi ta dela so pripomogla k utrditvi podjetja in s tem hkrati vplivala na boljši standard zaposlenih.

Danes je v podjetju v primerjavi s prejšnjimi leti ali z nekaterimi drugimi podjetji zelo lepo poskrbljeno za standard zaposlenih.

Po višini osebnih dohodkov je RIKO med prvimi podjetji v občini. Razen tega dobi vsak zaposleni za dinar tako malico, ki je po kalorijah enakovredna kosilu. Za malico prispeva del tudi podjetje, ki je lani za to porabilo 200.000 din.

V podjetju organizirajo tudi skupinske izlete v tujino. Leta 1969 je potovalo 50 delavcev 3 dni po Avstriji in Italiji, lani pa po Madžarski in Avstriji. Vsak udeleženec je prispeval za stroške izleta le 100 din. Takih izletov si še pred nekaj leti sploh niso mogli privoščiti, mnogi kolektivi pa si jih tudi še danes ne morejo ali nečejo.

Leta 1969 so razdelili članom kolektiva 160.000 din posojil za gradnjo zasebnih hiš, lani pa že 680.000 din. Pri kreditiranju gradnje zasebnih stanovanj sodelujejo z Ljubljansko banko, pri kateri imajo vezan denar. Delavci dobi do 50.000 din posojila za dobo 10 let z 1-odstotno obrestno mero. Letos bo za kreditiranje zasebne stanovanjske gradnje na razpolago okoli 800.000 din.

Razen tega je podjetje kupilo lani 4 družinska stanovanja. Vse do leta 1968 pa je podjetje razpolagalo teoretično z dvema stanovanjema, dejansko pa z nobenim.

Za vsak mesec delovne dobe v tekočem letu dobi zaposleni 50 din prispevka za letni dopust, se pravi, da prejme lahko v leto dni do 600 din, kar je zelo ugodno. Ta prispevek je za vse zaposlene enak.

Znotraj podjetja oziroma v okviru sindikalne organizacije imajo tudi samopomoč, znano pod imenom „Cebelica“. Vanjo prispeva vsak zaposlen po novem 20 din in dobi, ko je v težavah, do 1000 din brezobrestnega posojila za obdobje 10 mesecev.

IZVOZ JE PRAVA POT

Ob zaključku naj ponovno poudarimo, da je šel delovni kolektiv Ribniške kovinske industrije RIKO sl. i. mnoge težave in uspehe. V povsem obdobju so tu iz kmetov nastali obrtniki in industrijski delavci. Vlagali so velike napore za napredok podjetja, v zelo težkih letih pa celo za obstoj podjetja. V tem boju so se kalili, in kot kažejo zadnji podatki, uspeli. Reforma leta 1965 jih je našla popolnoma nepripravljene, že prej pa jih je premetavalo zdaj sem, zdaj tja nemirno morje našega gospodarstva. Prav v obdobju nove reforme, se pravi lani in letos, pa je podjetje zabeležilo tudi prve izvozne uspehe. Za prvo leto izvoza je bil iztržek 681.701 DM dober: za letos sklenjene pogodbe o izvozu proizvodov v vrednosti 3 milijone DM pa nam povedo, da se je podjetje resno vključilo v mednarodno delitev dela, da je na edino pravi poti za utrditev podjetja, to pa je tudi jamstvo za še hitrejši napredok.

V RIKU je ves kolektiv že navajen, da vsako leto napravi nekaj prostovoljnih ur za potrebe podjetja. Lani so s prostovoljnimi delom nadzidali delavnico. Za to delo je vsak prispeval 16 prostovoljnih ur. Tale posnetek za spomin je napravil Drago Mohar

	Leto 1955	Leto 1960	Leto 1965	Leto 1970
Vrednost proizvodnje	168.220	1.076.262	4.493.633	15.730.916
Dohodek	41.846	450.915	1.604.282	5.874.415
Csebnih dohodki	24.038	274.745	1.358.534	3.869.642
Skladi	17.808	208.590	1.269.846	1.427.833
Vrednost osnovnih sredstev	10.718	368.487	546.737	3.444.140
Višina obratnih sredstev	14.250	249.500	1.215.663	3.159.885
OD povprečnih 184 ur				
KV ključavničar ali varilec	83	141	645	1.335
Povprečno zaposlenih	29	56	111	170

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 26. marca – Maksim Sobota, 27. marca – Rupert Nedelja, 28. marca – Janez Ponedeljek, 29. marca – Ciril Torek, 30. marca – Branimir Sreda, 31. marca – Pavlin Četrtek, 1. aprila – Hugo

KINIO

Brestanica: 27. in 28. 3. francoski barvni film „Manon 70“.
Brežice: 26. in 27. 3. italijanski barvni film „Silvia in ljubezen“, 28. in 29. 3. mehiški barvni film „Pravica do rojstva“, 30. in 31. 3. angleški barvni film „Nedolžna ljubezen“.
Črnomelj: 26. 3. do 28. 3. italijansko-španski barvni film „Pepca“, 30. 3. angleški barvni film „Svetnik proti mafiji“.
Kočevje: 27. in 28. 3. ameriški barvni film „Kraljevo sanje“, 29. in 30. 3. mehiški barvni film „Panca iz Acapulca“, 31. 3. ameriški barvni film „Komisar in tri zlate kače“, 1. in 2. 4. ameriški barvni film „Sirota s čudežnim glasom“.

Konjanje: 27. 3. italijanski barvni film „Sin revolveraša“, 28. 3. jugoslovanski film „Most“.
Krško: 27. in 28. 3. jugoslovanski barvni film „Imam dve mami in dva očeta“, 31. 3. in 1. 4. francoski barvni film „Tetovirani“.
Mirna: 27. in 28. 3. danski barvni film „Odkrite ljubezni“.
Metlika: Od 26. do 28. 3. ameriški barvni film „Noč generalov“, Od 26. do 28. 3. ameriški barvni film „Dvojniki v skripi“, 31. 3. in 1. 4. italijanski barvni film „Intimne ure“.
Mokronog: 27. in 28. 3. ameriški barvni film „Katarina veslika“.
NOVO MESTO: 27. in 28. 3. slovenski barvni film „Na klanecu“, 29. in 30. 3. italijanski barvni film „Izkoplji sebi grob“.
Sevnica: 27. in 28. 3. italijanski film „Z druge strani zakona“, 31. 3. danski film „Rdeči plašč“.
Ribnica: 27. in 28. 3. mehiško-ameriški barvni film „48 ur do smrti“.
Sodražica: 27. in 28. 3. francoski film „Fantom proti Scotland Yardu“.
Sentjernej: 27. in 28. 3. „Dvanajst zigosilnih“.
Trebncje: 27. in 28. 3. ameriški barvni kavbojski film „Jezdec maščevalec“.

PRODAM

PRODAM malo rabljen sportni vozček in stajico. Naslov v upravi lista (592/71).
PRODAM tritonsko diatonično harmoniko Helikanka CFB Ivan Grlica, Daljni vrh 11, Novo mesto.
PRODAM SPALNICO z vložki jogi, Cullig, Kandijška cesta 13, Novo mesto.
PRODAM KOSILNICO za traktor Ferguson, Darovica, Ločna 26, Novo mesto.
PRODAM nemške traktorske grablje „Sonce 4“ ali zamenjam za vprežne kombinirane grablje (z bobnom), Širina 180. Franc Kraj, Dobrava, Škofjan.
PRODAM kmečki mlin na motorni pogon, premer kamnov 80 cm. Jože Lindič, Drama 15, Sentjernej.
PRODAM bukovno oglje, Franc Hočevar, Vjesej 25, Hlinje.
KMETIJSKA zadruga „Krka“, Novo mesto – EE Zalog, bo v soboto, 3. aprila, ob 15. uri prodajala na Mestnih njiyah košnje sena na rastlilo. Interesenti vabljeno!
PRODAM kopalno kad in peč na drva, hrastova vhodna vrata ter vprežne grablje-kombinirke, Jože Jarkovič, Cdraže 4, Smarješke Toplice.

V NEDELJO, 21. marca, mi je utekel papagaj svetlo modre barve, grahast, Vrtnice na naslovu Miloš Jakopec, Nad mlino 25, Novo mesto.
POROČNI KRŠTANI! – Vsa zlatarska dela vam po vaši želji najbolje opravi zlatar Otmar Zidarič v Gosposki 5, Ljubljana, kjer dobite tudi poročne prstane vseh oblik! – Z izrecnom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!
POSVOJIMO OTROKA (dekle ali fantka) od drugega do četrtega leta starosti. Naslov v upravi lista (583/71).

ČESTITKE

Ljubi mami Angeli Hočevar iz Gorenje vasi pri Smarju želimo za rojstni dan vse najboljše, predvsem pa zdravja, hčerke Fanika, Mojca in Cilka z družinami.

Dragi mami Mariji Turk iz Stopič 5 želimo za dvojni praznik še mnogo srečnih in zdravih let vsi njeni. Miha z ženo, Milan z ženo, Lojze, Tone, Jože, Ivanka in Angelca z družinami.

Najini ljubi hčerki Jožici, ki živi v Avstraliji, želiva vse najboljše za njen god. Jontezova iz Vihka pri Trzinu.

PREKLICI

Podpisani Andrej Vrečko iz Grčarskih Raven preključim besede, katere sem izrekel dne 23. januarja 1971 v gostilni Černe v Grčaricah proti Francetu Segi in Jožetu Perušku iz Grčaric, ker so bile neresnične. Zahvaljujem se jima, ker sta odstopila od tožbe.

Podpisani Jože Primc, Zalog 4, obžalujem vse, kar sem govoril neresnične na škodo Marjana Mešarica iz Češče vasi št. 2, ter se mu zahvaljujem, da je umaknil zasebno tožbo proti meni.

Terezija Vovk iz Pokleka 78, Blanca, preključim žaljivke, ki sem jih izrekla zoper Alojza Balantiča iz Pokleka, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od tožbe.

Marija Golobčič, Maline 2, Semič, prepovedujem svojemu možu prodajo ali oddajo v najem česarkoli, ker je vse last obeh in nisem plačnica njegovih morebitnih dolgov.

Ivan Pugej iz Drganjih sel 41, Straža, prepovedujem pašo kokoši po mojem vinogradu in okoli zidavnice. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Janez Jereb, Gruča 9, Sentjernej, prepovedujem hojo po moji parceli, ki sem jo kupil za pot. Kršitelje bom sodno preganjal.

Karel Umek, Uršna sela 30, prepovedujem vsako vožnjo po mojem travniku na Marofu. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisani Franc Butara prepovedujem vsako vožnjo po mojem zemljišču, razen lastnikom globelskih gozdov, oziroma ne po mojem vrtu.

Enako prepovedujem Lovski družini Veliki Podlog parkiranje avtomobilov, streljanje steklenic in podobnih stvari. Ana Jelušič ni upravičena dovoliti, ker sem jaz lastnik. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Ob boleči izgubi našega dragega in dobrega moža, očeta ter starega očeta

ALOJZA NOVAKA

OBVESTILA

Prostovoljno gasilsko društvo Beta cerkev tuzpisuje licitacijo dostavnega avtomobila Kombi – IMV 1000. Je v brezhibnem stanju ozroma generalno popravljeno. Licitacija bo v nedeljo, 28. 3., ob 8. uri zjutraj v Beli cerkvi.

NOVO: praktične ščetke za čiščenje radiatorjev in vse ščetarske storitve nudi: Ščetarstvo Armid, Tiškaška 52, Ljubljana.

ENODNEVNE PIŠČANCE najbolj vrst, bele težke in rjave nesnice, dobite v novi valnici v Stolovniku od 22. marca dalje. Sprejemam naročila in od 50 kosov dalje pošiljam tudi po železnici. Po želji dobite tudi krmila. Tonika Vodopivec, Stolovnik 49, Brestanica.

V ČETRTEK, 8. aprila, se bo začel tečaj japonske cvetlične umetnosti ikebane, ki ga bo vodila prof. Klara Kosova iz Ljubljane. Hortikulturno društvo kot organizator vabi vse, ki se za tečaj zanimajo, da se najkasneje do 31. marca prijavijo v Cvetličarni na Glavnem trgu. Vpisali ne bodo več kot 20 udeležencev, zato s prijavi pohitite. O podrobnosti bodo vse prijavljene pisnueno obvestili.

ENODNEVNE PIŠČANCE, rjave, črne in bele, lahko dobite vsako soboto v valnici Borovnica. Cena je 2,50 din. Nudimo tudi krmila. Piščance pošiljamo na željo kupca po železnici. Avgust Maži, Borovnica.

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, darovalcem vencev in šopkov cvetja. Posebne zahvale sosedom ter poštovnemu sodravlju Franju Mariču, Prav lepa hvala ZTP Novo mesto za izkazano posebno čast, šelu črnomaljske železniške postaje za lepe besede ob odprtem grobu, predstavniku Zvezde borcev Gradac, gospodu župniku za opravljeni obred in vsem, ki so našega dobrega očeta spremili na zadnji poti. Še enkrat lepa hvala.

Zalujoči: žena Pepca ter hčerke Jožica z družino, Dragica z družino in Breda

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dobi ata

STANE RAVNIKAR gostilničar iz Čateža 15 pri Veliki Loki

Zahvaljujemo se prijateljem in znancem, vaščanom, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so sočustvovali z nami in ki so ga spremili na zadnji poti. Lepa hvala zdravnikom Zdravstvenega doma Trebnje in kolektivu DOLENJKE. Enako zahvalo smo dolžni obema župnikoma za obred in poslovilna govora, g. Sparovcu in g. Kotarju. Prav lepa hvala za sprejeto gasilcem in izkazano poslednjo čast in za poslovilne besede tov. Zajca in tov. Anžlovarja. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, hči Martina z družino, sin Stane z ženo, hči Branka in Nada

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta, strica in brata

JANEZA STROJINA iz Sušic pri Dol. Toplicah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, kolektivom osnovne šole Črnomelj, tovarnem zdravil Krka, avtoprometu Gorjanci, duhovščini in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence, sočustvovali z nami in izrekli sožalje.

Zalujoči: žena, sinovi in hčere z družinami ter sestre

GOSTINSKA ŠOLA NOVO MESTO

prireja v soboto, 27. marca

MATURANTSKI PLES v restavraciji na Otočcu

Pričetek ob 20. uri. Igral bo ansambel Orion.

»Dolenjski list« v vsako družino

Ob nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta in starega očeta

JOŽETA KAPLERJA iz Zavinka pri Škofjanu

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, zdravnikom in osebju internege ter kirurškega oddelka novomeške bolnice, tovarni zdravil Krka, industriji motornih vozil, kakor tudi čistiti duhovščini za spremitvo in nagovč.

Zalujoči: žena, ter otroci z družinami

maloglasni

SLUŽBO DOBI

TAKOJ ZAPOSILIM samostojno gospodinjstvo pomočnico k dvema otrokoma. Pogoji ugodni. Gašperin, Krško, Ulica 4. julija 54.
DELAVCA, mlajšega, nekvalificiranega, sprejemam takoj v redno zaposlitev. Možna priložitev, stanovanje preskrbljeno. Ponudbe pod „Ljubljana-kemija“.
DEKLETU za pomoč na mali kmetiji dam vso oskrbo v hiši. Prekrbim službo v tovarni. Tončka Škrjanc, Štefctova 12, Senčur na Gorenjskem.
2-CLANSKA kmečka družina nujno potrebuje gospodinj. Pogoji dobri. Milena Gračnar, Ilirska 2, Ljubljana.
SPREJMEM likarico v redno delovno razmerje. Stanovanje v hiši. Količna čistilnica Ljubljana, Podlimbarskega 13.

STANOVANJA

ISCEM SOBO, najraje v centru Novega mesta. Plačam šest mesecev vnaprej. Možna je dopoldanska pomoč. Ponudbe pošiljate na upravo lista pod „Marec ali april“.
ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (598/71).
MLAŽA uslužbenka išče opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista.
ZAKONSKI par brez otrok išče enosobno stanovanje ali eno sobo (lahko je neopremljena) s souporabo kuhinje v Novem mestu ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.
DVA mlada fanta iščeta opremljeno sobo v Novem mestu. Ponudbe pod „Milion“.

Motorna vozila

PRODAM enosobni traktor Pasquali 14 KM, prikolico za 1000 kg in obračalni plug s frezo. Naslov v upravi lista (582/71).
PRODAM AVTO fiat 750, generalno popravljeno, letnik 1964. Vprašajte v blagovnici I. nadstropje, Novo mesto.

PRODAM Zastavo 750, letnik 1963. Naslov v upravi lista (612/71).
PRODAM tovorni avto Mercedes, kiper, 5 ton, Zabja vas 16, Novo mesto.

KUPIM

KUPIM rabljeno enosobno prikolico za osebni avto. Naslov v upravi lista.

POSEST

UGODNO PRODAM gradbeno parcelo – Mestni log, Kočevje. Anton Pugej, Lapa 7, Struge.
PRODAM VINOGRAD (20 arov), primeren za vikend (dovoz možen z avtomobilom), nad Starim gradom. Jože Jane, Lešnica 6, Otočec.
PRODAM HIŠO z gospodarskim poslopjem, 4 ha zemlje z vinogradom ter gozdom. Cena po dogovoru. Zglasite se pri Francu Zihertu, Presladol 40, Brestanica.
PRODAM manjše posestvo (elektrika, vodovod). Dostop z vsakim motornim vozilom. Cena ugodna. Leopold Keržič, Velika Lašna 6, Kamnik.
UGODNO prodam gradbene parcele (600 in 800 kv. m) v Smarju ob potoku Sevnice. Informacije – Ivan Lužar, Orešje 33, Sevnica.
PRODAM hišo z dvema komfortnima stanovanjema ali samo eno stanovanje ob glavni ulici v Novem mestu in z lepim sadnim vrtom. Naslov v upravi lista (615/71).

RAZNO

SLOVENSKO DEKLE v Nemčiji, staro 33 let, želi spoznati poštenega fanta, starega od 30 do 35 let. Naslov v upravi lista pod šifro „Osamljena“.

F.S. Finžgar ZA PRAZEN NIČ

Ponedeljek je bil kakor nalašč, da vzamejo snopje iz stogov in prično mlatiti. Toda pri podružnici svetega Jerneja se ni odzvonilo sedem, ko je že zaropotal koleseelj s Srebrnjakovega dvorišča in ubral pot proti Ljubljani. Hojevec – tudi prazne oblečen – ga je opazoval izpred hleva. Takoj je zagrabil komatiček, ga vrgel šimeljkicu na vrat in velem hlapcu zapreči. Ni pretoklo četrt ure in že je tudi Hojevec koleseelj drdral po cesti, da se je kar kadilo. Šimeljkice je bil dirjalec, kakor ga ni bilo blizu. Hojevec je priganjal: „Ce mi cepneš, prevoziti ga moram. Tistega Srebrnjakovega krampa boš že zmagal. Hi!“ In ga je pritisnil z bičem. Zares, še pred Ljubljano je šimeljkice planil mimo težke Srebrnja-

kove kobile, ki jo je Hojevec ošvrknil z bičem in zaklical: „Vsaj ogni se, šklemlja stara!“
Srebrnjak je vpil za njim. „Ali ti je celo cesarska cesta preozka? Tudi za to boš odgovarjal!“
Hojevec ga ni več slišal. Škodozeljno se je smejal na voziču. „K Figovcu ne pojdem. Rajši k Levu.“ je sklenil, da bi se ne srečala v krcmi.
Ko je privozil za njim Srebrnjak, se je hotel prav tako ogniti sosedu in je takisto zapeljal na dvorišče k Levu. Ko je zagledal tam Hojevčev koleseelj, je potegnil kobilo in tako strupeno naglo obrnil, da se je skoraj zvrnil. Hojevec se mu je zarežal izpod predverja. Srebrnjak pa je krenil k Figovcu.
Poiskala sta vsak svojega odvetnika. Srebrnjak je tožil za slivo in odsekano vejo, Hojevec je preganjal tata, ki ga je obesil Srebrnjak njegovim otrokom.
Zmagoslavno sta se vrnila vsak v svojo krcmo, se pogostila z golažem, ga veselo zalila in se odpeljala domov. Od bližnje zmage omotljiva sta spotoma razmišljala samo to, kako bosta drug drugega opravdala. Do obeda sta bila doma. Toda pri mizi ni bilo veselo kakor sicer. Obe družini sta gledali boječje na svoja gospodarja. Bila sta na videz dobre volje, toda obema se je brala z lica jeza in skrb. Zato so vsi molčali, tudi otroci, ki so bili po navadi neugnani besedniki. Samo žlice so previdno škrabale po skledi, od koder so obupno zajemali jed.

Obe ženski sta silno trpeli. Obe sta vse dopoldne nemirno begali po hiši, po dvorišču in obe samo eno preudarjali: „Da je moralo priti tako!“ Hojevka je Primožka ozmerjala za vsako stvarco, ga podila sem, ga gonila tja. Nikoli ji ni storil prav. Rada bi ga bila zlasala. Ni si upala. Še ohrnila ni o slivi. Zakaj Primožek in oče – sta bila eno. Zatožil bi jo bil.
Srebrnjakova pa je zuhala Pavla, ker je vrgel kamen na sosedovo dvorišče. A ne zaradi kamna. Saj ni bilo nikogar na dvorišču. Kar tako, da bi se odteščala zavoljo vsega hudega, ki se je začelo pri hiši samo zaradi teh smrka-vih otrok.
Dnevi, ko sta oba sosedova nestrupno čakala sodnega dne, so se vlekli v puščobi, zadirčnosti in nepokojnih nočeh. Ženi sta skrivaj molili za mir in spravo, žalostni Materi božji dajali v puščo in skušali gladiti vsaka po svoje.
Toda kako neki? Jeza, ki se je zagrizla v drob obema gospodarjema, je izzarevala na vso družino: na otroke, na hlapca, na dekle. Otroci, ki so prej hodili skupaj v šolo, so se ločili. Vsak je drobil po svoji poti, ob svojem času. Če so se srečali, so se ozmerjali. Primožek in Pavle sta se večkrat strela in drug drugega tožila v šoli. Kazen pretepo ni ustavila. Nabrala sta si vsak svojih zaveznikov, jih kupila s kruhom in pogačo, in tako so se rodile otroške vojske, ki so razburjale

vso vas. Šolarji so hodili domov opraskani po rokah, po nosu. Matere so začele očitati druga drugi: „Vaš je našega opraskal!“ – „Vaš pa našega po nosu!“ Jeza vaških dveh „krajcev“ je zastupila srenjo, da je mešetar Lovrič, ki ni bil, da bi ga bil za zgled v oltar deval kar jezen razsodil: „Ce nam ni sam hudič tega zakuril, potem ga sploh ni.“
Ko so pri Hojevčevih mlatili, je prišla pred pod Srebrnjakova kokoš. Ko jo hlapec opazi, iztakne od pluga otko in jo zadene v čopo. Z velikim kokodajsom sfrči kokoš domov; toda tam počene na tla in se ne gane. Gospodinja jo dvigne in vidi, da ima odbito nogo. Njena najboljša jajčarica. Premagalo jo je, da je začela zmerjati hlapca. Na pomoč je prišel Srebrnjak sam. Toda nič ni zmerjal. Zvabil je priče iz vse družine, kokoš so zaprli v kurnik, koleseelj pa je odrdral spet v Ljubljano k odvetniku.
Ko so isti dan pri Hojevcu večerjali, je primijavkala v vežo muca. Pok-pok-pok je hodila po veži. Dekla je pogledala: „Jemnasta, naša muca! Glejte, kaj so ji storili, grduni!“ Muca je imela na tačcah s smolo prilepljene orehove lupine.
„Kdo, za zlodeja, je to storil?“ bruhne iz gospodarja, ki je vrgel žlico po mizi in divje gledal po družini.
Primožek se hitro oglasi: „Srebrnjakov Pavle!“
„Ali si ga videl?“

„Lovričev Francek mi je povedal. Za kos pogače.“
Dekla je s težavo rešila muca orehovi podkvic; vsi so se zgržali in hlapec je obetal Pavlu, da ga skrivaj tako pretepe, da bo pomnil.
„Da se mi ga nihče ne dotakne! To, kar je fant storil, je zoper postavo. Skupil bo, kar mu gre.“
Drugo jutro je drdral Hojevčev koleseelj v mesto – za novo pravdo.
Slednjič je prišel težko pričakovani dan obravnave. Odvetnika sta na dolgo in široko branila, zagovarjala in izgovarjala vsak svojega varovanca. In konec dolgega truda je bil: komisija na mestu!
In prišla je. Ob vereji so ležale po tleh raztošene, od mravelj objedene gnile slive. Veja je žalostna povešala vilo listje. Ko bi bila znala govoriti, bi bila vse skupaj vprašala: „Ali ste res znoreli?“ Pa je molčala in tiho čakala usode.
Ko je sodnik povedal, kar je moral po paragrafu povedati, je mirmo predlagal: „Ali je res ta veja vredna tožbe? Predlagam: poravnajta vsak svoje stroške, vejo v ogenj in mir!“
Vsi so za hip pomolčali. Le nemo so nekateri prikimali.
Tedaj zarohni prvi Hojevec: „Pravica naj se izkaže. Zato ste prišli, gospodje!“
Pridodal je z druge plati Srebrnjak: „Zato je sodišče, da pouči ljudi, kaj je tvoje, kaj je moje! Pravda do konca!“

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in ob 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 26. MARCA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Kapljica, potok in reka. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Gvido Fajdiga: Priprave na prehod za čredenje. 12.40 Z ansambлом Mihe Dovžana. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Človek in zdravje. 17.20 Operni koncert. 18.50 Ogledalo našega časa. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privika. 20.00 „Naj narodi pojo...“ 20.30 Top-pops 13“. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 27. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Franc Dovič: Možnosti izboljšanja stroškov za mleko pri krmiljenju krav. 12.40 Poje basist Danilo Merlak. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Z domačimi ansambli. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Gremo v kino. 17.50 Kitara v ritmu. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z kvintetom bratov Avsenik. 20.00 Zabavna radijska igra - Michael Aske: „Strah ob zori“. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. MARCA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Koncert iz naših krajev. 10.05 Še pomnite, tovariši... Dr. Ferenc Tone: Napad na Jugoslavijo. 10.45 do 12.00 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. del - vmes ob 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste iz tujine. 12.00 Rezervirano za prenos zadnje serije skokov na 90-metrski skakalnici v Planici za Poldov memorial. 13.15 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 14.05 Vedri zvoki s pihalnimi orkestri. 17.05 Iz opernega sveta. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 „V nedeljo zvečer“. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 29. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Dušan Terčelj: Prihodnost slovenskega vinarstva. 12.40 Igrajo veliki pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.15 „Signali“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Maksa Kumra. 20.00 Giuseppe Verdi: „Traviata“. 22.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 30. MARCA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Bliza se železna cesta. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Zdravko Hafnar: Koper „savna“ tudi za naše gozdne delavce. 12.40 Lepe melodije. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Mladinska oddaja „Na poti s kitaro“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“.

16.40 Rad imam glasbo. 17.10 Popoldanski simfonični koncert. 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 20.00 Prodajna melodi. 20.30 Radijska igra - Alain Decaux: Rosenberga ne smeta umreti“. 22.15 Ludwig van Beethoven: Godalni kvartet.

SREDA, 31. MARCA: 8.10 Opera matineja. 9.05 Za mlade radovedneže. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Inž. Marija Orešnik-Očvirk: Kokoške pasme in križanci za meso in jajca. 12.40 Lahka glasba. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naš poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Jezikovni pogovori. 18.40 Naš razgovor. 19.00 Lahko

noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu. 22.15 S festivalov jaza.

ČETRTEK, 1. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v aprilu. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 „Pesem iz mladih let“. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Z ansambлом Francija Puharja. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Jožeta Privika. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.15 Iz del Karla Amadeusa Hartmanna.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 28. MARCA

8.55 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) (Bgd) - 9.35 PET MINUT ZA BOLJŠI JEZIK (Lj) - 9.40 KMETIJSKI RAZGLEDI: Herbicidi (Lj) - 10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Bgd) - 10.45 MOZAIK (Lj) - 10.50 OTROŠKA MATINEJA: Pika Noga-vička, Skrivnosti živali (Lj) - 11.45 TV KAZIPOT (do 11.55) (Lj) - ŠPORTNO POPOLDNE - 18.05 POSLEDNI VOZ - ameriški film (Lj) - 19.45 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.30 3-2-1 (Lj) - 20.35 NASE MALO MISTO - humoristična oddaja (Zg) - 21.35 PRED FESTIVALOM „PESEM EVROVIZIJE“ - II. del (Lj) - 22.05 ŠPORTNI PREGLED (JRT) - 22.50 POROČILA (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Zg)

PONEDELJEK, 29. MARCA

9.05 ODPRTA UNIVERZA (Bgd) - 9.35 TV V SOLI (Zg) - 10.30 ANGLESCINA (Zg) - 11.00 PROMETNA VZGOJA: Kolesarjenje (Zg) - 14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zg) - 15.40 ANGLESCINA - ponovitev (Zg) - 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) do 17.00 (Bgd) - 17.38 NAPOVED SPOREDA (Lj) - 17.40 MENDO IN SLAVICA (Zg) - 18.00 RISANKA (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 LJUDJE V SOSESKI 3 (Lj) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 MLADI ZA MLADE (Sa) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 SVETA LAZ (Lj) - 21.15 SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO SKUPINE A - srečanje ČSSR : ŠVEDSKA, prenos v barvah EVR (Lj) - 22.30 POROČILA (Lj) -

TOREK, 30. MARCA

9.35 TV V SOLI (Zg) - 10.40 RUŠCINA (Zg) - 11.00 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Bgd) - 14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zg) - 15.35 RUŠCINA - ponovitev (Zg) - 15.55 TV VRTEC (Zg) - 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd)

ČETRTEK, 1. APRILA

9.35 TV V SOLI (Zg) - 10.30 NEMSCINA (Zg) - 11.00 FRAN-COSCINA (Bgd) - 14.45 TV V SOLI - ponovitev (Zg) - 15.40 NEMSCINA - ponovitev (Zg) - 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Bgd) - 16.45 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 17.00) (Bgd) - 17.45 VESELI TOBOGAN: Valdoltra - I. del (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 POLJUDNO ZNANSTVENI FILM: Skrivnosti živali (Lj) - 19.00 MOZAIK (Lj) - 19.05 ENKRAT V TEDNU (Lj) - 19.20 VSE ŽIVLJENJE V LETU DNI - serijska oddaja (Bgd) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 ČETRTEKOV RAZGLEDI (Lj) - 21.20 IJF-Petrov: ZLATO TELE - Nadaljevanka (Lj) - 22.00 SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO A - srečanje SZ : ČSSR, posnetek II. in III. tretjine, posnetek v barvah (Lj) - 23.15 POROČILA (Lj)

PETEK, 2. APRILA

9.30 TV V SOLI (Zg) - 11.00 ANGLESCINA (Bgd) - 14.40 TV V SOLI - ponovitev (Zg) - 16.10 OSNOVE SPLOSNE IZOBRAZBE (Bgd) - 16.40 MADZARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bgd) - 17.25 VIJAVAJA-RINGARAJA - 7. oddaja (Lj) - 18.15 OBZORNIK (Lj) - 18.30 JAZZ PORTRET (Bgd) - 19.00 MOZAIK KRATKEGA FILMA, oddaja v barvah (Lj) - 19.50 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.30 PROSTOR NA SONCU - ameriški film (Lj) - 23.35 POROČILA (Lj) - 22.40 IZ-KAZIMO SE - quiz TV Zagreb (Lj)

SOBOTA, 3. APRILA

9.35 TV V SOLI (do 11.00) (Zg) - 16.30 PO DOMAČE Z ANSAM-BLOM MAKSA KUMRA (Lj) - 17.00 HOLANDSKI DRAGULJI - serijski film (Lj) - 17.30 OBZORNIK (Lj) - 17.45 DRŽAVNO PRVENSTVO V KOŠARKI - srečanje LOKOMOTIVA : JUGOPLA-STIKA, v odmoru hokej ČSSR : Finska (Zg) - 19.15 MOZAIK (Lj) - 19.20 SPREHOD SKOZI ČAS: Leto 1941, 2. oddaja (Lj) - 19.45 CIKCAK (Lj) - 20.00 TV DNEVNIK (Lj) - 20.25 3-2-1 (Lj) - 20.35 SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO SKUPINE A - srečanje SZ : ŠVEDSKA - III. tretjina, prenos v barvah EVR (Lj) - 21.15 RISANKA (Lj) - 21.45 Dublin: „PESEM EVROVIZIJE“ - prenos v barvah (Lj) (EVR) - pribl. 23.15 TV KAZIPOT (Lj) - 23.35 POROČILA (Lj)

JUGOBANKA

LJUBLJANA,
Titova 32

LJUBLJANA,
Celovška 106

CELJE,
Titov trg 7

Vabimo vas, da izkoristite bančne storitve, ki vam jih nudi JUGOBANKA s svojimi poslovnimi enotami v Jugoslaviji in preko predstavništev v inozemstvu.

- zbira hranilne vloge občanov
- vodi devizne račune občanov
- opravlja vse usluge na podlagi varčevanja v Jugoslaviji in inozemstvu
- odobrava kredite za stanovanjsko izgradnjo in potrošniške kredite

Jugoslovanom na začasnem delu v tujini JUGOBANKA omogoča, da svoje prihranke vložijo tudi pri inozemskih bankah, s katerimi imamo posebne aranžmaje o dvojezičnih in trojezičnih knjižicah, in to v ZR Nemčiji, Avstriji in Švici.

Prihranke v markah, šilingih in frankih na teh knjižicah se lahko prav tako uporabi v teh državah in v Jugoslaviji pri vseh filialah JUGOBANKE.

Banka v Celju služi vsak delavnik, razen sobote, od 9. do 12. ure in od 13. do 17. ure.

trajno
goreča
peč

KAMIN

EMO 5

5000 kcal/h

za

VSE VRSTE JUGOSLOVANSKIH
PREMOGOV

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Lasko pivo

ZAHVALA

Po dolgi in mučni bolezni nas je za vedno zapustila naša dobra žena in skrbna mama, stara mama, sestrična in svakinja

MARIJA NOVAK

iz Trebnjega 18

Prisrčno se zahvalujemo g. dr. Vilfanovi za požrtvovalno skrb in nesebično pomoč v času hude bolezni, vsem darovalcem vencev in cvetja, pevskemu zboru za žalostinke, č. g. dekanu za obred, spremstvo in poslovilni govor. Se posebej se zahvalujemo našim dobrim sosedom ter vsem, ki so jo v velikem številu spremili na zadnji poti. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Zalutajoči: mož Ivan, sinova Ivan in Darko z družinama in drugo sorodstvo

Milijonarji so težki

Direktor Dolenjke Lojze Urbanč: »Bodočnost trgovine je v blagovnicah, kjer bo kupec hitro in sodobno postrežen.«

Direktor Dolenjke Lojze Urbanč bo, ko bo odprl to številko Dolenjskega lista, lahko potrdil, da ima časopis težo: tako se je že nekoč pošalil, ko je bila njegova fotografija objavljena v našem tedniku. Nastav pa je kajpak namenjen Dolenjki, ki je lansko poslovno leto končala tako, da je prebila „zvočni

zid“. Se do nedavnega je vladalo prepričanje, da je 100-milijonski promet za trgovsko podjetje nekaj velikankega.

— Kako ste dosegli tak uspeh?

„Začeli smo z majhnim prometom in neuglednimi trgovinami. Po združitvi s črnomaljskim Potrošnikom smo seveda povečali število trgovin, nekaj smo gradili sami — in promet je rasel. Neverjetno se mi zdi, kakšen je nasploh napredek v trgovini. Dobro se še spominjam, kako smo začeli s prvo samopostrežno trgovino pri mostu čez Krko v Novem mestu. Prerokovali so nam, da jo bo vzel vrag, ampak kljub temu da je na nepri-

memem prostoru, ima še danes ogromno prometa.“

— Ni treba posebej vpraševati, da človek ugotovi, da sta si Mercator in Dolenjka konkurenta. Če tega ne kažete na zunan, gotovo to priznavata v srcu. Posel je posel — in trgovski boj za kupca je neizprosno. Kakšna je torej bodočnost poslovnega uspeha v trgovini. Ali je v Novem mestu usmerjena v specializacijo ali v kaj drugega?

„V specializacijo ne, tega ne bi rekel. Specializacija je po mojem mnenju danes preživela stvar. Človek gre kupovat tja, kjer lahko kupi šivanko in kjer lahko kupi tudi slona. To pa se pravi, da imajo bodočnost tiste trgovine, ki bodo velike in dobro organizirane in pa seveda hkrati take, da bo blago kupcu na očeh, da ga bo zvalilo. To so velike samopostrežne trgovine.“

— To je torej vaše načelo. Ali ga boste tudi uresničili?

„Uresničevali ga bomo. Če bomo uspeli, seveda ni odvisno samo od nas...“

— Trgovci ste: kje je glavna pomanjkljivost novomeške trgovine?

„Jasno je, da mora trgovina imeti dovolj parkirnega prostora. Vse več kupcev se pač pripelje z avtomobili in kupili bodo tam, kjer lahko izstopijo. Prometno zavzelo središče mesta pa takih možnosti novomeški trgovini ne daje.“

— Torej imate možnost za uspeh, če odprete blagovnico, ki bo imela dovolj parkirišč?

„Prav to nameravamo storiti. Najpozneje do 1975. leta bomo sredi Novega mesta odprli blagovnico, ki bo večja od vseh dosežanih trgovin v mestu in ki bo imela tudi parkirišča.“

J. SPLICHAL

MIRO CERAR JE OBISKAL KOSTANJEVICO — Mladi Kostanjevici so ga v sredo, 17. marca dopoldne, sprejeli z velikim navdušenjem. Med njimi se je zadržal skoraj eno uro. Ob koncu razgovora so mu učenci podarili šopke zvončkov. (Foto: S. Dokl)

ODPRLO SE JE PODZEMLJE

Prejšnji teden so pri kopanju jarka za kostanjeviški vodovod v bližini izvira potoka Studene odkrili novo jamo. Enemu izmed kopačev se je udrla zemlja in pokazala se je podzemna dvorana v velikosti 10 x 10 metrov. Po obvestilu delavcev so kostanjeviški jamarji se isti dan raziskali brezno. Ugotovili so, da ima jama štiri rove ter majhno jezero. Zaenkrat so jamarji prišli porovu le 100 metrov daleč. Za nadaljnje raziskovanje morajo počakati na lepše vreme, ker jih pri delu ovira voda. Dvorana je zelo lepa, v njej je polno kapnikov, sliši pa se tudi tok vode. Nova jama leži v bližini že raziskane jame Studene.

A. BURJA

Starka v veži ubila lisico

7. marca se je v veži 79-letne Marije Žagar iz Damlja pri Vinici odigral nevsakdanji boj

Zagarjeva že več let živi čisto sama v svoji leseni, stari in slabi hišici. Vaščani jo poznajo le pod imenom „Perganica“. Ostala je smiska, letos 4. januarja pa je dopolnila 79 let. Njena hiša stoji na koncu vasi in razna divjad, ki je tam ne manjka, pogosto obišče Zagarjevo dvorišče. V nedeljo, 7. marca, je bila gospodinja v svoji sobi, ko je zaslišala, da so kokoši nenadoma začele kokodakati. Ko je iz sobe stopila v leseno vežo, kjer je na vhodnih vratih izrezana luknja, je videla, da se skozi njo plazijo petelin, za njim pa lisica. Starka se je sicer nepovabljenega gosta malce prestrašila, vendar je ostala prisrebna. Začela je klicati soseda, dokler pa te ni bilo, je z eno

VSE JE ZAMAN:

Pošta prihaja na naslov, ki ga ni

Trdovratno se drži nekega kočevskega občana naslov starega stanovanja, iz katerega se je izselil že pred sedmimi leti. Preselitev je seveda prijavil prijavnemu uradu občinske skupščine Kočevje.

V dobri veri, da je vse prav uredil, je bil nemalo presenečen, ko je bil vpisan za volitve v volilnem imeniku terena, kjer ima novo stanovanje, žena pa še vedno v volilnem imeniku terena, kjer sta prej stanovala.

Občan je šel zopet v prijavi urad, da bi to uredil, vendar se je pri drugih volitvah vse ponovilo. Potem je občan obupal in pustil zadevo v miru.

Pred kratkim so ga spet presenetili. Za svojo hčerko, ki je bila rojena že v novem stanovanju, je prejel vabilo za vpis v malo šolo, ki je bilo naslovljeno na prejšnje stanovanje Trig svobode 26.

Vabilo je dobil le po zaslugi vestnih postarjev. Tudi vabilo za ženo, da se mora udeležiti obveznih predavanj civilne zaščite, je bilo naslovljeno na staro stanovanje.

Da pa bo zadeva še bolj zanimiva, naj povemo, da je hiša na Trgu svobode 26 že nad 4 leta porušena, na njenem nekdanjem prostoru pa raste zelo lepa solata!

NASTOP MLADIH TELOVADCEV

Danes bo v gimnazijski telovadnici merilo svoje moči v orodni telovadbi več kot sto pionirjev in pionirk skoraj iz vseh osnovnih šol novomeške občine. Učenke bodo tekmovalle dopoldne, fantje pa popoldne. Lani so se izredno dobro odrezali tekmovalci iz podeželskih šol.

REKORDEN NAKUP AVTOMOBILOV

Od 1. januarja dalje so na metličkem pristojnem uradu za notranje zadeve registrirali že čez 100 novih motornih vozil, od tega samo po devalvaciji čez 50 avtomobilov. Tolikšen porast avtomobilov v dveh mesecih je za Metličko rekord. Vsega skupaj je v občini 1180 motornih vozil, med temi je 425 osebnih avtomobilov.

Umrla od čebeljega pika

Nesreča se je pripetila v nedeljo — Od pika čebele je umrla 51-letna Ana Novak iz Trebnjega

Ni še dolgo tega, odkar smo v našem listu pisali, da je čebelji pik lahko tudi smrtno nevaren, in opozarjali na čebelji strup preobčutljive ljudi, naj bodo kar se da previdni in naj takoj iščejo zdravniško pomoč.

V nedeljo popoldne je v Trebnjem umrla od čebeljega pika 51-letna Ana Novak, kuharica otroškega vrta v Trebnjem. Čebeli sta jo picila v sadovnjaku v bližnjem zasleku Praproče. Ko so prisotni videli, da je po piku v glavo njena koža naglo začela spreminjati barvo,

in ker se ji je počutje naglo slabšalo, so jo prepeljali v zdravstveni dom, kjer pa je dežurni zdravnik dr. Jernej Kranjec ugotovil, da je že mrtva. Pomagale ji niso niti injekcije niti dolgotrajno umetno dihanje, s katerim jo je hotel obuditi k življenju.

Dr. Kranjec nam je dejal, da je bila pokojna Ana ena izmed redkih ljudi, ki so zelo alergični na čebelji pik, in da je svoj čas že imela težave s čebeljim pikom, kar je njeno občutljivost še povečalo. Od pika pa do zdravniške pomoči je v nedeljo preteklo komaj 15 do 20 minut, kar je zadostovalo, da je pokojnica podlegla učinku strupa.

Žalostni konec jelena

V vas so ga prignali psi, kmet ga je ujel, lovec ustrelil, nato pa so ga zavlekli na krmišče

Psi so pred kratkim prignali v vas Zagodec pri Predgradu ranjenega jelena. Domačin Alojz Hudelja, ki je bil včasih lovec, ga je ujel in privezal k drevesu. Izmučeni jelen se mu ni kaj prida upiral.

Kmalu pa se je jelen spet malo opomogel in se zaletel v Alojza Hudeljo, ki je hodil okoli njega. Ranil ga je po prsih in glavi, da je moral iskati zdravniško pomoč v ambulanti v Predgradu.

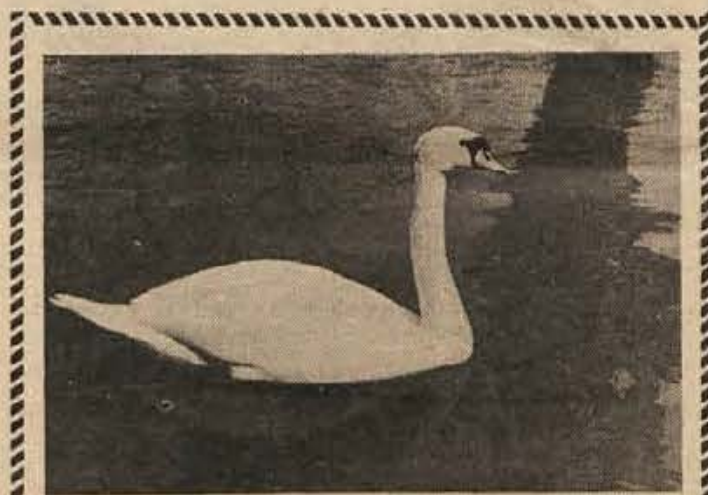
Svoji izseljencev, ne zamudite ugodne priložnosti za obisk svojcev v ZDA, Kanadi in Avstraliji.

JUGOAGENT,

Informacije: Gregorčičeva 13, 61001 Ljubljana, tel. 21-701

Nato je Hudelja obvestil lovca Alojza Mestnerja iz Brezovice, da je ujel jelena. Mestner si je privezanega jelena ogledal. Ugotovil je, da ima hudo poškodovano levo prednjo nogo, da je izčrpan, suh in zelo star. Zaradi vsega tega bi zelo verjetno kmalu sam poginil. Lovec mu je skrajšal muke tako, da ga je ustrelil. Meso mrtvega jelena ni bilo uporabno, zato so ga odpeljali na mrhovišče za krmo medvedom. J. PRIMC

POROČILO O TEKMOVANJU PISMONOS NA 7. STRANI!

19. marca je neznan „divji lovec“ proti večeru pri tovarni Novoteks v Bršlunu na Krki ustrelil dva mlada laboda, last hotela Otočec. O tem, kaj pomenijo labodi na Krki, smo že večkrat pisali, zato se nam zdi nerazumljivo, kako je objestnež mogel kaj takega storiti. Otoški labodi, ki so si svoj življenjski prostor poiskali na vsej Krki, so bili povsod priljubljeni. Prebivalce Novega mesta je novica zelo razburila in za storila zahtevajo strogo kazen ter plačilo za ubite labode. Pred zaključkom redakcije so nas delavci postaje Ljudske milice v Novem mestu obvestili, da so izsledili storilca dejanja nad katerim so se zgrazali vsi prebivalci Novega mesta. Laboda, ki je ustrelil s malokalibrsko pištolo Anton Cesar, delavec v tekstilni tovarni Novoteks, stanujoč v Prečni št. 41 pri Novem mestu. Anton Cesar je bil zaradi lovške nediscipline izključen že prej iz LD Novo mesto. K dejanju ga je zapeljala zgolj objestnost, saj si drugače ne bi mogli razlagati njegovega nepremišljenega dejanja. Na Otočcu so nam povedali, da bodo za vsako ubito ptico zahtevali po 4.000 novih dinarjev! Na sliki: Labodica je ostala sama, saj so jo prikrajšali za materinsko ljubezen. (Foto: S. Dokl)

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET: Franc Beg, Viktor Dragoš, Inž. Janez Gačnik, Janez Gartner (predsednik sveta), Tone Gošnik, Ciril Gril, Jože Jerk, Ivan Kastner, Lojzka Potrč, Slavko Smerdel in Franc Stajdohar.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Bina Bačar, Slavko Dokl, Marjan Legan, Jože Primo, Jože Splichal, Jožica Tepepec, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični uredniki: Marjan Moškon.

IZBAJA vsak četrtek — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 48 dinarjev, polletna 24,50 dinarja, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 18. dinarjev ali 5 ameriških dolarjev (ali ustreznega drugega valuta v vrednosti 5 ZDA dolarjev, pri čemer je že vnet 10-odst. popust, ki pa velja samo za liste, ki plačujejo naročnino v devizah). Naš devizni račun: 521-620-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm vsilne v enem stolpcu (48 mm oz. 19 cikero) 33 din, 1 cm na določen strani 45 din, 1 cm na 1., srednji in zadnji strani lista: 66 din. Vsak mali oglas do 10 besed 16 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 4 od 6. 1. 1971 — Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 521-8-9 — NAROV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: 61001 Novo mesto. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nemerobnih rokov in fotografij ne vračamo — Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

Jernej je zajokal. Solza za solzo se je boleče trgala iz njegovega srca in vsaka je odnesla s seboj kapljo neizpovedanega trpljenja poslednjih let.

Prekleti, stokrat prekleti kanadski gozdovi! Kot nenasitna zver so ga goltali. Pa se niso zadovoljili samo s telesom. Ne, tudi v dušo so se zažirali. Počasi, a vsak dan globlje... Pa vse le za dolarje!

In kaj bi Jernej s temi dolarji?

Tisoč kilometrov ga je ločilo do mesta, tisoč kilometrov je bilo med njim in življenjem.

Včasih je ure in ure opazoval ptičje jate pod nebom, drugič spet družine srnjadi, ki so se pasle na jasah. In takrat ga je zmeraj dobilo v oblast divje hrepenenje po nečem, čemur še imena ni znal najti. Grizel bi, tulil, tudi tisto poslednje bi storil, da ni vzel polne steklenice cenenege viskija in uro za tem s prazno oblezal — kjerkoli.

Da, kaj bi z dolarji, Jernej!

Pa jih je vendar skrbno spraviljal, tiste zelene papirčke. Enkrat na mesec jih je potem poslal sestri v domovino. Njena pisma so bila en sam obupen klic: pomagaj! Davki nas bodo požrli, draginja nas davi, otroci so bosi, streho bo treba zakrpati, vsaj za silo. Za vse je hudo, saj to ni več življenje, toda za nas je najhujše. Po nas bo!

Rad ji je verjel, kako tudi ne?

Bolj „bela“ sta bila z Ančkinim možem. Saj ne tako, da bi hodila s puško okoli, to ne. Ampak mislila sta „bela“, pa jezika nista znala držati. Zato sta jo kar na hitro stisnila čez mejo. Ančkinoga moža je že v taborišču pobralo. Presihak je bil. On pa je ostal in pomagal... Vse do takrat, ko

JANJA KASTELIC:

Vrnitev

ga je podrla sekvoja. Ne prvi ni bil in zadnji ne. Ko je šlo dolgotrajno zdravljenje v bolnici h kraju, je pisal Ančki, da se namerava vrniti domov. Da ni varno, je odgovorila, zapri bi ga.

Toda želja po domu je strah potisnila ob stran. Naj bo, naj se že zgodi karkoli, domov!

Zaprosil je. Nobene situacije ni imel pa še tako priznati so bili z njim na ambasadi, da ga je kar peklo pri srcu.

Presenetiti jih je hotel, zato ni sporočil, da bo prišel. In zdaj je tu. Z leseno nogo, ki se je še ni dodobra privadil, se je počasi spustil po griču nizdol. Prehiteli so ga razposajeni otročaji s torbami v rokah. Jernej se je grenko spomnil, da je bil vsega skupaj le sedemkrat, osemkrat v šoli. Ne časa ne

denarja ni bilo tedaj za take stvari. Pa obut tudi ni bil.

Ko je prispel do kapelice, se je ustavil. Hotel je biti vsaj za trenutek čisto sam s svojo vasjo. Z enim pogledom jo je lahko objel. Opečnate strehe so nagajivo mežikale zahajajočemu soncu v slovo. Pod bližnjim kozolcem je drdrala mlatilnica. Glasovi radia so se mešali z zvonjenjem, ki je vabilo k večernicam.

Jernej se je opotekel.

„Mar vam je slabo, stric?“ Fantič, ki je gnal s pasje, je začudeno bolščal vanj.

Jernej pa se je zastrmel med stari drevesi, ki ju je zasadiš se njegov ded.

„Ne, ne morem se znajti. Kje je zdaj Luzarjeva domačija?“

„Tamle, vidite, stric,“ je pokazal otrok veliko novo hišo, ki je kraljevala med ostarelima hruškama.

„Pa to vendar ni Ančkina hiša,“ je še zadnjikrat poizkusil Jernej.

„Je, je. Nova je in lepa, kaj? Saj v celi fari ni lepše,“ se je razgovoril otrok. „I, saj ni čudno. Ančka dobro služi v tovarni. Ampak to še ni nič. Veste, strica imajo v Ameriki, tako bogatega strica, da bi lahko po samih dolarjih prišel od Amerike pa do nas.“

Jernej ga ni več poslušal. Obrnil se je v stran, da bi ušel posmehu širokih oken. Noga, ki je ni bilo več, ga je zaskelela. Nekje v daljavi se je iz mraka zabliškalo...